

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 05552

GEZAMELTE DRAMEN

Henrik Ibsen

Permanent preservation of this book was made possible

by Marc & Susan Platt

in honor of

Harold & Ann Platt, Father's Day and Mother's Day 2000

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

הענריק איבסען

געזאמעלטע דראמען

דער קליינער עאלף
יאָהאַן גאַפּריעל באַרקמאַן
ווען מיר טויטע ערוואַכען

פערלאג: מייזעל עט קא.

424 גרענד סטריט,

ניו יאָרק.

Copyright, 1911, by
Maisel & Co., New York.

דער קליינער עאלף

איבערזעצט פון ק. טעפער.

פּערזאָנען.

אלפרעד אלמערס, א גוט־בעזיצער און ליטעראַט, אַ געוועזענער
לעהרער.

ריטא אלמערס, זיין פרוי.

עאָלף, זייער קינד, 9 יאָהר אַלט.

פּריילין אסטא אלמערס, אלפרעד'ס אינגערע שטיעף־שוועסטער.

באָרגהיים, אַן אינזשעניר.

די ראטען־פּרוי.

די האַנדלונג קומט פאַר אין אַלמער'ס גוט, האַרט ביו'ן פּיאָרד,
צוועלף אדער פּערצעהן טויזנט פון קריסטויאַניאַ.

ע ר ש ט ע ר א ק ט.

א גארמענצומער פול מעבעל, בלומען און פלאנצען, איונגעריכטעט עלעגאנט אין מיט געשמאק. אין הינטער גרונד אָפענע גלעזערנע טירען צום ווערענדע. א ווייטער אויסקוק אויפ'ן פּיאָרד. וואַלדיגע בערג פון ווייטען. אַ טיר אין יעדער זייטיגער וואַנד. רעכטס, גאנץ אונטען, אַ רוק-טיר. פּאַרינט רעכטס א סאָפע מיט לויזע קישען און דעקען. נע- בען סאָפע — שטוהלען, אַ מישעל. פּאַרינט לינקס אַ גרעסערער טיש מיט לעהן-שטוהלען. אויפ'ן טיש אַנ'אָפענער האַנדקופער. אַ זומער-פריה- מאָרגען, די זון שיינט וואַרעם.

ריטא — ביי'ם טיש, מיט'ן רוקען רעכטס-צו, פּאָקט אויס דעם קו- פער. זי איז אַ שעהנע, גאנץ הויבע, רייצענדע בלאַנדע פרוי פון א יאָהר דרייסיג, אָנגעהאָן אין אַ העלען מאָרגענראַק. שפעטער אַ וויילע געהט אַרײַן אַסמאַ אַלמערס דורך די טיר רעכטס. טראַגט אַ העלברוינעם זומערקאַסמיום, הוט, זשאַקעטע און שירם; אונז טער'ן אַרעם אַ גאנץ גרויסען, פערשלאַסענעם פּאַרטפעל. אַסמאַ איז שלאַנק, פון מויטער וואַקס, האָט דונקעלע האַר און טיעפע, ערנסטע אויגען; איז פינף-און-צוואַנציג יאָהר אלט.

א ס ט א : (ביי'ם טיר) גוט מאָרגען, ליעבע ריטא !
ר י ט א : ((טהוט זיך אַ דרעה און שאַקעלט צו מיט'ן קאָפּ))
זעה ניר — דו, אַסטא ? אזוי פריה פון שטאָרט ? צו אונז ?
א ס ט א : (טהוט זיך אויס און לעגט איהרע זאָכען אויף אַ שטוהל געבען טיר). ס'האָט מיך ניט געלאָזט רוהען קיין רגע. עפעס האָב איך געפיהלט, איך מוז היינט זעהן עאַלף'ן, און דייך אויך (לעגט דעם פּאַרטפעל אויפ'ן מישעל ביי'ם סאָפע) נו, בין איך געקומען מיט'ן דאמפּ שוף.

ר י ט א : (שמייכלט צו איהר) און אויפ'ן שיף האָסטו גע-
וויס עפעס א גוטען פריינד בעגעגענט? גאנץ צופעליג, נאטירליך.
א ס ט א : (רוהיג) ניין, — פון בעקאנטע, קיין לעבעדיגען
נפש ניט. (בעמערקט דעם קופער) אָבער ריטא, וואָס איז ד אָ ס ?
ר י ט א : (פאָקט ווייטער אויס) אלפרעד'ס רייזעקופער.
קענסט איהם ניט?

א ס ט א : (פול פרייד, געהנטער) וואָס? אלפרעד איז שוין
דאָ?

ר י ט א : יא, שטעל זיך פאָר, — ער איז גאָר אומגעריכט
מיט'ן נאכט-צוג געקומען.

א ס ט א : ד אָ ס האָט מיר דאָס הארץ געזאָגט! דאָס
האָט מיך אהער געטריעבען! און ער האָט ניט אָנגעזאָגט אפריי-
הער? קיין קארטעל אפילו ניט געשריעבען?

ר י ט א : קיין איינציג וואָרט ניט.
א ס ט א : טעלעגראפירט — אויך ניט?
ר י ט א : דאָס יא, — א שעה פאר'ן קומען. גאנץ קורץ און
קאלט (לאַכט) איז עס דען ניט זיין שטייגער, אסטא?

א ס ט א : געוויס, ער בעהאלט שטענדיג אלעס אין זיך.
ר י ט א : איז מיין פרייד נאָך גרעסער, וואָס ער איז וויעדער
מיט מיר.

א ס ט א : יא, איך שטעל מיר פאָר.
ר י ט א : מיט גאנצע פיערצעהן טעג פריהער, ווי איך האָב
ערווארט.

א ס ט א : און ער פיהלט זיך גוט? ניט שלעכט גע-
שטימט?

ר י ט א : (פערמאכט ראַשיג דעם קופער און שמייכלט צו
אסטא'ן) די שכונה האָט אויף איהם גערוהט ווען ער איז אין צי-
מער אריון.

א ס ט א : און גאָר ניט מיער געווען?

ר י ט א : נו, מיעד האָט ער אויסגעזעהן, און שטארק מיעד,
אפילו. דער אָרימער יונג איז דאָך מייסטענס צו פוס געגאנגען.
א ס ט א : און דערצו האָט די לופט אויף די הויכע בערג
געמוזט צו רויה זיין פאר איהם.

ר י ט א : ניין, — עם קען ניט זיין. איך האָב ניט געהערט
ער זאָל א הוסט טהאָן.

א ס ט א : נו, זעהסט שוין! דאָך גוט געווען, וואָס דער
דאָקטאָר האָט איהם איינגעשמועסט די ריזע צו מאכען.

ר י ט א : איצט, ווען מיר האָבען עם איבערגעקומען, ווען—

קענסט מיר אָבער גלויבען, אסטא, דאָס איז געווען פאר מיר א
שרעקליכע צייט. איך האָב ניט געקענט דערפון ריידען. און
דו ביסט אויך געווען אזא זעלטענער גאסט ביי מיר —

א ס ט א : דאָס איז געוויס ניט גוט געווען פון מיין זייט.
אָבער —

ר י ט א : נו יא, נו יא, — דו האָסט דאָך דיין שוהלע גע-
האט אין שטאָרט (שמייכלט) און אונזער אינזשעניר — ער איז
דאָך אויך געווען אין וועג.

א ס ט א : אָה ריטא, ווי קענסט דו —

ר י ט א : שוין גוט, — דעם אינזשעניר לאָזען מיר צו רוה.

האָסט ניט קיין בעגריף ווי שטארק איך האָב נאָך אלפרעד'ן גע-
בענקט! די פוסטקייט! די איינזאמקייט! פו — א בר-מינן
האָט זיך געפיהלט אין הויז —!

א ס ט א : מיין גאָט, דאָך נור זעקס — זיעבען וואָכען —

ר י ט א : יא, דארפסט אָבער ניט פערגעסען, אז אלפרעד
האָט זיך קיינמאָל ניט צושיידט מיט מיר, אויף א מעת לעת, אפילו
ניט. קיין איין מאָל פאר די גאנצע צעהן יאָהר —

א ס ט א : טאקי דערפאר מיין איך, איז שוין דאָס יאָהר גע-
ווען די העכסטע צייט, ער זאָל א קליינע ריזע מאכען. יערען זר-
מער האָט ער געדארפט אין די בערג געהן. זאָל ער עם נור טהאָן!

ר י ט א : (מיט א לייכטען שמייכל) אָה, יא, דיר איז גרינג

צו ריידען. איך זאל זיין אזוי — אזוי פערשטענדיג ווי דו, וואָלט
איך איהם שוין פריהער אָבגעלאָזט — ס'קען זיין. אָבער איך האָב
עס ניט געקענט ביי זיך פּוּעל'ן, אסטא! עפעס האָט זיך מיר גע-
דאכט, איך וועל איהם שוין מעהר ניט זעהן. קענסטו דען דאָס ניט
בעגרייפּען?

א ס ט א : ניין. אפשר וויל איך האָב ניט וועמען צו פּער-
לירען.

ר י ט א : (לאַכט אונטער) טאקי גאָר קיינעם ניט — ?
א ס ט א : קיינעם, וויפּיעל איך ווייס. (האַקט איבער) זאָג מיר
נור, ריטא, — וואו איז ער, אלפרעד? ער שלאַפּט פּיעלייכט?
ר י ט א : אָה ניין, ער איז היינט אויפגעשטאנען פריה, ווי
זיין שטייגער איז.

א ס ט א : איז ער, זעהט אויס, ניט שטארק מיעד געווען.
ר י ט א : געווען מיעד, היינט ביינאכט, ווען ער איז געקור-
מען. איצט אָבער זיצט ער שוין מעהר ווי א שעה מיט עאָלפ'ען ביי
זיך אין צימער.

א ס ט א : אָרימער, קליינער, בלאַסער אינגעל! שוין וויע-
דער דאָס אייביגע לערנען!
ר י ט א : (קוועטשט מיט די פלייצעס) עס איז אלפרעד'ס
פערלאנג, ווייסט דאָך.

א ס ט א : יא, אָבער מיר דוכט, דו האָסט געדארפט ניט
דערלאָזען עס.

ר י ט א : (אַביסעל אונגעדולדיג) ניין, וואָס רעדסט דו, —
דאָ קען איך זיך דאָך ניט אריינמישען. אלפרעד פערשטעהט די זא-
כען בעסער, ווי איך. — און וואָס זאל אייגענטליך עאָלף טהאָן?
ער קען דאָך ניט ארומלויפּען און שטיעפּען — ווי אנדערע קינדער.
א ס ט א : (ענטשלאָסען) איך וועל וועגען דעם זיך דורכריי-
דען מיט אלפרעד'ן.

ר י ט א : טהו דאָס, ליעבע אסטא. — אַה, זעה נור —
(דורך די לינקע טיר געהט אריין אלפרעד אלמערס, אין זומערנאנ-)

צוג, מיט עאלפ'ען ביי דער האַנד. ער איז א שלאַנקער מאַן, א יאָהר
זעקס־זעבען און דרייסיג, פון פיינעם וואוקס, האָט זאנפטע אויגען,
שיטערע ברוינע האַר און באַרד. א פערטראַכט, ערנסט געזיכט, — גאַלף
טראַגט א מין מונדיר, מיט גאַלדענע שנירען און וואַפענקעפּ. ער הינקט,
געזיכט מיט אַ קוליע אונטער'ן לינקען אַרעם. דער פּוס איז געלעהמט.
ער איז קליין, זעהט אויס קרענקליך, האָט אַבער שעהנע, קלוגע אויגען.)
א ל מ ע ר ס : (לאַזט אַב עאלפ'ען, געהט צו פול פרייד צו
אַסטאָ'ן און גיט איהר ביידע הענד) אַסטאָ! ליכעסטע אַסטאָ!
דו ביי אונז! ווי גוט, וואָס איך זעה דיך שוין!

א ס ט א : איך האָב געפיהלט איך מוז — הארציג וועל־
קאַמען!

א ל מ ע ר ס : (דריקט איהר שטארק די הענד) ווי שעהן, פון
דיין זייט!

ר י ט א : זעהט ער ניט פראכטפול אויס?
א ס ט א : (טהוט ניט אַב קיין אויג פון איהם) וואונדערבאר!
נאנץ וואונדערבאר! די העלע מונטערע אויגען! האָסט אודאי
זעהר פיעל געשריעבען אין וועג? (אן אויפגערגטע פון פרייד)
אפשר נאָר דאָס גאנצע בוך פארטיג, אלפרעד?
א ל מ ע ר ס : (מאַכט מיט די פלויצעס) דאָס בוך — ? אה,

דאָס —
א ס ט א : יא, איך האָב געמיינט, עס וועט ביי דיר פון
האנד געהן, ווי נור דו וועסט אוועקפאהרען.

א ל מ ע ר ס : איך האָב עס אויך געמיינט. אויסגעלאָזט
האָט זיך — זעהסטו — נאָר אנדערש. האָב ווירקליך קיין איין
שורה ניט אָנגעשריעבען.

א ס ט א : איין שורה ניט — !
ר י ט א : אהא! איך האָב טאקי נאָר ניט פערשטאנען,
וואָס עפעס ליגענט דאָס גאנצע פאפיער אין קופער ניט געריהרט.
א ס ט א : אַבער וואָס האָסטו, אלפרעד, די גאנצע צייט גע־
טהאָן?

א ל מ ע ר ס : (שמייכעלט) געווען פערטהאָן אין מיינע געדאנקען, נור אין מיינע געדאנקען —

ר י ט א : (לעגט די האַנד אויף זיין אַקסעל) האָסטו אויך אַ ביסעל געטראכט וועגען די וואָס זיינען אין דער היים געבליעבען ? א ל מ ע ר ס : אוראי, און אפילו זעהר פיעל געטראכט. טאָג איין, טאָג אויס.

ר י ט א : (נעהמט צו איהר האַנד) אָה, איז דאָך אלעס אין בעסטער אָרדנונג.

א ס ט א : און צום בוך האָסטו זיך גאָר ניט צוגעויהרט ? און דאָך זעהסטו אויס פּרעהליך, צופריעדען ? דאָס איז ניט דיין שטייגער געווען. איך מיין, ווען די ארכיביט איז ניט געגאנגען.

א ל מ ע ר ס : דאָ האָסטו רעכט. הער זשע, איך בין גע-ווען א נאָר פריהער. דאָס בעסטע אין מענשען איז זיין דענקען. וואָס אויפ'ן פאפיער, האָט א קנאפען ווערטה.

א ס ט א : (אויפגערעגט) א קנאפען —

ר י ט א : (לאכט) ביסט פון זינען, אלפרעד ?

ע אָ ל פ : (קוקט אויף אלמערס'ן פול פערטרויען) אָה, פאפא, — וואָס דו שרייבסט, דאָס האָט א ווערטה.

א ל מ ע ר ס : (שמייכעלט, גלעטענדיג זיינע האַר) פּער-שטעהט זיך, אז דו זאָגסט, איז — אָבער גלויב מיר, נאָך מיר קומט ווער, און מאכט עם בעסער פון מיר.

ע אָ ל פ : ווער איז ער דאָס ? אה, זאָג דאָך !

א ל מ ע ר ס : האָב געדולד. ער וועט שוין קומען און מעל-דען זיך.

ע אָ ל פ : וואָס טהוסט דו דעמאָלט ?

א ל מ ע ר ס : (ערנסט) איך לאָז מיר וויעדער אין די בערג —

ר י ט א : פע ! שעהמען מענסטו זיך, אלפרעד !

א ל מ ע ר ס : — ארויף אין דער הויך, אויפ'ן וועג צו די

בערגשפיצען און ווייטע אונגענדליכע שטרעקען. —

ע א ל ה : א יא, פאפא, איך וועל אינגיכען געזונד זיין און
 דו וועסט מיך קענען נעהמען מיט זיך ?
 א ל מ ע ר ס : (מיט א וועהטאג) אה יא — פיעליוכט, מיין
 קליינער יונג.
 ע א ל ה : ווי פיין ס'וואָלט געווען, איך זאָל אויך קענען
 ארומקלעטערן אויף די בערג!
 א ס ט א : (האקט איבער דעם שמועס) ביסט דו היינט פער-
 פוצט, עאָלף!
 ע א ל ה : א יא, טאנטע ?
 א ס ט א : געוויס, דאָס האָסטו זיך לכבוד פאפא אזוי אויס-
 געפוצט ?
 ע א ל ה : איך האָב געבעטען דעם אָנצוג, ביי מאמא. גע-
 וואָלט, פאפא זאָל מיך זעהן אין איהם.
 א ל מ ע ר ס : (שטיל צו ריטא'ן) האָסט ניט געדארפט מא-
 כען איהם אזא אָנצוג.
 ר י ט א : (שטיל) ער האָט מיך אָבער געמוטשעט די גאנ-
 צע צייט, אזוי שטארק געבעטען, ניט געלאָזט רוהען.
 ע א ל ה : יא, ווייסט פאפא, — באַרגהיים האָט מיר א פייר
 לענבויען געקויפט. האָט מיר אויך געווייעזען ווי צו שיעסען פון
 איהם.
 א ל מ ע ר ס : אה, דאָס איז גוט פאר דיר, עאָלף.
 ע א ל ה : ווען ער וועט ביי אונז וויעדער זיין, וועל איך
 איהם בעטען, ער זאָל מיך לערנען שווימען.
 א ל מ ע ר ס : שווימען ! וואָס דארפסטו עס ?
 ע א ל ה : ווייסט פאפא, — אונטען ביים ברעג, די אינג-
 לעך — זיי קענען אלע שווימען. נור איך קען ניט.
 א ל מ ע ר ס : (אומארמט איהם, גערוהרט) וואָס נור דו
 ווילסט, זאָלסט דו לערנען ! וואָס נור דיין הארץ געלוסט !
 ע א ל ה : יא, ווייסט פאפא, וואָס עס ווילט זיך מעהר פון
 אלץ ?

א ל מ ע ר ס : נו, זאָג!

ע אָ ל פ : מעהר פון אלץ ווילט זיך מיר א זעלנער זיין!

א ל מ ע ר ס : ליעבער עאָלף, עם זענען דאָך פארהאן פיעל, פיעל זאכען בעסערע.

ע אָ ל פ : א זעלנער מוז איך דאָך ווערען, ווען איך וועל זיין א גרויסער. דו ווייסט עם גאנץ גוט.

א ל מ ע ר ס : (פרעסט צוזאמען די הענד) יא, יא, יא, מיר וועלען זעהן —

א ס ט א : (זעצט זיך לינקס ביי'ם טיש) עאָלף! קום נור אהער — איך וועל דיר עפעס דערצעהלען.

ע אָ ל פ : (געהט צו) וואָס, טאנמע?

א ס ט א : שטעל זיך פאָר, עאָלף, איך האָב די ראטענפרוי געזעהן.

ע אָ ל פ : וואָס? האָסט די ראטענפרוי געזעהן? אַך, דו שפאסט נור.

א ס ט א : ניין, אן אמת. איך האָב זי נעכטען געזעהן.

ע אָ ל פ : וואו האָסטו זי דען געזעהן?

א ס ט א : אויפ'ן וועג, ארום שטאָרט.

א ל מ ע ר ס : איך האָב זי אויך דאָרט ערגעץ וואו בעגער גענט, אין דער הויך.

ד י ט א : (זעצט זיך אויפ'ן סאָפּע) פיעלייכט וועלען מיר זי איצט אויך זעהן, עאָלף?

ע אָ ל פ : זאָג, טאנמע, איז עם ניט וואונדערליך, וואָס זי הייסט ראטענפרוי?

א ס ט א : מענשען האָבען איהר געגעבען דעם נאָמען, ווייל זי האלט אין איין ארומגעהן איבער'ן לאַנד און פערטרייבען ראטען.

א ל מ ע ר ס : מיר דוכט, איהר אמת'ער נאָמען איז ווארג.

ע אָ ל פ : ווארג? דאָס הייסט דאָך א וואָלף.

א ל מ ע ר ס : (גלעט איהם דעם קאָפּ) אה, דאָס ווייסטו אויך, עאָלף?

ע אָ ר ם : (פּערטראַכט) איז עס דאָך אמת, אז ביינאכט פּערר
וואַנדעלט זי זיך אין א וואָלף, א פּער'כשוף'טען. גלויבסט עס,
פּאפּא ?

א ל מ ע ר ם : אָה ניין, כ'גלויב ניט. — איצט געה זיך
שפּיעלען אין גאָרטען.

ע אָ ל ף : זאָל איך פּיעללייכט א פּאָר ביכער מיטגעהמען ?
א ל מ ע ר ם : ניין, — אויס ביכער, פּון היינט אָן. געה
בעסער צום ברעג אראָב, צו די אינגלעך.

ע אָ ל ף : (פּערזאָרגט) ניין, פּאפּא, איך וויל ניט היינט אראָב
צו די אינגלעך.

א ל מ ע ר ם : פּאר וואָס ?

ע אָ ל ף : ווייל איך האָב דעם אָנצוג אָנגעטאָן.

א ל מ ע ר ם : (קנייטשט דעם שטערען) ווי, זיי לאכען גאָר
פּון — פּון דיין שעהנעם אָנצוג ?

ע אָ ל ף : (אויסמיידענדיג) ניין, דאָס וואַגען זיי ניט.
כ'וואָלט זיי אויסגעפּאטשט.

א ל מ ע ר ם : נו, וואָס זשע — ?

ע אָ ל ף : שלעכטע אינגלעך, דערצו זאָגען זיי, אז איך וועל
קיינמאָל ניט זיין קיין זעלנער.

א ל מ ע ר ם : (מיט אינגעהאלטענעם וועהטאָג) פּאר וואָס,
מיינסטו, זאָגען זיי דאָס ?

ע אָ ל ף : זיי פּערגיגען מיר ניט, ווייזט אויס. זיי זענען
גאָר אַרים, געהען ארום באַרוויסע.

א ל מ ע ר ם : (שטיל, מיט אַ געדעמפּטער שטים) אַך, ריטא —
ווי האַרצרייסענד דאָס אלץ איז !

ר י ט א : (שמעהט אויף, פּרוואַווט איהם בערוהיגען) איך בעט
דיך, אַלפּרעד — !

א ל מ ע ר ם : (דראָהענדיג) יונגאטשעס, זיי וועלען דערפּיהד
לען ווער איז בעל־הבית אונטען ביי'ם ברעג !

א ס ט א : (הערט זיך צו) עמיצער קלאפּט.

ע א ל ה : דאָס מוז באַרגהיים זיין.
ר י ט א : אריין!

(די ראַטענפרוי געהט אריין שטיל, אָהן גערויש דורך די טיר
רעכטס, זי איז א קלויניטשקע, אלטע, גראַהע, איינגעקארטשעטע בעשע-
פעניש, מיט שאַרפע, שמעכעדיגע אויגען; טראַגט אן אַלמ-פרענקיש
קלייד, אַ שוואַרצען מאַנטעל און א שאַרפּקאַנטיגען שוואַרצען ברויטען
הוט, האַלט אַ גרויסען רויטען רעגענשירם, אויף אַ שנירעל הענגט אַראָב
א שוואַרץ זעקעל פון האַנד.

ע א ל ה : (צופט אַסטאַץ פאַר'ן קלייד, שטיל) טאַנטע, דאָס
איז זי, געוויס!

ר א ט ע נ פ ר ו י : (פערניגט זיך בוי'ם טיר) מיט אַלערגנע-
דיגסטער ערלויבניש — האָבען די הערשאַפטען עפעס, וואָס בייסט
און נאָגט, אין הויז?

א ל מ ע ר ס : ביי אונז אין הויז? ניין, דוכט זיך.

ר א ט ע נ פ ר ו י : אויב איהר האָט, וועל איך מיט'ן גרעס-
טען פערגניגען דערפון בעפרייען די הערשאַפטען.

ר י ט א : יא, יא. מיר פערשטעהן, אָבער מיר האָבען ניט
פון דעם מין.

ר א ט ע נ פ ר ו י : ס'אַראַ אומגליק! גראַד איצט בין איך
אין די געגענדען, און ווער ווייס, ווען איך וועל דאָ וויעדער זיין.
אָה, ווי מיעד איך בין!

א ל מ ע ר ס : (ווייזט אָן אויף אַ שטוהל) יא, איהר זעהט טא-
קי אויס זעהר פערמאַטערט.

ר א ט ע נ פ ר ו י : אודאי האָט מען קיינמאָל ניט געדאַרפט
מיעד ווערען וואוילטהוענדיג די קליינע, אַרימע בעשעפענישען,
וואָס ווערען אזוי אונ'ברחמנות'דיג געהאַסט און פערפאַלגט; עס
מאַכט איינעם דאָך שרעקליך מיעד —

ר י ט א : איהר וועט זיך אפּשר צוזעצען א וויילע אַברוהען?
ר א ט ע נ פ ר ו י : איך דאַנק אייך טויזענד מאַל (זעצט זיך

אויפ'ן שטוהל צווישען מיר און סאָפע) איך בין די גאנצע צייט פער-
נומען געווען —

א ל מ ע ר ס : טאקי ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : יא, דאָרט אויף די אינזלען (לאכט קוואַ-
קענדיג) ניט צו גלויבען — די לייט האָבען מיך דאָך צו זיך פער-
בעמען. שווער גענוג איז עס זיי אנגעקומען. גאָרניט געהאָלפען —
געמוזט א בים טהאָן אינ'ם זייערן עפעל (קוקט אויף עאָלפ'ען, צוא-
ווינקענדיג) יא, יונגער הערר, אינ'ם זייערן עפעל.

ע אָ ל פ : (א ביסעל דערשראָקען, ניט-וויילענדיג) וואָס עפעס
האָבען זיי געמוזט ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : וואָס ?

ע אָ ל פ : א בים טהאָן.

ר א ט ע נ פ ר ו י : האָבען געמוזט. אַלדי ראַטען, גרויסע
און קליינע, האָבען זיי אַטעמען ניט געלאָזט, ווי דער יונגער הערר
וועט לייכט פערשמעהן.

ר י ט א : בררר ! אַרימע מענשען — האָבען זיי דען א פו-
לע פון דעם מין ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : געווימעלט מיט זיי (לאכט מיט א רוחיגער
הנאה) געקראַכען א גאנצינקע נאכט אין די בעטען ארום, אין די
מילך-צובערס געשלידערט זיך, אויף דער פאָדלאַגע ארומגעהוושעט
הין און צוריק.

ע אָ ל פ : (שמיל צו אַסטאַ'ן) אהין געה איך ניט, טאָנטע,
קיינמאָל.

ר א ט ע נ פ ר ו י : דאָ בין איךגעקומען, און מיט מיר נאָך
איינער. און מיר האָבען זיי אלע מיטגענומען, אלע ביז איינעם,
ליעבע, קליינע בעשעפענישען ! מיר אין צוויי'ען זענען מיט אלע
פארטיג געוואָרען.

ע אָ ל פ : (גוט אַ געשרוי) פאפא — קוק, קוק !

ר י ט א : אום גאָטעס ווילען, עאָלף !

א ל מ ע ר ס : וואָס איז געשעהן ?

ע א ל פ : (ווייזט אָן) עם צאפעלט זיך עפעס אין זעקעל!
 ר י ט א : (שרויט, צולויפענדיג האסטיג לינקס) אָה נאָט!
 מרייב זי ארויס, אלפרעד!
 ר א ט ע נ פ ר ו י : (לאַכט) אַך, טייערינקע מאדאם, איהר
 האָט זיך ניט וואָס צו שרעקען פאר אזא בעשעפעניש'על.
 א ל מ ע ר ס : וואָס איז דען דאָס?
 ר א ט ע נ פ ר ו י : ס'איז דאָך בלויז מאַפסעל (בינדט אויף
 דאָס זעקעל) קום נור ארויס פונ'ם פינסטערניש, מיין הארציגער,
 אלערליעבסטער חבר!
 א הינטעל מיט אַ שווארצער, ברויטער מאָרדע שמעקט ארויס דעם
 קאַפ פונ'ם זעקעל.)
 ר א ט ע נ פ ר ו י : (ווינקט צו עאַלפ'ען) קום צו נעהנטער,
 מיין קליינער, פערוואונדעטער קריעגסמאן. ער בייסט ניט. קום
 אהער, קום!
 ע א ל פ : (טיליעט זיך צו אַסטאָן) איך האָב מורא.
 ר א ט ע נ פ ר ו י : געפינט דען ניט דער יונגער הערר, אז
 ער האָט א זאנפט, ליעבליך געזיכט?
 ע א ל פ : (ווייזט אָן ערשטוינט אויפ'ן הונד) אָט דער?
 ר א ט ע נ פ ר ו י : יא, דער.
 ע א ל פ : (רעדט קוים וואָס מען הערט, קוקט שמאַר אויפ'ן
 הונד) מיר דוכט, ער האָט דאָס שרעקליכסטע געזיכט וואָס איך
 האָב ווען ס'איז געזעהן.
 ר א ט ע נ פ ר ו י : (פערבינדט דאָס זעקעל) אָה, ס'וועט שוין
 קומען — שוין קומען.
 ע א ל פ : (דערנעהנטערט זיך ניט-וויילענדיג, קומט צו גאָר נאָ-
 הענט, גלעט פאָרויכטיג דאָס זעקעל) וואונדער — וואונדערשעהן איז
 ער דאָך!
 ר א ט ע נ פ ר ו י : (פאָרויכטיג) נור איצט איז ער פערמא-
 טערט נעבעך, מיעד. אַרימער יונג, גוט מיעד. (קוקט אויף אלמערס'ן)

עס נעהמט די כחות ארויס — אזא מין שפיעל, דער הערר מעג מיר גלויבען.

א ל מ ע ר ס : וואָס פאר א מין שפיעל, מיינט איהר ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : די שפיעל פון ארייננארען.

א ל מ ע ר ס : און דער, וואָס נארט אריין די ראטען — דאָס

איז דער הונד ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : (ווינקט צו) יא, מאפסעל און איד. מיר

ביידע צוזאמען, און עס געהט א גאנג, דוכט זיך אזוי וועניגסטענס.

א שנירעל בינד איד איהם צו צום האלזבאנד, פיהר איהם דריימאָל

ארום הויז און שפיעל צו אויף א פייעל. ווי נור זיי דערהערען דאָס

מוזען זיי פון די קעלערס ארויף, פון די בוידעמער אראָב, פון אלע

לעכער ארויס — אלדי ליעבע בעשעפעניש'לעך.

ע אָ ל פ : און ער צובייסט זיי אויף טויט ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : גאָט זאָל אָבחיטען ! ניין ! מיר געהען

צום שיפעל ארונטער, מאפסעל און איד, און זיי געהען אונז שוין

נאך, די אלטע און די יונגינקע.

ע אָ ל פ : (אָנגעשטרענגט) נו, וואָס דאן — ? דערצעהלט

נור !

ר א ט ע נ פ ר ו י : דאן רוקען מיר זיך אָב פון ברעג, איד

ארבייט מיט די וויאָסלעס און שפיעל אויפ'ן פייעל. און מאָפסעל

שווימט נאך (מיט גליהענדיגע אויגען) און די אלע, וואָס האָבען גע-

נאָגט און געפלאַגט, זיי שווימען אלץ ווייטער אונז נאך, אין די אלע

טיעפע וואסערן אריין. דאָס מוזען זיי.

ע אָ ל פ : פאר וואָס עפעס מוזען זיי ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : גראָד ווייל זיי ווילען ניט. גראָד ווייל זיי

שרעקען זיך אזוי מורא'דיג פאר'ן וואסער, — מוזען זיי אין ווא-

סער אריין.

ע אָ ל פ : דאן ווערען זיי דערטרונקען ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : אלע ביו איינעם (שטילער) און דאן איז זיי

אזוי גוט, און שטיף, און שאטען-קיהל, אָט גאָר ווי געוואונשען —

די הארציגע קליינווארנ. טיעף אונטען שלאָפען זיי א לאנגען, זיי-
סען שלאָף. זיי, וואָס מענשען האסען און פערפאָלגען (שמעהט אויף)
יא, אין פרויהערע צייטען האָב איך קיין מאָפסעל ניט געדארפט האָ-
בען. אליין געטהאָן פערנארען און פערפיהרען. איינע אליין.

ע אָ ל פ : וואָס האָט איהר דאן פערנארט, פערפיהרט ?
ר א ט ע נ פ ר ו י : מענשען, בעזונדערס איינעם.
ע אָ ל פ : (אנגעשטרענגט) אַך, זאָגט מיר, ווער איז דען דאָס
געווען ?

ר א ט ע נ פ ר ו י : געווען איז דאָס מיין טייערער געליעב-
טער, קליינער הארצפרעסער !

ע אָ ל פ : וואו איז ער איצט ?
ר א ט ע נ פ ר ו י : (הארט) אונטען, ביי די ראטען (וויי-
דער זאנפט) איצט וויעדער צו מיין געשעפט. בין שטענדיג אין וועג.
(צו ריטא'ן) דארפען מיך טאקי די הערשאפטען ניט האָבען היינט ?
אויב יא, מאך איך עם איינס און צוויי.

ר י ט א : ניין, איך דאנק איך. ניט נויטיג.
ר א ט ע נ פ ר ו י : יא, יא — ליעבסטע, גנעדיגע פרוי. —
מ'קען קיינמאל ניט וויסען — וועלען די הערשאפטען בעמערקען
אז עפעס נאנט דאָ, קריכט ארום און מאטערט, — בעפעהלט נור
נאך מיר און מאָפסעל'ן — אדיע, אדיע.
(אָב דורכ'ן מיר רעכטס.)

ע אָ ל פ : (שטיל, טריאומפירענדיג, צו אַסטא'ן) איצט, זאג-
טע, האָב איך אויך די ראטענפרוי געזעהן !
(ריטא געהט אויפ'ן וועראנדע ארויס, פאָכט מיט'ן נאָזטיכעל,
באלד נאָכדעם געהט עאָלף פאָרויכטיג און נישטבעמערקט ארויס דורכ'ן
מיר רעכטס.)

א ל מ ע ר ס : (נעהמט דעם פארטפעל פונ'ם מיט ביי'א סאָפע)
נעהערט דער פאָרטפעל דיר, אַסטא ?
א ס ט א : יא, האָב דאָ אלטע בריעה, א טייל.
א ל מ ע ר ס : הא, פאמיליען בריעה —

א ס ט א : האָסט דאָך מיך געבעטען ברענגען זיי אין אָר-
דנונג אין דיין אבוועזענהייט.
א ל מ ע ר ס : (גלעט איהר דעם קאַפּ) און דערצו האָסטו
צייט געפונען.
א ס ט א : אה, יא, איך האָב דאָס געטהאָן ; א טייל דאָ,
א טייל אין שטאָרט.
א ל מ ע ר ס : א דאנק דיר, ליעבע — נו, האָסט עפעס בע-
זונדערעס אין זיי געפונען ?
א ס ט א : (לאַכט) הא, — אין אזעלכע אלטע פאפיערען
ווייסטו, געפינט מען אלעמאָל עפעס (שטילער, ערנסט) פארהאן דער
מוטער'ס בריעף אינ'ם פאָרטפעל.
א ל מ ע ר ס : דו לאָזט זיי ביי זיך, פערשטעהט זיך.
א ס ט א : (זיך גובר זייענדיג) ניין איך וויל, דו זאָלסט זיי
אויך דורכקוקען, אלפרעד. ווען ניט איצט איז, — שפעטער, אמאָל.
— האָב ניט דעם שליסעל ביי זיך איצט.
א ל מ ע ר ס : עס מאכט ניט אויס, ליעבע אסטא. איך
לעז דאָך ניט דיין מוטער'ס בריעף.
א ס ט א : נו, וועל איך ווען-ניט-איז, — אין א גוטער, שטרי-
לער שעה, אָבערצייט, דערצעהלען עפעס פון דעם, וואָס שטעהט
דאָרט.
א ל מ ע ר ס : דאָס איז דאָס בעסטע. דו אָבער בעהאלט דיין
מוטער'ס בריעף. האָסט דאָך ניט פיעלע אנדענקען פון איהר.
(ער דערלאנגט איהר דעם פאָרטפעל. זי נעהמט צו און לעגט עס
אויפ'ן שטוהל אונטער'ן מאנטעל. ריטאָ קומט וויעדער אריין.)
ר י ט א : פו, עפעס איז מיר, ווי די אוננהיימליכע אלטימשיקע
וואָלט א בית-עולם גערוד מיט זיך געבראכט.
א ל מ ע ר ס : אוננהיימליך א ביסעל איז זי, אלענפאלס.
ר י ט א : מיר איז געווען זעהר שלעכט די צייט, וואָס זי איז
דאָ אין הויז געווען.
א ל מ ע ר ס : איבריגענס פערשטעה איך גאנץ גוט די צוויי-

גענדיגע, פערפיהרערישע קראפט, וואָס זי האָט דערמאָנט. די איינ-
זאמקייט הויך אויף די שפיצען-בערג און אויף די ווייטע פלאכע
שטרעקען האָט עפעס פון דעמוזעלבען צויבער אין זיך.

א ס ט א : (קוקט אויפמערקזאם אויף איהם) וואָס איז איי-
גענטליך מיט דיר געשעהן, אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : (שמויכעלט) מיט מיר ?

א ס ט א : מיט דיר. עפעס מוז עס זיין. ביסט כמעט אנ-
אנדערער געוואָרען. ריטא האָט עס אויך בעמערקט.

ר י ט א : איך האָב עס בעמערקט גלייך ווי דו ביסט געקו-
מען. ס'איז צום גוטען, אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : עס זאָל און וועט צום גוטען זיין.

ר י ט א : (אויפגעשעגט) דו האָסט עפעס איבערגעלעבט אויף
דער ריזע! לייקען ניט! איך זעה אָן דיר!

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) לחלוטין גאָרניט —
אויסערליך וועניגסטענס, אָבער —

ר י ט א : (הערט זיך צו געשפּאַנט) אָבער — ?

א ל מ ע ר ס : אינערליך האָב איך אלענפאלס א קליינע פער-
וואנדלונג איבערגעלעבט.

ר י ט א : אה, גאָט —

א ל מ ע ר ס : (בערוהיגט זי, גלעטענדיג איהר האנד) צום בע-
סערן נור, ליעבע ריטא. קענסט זיך דערויף פערלאָזען.

ר י ט א : (זעצט זיך אויפ'ן סאָפּע) דאָס מוזטו אונז גלייך
דערזעהלען, אלץ — אלץ !

א ל מ ע ר ס : (ווענדט זיך צו אסטא'ן) נו גוט, — וועלען מיר
זיך ביידע אויך אנידערזעצען, און איך וועל פּרוואווען דערזעהלען.
אזוי גוט ווי איך קען.

(זעצט זיך אויפ'ן סאָפּע נעבען ריט'ן. אסטא רוקט צו א שטוהל,
זעצט זיך גאָר נאָהנט צו איהר. א קורצע פּאַזיע.)

ר י ט א : (קוקט אויף איהם פול ערווארטונג) נו ?

א ל מ ע ר ס : (קוקט פאר זיך) טהו איך צוריק א קוק אויף

מיין לעבען — אויף מיין שיקזאל — פאר די לעצטע צעהן, עלף
יאָהר, — קומט עס מיר פאָר עפעס ווי א צויבערגעשיכטע אָדער
א חלום. דיר נישט, אסטא ?

א ס ט א : אין אייניגע פרטים, געוויס.

א ל מ ע ר ס : (זעט פאָרט) דערמאָן איך מיר, וואָס מיר
ביידע זענען פריהער געווען, אסטא, מיר צוויי אָרימע יתומים —
ר י ט א : (אונגעדולדיג) אַך, דאָס איז דאָך אזא אלטע
געשיכטע.

א ל מ ע ר ס : (שענקט איהר קיין אויפמערקזאמקייט ניט) און
דאָ לעב איך איצט אין וואוילטאג און פראכט. האָב געהאט די
מעגליכקייט פאָלגען מיין בערוף, ארבייטען און שטודירען, — וואָס
דאָס הארץ געלוסט. (שטרעקט אויס די הענט) און דאָס גאנצע, גרוי-
סע, אונגערנדיכע גליק — דאָס פערדאנקען מיר דיר, מיין טייר-
ערע ריטא.

ר י ט א : (גיט א קלאפ איבער זיין האַנד, האַלב שפאסיג, האַלב
אונזנפריעדען) וועסטו אויפהערען רעדען אזעלכע נארישקייטען ?

א ל מ ע ר ס : דאָס איז א מין הקדמה.

ר י ט א : היפזשע איבער די הקדמה !

א ל מ ע ר ס : ריטא, — מיין נור ניט, אז דאָס האָט מיר
דעם דאָקטאָר'ס עצה געטריעבען אין די בערג.

א ס ט א : ניט דאָס, אלפרעד ?

ר י ט א : וואָס-זשע האָט דיר אהין געטריעבען ?

א ל מ ע ר ס : איך האָב געזעהן, אז קיין רוה קען איך מעהר
ניט האָבען, דאָרט ביי מיין ארבייטסטיש.

ר י ט א : קיין רוה מעהר ! אָבער בעסטער אלפרעד, ווער
האָט דיר דען געשטערט ?

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) פון די ארומיגע — קיין-
נער ניט. געדוכט האָט זיך מיר אז איך מאַך א תל פון מיניע בעס-
טע קרעפטען, פערנאכלעסיג זיי, פערליר מיין צייט אומזיסט.

א ס ט א : (מיט ברויט אויפגעריסענע אויגען) ארכייטענדיג
אויף דיין ווערק?

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) דען איך בין דאָך ניט
נור דערצו געשאפען. איך מוז דאָך קענען עפעס אנדערש אויך
אויפטאָן.

ר י ט א : און דאָס האָט שטענדיג געמוטשעט דיין געדאַנק?
א ל מ ע ר ס : דאָס מייסטענס.

ר י ט א : דערפאר ביסט דו עס געווען אונצופריעדן מיט
זיך די לעצטע צייט, און מיט אונז אויך? דען דו ביסט גער-
א ל מ ע ר ס : דאָך בין איך געזעסען אָנגעבויען איבער'ן
טיש און געשריעבען טאָג איין, טאָג אויס, צייטענווייז אויך האַלבע
ווען אונצופריעדן, אלפרעד.

נעכט. געהאַלטען אין איין שרייבען דאָס גרויסע בוך וועגען דעם
מענשענ'ס פער אנטוואָרטליכקייט. הם!

א ס ט א : (לעגט די האַנד אויף זיין אָרעם) דאָס בוך האָט
דאָך דיין לעבענס אויפגאַבע געזאַלט זיין.

ר י ט א : יא, דו פלעגסט עס זאָגען גאַנץ אָפּט.

א ל מ ע ר ס : אזוי האָב איך גערענקט נאָך אין דער פרי-
הער יוגענד (מיט אַ ליעבליכען בליק) און דאָס האָסטו עס, ליעבע
ריטא, געגעבען מיר די מעגליכקייט צו נעהמען זיך פאר דער אר-
בייט —

ר י ט א : אַך, נאָרישקייטען!

א ל מ ע ר ס : (שמויכעלט צו איהר) — דו מיט דייענע נאָל-

דענע בערג און גרינע וועלדער —

ר י ט א : (האַלב לאַכענדיג, האַלב פּערדראַסיג) הייבסטו וויע-
דער אָן דייענע נאָרישע מעשיות, וועסטו אַ גאָב קריעגען.

א ס ט א : (קוקט אויף איהם בעטריעכט) און דאָס ווערק,
אלפרעד?

א ל מ ע ר ס : עס האָט זיך ווי דערווייטערט פון מיר. און

אלץ שטארקער איז געוואָרען אין מיר דער געדאנק וועגען די העכער-
רע פליכטען, וואָס האָבען געמאָנט און געמאָנט.
ר י ט א : (כאַפט אָן זיין האנד, שטראַהלענדיג פאר פרויד)
אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : דער געדאנק וועגען עאָלפ'ען, לייעבע ריטא.
ר י ט א : (לאַזט אָב זיין האנד ענטשווישט) אַך, וועגען עאָלפ'ען.
א ל מ ע ר ס : אלץ א שטארקערע און שטארקערע שליטה
האָט דער קליינער עאָלף געקראָגען איבער מיין נשמה, זייט דעם
אונגליקליכען פאלען פון טיש —. און בעזאָנדרעם זינט מיר האָ-
בען זיך איבערצייגט, אז דער פעהלער איז אונהילבאר.
ר י ט א : (אנגעשפארט) דו זאָרנסט דאָך וועגען איהם,
וויפיעל דו קענסט, אלפרעד.

א ל מ ע ר ס : ווי א שוהללעהרער, יא. אָבער ניט ווי א
פאָטער. און פון היינט אָן וועל איך עאָלפ'ען זיין אן אמת'ער פאָטער
ר י ט א : (קוקט אויף איהם, שאַקעלנדיג מיט'ן קאָפּ) איך פער-
שטעה דיך מסתמא ניט גוט —

א ל מ ע ר ס : איך וויל זאָגען, אז איך וועל מיט אלע כחות
פרואווען לייכטער מאכען די לאסט פונ'ם אונפערמיידליכען.
ר י ט א : איך מוין אז ער פיהלט עס גאָר ניט אזוי טיעף,
גאָט צו דאנקען.

א ס ט א : (אויפגערגט) ניין, ריטא, ער פיהלט עס.
א ל מ ע ר ס : יא, זיי זיכער, ער פיהלט עס טיעף.
ר י ט א : (אונגעדולדיג) אָבער, לייעבער אלפרעד, — וואָס-

זשע נאך קענסטו טהאָן פאר איהם ?

א ל מ ע ר ס : איך וויל פרואווען מיט ליכט בעשוינען אלדרי
רייכע מעגליכקייטען, וואָס דרעמלען אין זיין קינדערשער נשמה.
אלדאָס ערלע, וואָס איז פערבאָרגען אין איהם, וועל איך מאכען צום
בליהען, — און עס וועט פאנאנדערבליהען און פרוכטען ברענגען
(שטעהט אויף אלץ מעהר צוהיצט) און נאָך מעהר וועל איך טהאָן.
איך וועל איהם העלפען זיינע בעגעהרען אין אנקלאַנג צו ברענגען

מיט דאָס וואָס איז דערגרייכבאר פאר איהם. דען דערצו איז ער נאָך ניט דערגאנגען. זיין גאנץ דענקען און טראכטען איז געציעלט צו דעם וואָס וועט פאר איהם אייביג זיין איבער די כחות. איך וויל אָבער אויפוועקען אין זיין נשמה דאָס געפיהל פון גליק.

(געהט הין און צוריק איבער'ן צימער, אַסטא און ריטא פאָלגען איהם נאָך מיט די אויגען.)

ר י ט א : האָסט געדארפט רוהיגער קוקען אויף די זאכען, אלפרעד.

א ל מ ע ר ס : (שטעלט זיך אָב ביו'ם טיש לינקס) עאָלף מוז אויפגעהמען מיין לעבענסאויפגאבע, אויב ער וועט וועלען. אָדער זאָל ער זיך אויסקלייבען עפעס אנדערש, וואָס וועט זיין אינגאנצען זיינס. דאָס וועט פיעלייכט זיין בעסער פון אלץ. — אלענפאלס, וועל איך זיך פאר מיין ווערק מעהר ניט נעהמען.

ר י ט א : (שטעהט אויף) אָבער, ליעבער אלפרעד, — קענסט דו דען ניט אין דערזעלבער צייט ארכיימען פאר עאָלפ'ען און פאר זיך ?

א ל מ ע ר ס : ניין, איך קען ניט. עס איז אונמעגליך. איך קען זיך אויף צווייען ניט צערייסען, און דארום גיב איך נאך. עאָלף דארף זיין די קרוין פון אונזער משפחה, און מיין נייע אויפגאבע וועט זיין, ער זאָל די קרוין פערדיענען.

ר י ט א : (שטעהט אויף און געהט צו צו איהם) עס האָט דיר געמוזט שרעקליך שווער אַנקומען, אלפרעד !

א ל מ ע ר ס : געוויס, דאָ אין הויז וואָלט איך קיינמאָל ניט געקענט זיך גובר זיין, קיינמאָל ניט געקומען צו דער מדרגה פון זעלבסט־ענטזאגונג. קיינמאָל ניט דאָ אין הויז !

ר י ט א : ביסטו עס דעריבער אוועקגעפאָהרען דעם זומער ?

א ל מ ע ר ס : (מיט שיינענדיגע אויגען) יא, איך בין אוועק הויך הויך, אין איינזאמקייט אָהן סוף. איך האָב געזעהן, ווי די אויפ־געהענדע זון האָט בעשטראהלט די שפיצען־בערג, געפיהלט זיך געהנטער צו די שטערן—ווי בעהעפט זיך מיט זיי. מיר האָבען זיך

פערשטאנען און דאָ בין איך גענוג שטארק געוואָרען פאר מיין אויפ-
גאבע.

א ס ט א : (קוקט אויף איהם טרויעריג) אלזאָ וועסט דו שוין
מעהר ניט ארבייטען אויף דיין ווערק וועגען „דעם מענשענ'ם פער-
אנטוואָרטליכקייט“?

א ל מ ע ר ס : ניין, מעהר קיינמאָל ניט, אַסטאַ. איך קען
זיך ניט אכגעבען אין איין צייט מיט צוויי אויפגאבען. איך וועל
דעם מענשענ'ם פער אנטוואָרטליכקייט דערווייזען מיט מיין לעבען.
ר י ט א : (מיט אַ שמויכעל) גלויבסט דו טאקי, אז אזא גראַד-
דיעזע אויפגאבע וועסט דו אויספיהרען דאָ אין הויז?

א ל מ ע ר ס : (כאַפט אָן איהר האַנד) האַנד ביי האַנד מיט דיר
קען איך עס. (שטרעקט אויס די אַנדערע האַנד) און מיט דיר, אַסטאַ.
ר י ט א : (צונעהמענדיג די האַנד) אה, — מיט אונז ביידען!
ווי עס ווייזט אויס, קענסטו זיך דאָך טיילען מיט צווייען.

א ל מ ע ר ס : הא, ליעכסטע ריטא — ?

(ריטאַ געהט אַוועק פון איהם און שטעלט זיך בינ'ם טיר צום גאר-
טען. אין דער טיר רעכטס הערט זיך א לויכטער קלאפען. אינזשעניר באַרג-
היים געהט שנעל אריין אין צימער. ער איז א יונגער מאן פון א יאָהר
דרייסיג, האַלט זיך גלויך, איז מונטער און פרעהליך אויפ'ן אויסזעהן.)

ב אָ ר ג ה י י ס : גוט מאַרגען, גנעדיגע פרוי, גוט מאַרגען!
(דערזעהט אלמערס'ן און בלויבט שטעהן פריידיג איבערראשט) וואָס
איך זעה! שוין צוריק, הערר אלמערס!

א ל מ ע ר ס : (דריקט איהם די האַנד) יא, איך בין יוריק
געקומען היינט ביי נאכט.

ר י ט א : (פרעהליך) ער האָט אויף לענגער ניט געהאט קיין
ערלויבניש, הערר באַרגהיים.

א ל מ ע ר ס : אָבער דאָס איז דאָך ניט אמת, ריטא —
ר י ט א : (נעהנטער) ניין, ס'איז אמת. זיין וואקאציע האָט
זיך געענדיגט.

ב א ר ג ה י י ם : ווי איך זעה, האלט איהר אייער מאן אין צוים, פרוי אלמערס ?

ר י ט א : איך בעשטעה אויף מיינע רעכטע, און ווייטער, מוז דאך אלעס האָבען א סוף.

ב א ר ג ה י י ם : אָה, ניט אלעס, מיין איך. גוט מאָרגען פריילין אלמערס !

א ס ט א : (אויסמידענדיג) גוט מאָרגען.
ר י ט א : (קוקט אויף באַרגהויס'ען) ניט אלעס, האָט איהר געזאָגט ?

ב א ר ג ה י י ם : איך בין פעסט איבערצייגט, אז אלענפאלס איז אויף דער וועלט פאראן ע פ ע ס, וואָס איז אָהן א סוף.
ר י ט א : איהר מוזט איצט אין זינען האָבען ליעבע — אָדער עפעס עהנליכס.

ב א ר ג ה י י ם : (הייס) איך האָב אין זינען אלץ וואָס שעהן.

ר י ט א : און וואָס איז אייביג אָהן א סוף. גוט, לאָמיר לע-בען מיט דעם געדאנק, לאָמיר אלע האָפען.
א ל מ ע ר ס : (געחט צו צו זיי) איהר וועט גיך ענדיגען בויען דעם וועג דאָ ?

ב א ר ג ה י י ם : יא, איך האָב שוין געענדיגט. נעכטען איז געווען דער לעצטער טאָג. געדויערט לאנג גענוג. נור, נאָט צו דאנ-קען, דאָך פארטיג געוואָרען.

ר י ט א : און איהר פרעהט זיך דאָס אזוי ?

ב א ר ג ה י י ם : יא, פערשטעהט זיך.

ר י ט א : נו, איך מוז זיך מודה זיין —

ב א ר ג ה י י ם : וואָס ווילט איהר זאָגען, פרוי אלמערס ?

ר י ט א : אז עס איז ניט בעזונדערס ליעבליך פון איך, הערר באַרגהיים.

ב א ר ג ה י י ם : אזוי גאָר ? און פאר וואָס ?

ר י ט א : ווייל דערנאָך וועט איהר ניט אָפּט זיין אין אונזער
רע מקומות.

ב אָ ר ג ה י י ם : איהר זייט גערעכט, איך האָב וועגען דעם
נאָר ניט געטראכט.

ר י ט א : נור דאָך וועט איהר פון צייט צו צייט אונז בער
זוכען.

ב אָ ר ג ה י י ם : צום בעדויערן, ניט. דאָס וועט מיר א
לאנגע צייט זיין אונמעגליך.

א ל מ ע ר ם : פאר וואָס ?

ב אָ ר ג ה י י ם : איך האָב, זעהט איהר, זיך גענומען צו א
נייער ארבייט, וועלכע מען מוז באלד אָנהייבען.

א ל מ ע ר ם : יא, ווירקליך ? ((דריקט איהם די האַנד) עס
פרעהט מיך פון גאנצען הארצען.

ר י ט א : גראטוליר איך, גראטוליר, הערר באַרגהיים !

ב אָ ר ג ה י י ם : שש, שש — אייגענטליך האָב איך דער
פון ניט געדארפט אזוי אָפען רעדען. נור מיט איך מוז איך זיך
טיילען די נייעס. עס איז א שווערע שטיקעל ארבייט ; דאָרט אויך
בען אין צפון, עס וועט אויסקומען בערג דורכצושניידען און די
גרעסטע שטערונגען צו בעזיעגען. (אויפגערעגט) אָ, דו גרויסע, שעהר
נע וועלט — און דאָס גליק א וועגבויער צו זיין !

ר י ט א : (קוקט אויף איהם שפּאַסיג, שמויכעלט צו) ניט שוין
זשע האָט איך די ארבייט געמאכט אזוי גליקליך ?

ב אָ ר ג ה י י ם : אָה, ניין, ניט נור דאָס. איך טראכט אויך
פון די גלענצענדע אויסזיכטען, וואָס עפענען זיך פאר מיר.

ר י ט א : (ווי פריהער) אהא, דאָ איז עפעס בעהאלטען,
עפעס שעהנערס !

ב אָ ר ג ה י י ם : (קוקט בגנבה אויף אַסטאָן) ווער ווייס !
קומט דאָס גליק, קומט עס ווי א פריהלינגס־שטראָם, (ווענדט זיך צו
אַסטאָן) פריילין אלמערס, אפשר זאָלען מיר זיך דורכגעהן, ווי מיר
טהוען עס געוועהנליך.

א ס ט א : (תאסטיג) ניין, איך דאנק. איצט ניט, היינט ניט.
ב א ר ג ה י י מ : נו, לאָמיר געהן, נור א ביסעל. מיר דוכט
 זיך איך האָב אייך זעהר פיעל צו זאָגען איידער איך פאָהר אוועק.
ר י ט א : אפשר איז עס דאָס, וואָס איהר וואגט ניט צו
 דערצעהלען אויפ'ן קול?

ב א ר ג ה י י מ : עס ווענדט זיך —
ר י ט א : איהר קענט עס זאָגען שעפטשענדיג (מיט אַ האל-
 בען קול) אסטא, געהזשע מיט איהם.
א ס ט א : אָבער, ליעבע ריטא —
ב א ר ג ה י י מ : (בעטענדיג) פריילין אסטא, — פערנעמט
 ניט, אפשר איז עס דער לעצטער שפאציר — פאר א לאנגע, לאנג-
 גע צייט.

א ס ט א : (נעהמט הוט און רעגענשירם) נו גוט — לאָמיר
 זיך דורכגעהן א ביסעל אין גאָרטען.
ב א ר ג ה י י מ : אָ, ווי איך בין איך דאנקבאר!
א ל מ ע ר י מ : און אנב ניט אכטונג אויף עאָלפ'ען.
ב א ר ג ה י י מ : אָ, עאָלף, איך האָב אָן איהם פערנעסען.
 וואו איז ער? איך האָב עפעס פאר איהם.
א ל מ ע ר י מ : שפיעלט ערנעץ וואו אין גאָרטען.
ב א ר ג ה י י מ : אזוי גאָר, שפיעלט איצט. פריהער פלעגט
 ער גאנצע טעג אין צימער איבער זיינע ביכער אָבזיצען.
א ל מ ע ר י מ : דאָס איז שוין אריבער. ער זאָל מיר א פריי-
 לופט-בחור זיין!

ב א ר ג ה י י מ ! דאָס איז גוט. ארויס מיט איהם, דעם אָריר
 מען יונג אויף דער פרייער לופט! גאָט, וואָס קען מען קליגערעס
 טהאָן אויף דער שעהנער וועלט ווי שפיעלען זיך. איז דען ניט דאָס
 גאנצע לעבען — א שפיעל? קומט, פריילין אסטא.
 (באָרגהיים און אסטא געהען דורך די וועראנדע אראָב אין גאָרטען.)
א ל מ ע ר י מ : (נאָכקוקענדיג) ריטא, דו מיינסט, צווישען זיי
 שפינט זיך עפעס?

ר י ט א : איך ווייס ניט וואָס צו זאָגען. פריהער האָב איך
עס געמיינט, נור אסטא ווערט פאר מיר די לעצטע צייט אלץ מעהר
רעטזעלהאפט.

א ל מ ע ר ס : יא, טאקי ? און דאָס איז געשעהן, ווען איך
בין ניט געווען ?

ר י ט א : יא, אין די לעצטע צוויי וואָכען, גלויב איך.
א ל מ ע ר ס : דו מיינסט, זי לעבט איהם שוין ניט מעהר ?
ר י ט א : ניט ערנסט, ניט מיט'ן גאנצען הארצען ; איך
גלויב אז ניין. (קוקט אויף איהם פאַרשענדיג) וואָלט'ס דיר אונאנר
גענעהם געווען, ווען זי אינטערעסירט זיך מיט איהם ?

א ל מ ע ר ס : אונאנגענעהם — ניט, נור דער געדאנק
שרעקט מיך דאָך —

ר י ט א : שרעקט ?

א ל מ ע ר ס : פערגעס ניט, איך בין פּעראנטוואָרטליך פאר
איהר, פאר איהר גליק.

ר י ט א : אַך, וואָס פאר א פּעראנטוואָרטליכקייט ! אסטא
איז דאָך א דערוואקסענע מיידעל, איך רעכען, זי ווייס שוין אליין
אויסצוקלייבען.

א ל מ ע ר ס : לאָמיר אמוועניגסטען האָפען, ריטא.

ר י ט א : איך פון מיין זייט געפין, אז באַרגהיים איז נאָר
ניט קיין שלעכטע פארטיי.

א ל מ ע ר ס : אָבער, קינד — איך אויך ניט. פּערקעהרט.

כאָטש —

ר י ט א : איך וואָלט זעהר צופריעדען געווען ווען עס זאָל
זיין א שדוך.

א ל מ ע ר ס : (אונזפריעדען) יא, פאר וואָס אייגענטליך ?

ר י ט א : (אלץ מעהר אויפגערעגט) ווייל דאן וואָלט זי אוועק
ווייט מיט איהם, און שוין ניט זיין אזוי אָפט ביי אונז, ווי איצט !

א ל מ ע ר ס : (קוקט שטאַר אויף איהר, מיט פּערוואונדערונג)

וואָס ? ווילסט לויז ווערען פון אסטא'ן ?

ר י ט א : אודאי, אלפרעד, אודאי!
 א ל מ ע ר ס : נור פאר וואָס, אום גאָמעס ווילען, זאָג — ?
 ר י ט א : (נעהמט ארום ליידענשאפטליך זיין האַלץ מיט איהרע
 הענד) דאן וועסטו ענדליך געהערען מיר אליין! (ברעכט אויס אין
 קאָנוואלסיווען געוויין) אה, אלפרעד, אלפרעד — איך קען זיך ניט
 אָבזאָגען פון דיר!
 א ל מ ע ר ס : (בעפרייט זיך פון איהר, ווייך) אָבער, ליעבע
 ריטא, זיי דאָך פערשטענדיג!
 ר י ט א : אַך, וואָס ארט עס מיך, פערשטענדיג צי ניט!
 איך טראכט נור פון דיר! פון דיר אליין אין דער גאנצער וועלט!
 (ווארפט זיך איהם אויפ'ן האַלץ) פון דיר, פון דיר, פון דיר!
 א ל מ ע ר ס : אָ לאַז אָב — וועסט מיך דערשטיקען!
 ר י ט א : (אַבלאָזענדיג) אָה, ווען איך וואָלט געקענט!
 (קוקט אויף איהם מיט ברענענדיגע אויגען) אָה, ווען דו וואָלסט גע-
 וואוסט ווי איך האָב דיר געהאסט — !
 א ל מ ע ר ס : געהאסט!
 ר י ט א : ווען דו ביסט געזעסען ביי זיך אין צימער, פער-
 טיעפט אין דיין ארבייט, ביז שפעט, שפעט אין דער נאכט. (זיך
 קלאַגענדיג) אזוי לאַנג, אזוי שפעט, אלפרעד — אָ, ווי איך האָב דיין
 ארבייט געהאסט!
 א ל מ ע ר ס : אָבער עס איז דאָך שוין אריבער.
 ר י ט א : (מיט אַ בייסענדיגען געלעכטער) איצט גיבסטו זיך
 אָב מיט עפעס, וואָס איז נאָך ערגער!
 א ל מ ע ר ס : (אויפגעבראכט) נאָך ערגער! מיינסט דו עס
 איז אונזער קינד! דאָס ערגערע!
 ר י ט א : (צינדט זיך אָן) יא, דאָס מיינ איך. ער שטעהט
 צווישען אונז — איז ער ביי מיר דאָס ערגערע. און דאָס קינד —
 דאָס קינד איז נאָך דערצו אַ לעבעדיג בעשעפעניש (מיט אַ וואקסענ-
 דער ליידענשאפטליכקייט) איך וועל עס ניט דערלאָזען, אלפרעד!
 ב'וועל ניט דערלאָזען — זאָג איך דיר!

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר שטאר און זאגט שטיל) אָפּט-
 מאָל, ריטא, האָב איך כמעט מורא פאר דיר.
 ר י ט א : (פינסטער) איך האָב מורא פאר זיך אליין און טא-
 קי דערפאר דארפסט דו ניט דערוועקען דאָס בעזע אין מיר.
 א ל מ ע ר ס : אָבער, אום גאָמעס ווילען, טהו איך דען עם ?
 ר י ט א : יא, דו טהוסט עם — ווען דו צערייסט דאָס היי-
 ליגסטע צווישען אונז.
 א ל מ ע ר ס : (אינגרעדענדיג) בעדענק זיך, ריטא. עם איז
 דאָך דיין לייבליך קינד — אונזער איינציג קינד.
 ר י ט א : דאָס קינד איז בלוין האַלב מיין (ליידענשאפטליך
 אופ'ס ניין) דו אָבער דארפסט אינגאנצען מיר געהערען ! אינגאנ-
 צען מיינער ! מיט רעכט פאָדער איך עם פון דיר !
 א ל מ ע ר ס : (קוועשט מיט די פלייצעס) אָך, ליעבע ריטא.
 פאָדערן — העלפט ניט. אלעס מוז פרייוויליג געגעבען ווערען.
 ר י ט א : (קוקט אויף איהם געשפּאַנט) און איצט קענסטו עם
 שוין מעהר ניט ?
 א ל מ ע ר ס : ניין, — איך קען ניט. צו דיר און עאָלפ'ען
 געהער איך.
 ר י ט א : און ווען עאָלף וואָלט קיינמאָל אויף דער וועלט
 ניט געווען ? וואָס דאן ?
 א ל מ ע ר ס : (אויסמיידענדיג) נו, דאן וואָלט אנדערש גע-
 ווען. דאן וואָלט דו ביי מיר געווען איינע.
 ר י ט א : (שטיל, מיט אַ ציטעריגער שטימע) וואָלט איך קיינמאָל
 ניט געוואָלט איהם געבוירען.
 א ל מ ע ר ס : (אויפשפּרינגענדיג) דו ווייסט אליין ניט וואָס
 דו רעדסט.
 ר י ט א : (ציטערענדיג פון אויפגעגונג) איך האָב איהם גע-
 בוירען אין פיין, ניט איבערצודערצעהלען, נור דיר צוליעב האָב איך
 אלץ אריבערגעטראָגען מיט פרייד און ענטציקונג —
 א ל מ ע ר ס : יא, יא, איך ווייס עם גוט.

ר י ט א : (ענמשלאָסען) איצט זאָל אלעס אנדערש ווערען.
מיין לעבען וויל איך לעבען — צוזאמען מיט דיר — אינגאנצען מיט
דיר. איך קען ניט אייביג בלויז עאָלפ'ס מוטער זיין — א מוטער
צו איהם און נור דאָס. איך וויל עס ניט, זאָג איך דיר! איך
קען ניט! נור דיר נע וויל איך זיין! נור דיינע!

אַל מערס : אָבער דאָס ביסט דו דאָך שוין, ריטא. אונזער
קינד צוליעב —

ר י ט א : אַך — פוסטע רייד! מעהר גאָר ניט. ניין, דו
ווייסט, ס'איז ניט פאר מיר. ווערען א מוטער, דאָס האָב איך גע-
קענט, זיין א מוטער — דערצו טויג איך ניט. דארפסט מיך נעה-
מען, ווי איך בין, אלפרעד.

אַל מערס : און דאָך האָסטו פריהער אזוי הארציג ליעב
געהאט עאָלפ'ען.

ר י ט א : איך האָב אויף איהם רחמנות געהאט, דען פאר
דיר איז ער ווי ניט געווען. דו האָסט איהם געהאלטען אין איין
צווינגען ליענען, חזר'ן אויסוועניג. פלעגסט אפילו אויף איהם
קיין קוק ניט טהאָן.

אַל מערס : (שאַקעלט פאמעליך מיט'ן קאָפּ) איך בין געווען
בלויז. די צייט איז נאָך ניט געקומען —

ר י ט א : (קוקט אויף איהם) און איצט איז זי געקומען?
אַל מערס : יא, ענדליך. איך זעה איצט איין, אז ס'איז
ניטאָ אויף דער וועלט קיין העכערע אויפגאבע — זיין אן אמת'ער
פאָטער עאָלפ'ען.

ר י ט א : און איך? וואָס וועסט דו פאר מיר זיין?
אַל מערס : (ווייך) איך וועל דיר שטענדיג טריי זיין —
שטיל און הארציג טריי (וויל אָננעהמען איהר האַנד).

ר י ט א : (מוידט איהם אויס) דיין שטילע הארציגקייט איז
פאר מיר גאָרניט. איך וויל, דו זאָלסט מיר געהערען אין גאנצען.
און ו מיר. ווי אין יענע וואונדערשעהנע טעג — (אויפגערגט

און הארט) מעהר בענוגען איך זיך ניט מיט ברעקלעך — קיינמאל
ניט, אלפרעד!

א ל מ ע ר ס : (ווייך) מיר דוכט, עס איז דאָ גליק גענוג
פאר אונז אין דרייען.

ר י ט א : (שטעכעדיג) ניין, דו בענוגענסט זיך דאָך אלעמאל
מיט וועניג (זעצט זיך בוי'ם טיש לינקס) איצט הער אויס.

א ל מ ע ר ס : (געהנטער) וואָס ?

ר י ט א : (מיט אַ מאַטען גלאַנץ אין די אויגען) ווען איך
האָב געכמען געקראָגען דיין טעלעגראַם —

א ל מ ע ר ס : נו, —

ר י ט א : האָב איך זיך אין ווייסען אָנגעטהאָן —

א ל מ ע ר ס : איך האָב בעמערקט דו ביסט געווען אָנגעד-
טהאָן אין ווייסען, ווען איך בין געקומען צופאָהרען .

ר י ט א : האָב פאנאנדער געלאָזט די האָר.

א ל מ ע ר ס : דייע גרויסארטיגע, שמעקעדיגע האָר.

ר י ט א : — און זיי זיינען אראָבגעהאנגען איבער מייע
שולטערן —

א ל מ ע ר ס : איך האָב עס געזעהן, איך האָב עס געזעהן.
אָה, ביסט דו רייצענד געווען!

ר י ט א : ראָזע אַבאזשורען אויף ביידע לאַמפען, און מיר
זיינען געווען אליין, איך מיט דיר. אליין, מעהר קיינער ניט אין

נאנצען הויז. און אויפ'ן טיש — שאמפאניער.

א ל מ ע ר ס : איך האָב ניט געטרונקען.

ר י ט א : (קוקט אויף איהם ערביטערט) יא, דאָס איז אמת.

(מיט אַ שניידענדיגן געלעכטער) „געווען שאַמפאניער און ער האָט ניט
געטרונקען“ — ווי עס דערצעהלט זיך אין אַ ליעד (שמעט אויף, און

עפעס ווי מועד געהט צו צו דער סאַפּא, לאָזט זיך אויף איהר אראָב האַלב-
ליעגענדיג).

א ל מ ע ר ס : (געט אום איבער'ן צימער, שטעלט זיך אַב געד-

בען איהר) איך בין אזוי געווען פערנומען מיט מייע געראַנקען.

איך האָב זיך געקליבען, ריטא, רעדען מיט דיר פון אונזער קינמטי-
גען לעבען, און, דער עיקר פון עאלפ'ען.
ר י ט א : (שמיכלענדיג) און דו האָסט עס געטהאָן, מײן
ליבער.

א ל מ ע ר ס : מיר איז ניט אויסגעקומען, דען דו האָסט זיך
גענומען אויסטהאָן.
ר י ט א : יאָ, אין יענער צייט האָסט דו גערעדט פון עאלפ'ען.
דערמאָהן זיך דאָך! דו האָסט געפרעגט, ווי איז דער מאָגען ביי'ם
קליינעם עאלף.

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר מיט פאָרוואָרף) ריטא —!
ר י ט א : דערנאָך ביסט דו אוועק צו זיך אין בעט און האָסט
פֿיין איינגעשלאָפֿען,

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) ריטא, — ריטא!
ר י ט א : (לעגט זיך אינגאנצען אויפ'ן סאָפּא און קוקט אויף
איהם) אלפרעד?

א ל מ ע ר ס : וואָס?
ר י ט א : „געווען שאמפאניער, און דו האָסט ניט געטרונק-
ען.“

א ל מ ע ר ס : יא, איך האָב ניט געטרונקען.
(געחט אוועק פון איהר און שמעלט זיך ביי'ם מיר צום גארטען.
ריטא ליעגט עטליכע מינוט אָהן בעוועגונג, מיט פערמאכטע אויגען.)
ר י ט א : (שפּרונגט פלוצלונג אויף) נור איינס וויל איך דיר
זאָגען, אלפרעד.

א ל מ ע ר ס : (קעהרט זיך אום) נו?
ר י ט א : זיי ניט ביי זיך אזוי זיכער.
א ל מ ע ר ס : ניט אזוי זיכער?
ר י ט א : זיי ניט אזוי זאָרגלאָז — ניט אזוי זיכער, אז איך
בין דיינע!

א ל מ ע ר ס : (נעהנטער צו איהר) וואָס ווילסטו דערמיט
זאָגען?

ר י ט א : (מיט ציטערדיגע ליפען) איך בין דיר אפילו אין געדאנק ניט אונטריי געווען, אלפרעד! קיין רגע ניט.

א ל מ ע ר ס : אָבער, ריטא, איך ווייס עס דאָך. איך קען דאָך מיין ריטא.

ר י ט א : (מיט גליהענדע אויגען) וועסטו אָבער זיך אַבסקעה-רען פון מיר —

א ל מ ע ר ס : איך פערשטעה ניט וואָס דאָס הייסט.

ר י ט א : אָ, דו ווייסט ניט וואָס אין מיר קען אויפּוואַכען,

ווען —

א ל מ ע ר ס : ווען — ?

ר י ט א : ווען איך זאָל ווען'ס איז בעמערקען אז איך בין דיר גאָרניט, אז דו לייעבסט מיך ניט, ווי פריהער.

א ל מ ע ר ס : אָבער, מיין לייעבע ריטא, מענשען ענדערן זיך דאָך מיט יאָהרען — אַנ'ענדערונג מוז דאָך קומען אויך אין אונזער צוזאמענלעבען, ביי אונז, ווי אומעטום.

ר י ט א : איך וועל זיך קיינמאָל ניט ענדערן! איך וויל ניט הערען פון קיין ענדערונג. איך וואָלט עס ניט איבערגעטראָגען, אלפרעד. איך וויל דו זאָלסט בלייבען פאר מיר אליין.

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר בעטריעבט) דו ביסט שרעק-ליך אויפּערזוכטיג.

ר י ט א : איך קען זיך ניט איבערמאכען (דראָהענדיג) אויב דו וועסט זיך טיילען צווישען מיר און נאָך עמיצען —

א ל מ ע ר ס : וואָס דאן — ?

ר י ט א : וועל איך נקמה נעהמען, אלפרעד.

א ל מ ע ר ס : און ווי קענסט דו פון מיר נקמה נעהמען ?

ר י ט א : איך ווייס ניט — אָה יא, איך ווייס.

א ל מ ע ר ס : נו ?

ר י ט א : איך וועל געהן און זיך אָבגעבען —

א ל מ ע ר ס : זיך אָבגעבען זאָגסטו ?

ר י ט א : יא, איך וועל עס טהאן, זיך ווארפען אין די אָרעמס פונ'ם ערשטען, בעסטען —

א ל מ ע ר ס : (קוקט ליעבליך אויף איהר, שאַקעלט מיט'ן קאפ) וועסט עס קיינמאל ניט טהאן — מיין עהרליכע, שטאַלצע, טרייע ריטא.

ר י ט א : (נעהמט מיט די הענד ארום זיין האלז) דו ווייסט ניט אויף וואָס איך בין פעהיג, ווען — ווען דו וואָלסט מיך ניט גע- וואָלט מעהר קענען.

א ל מ ע ר ס : ווען איך וואָלט ניט געוואָלט דיך מעהר קע- נען, ריטא? ווי קענסטו אזוי רעדען?

ר י ט א : (האַלב לאכענדיג, לאַזט איהם אָב) איך וואָלט גע- קענט פערמאניען אין מיינע נעצען — נו אַט דעם וועג-בויער, וואָס נעהט אימער אריין צו אונז אין הויז,

א ל מ ע ר ס : (דערלייכטערט) גאָט צו דאנקען — דו שפאסט נור, איך זעה.

ר י ט א : עס פאלט מיר גאָר ניט איין. פאר וואָס ניט איהם, גלייך ווי יעדען אנדערן?

א ל מ ע ר ס : ווייל ער איז שוין כמעט פערבונדען.

ר י ט א : איז נאָך בעסער. נעהם איך איהם אוועק פון אן אנדערער. האָט דאָך עאַלף גראָד דאָסזעלבע מיר געטהאָן?

א ל מ ע ר ס : אונזער קליינער עאַלף?

ר י ט א : (מיט אן אויסגעשטרעקטען צייגע-פינגער) זעהסט, זעהסט, ווי נור דו רעדסט ארום זיין נאָמען, עאַלפ'ס נאָמען, ווערסט דו גלייך ווייך, דיין שטימע ציטערט (דראָהענדיג מיט די פויסטען) איך וואָלט כמעט געוואָלט — נור גענוג —

א ל מ ע ר ס : (קוקט מיט שרעק אויף איהר) וואָס וואָלסטו געוואָלט?

ר י ט א : (ליידענשאפטליך, אַבגעהענדיג) ניין, ניין, ניין — דאָס זאָג איך ניט! קיינמאל!

א ל מ ע ר ס : (נעהנטער) ריטא ! איך בעשווער דיק, דיר
און מיר צוליעב. — גיב זיך ניט אונטער דעם ביזען נסיון.

(באָרגהיים און אַסטאָ קומען אריין פון גארמען. ביידע — איך
נערליך אויפגערגט, נור זוי האָבען זיך בעהערשט. זעהען אויס ערנסט
און אונצופריעדען. אַסטאָ בלויבט אויף דער וועראַנדע. באָרגהיים
געהט אַריין אין צימער.)

ב אָ ר ג ה י י מ : נו, יא. מיר האָבען אונזער לעצטען שפאָ-
ציער געמאכט, פריילין אַסטאָ און איך.

ר י ט א : (קוקט פּערוואַנדערט אויף איהר) הא ! און נאָכ'ן
שפאָציער וועט ניט זיין קיין לענגערע ריזע ?

ב אָ ר ג ה י י מ : יא, וואָס מיך אנבעלאַנגט —

ר י ט א : איך אליין ?

ב אָ ר ג ה י י מ : יא, מיך אליין.

ר י ט א : (וואַרפט צו אלמערס'ען אַ פינסטערען בליק) הערסט,
אלפרעד ? (ווענדט זיך צו באָרגהיים'ען) איך וועט זיך, אז אַ ביז
אויג האָט דאָ מיט איך אַ שלעכטען שפאָס געשפּיעלט.

ב אָ ר ג ה י י מ : (קוקט זי אָן) אַ ביז אויג ?

ר י ט א : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) אַ ביז אויג, נו יא !

ב אָ ר ג ה י י מ : איהר גלויבט אין אַ ביז אויג, פרוי
אלמערס ?

ר י ט א : ניט לאַנג האָב איך אָנגעהויבען צו גלויבען, און
בעזונדערס אין אַ שלעכטען קינדערבליק.

א ל מ ע ר ס : (שעפּטשעט איהר אין אויער אויפגעבראכט)
ריטא, ווי קענסטו — !

ר י ט א : (מיט אַ האַלבען קול) מאכסט מיך שלעכט און ביז,
אלפרעד.

(פון ברעג הערט זיך אַ גערויש פון געמישטע געשרייען און רוי-
מענדע קולות. באָרגהיים געהט צו צו דער גלעזערנער מיר.)

ב אָ ר ג ה י י מ : וואָס 'אַראַ רויש — ?

א ס ט א : (אין טיר) זעהט נור וויפיעל עולם עם האָט זיך
צונויפגעקליבען דאָרט אונטען ביי'ס ברעג!
א ל מ ע ר ס : וואָס קען דאָס זיין (קוקט א רגע ארויס) דאָס
מוזען די גאסעניונגען זיין מיט זייער ווילדען שטיעפען.
(עס הערט זיך אונקלאר ווי עטליכע שטימען ענטפערען, איבער-
שלאָגענדיג איינער די אנדערע.)

ר י ט א : וואָס זאָגען זיי ?
ב אָ ר ג ה י י ס : זיי זאָגען, א קינד איז דערטרונקען.
א ל מ ע ר ס : א קינד דערטרונקען ?
א ס ט א : (אונרוהיג) א קליין אינגעל, זאָגען זיי.
א ל מ ע ר ס : אָ, די אלע קענען דאָך שווימען.
ר י ט א : (מיט אַן אַנגסטגעשרוי) וואו איז עאָלף ?
א ל מ ע ר ס : בערוהיג זיך, בערוהיג זיך, עאָלף שפיעלט
אין גארטען.

א ס ט א : ניין, אין גארטען איז ער ניט געווען.
ר י ט א : (מיט אויפגעהויבענע הענד) אָה, ווען ס'איז נור
ניט ער!

ב אָ ר ג ה י י ס : (הערט זיך צו און שרייט אראָב) זאָגט דאָרט
וועמעס קינד איז עס ?

(עס הערען זיך אונקלאָרע שטימען. באַרגהיים און אַסטאַ לאָזען
ארויס אַן אינגעהאַלטענעם געשרוי און לויפען האַסטיג אין גארטען.)
א ל מ ע ר ס : (אין שרעקליכער אויפֿרעגונג) דאָס איז ניט
עאָלף ! דאָס איז ניט עאָלף, ריטא !

ר י ט א : (אויף דער וועראַנדע, הערט זיך איין) שמילער !
שווייג ! איך וויל הערען, וואָס זיי זאָגען.
(ריטאַ לויפט צוריק אַרױן אין צימער מיט אַ האַרצרייסענדען
געשרױ.)

א ל מ ע ר ס : (הינטער איהר) וואָס האָבען זיי געזאָגט ?
ר י ט א : (פאלט אויפ'ן לעהנשטוהל לינקס) זיי האָבען גע-
זאָגט : די קוליע שווימט !

א ל מ ע ר ס : (ווי געלעהמט) ניין! ניין! ניין!
ר י ט א : (היוזעריג) עאָלף! עאָלף! זיי מוזען איהם
דאָך רעמען!
א ל מ ע ר ס : (האלב משוגע) זיי מוזען! אזא טייער לע-
בען! אזא טייער לעבען!
(לויפט אראָב האַסטיג אין גאַרטען).

צווייטער אקט.

א קלוינער שמאלער טהאל אין וואלד ביו'ם ברעג. הויכע, אלטע בוימער פערשפרייטען זייערע צווייגען ווייט אויבער'ן פלאץ. אין דעם הינטערגרונד, באַרג אראָב, פּלויסט אַ מייכעל, וואָס פּערלירט זיך צווישען די שטוינער ביו'ם ברעג וואַלד. אַ סטעזשקע ציהט זיך אין דער לענג פּונ'ם מייכעל. רעכטס א פּאַר בוימער, צווישען זיי זעהט זיך דער פּיאָרד. פּאַרינט — אַ ווינקעל פּון א פּלאץ פאַר שויפלעך און אויפ'ן ברעג — איין אנגעבונדענעם שויפלעך.

אונטער אלטע בוימער לינקס — א מיטש, א באַנק און אַ פּאַר שטוה-לען — צוזאַמענגעקלאַפט פּון דינע בעראַזעווע-ברעטער. א גראַהער, רע-גענדיגער טאַג. וואַלקען ציהען זיך איבער'ן הימעל. אלפרעד אלמערס איז אַנגעשטאַן ווי פּריהער; זיצט אויפ'ן באַנק מיט די עלענבויען אויפ'ן מיטש. זיין הוט ליעגט נעבען איהם. אונט-בעוועגליך און פּערטראַכט קוקט ער אויפ'ן פּיאָרד. אין א וויילע ארום לאַזט זיך אַסמאַ אראָב אויפ'ן סטעזשקע, מיט אַן אַפענעם שירם אין האַנד.

אַ ס ט אַ : (געחט צו שטיל און פּאַרויכטיג צו אלמערס'ען)
האַסט ניט געדאַרפט אין אזא שלעכטען וועטער זיצען דאָ אונטען,
אלפרעד.

אַ ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ און שווייגט).
אַ ס ט אַ : (מאַכט צו דעם שירם) איך האָב אַ לאַנגע צייט
דיך געזוכט.

אַ ל מ ע ר ס : (מעכאַניש) אַ דאַנק דיר.
אַ ס ט אַ : (רוקט צו אַ שטוהל און זעצט זיך נעבען איהם)
זיצסט שוין לאַנג דאָ? די גאַנצע צייט?

אַל מערס: (ענטפערט ניט. אין א ווילע ארום זאגט ער)
ניין, איך קען עס ניט בענעהמען, עס שיינט מיר גאנץ אונמעגליך
— דאָס אלעס.

אַסטאַ: ((לעגט איהר האַנד אויף זיין אָרעם, מיט האַרץ))
אָרימער אלפרעד!

אַל מערס: (קוקט זי שטאַר אָן) איז עס טאָקי אויפ'ן
וואָהר, אסטאַ? אפשר בין איך משוגע? אָדער איך חלום נור?
אָ, ווען ס'זאָל זיין ניט מעהר ווי א חלום! מאַהל זיך נור, ווי
שעהן דאָס ערוואַכען וואָלט געווען!

אַסטאַ: אָ, ווען איך וואָלט דיך וואַכענדיג געקענט מאַ-
כען!

אַל מערס: (קוקט אויפ'ן וואַסער) ווי אונרחמנות'דיג
זעהט היינט אויס דער פיאַרד, ווי שווער און פערשלאָפּען זיין אָנ-
בליק — בלייגרוי — מיט געלע פלעקען — און שפיעגעלט אָב
די רעגענוואַלקען.

אַסטאַ: (בעט זיך) אָ, אלפרעד, הער שוין אויף אמאָל
צו קוקען אויפ'ן פיאַרד!

אַל מערס: (הערט זיך ניט צו) אויף דער אויבערפלעכע
— יא. אָבער אין דער טיעפעניש — דאָ געהט דער רעש'יגער אונ-
טערשטראָם —

אַסטאַ: (אין אַנגסט) אָ, אום גאָטעס ווילען — ניט
טראַכט פון דער טיעפעניש!

אַל מערס: (קוקט איהר אָן זאנפט) דו מיינסט, ער ליגעט
דאָ נאָהענט ביי'ם ברעג? אָ ניין, ליעבע אסטאַ. גלויב דאָס ניט.
פּערגעס ניט, ווי רעש'יג דער שטראָם איז דאָ. גלויב אין ים אריין.

אַסטאַ: (פּערדעקט דאָס געזיכט מיט איהרע הענד, פאלט צו
צום טיש) אָה גאָט, אָה גאָט!

אַל מערס: דו פּערשטעהסט, דער קליינער עאָלף איז
אוועק אזוי ווייט — איז איצט ווייט אוועק פון אונז.

א ס ט א : (קוקט אויף איהם מיט א געבעט) אַ, אלפרעד, רעד
ניט אזעלכע ווערטער!

א ל מ ע ר ס : קענסט אליין אויסרעכנען — ביסט דאך אזוי
געשיקט — אין אכט און צוואנציג — ניין און צוואנציג שעה —
ווארט נור — ! ווארט נור — !

א ס ט א : (פערטראכט) ווי איז אויב עם זעהט נור אויס — ?
א ל מ ע ר ס : (פרעסט ציונויף די האַנד פעסט אויפ'ן טיש)
זאָג נור, פערשטעהסטו דעם זין דערפון ?

א ס ט א : (קוקט איהם אָן) דעם זין — פון וואָס ?
א ל מ ע ר ס : דאָס, וואָס איז געשעהן מיר און ר-ט'א'ן.
א ס ט א : דעם זין ?

א ל מ ע ר ס : (אונגעדולדיג) יא, איך זאָג : דעם זין. דען
עס מוז דאך א זין האָבען. דאָס לעבען, עקזיסטענץ, שיקזאל —
דאָס אלעס קען דאך ניט זיין אָהן א זין.

א ס ט א : אָה, ווער קען דעריבער זאָגען עפעס זיכערעס,
פאָזיטיוועס, ליעבער אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : (צו-לאכט זיך ביטער) יא, יא, ביסט גערעכט.
ווער ווייס, אפשר געהט זיך אלעס אזוי זיך, געטריבען פון צופאל —
ווי א צובראָכענע שיף אָהן א רודער ? עם קען גרייליך זיין —
וועניגסטענס אזוי זעהט עם אויס.

א ס ט א : (פערטראכט) ווי איז אויב עם זעהט נור אויס — ?
א ל מ ע ר ס : (היציג) הא ? אפשר קענסט דו מיר אן ער-
קלערונג געבען. איך קען ניט. (זאנפטער) עם לעבט אן עאָלף ;
קומט די שעה, ווען ער דארף אָנהויבען לעבען בעוואוסטזיניג, פול
פון אונגענדליכע מעגליכקייטען — רייכע מעגליכקייטען, אפשר.
ער האָט געזאָלט אָנפילען מיין לעבען מיט פרייד און שמאָליץ.
דארף זיך בעווייזען עפעס א משוגע'נע אלטיטשקע — עפעס א
הינטעל אין זאק —

א ס ט א : מיר ווייסען דאך אייגענטליך גאָרניט, ווי דאָס איז
פאָרגעקומען.

אַלמערס : אוראי, ווייסען מיר. די אינגלעך האָבען איהר אויפ'ן שיפעל געזעהן, אויפ'ן פּיאָרד. זיי האָבען געזעהן עאָלפ'ען שטעהענדיג איינער אליין אויפ'ן ראַנר פון בריקעל. האָבען געזעהן ווי ער האָט געקוקט אויף איהר שטאר — און פּלוצלונג האָט איהם אָנגעהויבען עפעס ווי שווינדלען אין קאָפּ. און דאן איז ער אראָב־געפאלען — און איז פּערשוואַנדען.

אַסטאָ : מעגליך, אָבער דאָך —

אַלמערס : זי האָט איהם פּערשלעפט אין דער טיעפעניש

אריין. זיי זיכער.

אַסטאָ : אָבער, ליעבער, וואָס האָט זי עס געדארפט ?

אַלמערס : דאָס איז עס דאָך ! וואָס האָט זי עס גע־

דארפט ? פון קיין פּערגלעטונג קען דאָ קיין רייד ניט זיין. עאָלף

האָט ניט געזינדיגט, ער זאָל דארפּען פאר זיינע זינד אָבקומען.

עאָלף האָט קיינמאָל איהר קיין שלעכטס ניט געטהאָן, ניט גערייצט

זיך מיט איהר, אויף איהר הונד קיין שטיינער קיינמאָל ניט גע־

וואָרפּען, ער האָט דאָך ביז נעכטען זי און דעם הונד גאָר אין די

אויגען ניט אנגעזעהן. קיין פּערגלעטונג הייסט עס. די גאנצע זאך,

אַסטאָ, איז דאָך אהן א שום גרונד — גאָר אָהן א זין. — און דאָך

איז עס נייטיג געווען פאר דער וועלטאָרדנונג.

אַסטאָ : האָסט גערעדט דערפון מיט ריטאָן ?

אַלמערס : (שאַקלט מיט'ן קאָפּ) מיט דיר איז מיר עפעס

לייכטער צו ריידען דערפון. (אַטעמט שווער) ווי פון אלצדינג.

(אַסטאָ נעהמט ארויס פון איהר טאַש אַ נאָדעל, פּאָדעם, און אַ פּאַ־

פירענעם פעקיל. אלמערס קוקט פּערטראַכט).

אַלמערס : וואָס האָסטו דאָ, אַסטאָ ?

אַסטאָ : (נעהמט זיין הוט) א שטיקעל שוואַרצען קרעפּ.

אַלמערס : אַך, צו וואָס דארף מען דאָס ?

אַסטאָ : ריטאָ האָט מיך געבעטען, איך זאָל עס אָננעה־

ען, ערלייכטו ?

אַלמערס : ווי דו ווילסט. מיר איז אלץ איינס.

(זי נעהט צו דעם קרעפ צום הוט.)
 א ל מ ע ר ס : (קוקט צו) וואו איז ריטא ?
 א ס ט א : זי געהט ארום א ביסעל אין גארטען, דוכט זיך.
 מיט איהר איז באָרגהיים.
 א ל מ ע ר ס : (אביסעל פערוואנדערט) הא ? באָרגהיים
 איז היינט אויך דאָ ביי אונז ?
 א ס ט א : יא, ער איז געקומען מיטאנצייט מיט'ן צוג.
 א ל מ ע ר ס : דאָס האָב איך ניט ערווארט.
 א ס ט א : (נעהט) ער האָט דאָך אזוי ליעב געהאט עאָלפ'ען.
 א ל מ ע ר ס : באָרגהיים איז א טרייע נשמה, אסטא.
 א ס ט א : (מיט רוחיגער וואַרימקייט) יא, טריי, גאנץ
 געוויס.
 א ל מ ע ר ס : (קוקט זי אָן) אייגענטליך האָסטו איהם
 ליעב.
 א ס ט א : יא, ליעב.
 א ל מ ע ר ס : און קענסט זיך דאָך ניט ענטשליסען — ?
 א ס ט א : (שלאָגט איהם איבער) אדך, ליעבסטער אלפרעד,
 רעד ניט דערפון !
 א ל מ ע ר ס : דאָך, דאָך — זאָג מיר נור, פארוואָס קענסטו
 ניט— ?
 א ס ט א : אַה ניין ! איך בעט דיך, ניט פרעג ! עם טהוט
 מיר אזוי וועה — נו, אָט האָבען מיר שוין דעם הוט פארטיג.
 א ל מ ע ר ס : א דאנק.
 א ס ט א : איצט דעם לינקען ארעם. —
 א ל מ ע ר ס : אויף דעם אויך ?
 א ס ט א : יא, אזוי איז דער מנהג.
 א ל מ ע ר ס : נו, — ווי דו ווילסט.
 (זי רוקט זיך צו נעהנטער און הויבט אָן נעהען.)
 א ס ט א : ריהר ניט די האנד, א ניט וועל איך דיך איינ-

אַל מַעַרְס : (האַלב שמויכלענדיג) גאָר ווי אין די אמאָלי-
גע יאָהרען.

אַס טאַ : ניט וואהר ?

אַל מַעַרְס : נאָך אלס קליין מיידעל פלעגסטו זיצען און
פערריכטען מיינע קליידער.

אַס טאַ : ווי איך האָב געקענט.

אַל מַעַרְס : דאָס ערשטע, וואָס דו האָסט פאר מיר גע-
נעהט — א שווארצע קרעפ איז דאָס געווען.

אַס טאַ : יא ?

אַל מַעַרְס : צו מין סטודענטען הימעל. ווען מין פאָר-
טער איז געשטאַרבען.

אַס טאַ : טאקי, ווירקליך ? — איך געדענק עס שוין גאָר-
ניט.

אַל מַעַרְס : אודאי, ביסט נאָך גאָר א קליינע דעמאָלט
געווען.

אַס טאַ : יא, א קליינע געווען.

אַל מַעַרְס : אין צוויי יאָהר ארום, — ווען מיר האָבען
דיין מוטער פערלוירען, — האָסטו מיר אויך א גרויסען קרעפ־באנד
צום ארבעל אָנגענעהט.

אַס טאַ : איך האָב געמיינט אז מען דארף אזוי.

אַל מַעַרְס : (גלעט איהר די האַנד) יא, יא, מען האָט גע-
דארפט אזוי, אסטא. מיר זיינען געבליבען אליין אויף דער וועלט,
מיר ביידע. — האָסטו שוין געענדיגט ?

אַס טאַ : יא. (לעגט דאָס נעהגעצייג צוזאמען) דאָס איז
דאָך אייגענטליך געווען א וואונדערשעהנע צייט פאר אונז, אל-
פרעד. ווען מיר צוויי זיינען געבליבען אליין.

אַל מַעַרְס : געוויס. ווי שווער ס'איז אונז ניט אויסגע-
קומען צו מאטערן זיך.

אַס טאַ : געמאטערט האָסטו דו זיך.

א ל מ ע ר ס : (לעבעדיגער) דו אויך — אויף דיין שטיי-
גער, — (שמויכעלט) דו, מיין ליבער, טרייער — עאלף!
א ס ט א : אָ, דערמאָן מיר ניט די נארישקייטען מיט'ן נאָ-
מען.

א ל מ ע ר ס : ווען דו ווערסט געבוירען א אינגעל, וואָלסטו
דאָך עאלף געהייסען.

א ס ט א : יא, ווען! — האָסט אָנגעהויבען צו געהן אין
אוניווערסיטעט (לאכט ניטווילענדיג) דו זאָלסט אזוי קינדיש זיין!

א ל מ ע ר ס : בין א י ד קינדיש געווען?
א ס ט א : יא, — אלענפאלס דוכט מיר איצט אזוי. האָסט
זיך דאָך געשעהמט, וואָס דו האָסט ניט קיין ברודער — נור א
שוועסטער.

א ס ט א : ניין, דאָס האָסטו זיך געשעהמט.
א ס ט א : נו יא, איך אויך אביסעל, מעגליך. אויסערדעם
האָט מיר עפעס באנג געטהאָן פאר דיר —
א ל מ ע ר ס : יא, יא, האָסטו אויסגעזוכט מיניע אלטע
אינגלישע קליידער —

א ס ט א : אמת, דיניע פיינע יום־טוב קליידער. געדענקסט
די בלויע בלוזע און די הויזען ביז די קניה?
א ל מ ע ר ס : (לאַזט זיין בליק רוהען אויף איהר) ווי א
לעבעדיגע שמעהסט דו פאר מיר אין דעם אנצוג.
א ס ט א : איך פלעג איהם דאָך אַנטהאָן, נור ווען מיר
זיינען אליין געווען אין הויז.

א ל מ ע ר ס : ווי ערנסט מיר האָבען עם געטהאָן — צו-
פריערען מיט זיך, געדענקסטו! איך פלעג דיך שטענדיג רופען
עאלף.

א ס ט א : דאָס האָסטו, האָף איך, ריטא'ן ניט דערצעהלט?
א ל מ ע ר ס : דערצעהלט איהר, דוכט זיך, אמאָל.
א ס ט א : אָ, אלפרעד, ווי האָסטו עם געקענט טהאָן?

אל מערס : וויסט דאָך, — מען דערצעהלט דער ווייב
אלעם — אָדער כמעט אלעם.

אסטא : יא, מעגליך.

אל מערס : (ווי פון שלאָף, כאַפּט זיך פאר'ן שמערן און
שפּרינגט אויף) אָ—אָ! און איך קען דאָ זיצען און —

אסטא : (שמענט אויף און קוקט איהם אָן פּערזאָרגט) וואָס
איז דיר?

אל מערס : ער איז עפעס ווי ענטרונען פון מיר, גאָר אין
גאנצען ענטרונען.

אסטא : עאָלף!

אל מערס : דאָ בין איך געזעסען, געלעבט אין דער וועלט
פון זכרונות. און ער איז ניט געווען דערביי.

אסטא : אָך, אלפרעד, — הינטער אלעם דעם איז ער דאָך
געשטאנען, דער קליינער עאָלף.

אל מערס : ניין, ניין, ער איז מיר ארויס פון זינען —
פּערשוואונדען פון מיין זכרון. ער איז מיר אויף א רגע אויפ'ן געד
דאנק ניט ארויף, זינט איך זיי דאָ מיט דיר און רעד. איך האָב
אינגאנצען פּערגעסען אָן איהם.

אסטא : אָבער דו דארפסט דאָך קומען צו זיך פון די
צרות.

אל מערס : ניין, ניין, ניין, — דאָס נישט! דאָס טאָר
איך נישט. דערצו האָב איך ניט קיין רעכט — קיין הארץ ניט.
(געהט אויפגערגנט רעכטס) אלע מיינע געדאנקען מוזען זיין מיט
איהם דאָרט, וואו ער רוהט, אין דער טיעפעניש!

אסטא : (געהט איהם נאָך, פּערהאַלט איהם) אלפרעד, געה
ניט צום וואסער!

אל מערס : איך מוז געהן צו איהם! לאָז מיר אָב,
אסטא! איך וויל זיך זעצען אין שיפעל.

אסטא : (מיט שרעק) געה ניט צום וואסער, זאָג איך!

אַל מערס : (גיט נאָד) גוט, גוט, — איך געה ניט, לאָז
מיד נור אָב.

אַסטאַ : (פּיחרט איהם צו צום טיש) מוזט די געדאנקען
צו רוה לאָזען, אלפרעד, קום אהער און זעץ זיך.

אַל מערס : (וויל זיך זעצען אויפ'ן באַנק) נו יא, ווי דו
ווילסט.

אַסטאַ : ניין, זעץ זיך ניט דאָ.

אַל מערס : אָד, לאָז מיד —

אַסטאַ : ניין, טהו עס ניט. וועסט ווייטער האַלטען אין
אין קוקען אהין — (צווינגט איהם זיך זעצען אויף א שטוהל, מיט'ן
רוקען רעכטס) אזוי, — איצט גוט. (זעצט זיך אויף דער באַנק), איצט
וועלען מיר וויעדער אביסעל זיך דורכרעדען.

אַל מערס : (אַטעמט שווער) ווי גוט, דאָס איך האָב אויף
א מינוט פּערגעסען מיין האַרצוועהטאָג.

אַסטאַ : דאָס מוזטו, אלפרעד.

אַל מערס : איז'ס ניט שוואַכקייט און טעמפּקייט פון

מיר, וואָס איך קען פּערגעסען ?

אַסטאַ : אָ ניין, עס איז דאָך אונמעגליך זיך אייביג
ארוםדרעהען ארום דעמוזעלבען געדאנק.

אַל מערס : מיר וועניגסטענס איז עס אונמעגליך. פאר

דיין קומען האָט מיד געפייניגט א מורא'דיגער וועהטאָג, ניטאָ קיין
ווערטער פאר דער פּיין —

אַסטאַ : נו ?

אַל מערס : וועסטו גלויבען, אַסטאַ ? ה'ם —

אַסטאַ : וואָס ?

אַל מערס : פּלוצלונג כאַפּ איך זיך ביי'ם געדאנק, וואָס

פאר א געריכטען וועלען מיר היינט צום מיטאָג האָבען.

אַסטאַ : (בערוהיגענד) אבי נור עס בערוהיגט דיך, —

אַל מערס : יא, שטעל זיך פאָר, — עס האָט מיד ווירקד

ליך עפעס ווי בערוהיגט (שטרעקט אויס די האַנד איבער'ן טיש) ווי

גומ, וואָס דו ביסט מיט מיר, אַסטאַ. עס פרעהט מיך אזוי. פרעהט
מיך — אין מיין טרויער.

אַ ס ט אַ : (קוקט איהם ערנסט אָן) מייסטענס דארפסט זיך
פרעהען, וואָס דו האָסט ריטאַ'ן.

אַ ל מ ע ר ס : יא, געוויס. אָבער ריטאַ איז ניט קיין איי-
גענע. א שוועסטער — דאָס איז גאָר עפעס אנדערש.

אַ ס ט אַ : (אָנגעשטרענגט) ביסט זיכער, אלפרעד ?
אַ ל מ ע ר ס : יא, אונזער פאמיליע איז עפעס גאָר אן אנ-

דערע. (האַלב אין שפּאַס) אונזערע נעמען הויבען זיך שטענדיג אָן
מיט העלע בוכשטאבען. געדענקסט, מיר האָבען אָפט דערפון גע-
רעדט ? און די קרובים, — זיי זיינען אלע אַרימעלייט, איינער ווי
דער אנדערער, און אלע האָבען מיר דיעזעלבע אויגען.

אַ ס ט אַ : געפינסטו, אז איך אויך — ?
אַ ל מ ע ר ס : ניין, דו ביסט אינגאנצען אין דיין מוטער

געראַטען. ביסט גאָר ניט עהנליך צו אונז אלע. אפילו צום פאָטער
ניט. דאָך —

אַ ס ט אַ : דאָך — ?

אַ ל מ ע ר ס : איך מיון, אונזער צוזאמענלעבען האָט אונז
ביידען איבערגעגאַסען אין איין פורעם, מיך אין דיין, און דיר אין
מיין געשטאַלט. גייסטיג, פערשטעהט זיך.

אַ ס ט אַ : (בעוועגט, הארציג) זאָג דאָס ניט, אלפרעד!
מיין פורעם האָב איך פון דיר, דאָס איז ריכטיג. דו ניט. און דיר
פערדאנק איך אלעם — אלדאָס גוטע אין דער וועלט.

אַ ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) דו האָסט מיר גאָרניט
צו פערדאנקען, אסטאַ. פערקעהרט —

אַ ס ט אַ : אלעם האָב איך דיר צו פערדאנקען ! דאָס ווייסט
דו גאנץ גוט. קיין קרבן איז ניט געווען צו שווער פאר דיר —

אַ ל מ ע ר ס : (שלאָגט זי איבער) אָ. נארישקייטען, קרבנות!
הער אויף ! — איך האָב דיר פשוט ליעב געהאַט. אסטאַ, נאָך ווען
דו ביסט געווען א קליין קינד. (נאָך א קורצער פאזוע) דערצו האָט זיך

מיר שטענדיג גערוכט, אז איך דארף צו רעכט מאכען דאָס גרויסע
אונרעכט, וואָס מען האָט דיר געטהאָן.

א ס ט א : (פּערוואַנדערט) אונרעכט ? דו ?

א ל מ ע ר ס : ניט גראַד פון מיין זייט. אָבער —

א ס ט א : (אָנגעשטרענגט) אָבער — ?

א ל מ ע ר ס : פּונ'ם פּאָטער'ס זייט.

א ס ט א : (כאַפּט זיך אויף פון דער באַנק) פון דעם פּאָטער'ס

זייט ! (זעצט זיך וויעדער) וואָס מיינסטו דערמיט צו זאָגען,
אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : דער פּאָטער איז קיינמאָל ניט געווען איבער-

ריג גוט צו דיר.

א ס ט א : (היצויג) זאָג דאָס ניט !

א ל מ ע ר ס : דאָך, איז עס אזוי. ער האָט דיך ניט גע-

ליעבט. ניט ווי ער האָט געדארפט ליעבען.

א ס ט א : (אויסמיידענדיג) אפשר ניט אזוי שטארק ווי

דיך. דאָס איז דאָך נאָנץ נאטירליך.

א ל מ ע ר ס : (רעדט ווייטער) און אויך מיט דיין מוטער

איז ער אָפט געווען שטרענג. וועניגסטענס אין די לעצטע יאָהרען.

א ס ט א : (שטיל) די מוטער איז דאָך געווען פיעל אינגער

פון איהם. פּערגעס ניט.

א ל מ ע ר ס : מיינסט, זיי זיינען ניט געווען קיין גלייכע

פאָר.

א ס ט א : אפשר ניט.

א ל מ ע ר ס : נו גוט, אָבער—. דער פּאָטער איז דאָך

אימער געווען אזא ווייכער, הארציג-גוטער מענש — פריינדליך צו

יערעם איינעם —

א ס ט א : (שטיל) די מוטער איז אויך ניט שטענדיג גע-

ווען דאָס, וואָס זי האָט געדארפט זיין.

א ל מ ע ר ס : דיין מוטער !

א ס ט א : פיעלייכט ניט שטענדיג !

אַל מערס : קעגען דעם פאָטער, מיינסטו ?

אַסטא : יא.

אַל מערס : איך האָב עס קיינמאָל ניט בעמערקט.

אַסטא : (שטעהט אויף, איינזאָלענדיג טרעהרען) אָ, ליע-
בער אלפרעד, — לאָז זיי רוהען, — זיי, וואָס זיינען שוין ניט
מעהר מיט אונז (געהט אוועק רעכטס).

אַל מערס : (שטעהט אויף) יא, זאָלען זיי רוהען (ברעכט
די הענד) אָבער זיי, וואָס זיינען שוין ניט מעהר מיט אונז, — זיי
לאָזען אונז ניט רוהען, אסטא — ניט ביי טאָג, און אויך ביי
נאכט ניט.

אַסטא : (קוקט אויף איהם ווארעם) די צייט היילט אלעס.
וועסט זיך בערוהיגען, אלפרעד.

אַל מערס : (קוקט זי אָ, אונבעהאַלפען) יא, רעכנסט און
יא ? אָבער ווי קומט מען איבער די ערשטע שרעקליכע טעג — ?
(הייזעריג) דאָס ווייס איך ניט.

אַסטא : (לעגט די הענד אויף זיינע פלייצעס, בעט זיך) געה
צו ריטא'ן, איך בעט דייך —

אַל מערס : (בעפרייט זיך פון איהר, היציג) ניין, ניין,
ניין — רעד ניט דערפון ! איך קען ניט, פערשטעהסט. (רוהיגער)
לאָז מייך בלייבען מיט דיר דאָ.

אַסטא : יא, איך וועל דייך ניט פערלאָזען.

אַל מערס : (כאַפט אָן איהר האַנד און האַלט זי פעסט) איך
דאַנק דיר ! (קוקט א וויילע אויפ'ן פיאָרד) וואו איז איצט מײן
קליינער עאָלף ? (שמויכעלט טרויריג צו) קענסט מיר עס זאָ-
גען, דו, מײן גרויסער, קלוגער עאָלף ? (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ
קיין מענש אין דער וועלט וועט מיר דאָס ניט זאָגען. און איך ווייס
ניט מעהר, ווי דאָס איינע שרעקליכע, אז ער איז אוועק פון מיר.
אַסטא : (קוקט לינקס, געהמט צו די האַנד) דאָס זיינען זיי.
(ריטא און באַרגהיים לאָזען זיך אראָב אויפ'ן שטעג. זי געהט

פאראויס, ער נאך איהר. זי טראגט א טונקעל קלויד, איבער'ן קאפ א שווארצען שליווער. האלט א שירם אונטער'ן אָרעם.)

אַ ל מ ע ר ס : (געזיט אַנקעגען ריטא'ן) ווי פיהלסטו זיך, ריטא?

ר י ט א : (געזיט פארביי איהם) אַך, פּרעג ניט.

אַ ל מ ע ר ס : וואָס ביסטו אהער געקומען?

ר י ט א : נור זעהען, וואו דו ביסט. וואָס טהוסט דו?

אַ ל מ ע ר ס : גאָרניט, אסטא איז געווען מיט מיר.

ר י ט א : און איידער זי איז געקומען? האָסט זיך ניט געוויזען דעם גאנצען פריהמאָרגען.

אַ ל מ ע ר ס : בין געזעסען דאָ און געקוקט אויפ'ן פּיאָרד.

ר י ט א : אַו, — ווי קענסטו?

אַ ל מ ע ר ס : (אונרוהיג) איך וויל ליעבער זיין אליין.

ר י ט א : (געזיט אונרוהיג אויף און אָב) און רוהיג זיצען!

זיך ניט געריהרט פון אָרט!

אַ ל מ ע ר ס : ריהרען זיך — וואוהין? צו וואָס?

ר י ט א : איך קען זיך קיין אָרט ניט געפינען. וועניגער פון אלעם — דאָ וואו דער פּיאָרד איז פאר די אויגען.

אַ ל מ ע ר ס : אָט ווייל דער פּיאָרד איז אזוי נאָהענט —

ר י ט א : (צו באַרגהיים'ען) אפשר זאָל ער מיט אונז איצט

געהן?

ב אָ ר ג ה י י ס : (צו אלמערס'ען) איך רעכען, דאָס איז

בעסער פאר אייך.

אַ ל מ ע ר ס : ניין, ניין, — לאָז מיך בלייבען, וואו איך בין.

ר י ט א : וועל איך בלייבען מיט דיר, אלפּרעד.

אַ ל מ ע ר ס : מיינעטוועגען. — בלייב דו אויף, אסטא.

אַ ס ט א : (שטילערהייט צו באַרגהיים'ען) לאָמיר זיי לאָזען

אליין!

ב אָ ר ג ה י י ס : (מיט אַ בליק, וואָס ווייזט, אז ער האָט

פערשטאנען) פרוילין אלמערס, וועלען מיר זיך פיעלייכט אביסעל
דורכגעהן — אויפ'ן ברעג? צום אלערלעצטען מאָל!
א ט א : (נעהמט איהר שירם) קומט. מיר וועלען זיך אבי-
סעל דורכגעהן.

(אסטא און באַרגהיים געהען אוועק צום שאַפע צו. אלמערס מאכט
א פאַר שריט, זעצט זיך אויף א שטיין אונטער די בויער אין פאַרדער-
גרונד לינקס.)

ר י ט א : (דערנעהנטערט זיך. בלויבט שמען פאר איהם, אראַב-
לאַזענדיג די צוואמענגעלעגטע הענד). קענסט זיך געוואוינען צו'ם
געדאנק, אז מיר האָבען עאַלפ'ען פערלוירען?
א ל מ ע ר ס : (קוקט טרויעריג פאר זיך) מיר מוזען זיך צו-
דעם געדאנק צוגעוואוינען.

ר י ט א : איך קען ניט, איך קען ניט. און דערצו די שרעק-
ליכע געשטאלט, וואָס וועט דאָס גאנצע לעבען לאַנג שמען פאַר
מיינע אויגען.

א ל מ ע ר ס : (טהוט אַ קוק אויף איהר) וואָס פאַר אַ גע-
שטאלט? וואָס האָסטו געזעהן?

ר י ט א : איך האָב ניט געזעהן מיט מיינע אויגען. איך
האָב נור געהערט דערצעהלען. אַ — !
א ל מ ע ר ס : זאָג שוין.

ר י ט א : מיט באַרגהיים'ען זיינען מיר צוגעגאנגען צו'ם
ברעג.

א ל מ ע ר ס : וואָס עפעס?

ר י ט א : אויספרעגען די אינגלעך, ווי דאָס איז פאַרגע-
קומען.

א ל מ ע ר ס : דאָס ווייסען מיר דאָך שוין.

ר י ט א : האָבען נאָך עפעס דערוואוסט זיך.

א ל מ ע ר ס : נו?

ר י ט א : עס איז ניט אמת, אז ער איז פערשוואונדען מיט
אמאָל.

א ל מ ע ר ס : דאָס זאָגען זיי איצט ?
ר י ט א : יא. זיי זאָגען, זיי האָבען איהם געזעהן לעגען
אויפ'ן גרונד. טיעף אונטען אינ'ם קלאָרען וואסער.
א ל מ ע ר ס : (קריצט די ציין) און זיי האָבען איהם ניט
גערעטעט ?

ר י ט א : ניט געקענט, געוויס.
א ל מ ע ר ס : זיי קענען שווימען, — זיי אלע. האָבען זיי
דיר דערזעהלט, ווי ער איז געלעגען ?
ר י ט א : יא, זיי זאָגען, ער איז געלעגען אויפ'ן רוקען,
מיט גרויסע, אָפענע אויגען.

א ל מ ע ר ס : מיט אָפענע אויגען, אָבער גאנץ שטיל ?
ר י ט א : יא, גאנץ שטיל. פלוצלונג האָט איהם עפעס א
כאפ געטהאָן און אוועקגעטראָגען. א אונטערשטראָם זאָגען זיי.
א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט פאמעליך דעם קאָפּ) דאָס האָבען זיי
צולעצט געזעהן !

ר י ט א : (טרעהרען שטיקען איהר) יא.
א ל מ ע ר ס : (מיט אַ קרעפטיגער שטימע) און קיין—קיין
מענשליך אויג וועט איהם שוין מעהר ניט זעהן.
ר י ט א : (יאמערנדיג) טאָג און נאכט וועל איך איהם זעהן,
ווי ער איז דאָרט אונטען געלעגען.

א ל מ ע ר ס : מיט די גרויסע, אָפענע אויגען.
ר י ט א : (שוידערנדיג) מיט די גרויסע, אָפענע אויגען,
איך זעה זיי ! אימער שטעהן זיי פאר מיר !
א ל מ ע ר ס : (שמעט לאנגזאם אויף און קוקט זי שטיל דראָ-
הענדיג אָן) זיינען דאָס געווען — ביזע אויגען, ריטא ?

ר י ט א : (ווערט בלינד) ביזע— ?
א ל מ ע ר ס : (געהנטער) האָט דאָס אַ ביזער בליק זיך
געצויגען שטאר אין דער הויך ? פון דער טיעפעניש ארויס ?
ר י ט א : (טרעט אָב) אלפרעד !

א ל מ ע ר ס : (געהט איחר נאך) ענטפער מיר! איז דאָס
 געווען דער ביזער בליק פון קינד?
 ר י ט א : (שרייט) אלפרעד! אלפרעד!
 א ל מ ע ר ס : דיין בעגעהר איז מקוים געוואָרען.
 ר י ט א : וואָס האָב איך דען בעגעהרט?
 א ל מ ע ר ס : אז עאָלף זאָל ניט זיין.
 ר י ט א : קיינמאָל אין מיין לעבען האָב איך עס ניט בע-
 געהרט! מיין וואונש איז נור געווען, עאָלף זאָל ניט שטעהן צוויי-
 שטן אונז.
 א ל מ ע ר ס : נו יא, איצט שטעהט ער שוין ניט מעהר.
 ר י ט א : (שמיל, שטארענדיג פאר זיך) אפשר מעהר, ווי ווען
 עס איז. (ציטערט אויף פלוצלונג) אָ, די שרעקליכע געשטאלט!
 א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) דער ביזער בליק פון
 קינד, יא.
 ר י ט א : (ווייכט פון איהם, אין שרעק) לאָז מיך אָב, אל-
 פרעד. איך שרעק זיך פאר דיר! זעהסט אויס אזוי מאַדנע, ווי
 קיינמאָל!
 א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איחר האַרט און קאלט) דער וועה-
 טאָג מאכט אונז שלעכט און העסליך.
 ר י ט א : (דערשראָקען אָבער מיט טראַץ) איך האָב דאָס-
 זעלבע געפיהל.
 (אַלמערס געהט רעכטס, קוקט אויס'ן פּיאַרד, ריטא זעצט זיך ביי'ם
 טיש. א קורצע פּאָווע.)
 א ל מ ע ר ס : (מיט'ן קאָפּ צו איחר) האָסט איהם קיינמאָל
 ניט ליעב געהאט מיט'ן גאַנצען האַרצען. קיינמאָל!
 ר י ט א : (קוקט צו זיך, קאלט) עאָלף האָט זיך קיינמאָל ניט
 געצויגען צו מיר מיט'ן גאַנצען האַרצען.
 א ל מ ע ר ס : ווייל דו האָסט ניט געוואָלט איהם צוציהען
 צו זיך.

ר י ט א : א. ניין, געוואָלט, אפילו שטארק געוואָלט. אָבער
עמיצער איז אין וועג געשטאנען, פון אָנהויב אָן.
א ל מ ע ר ס : (קעהרט זיך אינגאנצען אום) איך בין עס גע-
שטאנען אין וועג!

ר י ט א : א, ניין! ניט אין אָנהויב —

א ל מ ע ר ס : (געהנטער) ווער זשע?

ר י ט א : די טאנטע.

א ל מ ע ר ס : אסטא?

ר י ט א : יא, אסטא האָט זיך מיר געשטעלט אין וועג.

א ל מ ע ר ס : אסטא — זאָגסטו?

ר י ט א : געוויס, אסטא — זי האָט איהם צוגעשמירט צו

זיך — באלד ווי דאָס איז געשעהן, — דאָס אונגליקליכע פאלען.

א ל מ ע ר ס : אויב געטהאָן, האָט זי עס געטהאָן אויס

ליעבע.

ר י ט א : (קאכט זיך) דאָס איז דאָך עס! איך וויל זיך ניט

טיילען! אין ליעבע, מיין איך.

א ל מ ע ר ס : מיר האָבען געדארפט צוטיילען איהם צוויי-

שען זיך אין ליעבע.

ר י ט א : (קוקט מיט פּעראכטונג אויף איהם) מיר? אויך

דו האָסט אייגענטליך קיינמאָל ניט געפיהלט קיין אמת'ע ליעבע

צו איהם.

א ל מ ע ר ס : (קוקט ערשטוינט) איך ניט —!

ר י ט א : ניין, אויך דו ניט. ביסט דאָך געווען אינ-

גאנצען פּערטהון אין דיין בוך — וועגען פּעראנטוואָרטליכקייט.

א ל מ ע ר ס : (הייס) יא, געווען. אָבער גראד דאָס בוך, —

דאָס האָב איך דאָך געאַפּפּערט צוליבע עאַלפ'ען.

ר י ט א : ניט אויס ליעבע צו איהם.

א ל מ ע ר ס : וואָס דען, מיינסטו?

ר י ט א : וויל איך דיין הארצען האָט געברענט א פייער

פון אונצוטרוי צו זיך, ווייל דו האָסט אָנגעהויבען צו צווייפלען
צי דיר איז ווירקליך בעשערט א גרויסע אויפגאבע אין לעבען.
א ל מ ע ר ס : (פאַרשענדיג) האָסט עפעס בעמערקט אן
מיר ?

ר י ט א : אַ, יא — אביסעל. האָסט אָנגעהויבען צו זוכען
עפעס נייעס, וואָס זאָל אָנפילען דיין נשמה. מיט מיר, ווייזט אויס,
האָסט זיך שוין מעהר ניט געקענט בענוגענען.
א ל מ ע ר ס : דאָס איז דאָס געזעץ פון אייביגער פער-
וואנדלונג, ריטא.

ר י ט א : דערפאר האָסטו געוואָלט פון דעם קליינען עאָלף
א וואונדערקינד מאכען.

א ל מ ע ר ס : דאָס—ניט. געוואָלט האָב איך איהם מאכען
פאר א גליקליכען מענש. נור — דאָס.

ר י ט א : אָבער ניט אויס לייעבע צו איהם. טהו נור א קוק
אין זיך! (מיט אַנגסט) און טראכט זיך אריין, וואָס איז געווען
פערבאָרגען אין דעם און — הינטער דעם.

א ל מ ע ר ס : (מיידט אויס איהר קוק) דו פערשווייגסט
עפעס.

ר י ט א : דו אויך.

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר, פערטיעפט אין געדאנקען)
אויב ס'איז ווי דו זאָגסט, איז אייגענטליך אונזער קינד גאָר ניט
אונזערס געווען.

ר י ט א : געווען ניט מיינ, ניט דיין, אין וואָהרער לייעבע.

א ל מ ע ר ס : און דאָך געהען מיר יעצט ארום און פערגי-
סען ביטערע טרעהרען אויף איהם.

ר י ט א : (סאַרקאָסטיש) איז עס ניט מאָדנע — ביטער קלאָר-
גען איבער עפעס א פרעמדען אינגעל ?

א ל מ ע ר ס : (אויפגערעגט) אַ, זאָג ניט פרעמדער אינגעל !

ר י ט א : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ, דערשלאָגען) איז קיינמאָל
אונזער ניט געווען. ניט מיינער — אויך ניט דיינער.

אַל מערס : (ברעכט די הענד) און איצט איז שוין שפעט!
שפעט!

ר י ט א : און ניטאָ קיין טרייסט פאר אונז!
אַל מערס : (פלוצלונג, לוידענשאפטליך) דו ביסט שולדיג!
ר י ט א : (שטעהט אויף) איך!

אַל מערס : יא, דו! דו ביסט שולדיג, וואָס ער איז גע-
וואָרען אזא — ווי ער איז געווען! ס'איז דיין שולד, וואָס ער האָט
ניט געקענט זיך רעטען פון וואסער.

ר י ט א : (וועהרט זיך) אלפרעד, — ניט ווארף די שולד
אויף מיר.

אַל מערס : (אַלץ מעהר אויסער זיך) איך טהו עם!
דאָס האָסטו געלאָזט דאָס צארטע קינד אויפ'ן מיש!

ר י ט א : ער איז דאָך בעקוועם געלעגען אין די קישענס. גע-
שלאָפען רוהיג, און דו האָסט צוגעזאָגט אכטונג צו געבען אויף
איהם.

אַל מערס : יא, צוגעזאָגט — (מיט אַ נידריגער שטימע)
אַבער דאן ביסט דו געקומען — דו, דו, דו און האָסט מיך פער-
שלאָפט צו זיך.

ר י ט א : (ארויסרופענד) זיי זיך בעסער מודה, אז דו האָסט
פערגעסען דאָס קינד און אלעס אויף דער וועלט.

אַל מערס : (האלט איין דעם כעס) יא, געוויס. — (שטי-
לער) איך האָב דאָס קינד פערגעסען — אין דיניע אָרעמס.

ר י ט א : (עמפערט) אלפרעד! אלפרעד, — דאָס איז
עקעלהאפט פון דיר!

אַל מערס : (שטיל, דריקט די פויסטען) אין יענער רגע
האָסטו צום טויט פערארטיילט דעם קליינען עאַלף.

ר י ט א : (אויסער זיך) דו אויך, דו אויך, — אויב שוין
יא אזוי!

אַל מערס : אַ, יא, — אויך פון מיר פאָדער דין וחשבון

— אויב דו ווילסט. מיר ביידע האָבען זיך פּערזינדיגט. עאָלפ'ס
טויט איז דאָך געווען א פּערגעלטונג.

ר י ט א : א פּערגעלטונג ?

א ל מ ע ר ס : (בעהערשט זיך) יא. א משפּט איבער אונז
ביידען. און געשעהן איז, ווי מיר האָבען פּערדיענט. פּול געהיי-
מער, שרעקעדיגער חרטה, האָבען מיר געזעהן איהם אויסמידען,
ווען ער האָט געלעבט. ניט געהאט דעם מוט צו קוקען אויף דער זאך,
— וואָס האָט ארומגעשלעפט זיך מיט איהם —

ר י ט א : (שטיל) די קוליע.

א ל מ ע ר ס : יא, — און דאָס, וואָס מיר רופּען אָן וועהר
טאָג, טרויער — דאָס זיינען נור געוויסענסביסע, ריטא, און ניט
עפעס אנדערש.

ר י ט א : (קוקט שטאַר אויף איהם, צוטומעלט) איך פּיהל
עפעס, עס מוז אונז טרייבען צו פּערצווייפלונג — אין משוגעת
אריין, אונז ביידען. דען מיר קענען עס קיינמאָל—קיינמאָל ניט
פּעריכטען.

א ל מ ע ר ס : (מילדער) היינט ביי נאכט האָב איך געזעהן
עאָלפ'ען אין חלום. געדוכט האָט זיך מיר, ער געהט פּון בריקעל.
ארומגעלאָפּען, ווי אנדערע אינגלעך, הייסט עס, ס'איז איהם גאָר
ניט געשעהן. אָבער טאקי גאָרניט. די שרעקליכע ווירקליכקייט איז
אלוּאָ ניט מעהר ווי א חלום געווען, האָב איך זיך געטראכט. אָ, ווי
האָב איך געדאנקט און געלויבט — (בלויבט שטעהן) ה'ם —

ר י ט א : (קוקט אויף איהם) וועמען—?

א ל מ ע ר ס : (אויסמידענדיג) וועמען—?

ר י ט א : יא, — וועמען האָסטו געדאנקט און געלויבט ?

א ל מ ע ר ס : (מיידט אויס די פּראגע) דאָס איז דאָך נור

א חלום געווען, הערסט דאָך —

ר י ט א : עמיצען, וואָס דו גלויבסט אליין ניט אין איהם ?

א ל מ ע ר ס : אזא מינוט געווען. אין שלאָף דאָך —

ר י ט א : (מיט א פאָרוואַרף) האָסט ניט געדארפט דערווע-
קען צווייפעל אין מיר, אלפרעד.

א ל מ ע ר ס : וואָלט עם רעכט געווען פון מיר צו לאָזען
דיך ארוםבלאָנדזשען דאָס גאנצע לעבען, מיט חלומות פוסטע אינ'ם
קאָפּ ?

ר י ט א : עם וואָלט געווען בעסער פאר מיר. וואָלט געהאט
עפעס אָן וואָס זיך אָנצוהאלטען. א האָפנונג, א טרייסט. איצט
ווייס איך שוין גאָר ניט, וואו איך בין אין דער וועלט.

א ל מ ע ר ס : (קוקט זי שאַרף אָן) ווי, מען זאָל דיר געבען
אויסצוקלייבען איצט — זאָלסט קענען נאָך עאָלפ'ען געהן, וואו
ער איז — ?

ר י ט א : נו ? איז וואָס ?
א ל מ ע ר ס : זאָלסט זיכער זיין, אָהן יעדען צווייפעל, אז
דו וועסט איהם טרעפען דאָרט — דערקענען איהם — פערשטעהן
איהם — ?

ר י ט א : יא, יא, — וואָס דאן ?
א ל מ ע ר ס : וואָלסטו געטהאָן א שפרונג צו איהם אריי-
בער פרייוויליג ? און פרייוויליג פערלאָזען אלץ וואָס אויף דער
ערד ? זיך אָבגעזאָגט פון דעם גאנצען לעבען, דעם ערדישען ?
וואָלסטו, ריטא ?

ר י ט א : (שמיל) איצט, באלד ?
א ל מ ע ר ס : יא — נאָך היינט. די רגע. ענטפער מיר,
וואָלסטו ?

ר י ט א : (נוצקעלט זיך) אָך, איך ווייס ניט, אלפרעד, —
ניין. איך רעכען, איך וואָלט דערוויל אביסעל נאָך מיט דיר פער-
בראכט.

א ל מ ע ר ס : צוליעב מיר ?
ר י ט א : יא, נור דיר צוליעב.
א ל מ ע ר ס : דערנאָך אָבער ? וואָלסטו דאן — ? גיב
א ענטפער.

ר י ט א : וואָס קען איך ענטפערן אויף אזא פראגע ? איך
וואָלט דאָך ניט געקענט אוועקגעהן פון דיר, קיינמאָל ! אָ קיינמאָל !
א ל מ ע ר ס : און ווען איך וואָלט אוועק צו עאָלפ'ען. און
ווען ביי דיר וואָלט קיין ספק ניט געווען, אז דו וועסט בעגעגענען
אונז ביידע דאָרט ? וואָלסטו דאן אריבערגעקומען צו אונז ?
ר י ט א : איך וואָלט זעהר געוואָלט. שטארק, שטארק גע-
וואָלט ! אבער —

א ל מ ע ר ס : אָבער ?

ר י ט א : (זיפצט שטיל) איך וואָלט ניט געקענט, — איך
פיהל. ניין, ניין, פאר קיין פאל ניט.
א ל מ ע ר ס : איך אויך ניט.
ר י ט א : ניט וואהר, אלפרעד ? דו וואָלט אויך ניט גע-
קענט ?

א ל מ ע ר ס : ניין, ווייל דאָ, נור דאָ אויף דער ערר, זיי-
נען מיר, די לעבעדיגע, אין דער היים.
ר י ט א : דאָ איז פערבאָרגען יענעם גליק, וואָס מיר בע-
גרייפן —

א ל מ ע ר ס : (פינסטער) אָ, גליק — גליק —

ר י ט א : גליק — איז אונז שוין מעהר קיין גליק ניט בע-
שערט ? (קוקט פארשענדיג) אָבער שטעל זיך פאָר — (היים) ניין,
ניין ; איך וואג עם ניט אויסצוריידען ! האָב מורא אפילו א
טראכט טהאָן.

א ל מ ע ר ס : ניין, זאָג. זאָג נור, ריטא !

ר י ט א : (צעגערט) אפשר זאָלען מיר פרואווען — ? איז
עס דען נאָר אונמעגליך איהם צו פערגעסען ?
א ל מ ע ר ס : איהם פערגעסען ?
ר י ט א : פערגעסען די חרטה און די געוויסענסביסע,
מיין איך.

א ל מ ע ר ס : דו קענסט אזא פערלאנג האָבען ?

ר י ט א : יא, ווען ס'זאָל מעגליך זיין. (פלאצט ארויס) דען

דאָס — דאָס וועל איך לאנג ניט אויסהאלטען! קען מען דען ניט אויסגעפינען עפעס וואָס זאָל מאכען אונז פּערגעסען!

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) וואָס קען דאָס זיין?

ר י ט א : אפשר פרואווען אוועקפּאַהרען ווייט—ווייט?

א ל מ ע ר ס : אוועקפּאַהרען? דו פיהלסט זיך דאָך ערגעץ

ניט אזוי גוט ווי אין דער היים.

ר י ט א : נו, וועלען מיר געסט עפטער עמפּפּאנגען, אן אָשען

הויז פיהרען, זיך אריינװארפען אין וואָס ניט איז, וואס זאָל אונז

צעשטרייען און בערוהיגען.

א ל מ ע ר ס : אזא לעבען איז מיר ניט צו'ס הארצען. —

ניין, איך וועל ליבער פרואווען וויעדער נעהמען זיך פאר מיין

ארבייט.

ר י ט א : (בייסענד) דיין ארבייט, וואָס איז אזוי אָפט

געשטאנען ווי א וואנד צווישען אונז?

א ל מ ע ר ס : (לאנגזאם, קוקענדיג שטאַר אויף איהר) צוויי-

שען אונז ביידע מוז אימער א וואנד שטעהן, פון איצט אָן.

ר י ט א : אָבער פארוואָס—

א ל מ ע ר ס : ווער ווייס, צי קוקען ניט אויף אונז טאָג און

נאכט גרויסע, אָפענע אויגען פון א קינד?

ר י ט א : (שוידערט, שטיל) אלפרעד — וואָס פאר א שרעק-

ליכער געדאנק!

א ל מ ע ר ס : א צערשטערענדער פייער איז אונזער ליבער

געווען. געקומען די צייט, זאָל זיך אויסלעשען—!

ר י ט א : אויסלעשען!

א ל מ ע ר ס : (האַרט) שוין אויסגעלאָשען — אין איינעם

פון אונז.

ר י ט א : (ווי פּערשטיינערט) דאָס וואנסטו מיר צו זאָגען?

א ל מ ע ר ס : (זאָנפטער) טויט איז די ליידיגעשאפט, ריטא

— אָבער אין די געפיהלען, וואָס האָבען זיך איצט דערוועקט אין

מיר צו דיר, אינ'ם בעוואוסטזיין, אז איך ווי דו בין שולדיג און

דארף מיין שולד אויסקויפען — זעה איך ציטערן דעם מאָרגענשיין
פון וויעדעראויפלעבונג —
ר י ט א : (העפטיג) איך דארף ניט קיין וויעדער אויפלע-
בונג!

א ל מ ע ר ס : ריטא!

ר י ט א : איך בין א לעבעדיגער מענש, הייס, קאַכיג בלוט!
איך חלום ניט וואכענדיגעהייט — מיט פישבלוט אין די אָדערן!
(ברעכט די הענד) און געפאנגען זיין דאָס גאנצע לעבען — אין
חרטה און געוויסענסביסע! געפאנגען מיט דעם, וואָס איז שוין
מעהר ניט מיינער, מיינער, מיינער!

א ל מ ע ר ס : דאָס האָט געמוזט זיין דער סוף — פריהער
אָדער שפעטער.

ר י ט א : אזא סוף — איז דען ניט געווען דער אָנהויב, היי-
סע לייעבע, וואָס טהוט זוכען און בעגעהרען לייעבע.

א ל מ ע ר ס : פון בעגעהרען האָט מיין לייעבע ניט גע-
וואוסט — אין אָנהויב.

ר י ט א : וואָס זשע האָסטו געפיהלט צו מיר גאָר די ער-
שטע צייט?

א ל מ ע ר ס : שרעק.

ר י ט א : דאָס קען איך פערשטעהן. ווי פאָרט האָב איך
דיך צוגעצויגען?

א ל מ ע ר ס : (מיט א געדעמפּטער שטימע) ביסט געווען בע-
צויבערנד שעהן, ריטא!

ר י ט א : (קוקט איהם אָן, פאַרשענדיג) דאָס בלוזן? זאָג
אלפרעד! דאָס בלוזן?

א ל מ ע ר ס : (מאכט א אנשטרענגונג) ניין, אויסער דעם
נאָך עפעס.

ר י ט א : (עררעגט) איך שטויס זיך אָן, וואָס דו מיינסט.
„די גאָלדענע בערג“, ווי דו זאָגסט, יאָ, אלפרעד?

א ל מ ע ר ס : יא.

ר י ט א : (מיט א פארוואורף) ווי האָסטו עס געקענט —
ווי האָסטו עס געקענט!

אַ ל מ ע ר ס : האָב געמוזט פאר אסטא'ן זאָרען.

ר י ט א : (אין כעס) הא, אסטא! (ביסער) אייגענטליך
האָט אונז אסטא צוזאמענגעפיהרט.

אַ ל מ ע ר ס : זי האָט פון גאָרניט געוואוסט. האָט קיין
אָהנונג ניט ביז היינטיגען טאָג.

ר י ט א : אָבער דאָך, אסטא! (שמייכלט, קוקט פון א זייט
מיט פּעראכטונג) ניין, ניין — דער קליינער עאָלף! דער קליינער
עאָלף, ווייסט דאָך!

אַ ל מ ע ר ס : עאָלף —

ר י ט א : האָסטו דען ניט גערופען זי פריהער עאָלף? מיר
דוכט, האָסט עס מיר דערצעהלט, אין א פּערטרויליכער שטונדע
(נעהנטער) האָסט זי פּערגעסען — די בעצויבערנד שעהנע שעה?

אַ ל מ ע ר ס : (טרעט אָב, ווי אין שרעק) איך געדענק גאָר-
ניט! איך וויל גאָרניט געדענקען!

ר י ט א : (פאָלגט איהם נאָך) עס איז די שעה, ווען דער אָר-
מער, קליינער עאָלף איז א קאליקע געוואָרען.

אַ ל מ ע ר ס : (שפארט זיך אן אויפ'ן טיש, מיט א געדעם-
פּטער שטימע) די פּערגעלטונג!

ר י ט א : יא, די פּערגעלטונג!

(אסטא און באָרגהיים קומען פון שאַפּע צוריק. זי האָט וואסער-
ליליען אין דער האַנד.)

ר י ט א : (בעהערשט זיך וויעדער) נו, אסטא — זיך גוט
דורכגעשמועסט מיט'ן הערר באָרגהיים?

אַ ס ט א : יא — גאנץ גוט.

(שטעלט אוועק דעם שירם און לעגט די בלומען אויפ'ן טיש.)

ב אָ ר ג ה י י ס : פּריילין אלמערס איז געווען זעהר קארג
אויף ווערטער.

ר י ט א : יא ? דערפאר האָבען מיר זיך היינט דורכגע-
שמועסט, איך מיט אלפרעד'ען, אז ס'וועט קלעקען —

א ס ט א : (קוקט אלמערס'ען און ריטא'ן אונרוהיג אָן) וואָס
בעדייטעט דאָס—?

ר י ט א : — אז ס'וועט קלעקען אויפ'ן גאנצען לעבען,
זאָג איך. (רייסט איבער) לאָמיר אלע פיער איצט געהן אהיים. מיר
מוזען געזעלשאפט האָבען, אלפרעד און איך, מיר קענען עס אליין
ניט בייקומען.

א ל מ ע ר ס : (צו ריטא'ן און באַרגהיים'ען) איהר געהט
פאראויס (קעהרט זיך אום צו אַסטא'ן) מיט דיר, אסטא, האָב איך
נאָך וואָס צו רעדען, איין וואָרט.

ר י ט א : (קוקט איהם אָן) אַהא! נו גוט, וועט איהר מיך
בעגלייטען, הערר באַרגהיים.

(ריטא און באַרגהיים געהן אויפ'ן שמעג ארויף.)

א ס ט א : (מיט אַנגסט) אלפרעד, וואָס איז?

א ל מ ע ר ס : (פונסטער) איך קען שוין מעהר דאָ ניט אויס-
האלטען — דאָס איז עס.

א ס ט א : דאָ! דאָס הייסט, מיט ריטא'ן?

א ל מ ע ר ס : יא. מיר קענען ביידע מעהר ניט צוזאמען-
לעבען.

א ס ט א : (טרויסעלט זיין אַרעם) אָ, אלפרעד! וואָס רעד-
סטו — ס'איז דאָך שרעקליך.

א ל מ ע ר ס : איך זאָג נור, ווי עס איז. מיר מאכען איינער
דעם אנדערן נור בייז און שלעכט.

א ס ט א : (בעוועגט, מיט אַ ונגעהטאָג) קיינמאָל — קיינ-
מאָל איז מיר דאָס ניט איינגעפאלען.

א ל מ ע ר ס : מיר אויך ניט, ביז היינט.

א ס ט א : און איצט ווילסטו! יא, וואָס ווילסטו איי-
גענטליך, אלפרעד?

א ל מ ע ר ס : אוועקגעהן וויל איך, ווייט, ווייט פון אלעם
און אלע.

א ס ט א : בלייבען נאָר אליין אין דער וועלט ?

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט צו) ווי פריהער, יא.

א ס ט א : ביסט ניט פון די, וואָס קענען זיין אליין.

א ל מ ע ר ס : דאָך ! בין געווען אמאָל.

א ס ט א : אמאָל—יא. בין איך דאָך געווען מיט דיר.

א ל מ ע ר ס : (וויל אָננעהמען איהר האַנד) געוויס, און צו

דיר, אסטא, וויל איך איצט צוריקקומען, צו דיר אהיים.

א ס ט א : (מיידט איהם אויס) צו מיר ! ניין, ניין, אל-

פרעד ! דאָס איז נאָר אונמעגליך !

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר בעטריבט) שמעט דאָך

באָרגהיים אין וועג ?

א ס ט א : (לעבעדיג) אָ ניין — ניט דאָס ! האָסט א מעות.

א ל מ ע ר ס : גוט. דאן קום איך צו דיר — מיין ליבע,

טייערע שוועסטער. איך מוז צו דיר זיך אומקעהרען ! אהיים צו

דיר, כדי בעסער צו ווערען און געלייטערט, נאָכ'ן צוזאמענלעבען

מיט —

א ס ט א : (עמפערט) אלפרעד, — דו זינדיגסט געגען

ריטא'ן.

א ל מ ע ר ס : איך האָב קעגען איהר געזינדיגט. אָבער ניט

דערמיט. דערמאן זיך, אסטא, ווי מיר האָבען געלעבט צוזאמען.

איז דען דאָס ניט געווען א שטענדיגער יום־טוב, פון דער ערשטער

ביז צו דער לעצטער מינוט.

א ס ט א : יא, געווען, אלפרעד. דאָס לעבט מען נור איינ-

מאָל איבער.

א ל מ ע ר ס : (ביטער) מיינסטו, די הייראטה האָט פון מיר

א תל געמאכט ?

א ס ט א : . ניין, דאָס מיין איך ניט.

א ל מ ע ר ס : גוט, לאָמיר זשע וויעדער לעבען, ווי אמאָל.
 א ס ט א : (בעשטימט) אונמעגליך, אלפרעד.
 א ל מ ע ר ס : ניין, מעגליך, די ליעבע צווישען ברודער און
 שוועסטער —
 א ס ט א : (אָנגעשמרענגט) איז וואָס? —
 א ל מ ע ר ס : איז דאָס איינציגע פּערהעלטניס אין מענש-
 ליכען לעבען, וואָס איז ניט אונטערוואָרפּען דעם געזעץ פון איי-
 ביגער פּערוואַנדלונג.
 א ס ט א : (מיט אַ ציטערדיגער שטימע, שטיל) און אז דאָס
 פּערהעלטניס איז ניט —
 א ל מ ע ר ס : ניט — ?
 א ס ט א : — אונזער פּערהעלטניס!
 א ל מ ע ר ס : (קוקט ערשטוינט, שטאַר) ניט אונזערס?
 וואָס מיינסטו דערמיט, מיין ליעבע?
 א ס ט א : בעסער זאָג איך דיר עס גלייך, אלפרעד.
 א ל מ ע ר ס : איך בעט דיר.
 א ס ט א : די בריעף צו דער מוטער — וואָס דאָרט אינ'ם
 פּאָרטפּעל —
 א ל מ ע ר ס : יא — ?
 א ס ט א : לעז זיי דורך — ווען איך וועל דאָ ניט זיין.
 א ל מ ע ר ס : צו וואָס?
 א ס ט א : וועסטו זיך דערוויסען, —
 א ל מ ע ר ס : וואָס —
 א ס ט א : — איך האָב ניט קיין רעכט דיין פאטער'ס נאָ-
 מען צו טראָגען.
 א ל מ ע ר ס : (וואקעלט צוריק) אַסטאַ! וואָס רעדסטו!
 א ס ט א : קוק דורך די בריעף. וועסטו אליין זעהן און פּער-
 שטעהן — און פיעלייכט אויך פּערציהען — מיין מוטער.

א ל מ ע ר ס : (כאפט זיך אן פאר'ן שטערן) איך קען דאָס
ניט בעגרייפֿען — קען דעם געדאנק ניט בענעהמען! דו, אסטא,
— דו ביסט, הייסט עס, ניט —

א ס ט א : דו ביסט ניט מיין ברודער, אלפרעד.
א ל מ ע ר ס : (ראש, האלב טראַציג, קוקט אויף איהר) אָבער
וואָס ענדערט עס אייגענטליך אין אונזערע פֿעהלעטניסע. דאָך
גאָרניט, בעצם.

א ס ט א : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) עס ענדערט אלעס, אל־
פרעד. אונזער פֿעהלעטניס איז ניט דאָס, וואָס צווישען ברודער
און שוועסטער.

א ל מ ע ר ס : יא־יא. אָבער ניט וועניגער הייליג. און
הייליג וועט עס אימער בלייבען.

א ס ט א : פֿערנעס ניט — עס איז אונטערוואַרפען דעם גע-
זעץ פֿון אייביגער פֿערוואַנדלונג, — ווי דו האָסט נור וואָס גע-
זאָגט.

א ל מ ע ר ס : (קוקט זי אָן, פֿאַרשענדיג) ווילסטו זאָגען,
— אז

א ס ט א : (געריהרט, שטיל) קיין וואָרט מעהר, — ליבער,
ליבער אלפרעד, — (נעהמט די בלומען פֿון שטוהל) זעהסט די וואַ-
סערליכען?

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט צו פֿאמעליך) דאָס זיינען בלומען,
וואָס וואַקסען פֿון טיעפען, טיעפען גרונד ארויס.

א ס ט א : אין טייך האָב איך זיי אָנגעריסען, וואו ער גיסט
אינ'ם פּיאָרד זיינע וואַסערן אריין. (דערלאנגט איהם די בלומען)
ווילסט זיי האָבען, אלפרעד?

א ל מ ע ר ס : (נעהמט זיי) א דאנק.

א ס ט א : (מיט טהערען אין די אויגען) א לעצטער גרום
פֿונ'ם קליינעם עאָלף!

א ל מ ע ר ס : (קוקט זי אָן) פֿון יענעם עאָלפֿען? אָדער
פֿון דיר?

א ס ט א : (שטיל) פון אונז ביידען. (נעהמט דעם שירם)
איצט קום מיט מיר צו דיטא'ן.
(נעהט אויפ'ן שטעג.)
א ל מ ע ר ס : (נעהמט דעם הוט פון טיש און שעפמשעט, ירווי-
ריג) אסטא—עאלה, קליינער עאלה!
(פאלגט איהר נאך.)

ד ר י ט ע ר א ק ט.

א בערגעל בעוואַקסען מיט קוסטעס ביי די אַלמערס'עם אין גאר-
טען. אינ'ם הינטערגרונד אַ משופע'דיגער פעלו מיט אַ געלענדער;
לינקס אַ טרעפיגער וועג אראָב. טועף אונטען זעהט זיך ווייט דער
פּיאָרד. ביו'ם געלענדער א פלאג שטאַק מיט שטרוק, נור אַהן א פּאָהן.
פּאָרינט רעכטס אַן אַלטאַנע, אַרומגעוויקעלט מיט געוויקסען און וויל-
דע וווינטרויבען-צווייגען. דערבוי אַ באַנק. אַ שפעטער זומער-אַבענד.
דער הימעל איז קלאָר, דער האלבדונקעל וואקסט לאנגזאַם.

א ס ט א זיצט אויפ'ן באַנק, די הענד אויף די קניה. זי איז אין
מאַנטעל און הוט; נעבען איהר דער שירם; איבער'ן אַקסעל א ריווע-
טאַש.

ב א ר ג ה י י ס בעווייזט זיך לינקס אינ'ם הינטער-גרונד. ער
האַט אויך אַ ריווע טאַש איבער'ן אַקסעל, אַ צונויפגעלעגטע פּאָהן אונ-
טער'ן אַרעם.

ב א ר ג ה י י ס : (בעמערקט אַסטאַ'ן) אַ, זיצט איהר גאָר
דאָ אין דער הויך?

א ס ט א : איך זיי און קוק אהין דאָס לעצטע מאָל.

ב א ר ג ה י י ס : גוט, הייסט עס, וואָס איך האָב א קוק
נעטהאָן אהער.

א ס ט א : איהר האָט מיך דען נעזוכט?

ב א ר ג ה י י ס : געוויס. האָב זעהר געוואלט זיך זעגנען

מיט אייך — דאָסמאָל. איך האָף ניט אויף אייביג.

א ס ט א : (מיט אַ שוואַכען שמויכעל) איהר זייט אַן איינגע-
שפארטער.

ב אָ ר ג ה י י ם : ווי עם דארף זיין דער, וואָס ברעכט דורך
ווענען.

א ס ט א : האָט איהר געזעהן אלפרעד'ן ? ריטא'ן ?

ב אָ ר ג ה י י ם : האָב זיי ביידען געזעהן.

א ס ט א : צוזאמען ?

ב אָ ר ג ה י י ם : ניין — בעזונדער.

א ס ט א : וואָס געהט איהר טהאָן מיט דער פּאָהן ?

ב אָ ר ג ה י י ם : פרוי ריטא האָט מיך געבעטען עם אויפֿ-

הענגען אין דער הויך.

א ס ט א : א פּאָהן איצט אויפהענגען ?

ב אָ ר ג ה י י ם : ביז האַלבע הויך זאָל זי פּלאַטערן טאָג און

נאכט, זאָגט זי.

א ס ט א : (זיפּצט) אָרימע ריטא ! אָרימער אלפרעד !

ב אָ ר ג ה י י ם : (פּערנומען מיט'ן פּאָהן) איהר האָט א

הארץ איצט אוועקצוגעהן פון זיי ? איך פרעג, דען איך זעה, איהר

זייט גרייט צו'ם פּאָהרען.

א ס ט א : (שטיל) איך מוז.

ב אָ ר ג ה י י ם : אָ, אויב איהר מוזט, —

א ס ט א : און איהר פּאָהרט אויך אוועק, היינט ביינאכט ?

ב אָ ר ג ה י י ם : איך מוז אויך. פּאָהר מיט'ן באהן. איהר

אויך ?

א ס ט א : ניין. איך פּאָהר מיט'ן דאמפּפּער.

ב אָ ר ג ה י י ם : (קוקט אויף איהר בגנבה) יעדער זיין וועג,

הייסט עם.

א ס ט א : יא.

(קוקט אויף איהר בשעת ער בינדט צו די פּאָהן אין דער הויך,

געהט צו צו איהר.)

ב אָ ר ג ה י י ם : פּריילין אסטא, איהר קענט זיך ניט פּאָר-

שטעלען מיין טרויער איבער דעם קליינעם עאָלף.

א ס ט א : (הויבט אויף די אויגען) איך צווייפעל ניט.

ב א ר ג ה י י ם : דאָס איז אזא פּינליך געפיהל, ווייל טרוי-
ערן איז אייגענטליך ניט מיין טבע.

א ס ט א : ס'וועט אריבער. מיט דער צייט געהט אלץ אריי-
בער, יעדער אונגליק.

ב א ר ג ה י י ם : יעדער? איהר מיינט אזוי?

א ס ט א : ווי א בייזער שטורם אויפ'ן ים. מען לאָזט זיך
אוועק ווייטער און —

ב א ר ג ה י י ם : צו ווייט וואָלט איך געדארפט זיך אוועק-
לאָזען, אויף אזא אופן.

א ס ט א : וויעדער, האָט איהר דאָך א נייען, גרויסען וועג
צו בויען.

ב א ר ג ה י י ם : אָבער קיינעם ניט, וואָס זאָל מיר העלפען
אין מיין ארבייט.

א ס ט א : אָ, איהר מוזט זיכער וועמען ס'איז האָבען.

ב א ר ג ה י י ם : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) קיינעם. קיין איין
מענש צו טיילען מיין פרייד מיט איהם. דער עיקר, די פרייד.

א ס ט א : נו, און מאטערניש, זאָרג?

ב א ר ג ה י י ם : אדך — דאָס קען מען שוין אליין בייקומען.

א ס ט א : מיט פרייד אָבער מו ז מען זיך טיילען, מיינט
איהר?

ב א ר ג ה י י ם : א ניט איז די פרייד קיין פרייד ניט.

א ס ט א : מעגליך, ס'איז אזוי.

ב א ר ג ה י י ם : א וויילע קען מען זיך פּרעהען פאר זיך
גאָר אליין. ס'האָט אָבער קיין קיום ניט. פון אמת'ער פרייד ווייס
מען אין צווייען נור.

א ס ט א : נור אין צווייען? קיינמאָל מעהר? און מיט
פיעלע פאר א מאָל?

ב א ר ג ה י י ם : אָ, דאן איז'ס גאָר עפעס אנדערש, —
פריילין אסטא, קענט איהר זיך ווירקליך ניט ענטשליסען צו טיילען

גליק און פרייד — מאטערניש און צרות — מיט איין מענש —
מיט איין־איינציגען —
א ס ט א : האָב שוין געפרואווט א מאָל.
ב אָ ר ג ה י י ם : איהר?
א ס ט א : יא, די גאנצע צייט, וואָס מיין ברודער—אלפרעד
און איך האָבען געלעבט צוזאמען.
ב אָ ר ג ה י י ם : אָ, מיט אייער ברודער! דאָס איז דאָך
גאָר עפעס אנדערש. איך רעכען, דאָס איז א צופריעדען, רוהיג
לעבען, אָבער איך רעד פון גליק.
א ס ט א : דאָך א וואונדערשעהנע צייט געווען!
ב אָ ר ג ה י י ם : איהר זעהט, שוין דאָס — האָט זיך אייך
אויסגעוויזען וואונדערשעהן, היינט — ווען ער וואָלט ניט אייער
ברודער געווען?
א ס ט א : (וויל זיך אויפהויבען, האלט זיך אָב, זיצט) וואָל־
טען מיר קיינמאָל צוזאמען ניט געלעבט. דען דעמאָלט בין איך נאָך
א קינד געווען. און ער כמעט א קינד.
ב אָ ר ג ה י י ם : (נאָך אַ קורצער פאזע) ווירקליך געווען אזא
שעהנע צייט?
א ס ט א : יא, געווען — מעגט גלויבען.
ב אָ ר ג ה י י ם : האָט איהר דעמאָלט ווירקליך איבערגע־
לעבט עפעס וואָס, פול פרייד און גליק?
א ס ט א : אָ פיעל! אונעדליך פיעל!
ב אָ ר ג ה י י ם : דערזעהלט עפעס דערפון, פריילין אסטא.
א ס ט א : אייגענטליך, נור קלייניגקייטען.
ב אָ ר ג ה י י ם : צום ביישפיעל? זאָגט!
א ס ט א : נו — צום ביישפיעל, ווען אלפרעד האָט עקזא־
מען געהאלטען און האָט זיך אויסגעצייכענט. אָדער, שפעטער, ווען
ער האָט אָנגעהויבען שטעלעס בעקומען, אלס לעהרער. אָדער ווען
ער פלעגט ארכייטען אויף אן ארטיקעל — מיר פאָרעגעלעזען. און
שפעטערצו, ווען ס'פלעגט ערשיינען אין א צייטשריפט —

ב א ר ג ה י י ם : יא, איך שטעל מיר פאַר, אז ס'האָט גע-
מוזט זיין א צופריעדען, הערליך לעבען. שוועסטער און ברודער,
וואָס טיילען צווישען זיך די פריידען. (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) איך
קען אָבער ניט פערשטעהן, ווי האָט עס אייער ברודער געקענט זיך
שיידען מיט איך, אסטא.
א ס ט א : (שטיקט איהר אויפגעגונג) אלפרעד האָט דאָך
חתונה געהאט.

ב א ר ג ה י י ם : איז דאָס ניט געווען איך פיינליך?
א ס ט א : יא, אודאי, פון אָנהויב. מיר האָט זיך דאן גע-
דוכט, אז איך האָב איהם אינגאנצען פערלוירען.
ב א ר ג ה י י ם : צום גליק איז עס ניט געווען אזוי.
א ס ט א : יא.

ב א ר ג ה י י ם : דאָך — ווי האָט ער עס געקענט טהאָן?
חתונה האָבען, מיין איך. ער האָט דאָך געקענט אויספיהרען, איהר
זאָלט בלייבען מיט איהם אליין.
א ס ט א : (קוקט פאר זיך) אויך איבער איהם, ווייזט אויס,
האָט געוועלטיגט דאָס געזעץ פון אייביגער פערוואנדלונג.

ב א ר ג ה י י ם : דאָס געזעץ פון אייביגער פערוואנדלונג?
א ס ט א : יא, אלפרעד רופט עס אן אזוי.
ב א ר ג ה י י ם : אך — א נאריש געזעץ מוז דאָס זיין!
איך גלויב אין איהם ניט, אָבער טאקי גאָר ניט!
א ס ט א : מיט דער צייט — קען זיין — וועט איהר אָנ-
הויבען גלויבען.

ב א ר ג ה י י ם : קיינמאָל אין לעבען! (איבערציוגענד)
הערט נור, פריילין אסטא! זייט פערשטענדיג — דאס איינציגע
מאָל, אין דעם פרט, מיין איך.
א ס ט א : (שלאַגט איהם איבער) אָ, ניין, ניין! רעדט ניט
וויעדער דערפון —

ב א ר ג ה י י ם : (ווי פריהער) ניין, איך קען זיך ניט אזוי
לייכט אָבזאָגען פון איך: איצט האָט אייער ברודער אלעס, וואָס

ער האָט נור געקענט זיך ווינשען. לעבט נאנץ צופריעדען אָהן אייד.
ער נעטיגט זיך ניט מעהר אין אייד. און דערצו נאָך דאָס — דאָס,
וואָס האָט מיט איין קלאַפּ געביטען אייער לאַגע דאָ אין הויז —
א ס ט א : (ציטערט אויף) וואָס מיינט איהר ?
ב אָ ר ג ה י י מ : דאָס אונגליק מיט'ן קינד, מיין אייד.
א ס ט א : (קומט צו זיך) דער קליינער עאָלף איז אומגע-
קומען, יא.

ב אָ ר ג ה י י מ : וואָס זשע אייגענטליך בלייבט אייד נאָך
דאָ צו טהאָן ? זאָרגען פאר'ן קליינעם, אומגליקליכען אינגעל —
דארפט איהר שוין ניט. איהר האָט קיינע פליכטען ניט אין דעם
הויז — קיין שום אויפגאבע.
א ס ט א : איך בעט אייד, לעבער באָרגהיים, — בעשטעהט
דאָך ניט אזוי —

ב אָ ר ג ה י י מ : איך מוז. איך וואָלט געווען א ווילדער
נאר, איך זאָל ניט אויספרואווען אלע מיטלען. די טעג פערלאָז
איך די שטאָרט. עם קען זיין, איך בעגעגען אייד ניט מעהר. וועל
לאַנג, לאַנג אייד ניט זעהן. און ווער ווייס, וואָס קען געשעהן פאר
דער צייט ?

א ס ט א : איהר האָט פאָרט מורא פאר'ן געזעץ פון אייבי-
גער פערוואַנדלונג ?

ב אָ ר ג ה י י מ : בשום אופן ניט (לאַכט ביטער) און וואָס
זאָל זיך בייטען, ביי אייד, מיין אייד, אייד אהרט ניט שטארק פאר
מיר.

א ס ט א : איהר ווייסט גוט אז מיר אהרט יא.
ב אָ ר ג ה י י מ : פיליכט, נור צרוועניג. ניט אזוי ווי איך
וויל (הייסער) אין גאָטעס ווילען, אסטא — פריילין אסטא — דאָס
איז דאָך א ריינע משוגעת פון אייער זייט ! הינטער'ן שוועל פון
היינט און מאָרגען איז אפשר דאָס גאנצע גליק בעהאלטען —
וואַרט, און מיר געהען פערביי. וועלען מיר ניט חרטה האָבען,
אסטא ?

א ס ט א : (שטיל) איך ווייס ניט. דאָס אָבער ווייס איך.
 ליכטיגע אויסזיכטען זיינען ניט פאר אונז.
 ב א ר ג ה י י ס : (קוקט אויף איהר זיד בעהערשענדיג) עם
 הייסט, מיר וועט אויסקומען אליין מיינע וועגען דורכברעכען.
 א ס ט א : (הייס) אָ, ווען איך זאָל קענען דערביי זיין, די
 שווערע מיה פערלייכטערן, טיילען די פריידען —
 ב א ר ג ה י י ס : איהר וואָלט וועלען — ווען איהר זאָלט
 קענען ?
 א ס ט א : יא, איך וואָלט וועלען.
 ב א ר ג ה י י ס : איהר קענט אָבער ניט ?
 א ס ט א : (לאַזט אראָב די אויגען) וואָלט איהר זיד בענר-
 גענט, איך זאָל זיין האלב אייערע ?
 ב א ר ג ה י י ס : ניין. איהר מוזט זיין מיינע, אינגאנצען
 מיינע.
 א ס ט א : (קוקט אויף איהם און זאָגט שטיל) דאן קען איך
 אייערע ניט זיין.
 (ער קלויבט זיך אוועקצוגעהן. לינקס אינ'ם הינטערגרונד בער-
 ווייזט זיך אַלמערס. באַרגהיים בלייבט.)
 א ל מ ע ר ס : (נאָכגעהענדיג, אנווייזענדיג אויף דער אַל-
 טאַנע, מיט אַ האַלבען קול) ריטא איז דאָרט ?
 ב א ר ג ה י י ס : ניין, דאָ איז קיינער ניטאָ, אויסער פריי-
 לין אַסטאַ.
 (אַלמערס געהט צו נעהנטער.)
 א ס ט א : (געהט איהם אַנקעגען) זאָל איך געהן א זוך טהאָן
 זי ? אפשר זאָגען, זאָל קומען.
 א ל מ ע ר ס : (שטעלט איהר אָב) אָ ניין — לאַז אָב (צו
 באַרגהוימען) דאָס האָט איהר די פּאָהן אויפגעהויבען ?
 ב א ר ג ה י י ס : יא. פרוי ריטא האָט מיך געבעטען. דערי-
 בער טאקי בין איך געקומען.
 א ל מ ע ר ס : איהר פּאָהרט אוועק היינט ביינאכט ?

ב א ר ג ה י י ם : יא. היינט ביינאכט פאָהר איך שוין גע-
וויס אוועק.

א ל מ ע ר ם : (וואַרפט אַ בליק אויף אַסמאַן) איהר האָט זיך
פערזאָרגט מיט אן אנגענעהמען בעגלייטער, אויב איך האָב קיין
טעות ניט.

ב א ר ג ה י י ם : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) איך פאָהר אליין.

א ל מ ע ר ם : (צוטומעלט) אליין!

ב א ר ג ה י י ם : איינער אליין!

א ל מ ע ר ם : (צעשטרייט) אזוי גאָר?

ב א ר ג ה י י ם : און בלייב אליין.

א ל מ ע ר ם : זיין אליין — ווי שרעקליך דאָס איז. דאָס
בלוט ווערט אין מיר פערקיהלט ביי דעם געדאנק —

אַ ס ט אַ : אלפרעד, דו ביסט דאָך ניט אליין!

א ל מ ע ר ם : אויך דאָס קען שרעקליך זיין, אַסמאַ.

אַ ס ט אַ : (געדרוקט) רעד ניט אזעלכע ווערטער! פער-
טרייב די געדאנקען!

א ל מ ע ר ם : אויב דו פאָהרסט ניט מיט, — ביסט ניט

פערבונדען מיט קיין זאך, פארוואָס זאָלסטו ניט בלייבען מיט מיר
— און ריטא'ן?

אַ ס ט אַ : (אונרוהיג) ניין, ניין, איך קען ניט. איך מוז

צוריק אין שטאָדט.

א ל מ ע ר ם : בלויז אין שטאָדט, אַסמאַ! הערסט?

אַ ס ט אַ : יא.

א ל מ ע ר ם : זאָגסט צו אינגליכען צוריקצוקומען?

אַ ס ט אַ : (האַסטיג) ניין, ניין, דאָס קען איך דיר דערווייל

ניט צוזאָגען.

א ל מ ע ר ם : גוט, ווי דו ווילסט. וועלען מיר זיך זעהן אין

שטאָדט.

אַ ס ט אַ : (בעט זיך) אָבער, אלפרעד, דארפסט דאָך בליי-

בען איצט אין דער היים מיט ריטא'ן!

אַל מערס : (ענטפערט ניט, ווענדט זיך צו באַרגהוימ'ען)
אפשר איז גאָר בעסער פאר אייך, וואָס איהר האָט ניט סיין בע-
גלייטער אין וועג.

באָרגהייס : (פערדראסיג) ווי קענט איהר עם זאָגען!
אַל מערס : יא, איהר קענט דאָך קיינמאָל ניט וויסען,
וועמען איהר וועט טרעפען — אמאָל — שפעטער — אין וועג.

אַסטא : (ניט ווילענדיג) אלפרעד!
באָרגהייס : (קוקט באלד אויף אַסטא'ן, באלד אויף אַל-
מערס'ען) וואָס מיינט איהר, איך פערשטעה ניט —
(ריטא בעווויזט זיך אינ'ם הינטערגרונד לינקס).

ריטא : (זיך קלאגענדיג) אָ, פערקאָזט מיך ניט אלע!
אַסטא : (געחט אנקעגען) האָסט דאָך געוואָלט בלייבען
אליין —

ריטא : איך האָב מורא. עם ווערט טונקעל — ניט היימ-
ליך. מיר דוכט אלץ, גרויסע, אָפענע אויגען קוקען שטאר אויף
מיר!

אַסטא : (אַנטייל נעהמענדיג, מיט א ווייכער שטימע) און
אויב אפילו יא, ריטא! דארפסט זיך ניט שרעקען פאָר די אויגען.
ריטא : וואָס רעדסטו! ניט שרעקען זיך!

אַל מערס : (איבערצייגענד) אַסטא, איך בעט דיך — אין
נאָמען פון אלץ, וואָס איז הייליג, בלייב דאָ — מיט ריטא'ן!
ריטא : און מיט אלפרעד'ן! בלייב, אַסטא, בלייב!
אַסטא : (קעמפפענדיג מיט זיך) אָך, ווי מיר וואָלט זיך
געוואָלט —

ריטא : נו, בלייב זשע! אלפרעד און איך, מיר קענען ניט
אליין איבערטראָגען אונזער אונגליק, אונזער פערלוסט.
אַל מערס : (פינסטער) זאָג בעסער — די חרטה און די
געוויסענסבייסע.

ריטא : מעגסט עם אַנרופען ווי דו ווילסט, — מיר ביידע

קענען עס ניט איבערטראָגען אליין. אַסטא, האַרציג בעט איך דיר!
 בלייב און העלף אונז! פערבייט אונז עאַלפ'ען!
 אַ ס ט אַ : (אַבטרעטענדיג) עאַלפ'ען!
 ר י ט אַ : ניט וואהר, אלפרעד — ?
 אַ ל מ ע ר ס : אויב זי וויל און קען.
 ר י ט אַ : פלענסט איהר פריהער רופען מיין קליינער עאַלף!
 (נעהמט איהר פאר'ן האנד) וועסט איצט זיין אונזער עאַלף! עאַלף,
 ווי אמאָל געווען!
 אַ ל מ ע ר ס : (מיט בעהאַלטענער אויפגענונג) בלייב — און
 טייל דאָס לעבען מיט אונז, אַסטא, מיט ריטאָן, מיט מיר מיט
 מיר — דיין ברודער!
 אַ ס ט אַ : (בעפרייט האַסטיג די האַנד) ניין, איך קען ניט
 (דרעהט זיך אויס) הערן באַרגהיים, ווען געהט אָב דער דאמפפער?
 ב אָ ר ג ה י י מ : באַלד.
 אַ ס ט אַ : מוז איך באַלד געהן. ווילט מיך בעגלייטען?
 ב אָ ר ג ה י י מ : (מיט אן אינגעהאלטענעם אויסברוך פון
 פרייד) צי איך וויל! יא, יא.
 אַ ס ט אַ : קומט-זשע.
 ר י ט אַ : (לאנגזאָם) אזוי גאָר. אויב אזוי — קענסטו מיט
 אונז ניט בלייבען.
 אַ ס ט אַ : (וואַרפט זיך צו איהר אויפ'ן האַלז) איך דאַנק
 דיר ריטא. פאַר אלעס (געהט צו צו אַלמערס'ען, נעהמט איהם אָן פאַר'ן
 האַנד) אלפרעד זיי געזונד, זיי געזונד!
 אַ ל מ ע ר ס : (שטיל, אנגעשמרענגט) וואָס בעטייט עס,
 אַסטא. עס זעהט עפעס אויס, ווי דו אנטלויפסט.
 אַ ס ט אַ : (מיט בעהאַלטענעם שרעק) יא, אלפרעד, איך
 אנטלויף.
 אַ ל מ ע ר ס : פון מיר?
 אַ ס ט אַ : (שעפטשעט) פון דיר — און זיך אליין.
 אַ ל מ ע ר ס : (אַבטרעטענדיג) א — !

(אָסטאָ אױלט טרעפּ אראָב אין הינטערגרונד. באַרגהױם אָכט מיט'ן הוט, געהט איהר נאָך. ריטאָ לעהנט זיך אָן בױ'ם ארױכגאנג פון דער אַלטאַנע. אַלמערס, אַ שטאַרק אויפגערעגטער, געהט צו צו'ם גע- לענדער, קוקט אראָב. פאזע.)

אַ ל מ ע ר ס : (דרעהט זיך אום און רעדט, קוים בעהערשענדיג זיך) דער דאמפפער געהט צו. זעהסט, ריטא.

ר י ט א : איך האָב מורא צו קוקען אויף איהם.

אַ ל מ ע ר ס : האָסט מורא ?

ר י ט א : ווייל ער האָט א רויטען אויג, און א גרינעם אויך. גרויסע, גליהענדע אויגען.

אַ ל מ ע ר ס : דאָס זיינען דאָך לאמטערנס!

ר י ט א : דאָס זיינען אויגען. פון איצט אָן, פאַר מיר. זיי

קוקען אלץ און קוקען שטאר — פון דער פּינסטער — אין דער פּינסטער ארױן.

אַ ל מ ע ר ס : אָט שטעלט ער זיך אָב בײ'ם ברעג.

ר י ט א : וואו ?

אַ ל מ ע ר ס : בײ'ם בריקעל, ווי אלעמאָל —

ר י ט א : ווי קען ער זיך דאָרט אָבשטעלען!

אַ ל מ ע ר ס : מוז דאָך אודאי.

ר י ט א : דאָרט איז דאָך עאָלף — ווי קענען זיי דאָס

טהאָן ?

אַ ל מ ע ר ס : יא, דאָס לעבען איז אונרחמנות'דיג, ריטא.

ר י ט א : מענשען זיינען אָהן האַרץ, זיי אַהרט ניט פאַר לע-

בעדיגע, ניט פאַר טױטע.

אַ ל מ ע ר ס : דאָס לעבען געהט זיך זיין וועג — גלייך

ס'איז גאָרניט געשעהן.

ר י ט א : (קוקט פאַר זיך) יא, ווירקליך, גאָרניט געשעהן.

גאָרניט פאַר אנדערע, נור פאַר אונז ביידען.

אַ ל מ ע ר ס : (מיט אַן אויפ'ס ניי ערוואכטען וועהטאָן)

יא, ריטא. האָסט איהם אָהן א צוועק געבוירען אין פּיין און יסורים,

---

דען ער איז וויעדער אוועק אהין און קיין שפור איז פון איהם ניט
געבליבען.

ר י ט א : בלוז די קוליע —

א ל מ ע ר ס : (שאַרף) שווייג! איך וויל ניט הערען דאָס
וואָרט.

ר י ט א : (זיך קלאגענדיג) אָ, איך קען ניט אריבערטראָגען
דעם געדאַנק, אז מיר האָבען איהם שוין מעהר ניט.

א ל מ ע ר ס : (קאַלט, מיט ביטערניש) ביסט לייכט אויס-
געקומען אָהן איהם, ווען דו האָסט איהם געהאַט. נאנצע טעג
פלעגסטו איהם ניט זעהן.

ר י ט א : ווייל איך האָב געוואוסט, איך קען איהם זעהן,
ווען איך וועל וועלען.

א ל מ ע ר ס : אזוי האָבען מיר די קורצע צייט פערלירען,
וואָס עאָלף איז מיט אונז געווען.

ר י ט א : (הערש זיך איין מיט שרעק) הערסט, אלפרעד,
מען קלינגט וויעדער.

א ל מ ע ר ס : (קוקט פאראויס) ס'איז דער גלאַק פון דאמ-
פפער. ער געהט באלד אָב.

ר י ט א : אָ, איך מיינ ניט די גלאַק. א גאנצען טאָג האָט מיר
אין די אויערן געקלונגען — איצט וויעדער.

א ל מ ע ר ס : (געהט צו צו איהר) עם ווייזט זיך דיר אויס,
ריטא.

ר י ט א : ניין, איך הער נאָר קלאַר. עם קלינגט ווי א לוייה-
גלאַק. פאמעליך, פאמעליך. און אימער דיזעלבע ווערטער.

א ל מ ע ר ס : ווערטער? וואָסערע ווערטער?

ר י ט א : (שאַקעלט אין טאַקט מיט'ן קאַפּ) „די קרליע שווימט
די קרליע שווימט.“ אָ, מיר דוכט, דו דארפסט עם אויך הערען —

א ל מ ע ר ס : איך הער גאָרניט. ניטאָ וואָס צו הערען.

ר י ט א : קענסט זאָגען וואָס דו ווילסט. איך הער עם קלאַר.

א ל מ ע ר ס : (קוקט דורכ'ן געלענדער) איצט זיינען זיי אויפ'ן דאמפפער. ער איז שוין אָבענאנגען צו דער שטאָרט צו.
ר י ט א : ווי הערסטו עם ניט ? די קו־ליע שווימט, די קו־ליע —

א ל מ ע ר ס : (געהט צו איהר) הער זיך ניט צו צו רעם וואָס איז ניטאָ. אסטא און באָרנהיים זיינען אויפ'ן דאמפפער, זאָג איך, שוין אין וועג. אוועקגעפאָהרען — אסטא.

ר י ט א : (קוקט דערשראָקען אויף איהם) פאָהרסט דו, הייסט עם, אויך אין גיכען אוועק, אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : וואָס מיינסטו דערמיט צו זאָגען ?

ר י ט א : אז דו וועסט נאכפאלגען דיין שוועסטער.

א ל מ ע ר ס : האָט דען אסטא עפעס געזאָגט ?

ר י ט א : האָסט דאָך אבער אליין געזאָגט, אז צוליב אסטא'ן זיינען מיר זיך צוזאמענגעקומען.

א ל מ ע ר ס : אָבער דו, דו האָסט מיך צוגעבונדען צו זיך — דורך אונזער צוזאמענלעבען.

ר י ט א : אין דיינע אויגען בין איך שוין ניט אזוי בעצויר-בערנד־שעהן.

א ל מ ע ר ס : דאָס געזעץ פון אייביגער פערוואנדלונג קען אונז נאָך צוזאמענהאלטען, ווער ווייס.

ר י ט א : (שאַקלט מיט'ן קאָפּ) עפעס אן ענדערונג קומט איצט אלענפאלס פאָר אין מיר. און דאָס איז פיינליך.

א ל מ ע ר ס : פיינליך ?

ר י ט א : יא, ענדערונג איז אויך א מין געבורט.

א ל מ ע ר ס : א געבורט, אָדער — וויעדערגעבורט, אן איבערגאנג צו א העכערען לעבען.

ר י ט א : (קוקט האַפנונגסלאָז פאר זיך) יא, דערביי אָבער געהט פערלורען דאָס גאנצע, גאנצע לעבענסגליק.

א ל מ ע ר ס : דער פערלוסט איז א געווינס.

ר י ט א : אַך, פּראָזען ! סוף כל סוף זיינען מיר דאָך מיר
מענשען !

אַ ל מ ע ר ס : דאָך זיינען מיר אויך נאָהענט צום ים און
הימעל, ריטא.

ר י ט א : אפשר דו, ניט איך.

אַ ל מ ע ר ס : אָ ניין, דו אויך, מעהר ווי דו רעכענסט.

ר י ט א : (נעהנטער אַ טריט) הער זיך איין, אלמערס. איז
עס אונמעגליך, זאָלסט זיך אויפ'ס ניי נעהמען פאר דיין ארבייט ?

אַ ל מ ע ר ס : די ארבייט, וואָס דו האָסט תמיד געהאסט.

ר י ט א : האָב אָנגעהויבען בענוגענען זיך מיט וועניג.
איך בין גרייט צו טיילען דיך מיט דיין ווערק.

אַ ל מ ע ר ס : פארוואָס ?

ר י ט א : כדי צו האָבען דיך נעבען מיר, נאָהענט צו מיר.

אַ ל מ ע ר ס : אָ, איך קען דיר אזוי וועניג העלפען, ריטא.

ר י ט א : אפשר וואָלט איך דיר געקאָנט העלפען ?

אַ ל מ ע ר ס : ביי דער ארבייט, מיינסטו ?

ר י ט א : ניין, איך מוין העלפען דיר לעבען דיין לעבען.

אַ ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) מיר דוכט, איך האָב
ניט וואָס צו לעבען.

ר י ט א : דאן העלף איך דיר דאָס לעבען איבערטראָגען.

אַ ל מ ע ר ס : (קוקט פינסטער פאר זיך) איך מוין, ס'וואָלט

געווען גלייכער פאר אונז ביידע, מיר זאָלען זיך צושיידען.

ר י ט א : (קוקט פאַרשענדיג אויף איהם) וואוהין וועסטו

געהן ? אפשר, צו אסטא'ן ?

אַ ל מ ע ר ס : צו אסטא'ן קיינמאָל מעהר, פון איצט אָן.

ר י ט א : וואוהין פאָרט ?

אַ ל מ ע ר ס : אהין — אין איינוואַמקייט אוועק.

ר י ט א : אויף די הויכע בערג — מיינסטו ?

אַ ל מ ע ר ס : יא.

ר י ט א : דאָס איז דאָך אלץ חלומות, אלפרעד. וועסט ניט קענען לעבען דאָרט, אין דער הויף.

א ל מ ע ר ס : און דאָך ציהט עם מיך אהין.

ר י ט א : פארוואָס ? זאָג!

א ל מ ע ר ס : זעץ זיך צו, איך וועל דיר עפעס דערצעהלען.

ר י ט א : עפעס, וואָס איז מיט דיר געשעהן.

א ל מ ע ר ס : יא.

ר י ט א : און דו האָסט עם פון אסטא'ן און מיר בעהאל-

טען ?

א ל מ ע ר ס : יא.

ר י ט א : אימער בעהאלטסט דו אלעס, מען דארף ניט.

א ל מ ע ר ס : זעץ זיך און איך וועל דיר דערצעהלען.

ר י ט א : יא, יא — רעד (זעצט זיך נעבען דער אלטאנע אויף

א באַנק).

א ל מ ע ר ס : איך בין אליין געווען דאָרט אין דער הויף,

אויף די שפיצען-בערג. עפעס בין איך פערגאנגען אין א וויסטען

געגענד צו א גרויסער אָזערע, האָב געדארפט אריבער אויפ'ן אנ-

דערען ברעג. ניט געקענט טהאָן, ווייל איך האָב קיין מענשען ניט

געזעהן דאָרט, ניט קיין שיפעל.

ר י ט א : וואָס זשע האָסטו געטהאָן ?

א ל מ ע ר ס : האָב איך זיך געלאָזט אויף גאָט'ס בעראַט

אָן א זייט צו א טהאָל צו. געמיינט, איך וועל קענען אין דער הויף,

צווישען די בערג-שפיצען א וועג געפינען און דערנאָך זיך אראַב-

לאָזען אונטען אויף דער אנדערער זייט וואסער.

ר י ט א : האָסט פערבלאָנדושעט, אלפרעד ?

א ל מ ע ר ס : יא, איך האָב א טעות געהאט אין דער ריכ-

טונג, ווייל ס'איז ניט געווען קיין וועג, און קיין סטעזשקע ניט.

האָב איך זיך ארומגעבלאנקיעט א גאנצען טאָג, און א גאנצע נאכט

דערצו. צו'ם סוף האָב איך פערלוירען יעדע האָפנונג צו דערנעהן

צו א מענשליכען ישוב.

ר י ט א : אויך צו אונז ניט — א היים ? איך בין זיכער,
אז אין דינע געדאנקען האָסטו זיך געאײלט אהיים.

א ל מ ע ר ס : ניין, דאָס ניט.

ר י ט א : ניין ?

א ל מ ע ר ס : ניין, ס'איז געווען אזוי מאָדנע, עפעס האָט
זיך מיר געדוכט, אז איהר זייט ווייט, ווייט פון מיר. דו, עאָלף,
און אסטא אויך.

ר י ט א : וואָס האָסטו געטראכט ?

א ל מ ע ר ס : האָב גאַרניט געטראכט, בין גענאנגען אלץ
ווייטער און ווייטער, אין דער לענג פון די אבגרונדען און מיין
נשמה איז געווען פול רוה און גליקעליגקייט, וואָס דער מענטש
פיהלט אויפ'ן שוועל פון טויט.

— ר י ט א : (שפּרינגט אויף) וואָס זיינען דאָס פאר ווערטער,
רעדסט דאָך פון אזעלכע שרעקליכע זאכען !

א ל מ ע ר ס : איך האָב געהאט אזא געפיהל, קיין זכר
פון שרעק. דער טויט און איך, מיר ביידע געהן אונטער וועג, ווי
צוויי הארציגע וועגחברים, האָט זיך מיר געדוכט. דאָס איז דאָך
גאנץ נאטירליך, גאנץ איינפאך, טראכט איך מיר. דען אין מיין
פאמיליע, עלטערט מען זיך ניט —

ר י ט א : רעד ניט קיין נארישקייטען, אלפרעד ! ביסט
דאָך בשלום ארויס.

א ל מ ע ר ס : יא, פלוצלינג שמעה איך ביי'ם ציעל —
אויף יענער זייט וואסער.

ר י ט א : ס'איז געווען א שרעקליכע נאכט פאר דיר, אל-
פרעד. ווילסט זיך איצט ניט מודה זיין.

א ל מ ע ר ס : די נאכט האָט מיך דערהויבען צו א בעשלוס.
דערנאָך האָב איך זיך אומגעקעהרט און אוועק גלייך אהיים צו
עאָלפען.

ר י ט א : (שטיל) צו שפעט געווען.

א ל מ ע ר ס : יא, און ווען ס'איז געקומען מיין וועגחבר

און האָט איהם אוועקגעטראָגען — איז מיך א שרעק בעפאלען —
פאר איהם — פאר אלץ ארום אונז, וואָס איז אונז דאָך אזוי טייער.
ע. צוגעבונדען צו דער ערד זיינען מיר, ריטא, מיר ביידע.

ר י ט א : (מיט א פונק פרייד) זעהסט, דו אויך! (נעהנטער.
צו איהם) אָ, לאָמיר צוזאמען לעבען אונזער לעבען וואָס לענגער.
א ל מ ע ר ס : (קוועטשט מיט די פלויצעס) לעבען, יא!
און ניט האָבען גאָרניט, וואָס זאָל אנפילען דאָס לעבען! אלץ
איז אונזיניג און פוסט, וואו נור דו גיסט א קוק.

ר י ט א : (אונרוהיג) אָך, פריהער אָדער שפעטער וועסטו
מיך פערלאָזען, אלפרעד! איך פיהל עס, איך זעה עס אן דיר.
וועסט אוועק געהן פון מיר?

א ל מ ע ר ס : מיט מיין וועגהבר מיינסטו?
ריטא : ניין, איך מיין עפעס ערגערעס. וועסט מיך פריי-
וויליג פערלאָזען, דען נור דאָ, מיט מיר, דוכט זיך דיר, איז קיין
ציעל פאר דיר ניטאָ, ענטפער! דאָס האָסטו אין געדאַנק?
א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר הארט) און אז יא—?
(פון אונטען הערט זיך א ווייטער גערויש, צוביזערשע קולות,
אַלמערס געהט צו צו'ס געלענדער.)

ר י ט א : וואָס קען עס דען זיין? (אויפגערגיט) א, וועסט
זעהן, זיי האָבען איהם געפונען!

א ל מ ע ר ס : מען וועט איהם קיינמאָל ניט געפינען.
ר י ט א : וואָס זשע איז עס?
א ל מ ע ר ס : (געהט צו) וויערער א געשלעג, ווי אימער,
די מענער זיינען אהיים געקומען. שכור'ע, ווי אלעמאָל. זיי שלאָגען
די קינדער, הער זיך נור איין, ווי די אינגלעך שרייען. די פרויען
יאמערן, בעטען הילף —

ר י ט א : לאָמיר שיקען עמיצען צו הילף —
א ל מ ע ר ס : (בייז און פינסטער) הילף — צו די — וואָס
האָבען ניט געהאָלפען עאָלפ'ען. זאָלען זיי אומקומען, ווי זיי האָ-
בען עאָלפ'ען געלאָזט אומקומען.

ר י ט א : אַך, דארפסט ניט אזוי רעדען, אלפרעד!
 דארפסט ניט אזוי טראכטען!
 א ל מ ע ר ס : איך קען ניט טראכטען אנדערש, די אלטע
 חורבות מוז מען אברוימען.
 ר י ט א : וואָס וועט ווערען פון די אלע אַרימע מענשען?
 א ל מ ע ר ס : זאָלען זיי געהן ערגעץ אנדערש!
 ר י ט א : און די קינדער?
 א ל מ ע ר ס : צי איז ניט אלץ איינס, וואו זיי וועלען
 אומקומען?
 ר י ט א : (ווארפט איהם שטיל אויף) צווינגסט זיך צו זיין
 אזא אכזר, אלפרעד.
 א ל מ ע ר ס : (אויפגערעגט) איך האָב רעכט צו זיין אן
 אכזר איצט. און א פליכט.
 ר י ט א : א פליכט?
 א ל מ ע ר ס : מיין פליכט צו עאָלפ'ען. זיין טויט טאָר
 ניט בלייבען אָהן נקמה. הכלל, ריטא! הער זיך איין, בעטראכט
 גוט, וואָס איך זאָג דיר. דעם גאנצען אָרט אונטען — גלייך אויס
 מיט דער ערד, א תל עולם מאך פון איהם, — ווען איך וועל
 אוועקגעהן.
 ר י ט א : (קוקט איהם ערנסט אָן) ווען דו וועסט אוועקגעהן?
 א ל מ ע ר ס : וועסטו האָבען מיט וואָס דאָס לעבען אָנצור
 פילען. דאָס מוזטו האָבען.
 ר י ט א : (ענטשלאָסען) ביסט גערעכט, דאָס מוז איך האָר
 בען. אָבער טרעף, וואָס איך וועל טהאָן, ווען דו וועסט אוועק?
 א ל מ ע ר ס : וואָס, א שטיינער?
 ר י ט א : (פאמעליך, ענטשלאָסען) ווי דו וועסט נור אוועק,
 וועל איך אראָב צו'ם ברענגענענר און וועל צונויפנעהמען אלדי
 אַרימע, פערלאָזענע קינדער, צו זיך אהיים אלע מיאוסע
 אינגלעך —
 א ל מ ע ר ס : וואָס וועסטו מיט זיי טהאָן?

ר י ט א : איך וועל זיי צו זיך נעהמען.

א ל מ ע ר ס : דו ?

ר י ט א : יא, איך. פונ'ם טאָג אָן, וואָס דו וועסט מיך פער-
לאָזען — וועלען זיי אלע דאָ זיין, אלע צוזאמען, ווי זיי וואָלטען
מיינע אייגענע קינדער געווען.

א ל מ ע ר ס : (אויפגעבראכט) אנשטאט דעם קליינעם
עאָלף!

ר י ט א : יא. אנשטאט דעם קליינעם עאָלף. זיי וועלען
וואוינען אין עאָלפ'ס צימער. לערנען זיינע ביכלעך. מיט זיינע
שפילצייג שפילען זיך. זיי וועלען איינער נאָכ'ן אנדערן זיצען ביי'ם
טיש אויף זיין שטוהל.

א ל מ ע ר ס : דו רעדסט ווי פון היץ! איך האָב ניט בע-
געגענט קיין מענש אין דער וועלט, וואָס זאָל וועניגער טויגען פאר
זוא זאך, ווי דו.

ר י ט א : אויב אזוי, וועט מיר אויסקומען אנדערש צו ווע-
רען. איך וועל זיך לערנען — געוואוינען.

א ל מ ע ר ס : אויב דו מיינסט עס אלץ ערנסט, איז אן עני-
דערונג אין דיר פאָרגעקומען.

ר י ט א : אוראי, אלפרעד. און דיר צו פערדאנקען. האָסט
געלאָזט א פוסטקייט אין מיין נשמה, מוז איך עס מיט וואָס ס'איז
אָנפילען; מיט עפעס, וואָס איז כאַטש אביסעל צו ליבע עהנליך.
א ל מ ע ר ס : (שמעט אביסעל פערטראכט, קוקט דערנאָך אויף
איחר) אייגענטליך האָבען מיר גאָר וועניג געטהאָן פאר די אָרימע
מענשען דאָרט אונטען.

ר י ט א : מיר האָבען פאר זיי גאָרניט געטהאָן.

א ל מ ע ר ס : מיר האָבען קוים אמאָל וועגען זיי א טראכט
געטהאָן.

ר י ט א : מיר האָבען קיינמאָל ניט מיטגעפיהלט מיט זיי.
א ל מ ע ר ס : מיר, וואָס האָבען פערמאָגט „נאָלרענע

בערג“.

ר י ט א : פערמאכט זיינען אונזערע הענד געווען פאר זיי,
 און אונזערע הערצער —
 א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) ס'איז קיין וואונדער
 ניט, וואָס זיי האָבען זייער לעבען ניט איינגעשטעלט פאר'ן קליי-
 נעם עאָלף.
 ר י ט א : (שטיל) ביסט זיכער, אז מיר וואָלטען עם גע-
 וואנט!
 א ל מ ע ר ס : (בעאונרוהיגט, בעשיצענדיג זיך) נו אין דעם
 ריטא, צווייפעל שוין ניט!
 ר י ט א : ווייסט דאָך, מיר זיינען בלויז שטערבליכע
 מענשען.
 א ל מ ע ר ס : וואָס אייגענטליך טראכסט דו צו טהאָן פאר
 די אלע פערוואָרפענע קינדער ?
 ר י ט א : קודם כל, וועל איך פרוואווען פערגרונגען זייער
 לעבענסשיקזאל, און עדעלער מאכען זיי.
 א ל מ ע ר ס : אויב דאָס וועט דיר געראַטען, איז דער קליי-
 נער עאָלף ניט אומזיסט געבוירען געוואָרען.
 ר י ט א : און ניט אומזיסט צוגענומען געוואָרען פון אונז.
 א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איהר שטאַר) איינס מוזטו קלאָר
 אין זינען האָבען, ריטא. דאָס, וואָס טרייבט דיך צו דיין נייער
 ארבייט איז ניט לייעבע.
 ר י ט א : יא, ניט לייעבע, אלענפאלס. דערווייל איז עם נאָך
 ניט לייעבע.
 ר י ט א : וואָס אייגענטליך ?
 ר י ט א : (האלב אויסמידענדיג) האָסט אזוי אָפט גערעדט
 מיט אסטא'ן וועגען דעם מענשענ'ס פעראנטוואָרטליכקייט —
 א ל מ ע ר ס : דאָס ווערק, וואָס דו האָסט געהאסט.
 ר י ט א : איך האם נאָך איצט דאָס ווערק, איך האָב זיך
 דאָך צוגעהערט. ווען דו פלעגסט דערצעהלען. איצט וועל איך פרוי-
 ווען דורכפיהרען עם אין לעבען. אויף מיין שטייגער.

א ל מ ע ר ס : (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) ניט שוין זשע דעם
ניט־דערענדיגטען ווערק צוליעב —

ר י ט א : ניין, איך האָב נאָך אנאנדער גרונד.

א ל מ ע ר ס : וואָס פאר א גרונד ?

ר י ט א : (שטיל, מיט אַ טרויעריגען שמויכעל) איך וויל גע-

נאד געפינען ביי די גרויסע, אָפענע אויגען, פערשטעהסט —

א ל מ ע ר ס : (צוטומעלט, קוקט אויף איהר שטאר) אפשר

וואָלט איך אויך געקענט דיר ביישטעהן אין דער ארבייט ? דיר
העלפען, ריטא ?

ר י ט א : ווילסט ?

א ל מ ע ר ס : ווען איך וואָלט נור געוואוסט, אז איך קען

עס.

ר י ט א : (וואקעלט זיך) דאן מוזטו אָבער בלייבען דאָ.

א ל מ ע ר ס : (שטיל) לאָמיר פרואווען, אפשר וועט עס

אונז געראַטען.

ר י ט א : (קוים וואָס מען הערט) לאָמיר פרואווען, אלפרעד.

(ביידע שטעהען א צייט שווייגענדיג. דערנאך געהט צו אלפרעד

צום פלאַגשטאָק און הענגט אויף די פּאָהן ביז גאָר אין דער הויך. ריטא

שטעהט ביי דער אַלטאַנע און קוקט אויף איהם שווייגענדיג.)

א ל מ ע ר ס : (געהט וויעדער צו צו איהר) אונז שטעהט

פאַר א שווערער ארבייטס־מאג, ריטא.

ר י ט א : וועסט זעהן, אמאָל וועט אויך אין אונזער גע-

צעלט שטילע יום־טוב רוח נידערן.

א ל מ ע ר ס : (שטיל, מיט געפיהל) אין מיר וועלען אפשר

אין דער נאָהנט טריט פון גייסטער פיהלען.

ר י ט א : (שעפּטשעט) גייסטער ?

א ל פ ר ע ד : (ווי פריהער) יא, אפשר וועלען זיי ארום

אונז זיין, די וואָס מיר האָבען פערלויבען.

ר י ט א : (שאַקעלט לאנגזאם מיט'ן קאַפּ) אונזער קליינער

עאָלף. און דיין גרויסער עאָלף, אויך.

א ל מ ע ר ס : (קוקט שטאר פאר זיך) מיר וועלען, ס'קען
זיין, נאך פון צייט צו צייט, אויף אונזער לעבענסוועג, כאַטש אן
אַבגלאַנץ זייערן דערזעהן.

ר י ט א : וואוהין זאָלען מיר אונזער אויג ווענדען, אל-
פרעד?

א ל מ ע ר ס : (קוקט אויף איחר) אין דער הויך.
ר י ט א : (שאַקלט אוינשטימענדיג) יא, יא — אין דער
הויך.

א ל מ ע ר ס : אין דער הויך — צו די שפיצען-בערג. צו
די שמערן און דער גרויסער שטילקייט.
ר י ט א : (גיט איהם די האַנד) א דאנק דיר.

ע נ ד ע .

יֵאָהֵאֵן נֵאֶפְרִיעֵל בֶּאֱרֵקֵמֵאֵן

איבערזעצט פון א. פרומקין

פערזאנען:

יאָהאן גאבריעל באַרקמאן, געוועזענער באַנק־דירעקטאָר.
מאָדאם גונהילד באַרקמאן, זיין פרוי.
ערהארד באַרקמאן, סטודענט, זייער זוהן.
פרייליין עללא רענטהיים, מאָדאם באַרקמאן'ס צווילינג־שוועס־
טער.

מאָדאם פעני ווילטאָן.
ווילהעלם פאָלדאל, געהולף־שרויבער אין אַ מיניסטעריום.
פרידא פאָלדאל, זיין טאָכטער.
א דיענסטמיידעל, ביי מאָדאם באַרקמאן.

די האַנדלונג קומט פאַר אין אַ ווינטער־אַבענד אין'ם הויז פון דער
פאָמיליע רענטהיים, ניט ווייט פון דער הויפט־שטאָדט.

ערשטער אָקט.

מאָדאָם באַרקמאַן'ס וואוינ־צימער. אין דער אויסשטאַטונג איז קענטיג דער אָבבלאָקירטער גלאַנץ פון אַמאָליגע בעסערע צייטען. אַן אַפענע רוקטיר פיהרט צו אַ גאַרמען־צימער מיט פענסטער און אַ גלע־זערנער מיר אין הינטערגרונד. דורך די מיר קען מען אַריינקוקען אין גאַרמען, וואו עס טרויבט אַ שנעע. ביי דער רעכטער זייטען־וואַנד אַ מיר, וואָס פיהרט אַריין פון הויף. ווייטער פאַרענט — אַ גרויסער, אַלטער, אויזערנער אויווען, וועלכער הייצט זיך. לינקס, אַביסעל הייב־טערווילאַכס, אַן איינצעלנע, קלענערע מיר. פאַרענט לינקס, אַ פענסטער מיט שווערע פאַרהאַנגען. צווישען דעם פענסטער און דער מיר אַ קאַנאַ־פע, בעצוגען מיט פערד־האַר און דערבוי אַ פערדעקטער מיט. אויף'ן מיט אַן אנגעצונדענער לאַמפּ מיט אַן אַכאַזשור. ביים אויווען אַ הוי־כער אַרם־שטוהל.

מאָדאָם באַרקמאַן זיצט אויף דער קאַנאַפע ביי איהר הער־קעל־אַרבייט. זי איז אַן עלטערע פרוי מיט אַ קאַלטען, בכבוד'יגען אויס־זעהן. זי האַלט זיך שמויף, איהר פנים שטרענג און שטאַר. איהרע געז דיכטע האַר זיינען שטאַרק גראַה. די הענד זיינען פּיין און דורכזיכטיג. זי טראַגט אַ שווער, דינקעל זיידען־קלייד, וואָס איז אַמאָל געווען זעהר עלעגאַנט, נאָר איצט איז עס אַבגענוצט און אַלט. איבער די שולטערן אַ וואַלענעם שאַל. זי זיצט אַ וויילע פערטראַכט, אונבעוועגליך, מיט איהר העקעל־אַרבייט אין האַנד. פון דרויסען הערט זיך דער גערויש פון אַ פערבייפּאַהרענדען שליטען.

מאָדאָם באַרקמאַן (הערט זיך צו; איהרע אויגען פינקט לען אויף פון פרויד, שעפטשעט): ערהאַרד! ענדליך!
זי הויבט זיך אויף און קוקט אַרויס דורך די פאַרהאַנגען, זי זעהט אויס ענטשושט און זעצט זיך צוריק אַנידער אויף דער קאַנאַפע צו איהר ארבייט.

אין אַ ווילע אַרום קומט אַרײַן דאָס דיענסט־מיידעל דורך די קאַרדאַר־טיר, און טראָגט אַרײַן אַ וויזיט־קאַרטע אויף אַ טאַץ.

מאָדאַם באַרקמאַן (שנעל): דער יונגער הערר — דאָס איז ער דאָך געקומען?

דאָס דיענסט־מיידעל: ניין, מאָדאַם. ס'איז אַ דאָ-מע דרויסען —

מאָדאַם באַרקמאַן (לעגט אַוועק די העקעל־אַרבייט אָן אַ זייט): אַך, מאָדאַם ווילטאָן —

דאָס דיענסט־מיידעל (געהענטער): ניין, ס'איז אַ פּרעמדע דאַמע.

מאָדאַם באַרקמאַן (שטרעקט אויס די האַנד נאָך דער קאַרטע): לאָמיר זעהן — (לײענט איבער דעם נאָמען, הויבט זיך שנעל אויף און וואַרפט אַ שאַרפען בליק אויף דער דיענסט). זײַט איהר זיכער, אז די קאַרטע איז פאַר מיר?

דאָס דיענסט־מיידעל: יאָ, זי איז פאַר דער מאָ-דאַם; אזוי האָב איך עס פּערשטאַנען.

מאָדאַם באַרקמאַן: האָט זי געזאָגט, אז זי וויל רע-דען מיט מאָדאַם באַרקמאַן?

דאָס דיענסט־מיידעל: יאָ, אזוי האָט זי געזאָגט. מאָדאַם באַרקמאַן (ענטשלאָסען): נו גוט; זאָגט, אז איך בין אין דערהיים.

דאָס דיענסט־מיידעל עפענט פאַר דער פּרעמדער די טיר און געחט אַלײַן אַרויס.

עללאַ רענטהיים קומט אַרײַן אין צימער. זי זעהט אויס עהנליך צו איהר שוועסטער; דאָך איהר געזיכט האָט גיכער אַ לײ-דענדען איידער אַ האַרשען אויסדרוק. עס טראָגט נאָך די סימנים פֿון אַמאָליגער גרויסער און כאַראַקטערפולער שעהנקייט. די געדיכטע האַר פּערקאַמט פֿון'ס שמערן אַרויף און זײַט ווי זילבער. זי טראָגט אַ שוואַרץ סאַמעטען קלייד מיט אַ הוט און אַ פעלצמאַנטעל פֿון'ס זעלבען שטאַף. ביידע שוועסטער שמעחען אַ ווילע און קוקען זיך אָן מיט

דורכדינגליכע בליקען. ס'זעהט אויס, ווי יעדע פון זיי ערוואַרט, אַז די אַנדערע וועט אָנפאַנגען רעדען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ וועלכע בלייבט שטעהן לעבען טיר) :
יא, גונהילד, קענסט קוקען אויף מיר מיט פּערוואַונדערונג.

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן (שטעהט אינבעוועגליך צווישען קאַ-
נאַפע און טיש און דריקט די שפּיץ פינגער אין טיש-טויך) : האָסטו
ניט פּערבאַלאַנדזשעט? דער פּערוואַלטער וואוינט דאָך אין דער
געביידע ביי דער זייט.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : ניט מיט'ן פּערוואַלטער וויל איך
היינט רעדען.

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן : פּערלאַנגסטו פון מיר עפעס?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : יא, כ'האַב מיט דיר א פּאָר ווער-
טער צו רעדען.

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן (א טראַט געבענדיג פּאַרווערטס) : נו,
— זען זיך.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : א דאַנק; איך קען גאנץ גוט שטעהן
א קליינע וויילע.

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן : ווי דו ווילסט זיך. אָבער טהו
וועניגסטענס אויס דעם מאַנטעל.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ (קנעפעלט זיך אויף דעם מאַנטעל) :
ס'איז ווירקליך זעהר ווארים דאָ —

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן : איך פריהר שטענדיג.
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ (שטעהט אַ וויילע און בעטראַכט זי,

שפּאַרט בשעת מעשה אַן איהר אַרם אַן דעם רוקען פון אַרם-שטוהל) :
יא, — גונהילד, שוין באלד אַכט יאָהר, זינט מיר האָבען זיך דאָס
לעצטע מאָל געזעהן.

מ א ד א מ ב אָ ר ק מ אַן (קאַלט) : יעדענפאַלס זינט מיר
האַבען גערעדט איינע צו דער אַנדערער.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : ריכטיגער געזאָגט: זינט מיר האָ-
בען גערעדט איינע צו דער אַנדערער, יא. ווייל געזעהן האָסטו דו

מיד נאך אמאָל — ווען איך האָב געמוזט מאכען מיין יעהרליכע רייווע אהער צום פערוואלטער.

מאדאם באַרקמאן: איינס אָדער צוויי מאָל, גלויב איך.

עללא רענטהיים: איך האָב דיך אויך א פאָר מאָל פערביילויפּענדיג געזעהן. ביים פענסטער דאָרט.

מאדאם באַרקמאן: דו האָסט מיד געמוזט זעהן הינטער די פאָרהאנגען. דו האָסט גוטע אויגען. (הארט און שניידענדיג דיג): גערעדט אָבער האָבען מיר דאָס לעצטע מאָל, ביי מיר אין צימער —

עללא רענטהיים (ווי זי וואָלט איהר וועלען אָבהאַל-מען): יא; יא, — איך ווייס, נונהילד!
מאדאם באַרקמאן: איין וואָך איידער ער — איידער ער איז ארויסגעקומען.

עללא רענטהיים (שפּאַצירט איבער'ן צימער): אַך, דערמאָן כאַטש דאָס ניט!

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ פעסטער אָבער שטילער שטי-מען): ס'איז געווען די וואָך, איידער ער — דער באַנקדירעקטאָר איז ארויס פריי.

עללא רענטהיים (מאכט עטליכע טריט פאָרווערטס): געוויס, געוויס! יענע שטונדע וועל איך אודאי ניט פּערגעסען! אָבער עס איז צו שרעקליך צו דענקען וועגען דעם. צו טראכטען דערפון אפילו איין אויגענבליק — אָה!

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ האַלב פּערשטיקטען טאָן): און דאָך מוזען זיך די געדאנקען דרעהען נאָר ארום דעם! (שטאַרק אויפגערגעגט, פּערברעכענדיג מיט די הענד): ניין, איך בעגרייף עס נאָר ניט! מיין לעבען לאַנג וועל איך עס ניט בעגרייפּען! איך קען נאָר ניט פּערשטעהן, ווי אזוי אזא זאך — אזא שרעקליכער בראַך האָט געקענט קומען אויף וועלכער עס איז פּאמיליע! און בערעכען נור — אויף אונזער פּאמיליע! אויף אזא אנשטענדיגער פּאמיליע ווי אונזערע! ווער האָט עס געזאָלט דענקען, אז

גראָד זי וועט דערפון געטראָפּען ווערען!
עללא רענטהיים: אָך, גונהילד — עס זיינען נאָך גע-
ווען אַ סך, אַ סך אנדערע פאמיליען, וועמען דער שלאג האָט גע-
טראָפּען.

מאדאם באַרקמאַן: נו, יאָ; אָבער פאר די אלע אנ-
דערע אַרט מיך ניט אזוי שטארק. דען יענע האָבען דאָך נור פער-
לאָרען אביסעל געלד — אָדער עטליכע פאפירען! אָבער מיר —
איך! און דאן ערהארד — וועלכער איז דאמאָלסט נאָך אַ קליין
קינד געווען! (מיט אַלץ מעהר אויפרעגונג). די שאַנדע, וואָס איז
אונז צוויי אונשולדיגע אָנגעהאַן געוואָרען! די חרפה! די
מיאוס'ע, שרעקליכע חרפה! און דערצו נאָך פאַלשטענדיג רואי-
נירט!

עללא רענטהיים (פאַרויכטיג): זאָג מיר, גונהילד, —
ווי טראָגט ער עס אריבער?

מאדאם באַרקמאַן: ערהארד, מיינסטו?

עללא רענטהיים: ניין, — ער אליין. ווי טראָגט ער
עס אריבער?

מאדאם באַרקמאַן (איראַניש): דו מיינסט, אז איך
פרעג זיך נאָך וועגען דעם?

עללא רענטהיים: פרעגען? דו דארפסט דאָך ניט

פרעגען —

מאדאם באַרקמאַן (קוקט איהר אָן ערשטוינט): דו
דענקסט דאָך ניט, אז איך פערקעהר מיט איהם? אז איך קום
זיך מיט איהם צוזאמען? אז איך זעה איהם ווען עס איז פאר
מיינע אויגען?

עללא רענטהיים: אפילו דאָס ניט!

מאדאם באַרקמאַן (מיט דערוועלבער מינע): ער, וואָס
האָט געמוזט זיצען פינף יאָהר הינטער שלאָס און ריגעל! (פער-
דעקט זיך דאָס געזיכט מיט ביידע הענד). אָה, וואָס פאר אַ שמאד!
(מיט מעהר אויפרעגונג). און אז מען בעדענקט זיך נאָך, וואָס דער
נאָמען יאָהאן גאַבריעל באַרקמאַן האָט צו יענער צייט בעדייטעט!

— ניין, ניין, ניין, — איך וויל איהם קיינמאל מעהר ניט זעהן! —
קיינמאל ניט!

עללא רענטהיים (קוקט איהר און א וויילע): האסט א
שטיינערן הארץ, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן: אנטקעגען איהם, יא!

עללא רענטהיים: ער איז דאך דיין מאן.

מאדאם באַרקמאן: האָט ער ניט געזאָגט פאר'ן גע-
ריכט, און איך בין געווען די ערשטע אורזאך פון זיין אומגליק?
און איך האָב אויסגעגעבען צופיעל געלד — ?

עללא רענטהיים (פאַרויכטיג): איז דען ניט געווען
אין דעם אביסעל אמת?

מאדאם באַרקמאן: האָט ער עס אליין ניט געוואָלט?

אלץ האָט געמוזט געפיהרט ווערן מיט א אונזיניגען לוקסוס —

עללא רענטהיים: דאָס ווייס איך וואויל. אָבער טא-
קע דערפאר האָסטו איהם בעדארפט אָבהאלטען דערפון. און דאָס
האָסטו ניט געטהאָן.

מאדאם באַרקמאן: האָב איך דען געוואוסט, אז עס

איז ניט זיין אייגען געלד, — דאָס געלד וואָס ער האָט מיך גע-
לאָזט פערשווענדען? און וואָס ער האָט אליין איך פערשווענד-
דעט. צעהן מאָל ערגער נאָך ווי איך!

עללא רענטהיים (רוהיג): נו, דאָס שטעל איך מיר
פאַר האָט אזוי געדארפט זיין צוליעב דער שטעלע, וואָס ער האָט
פערטראָטען. א גרויסער טייל, וועניגסטענס.

מאדאם באַרקמאן (שפּאַטיש): נאטירליך, ס'האָט
דאך שטענדיג געהייסען, אז מיר מוזען „זיך ארויסווייזען“, און
ארויסווייזען זיך, דאָס האָט ער געקאָנט נרינדליך! מיט א פיער-
שפאן פלעגט ער ארויספאָהרען, — פונקט ווי ער וואָלט געווען א
קעניג. געלאָזט דעם עולם זיך בוקען פאר איהם, ווי פאר א הע-
ניג. (לאַכט). און ביים ערשטען נאָמען האָבען זיי איהם גערופען —
אין גאנצען לאַנד, — אקוראט ווי ער וואָלט געווען דער קעניג

אליין. „יאָהאָן גאַבריעל“, יאָהאָן גאַבריעל“. יעדעס קינד האָט גער-
וואוסט, וואָס פאַר אַ שררה „יאָהאָן גאַבריעל“ איז!

עללאַ רענטהיים (פעסט און מיט וואַרעמקייט): ער
איז דאָך ווירקליך דאמאָלסט געווען אַ גרויסער מאַן.

מאדאם באַרקמאַן: אזוי האָט עס אויסגעוויזען. אָבער
קיינמאָל, מיט קיין איין איינציגען וואָרט, האָט ער מיר ניט געגע-
בען צו פערשטעהן, וואו ער האָט אייגענטליך געהאַלטען אין דער
וועלט. קיינמאָל האָב איך פון איהם ניט געהערט, וואו ער האָט
גענומען די מיטלען צו אזא גרויסארטיגען לעבען.

עללאַ רענטהיים: דאָס איז מעגליך, — אנדערע מענ-
שען האָבען דאָך אויך דערפון קיין אַהנונג ניט געהאַט.

מאדאם באַרקמאַן: ווי ער האָט געהאַנדעלט געגען
אנדערע וואָלט איך איהם נאָך מוחל געווען. אָבער מיר איז ער
פערפליכטעט געווען צו זאָגען די ווארהייט. און דאָס האָט ער
קיינמאָל ניט געטהאָן; נור געלייגט האָט ער מיר, — שענדליך
געלייגט —

עללאַ רענטהיים (שלאָגט איהר איבער די רויך): דאָס
האָט ער זיכער ניט געטהאָן, גונהילד! ער האָט אפשר פערשוויגען
דעם אמת! אָבער קיין ליגען האָט ער זיכער ניט געזאָגט.

מאדאם באַרקמאַן: רוף עס ווי דו ווילסט. ס'איז
אַלץ איינס. דאן איז אָבער געקומען דער קראַך. אַלצדינג איז חרוב
געוואָרען. די גאַנצע גרולה איז געגאַנגען צום טייפּעל.

עללאַ רענטהיים (פאַר זיך): יאָ, אַלצדינג איז חרוב
געוואָרען, — פאַר איהם — און פאַר אנדערע.

מאדאם באַרקמאַן (דראָהענד): אָבער וויסען זאָלסט
דו, עללאַ, — אונטערגעגעבען האָב איך זיך נאָך אויף קיין פאַל
ניט! איך וועל נאָך וויסען, ווי אזוי זיך אָבצוועכענען. קענסט
זיך פערלאָזען דערויף!

עללאַ רענטהיים (געשפּאַנט): אָברעכענען זיך? וואָס
מיינסטו דערמיט?

מאדאם באַרקמאן: אָברעכענען זיך פאר'ן פערלאָך-
רענעם נאָמען און פאר דער עהרע און דעם רייכטהום! א בעצאָה-
לונג פאר מיין גאנצען פערשפיעלטען לעבען, אַט דאָס מיין איך!
איך האָב אָנגעגרייט איינעם, דו מעגסט עס וויסען.—איינעם, וועל-
כער זאָל ריינוואשען אלצדינג, וואָס — דער באַנק-דירעקטאָר האָט
בעשמוצט.

עללא רענטהיים: אָבער גונהילד! גונהילד!
מאדאם באַרקמאן (מיט אַ העכערען טאָן): זיי וויסען,
עס לעבט אַ ראַכענעהמער! איינער, וועלכער דארף פערריכטען
און גוט-מאכען אלצדינג, וואָס זיין פאָטער האָט געגען מיר פער-
בראַכען.

עללא רענטהיים: ערהארד, הייסט עס!
מאדאם באַרקמאן: יא, ערהארד, — מיין הערליכער
יונג! ער וועט וויעדער אויפריכטען דאָס הויז, די פאמיליע, דעם
נאָמען! אלעס, וואָס קען נאָך צוריקגעשטעלט ווערן אויף די פיס.
— און פילייכט נאָך מעהר.
עללא רענטהיים: און ווי אזוי, מינסטו, קען דאָס
געשעהן?

מאדאם באַרקמאן: זאָל דאָס געשעהן ווי עס וויל.
איך ווייס ניט, ווי אזוי עס וועט קומען. אָבער איך ווייס,
אז עס וועט אמאָל קומען, אז עס מוז קומען. (קוקט זי אַז
מיט אַ פראַגע אין די אויגען). יא, — עללא, — האָסטו דו זיך דען
אייגענטליך ניט אַרומגעטראָגען מיט דעם זעלבען געדאַנק, פון דער
צייט אָן וואָס ער איז נאָך געווען אַ קליין קינד?
עללא רענטהיים: ניין, דאָס קען איך אייגענטליך ניט
זאָגען.

מאדאם באַרקמאן: ניין? פאר וואָס דען האָסטו
איהם גענומען אונטער דיין שוץ? דאמאָלסט, ווען דער שטורם
האָט אויסגעבראַכען איבער — איבער אַט דעם הויז.
עללא רענטהיים: דו אליין האָסטו דאָך דאמאָלסט
דאָס ניט געקענט טהאָן, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן: אַך נײַן, — דאָס איז גאַנץ רײַכ-
טיג. און זײַן פּאָטער — ער האָט געהאַט אזא וויכטיגען גרונד אָב-
צוהאַלטען זיך, — דאָרט, וואו ער איז געזעסען, — אזוי גוט גע-
הײַט —

עללאַ רענטהיים (צוקאַכט): אָה, ווי קענסט דו נאָר
ארויפבריינגען אזעלכע ווערטער אויף די ליפּען? — דו!

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ גיפטיגען שמויכלעל): און
דו האָסט געקענט בײַ זיך פּוּעל'ן צוצונעהמען צו זיך אַ קינד, —
דאָס קינד פון אַ יאָהאן גאַבריעל! אקוראַט ווי דאָס וואָלט געווען
דיין אייגען קינד. — בײַ מיר עס צונעהמען, — און דערמיט
אַהײַמפאַהרען. און האַלטען איהם בײַ דיר יאָהראַויס יאָהראַיין.
ביז וואנען דער אינגעל איז שוין כמעט געווען דערוואַקסען. (קוקט
זי אָן מיט מיסטרױען). פאַרוואָס האָסטו דאָס אייגענטליך געטהאָן,
עללאַ? פאַרוואָס האָסטו איהם געהאַלטען בײַ זיך?

עללאַ רענטהיים: איך האָב איהם מיט דער צײַט
אזוי האַרציג לייעב געקראָגען —

מאדאם באַרקמאן: מעהר נאָך ווי איך, — זײַן
מוטער!

עללאַ רענטהיים (אויסווייכענדיג): דאָס ווייס איך
ניט. און אחוץ דעם איז דאָך ערהאַרד געווען אַ שוואַכליך קינד
אינגעלווייז.

מאדאם באַרקמאן: ערהאַרד — אַ שוואַכליכער!
עללאַ רענטהיים: יא, אזוי האָט זיך מיר געדוכט —
דאַמאָלסט וועניגסטענס. און אויסער דעם איז דאָך די לופט אין
מעריבנגענער אַ סך מילדער ווי דאָ, ווייסטו.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ ביטערען שמויכלעל): אזוי
גאַר. כ'האָב גאָר ניט געוואוסט. (אַבהאַקענדיג דעם געשפרעד). יא,
דו האָסט ווירקליך געטהאָן זעהר פּיעל פאַר ערהאַרד'ן. דו (עג-
דערט דעם טאָן). נו, ס'פּערשטעהט זיך, דו האָסט דאָך די מיטלען
דערצו. (שמויכלעלט). דו האָסט דאָך געהאַט אזא גליק, עללאַ.

ס'איו דאָך דיר געלונגען צו ראטעווען אלצדינג, וואָס האָט גע-
הערט צו דיר.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (געקערנקט): איך האָב קיין טריט
ניט געמאכט עפעס צו ראטעווען, — דאָס קען איך דיר פערזיכערן.
איך האָב קיין אַהנונג ניט געהאט דערפון — ביז אַ לאנגע צייט
נאָכדעם — אז די פאפירען, וואָס זיינען געלעגען אין באַנק אויף
מיין רעכנונג, — אז די פאפירען זיינען געבליבען גאנץ —

מ א ד א ם ב אָ ר ק מ א ן : י א , י א ; איך פערשטעה זיך ניט
אויף אועלכע זאכען. איך זאָג נור, אז דו האָסט געהאט גליק.
(קוקט זי אָן מיט אַ פראַגע). אָבער ווען דו האָסט זיך אליין פאַרנע-
נומען צו ערציהען ערהארד'ן אויף מיין פלאַץ — וואָס פאַר אַ כונה
האָסט דו דערביי געהאט?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (קוקט זי אָן): וואָס פאַר אַ
כונה — ?

מ א ד א ם ב אָ ר ק מ א ן : י א , האָסט דאָך געמוזט האָבען
עפעס און אַבזיכט. צו וואָס האָסטו איהם געוואָלט ערציהען?
וואָס האָסטו פון איהם געוואָלט מאַכען, מיין איך?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (לאַנגזאַם): כ'האָב געוואָלט ער-
הארד'ן פערלייכטערן דעם וועג, צו קענען ווערען אַ גליקליכער
מענש אויף דער וועלט.

מ א ד א ם ב אָ ר ק מ א ן (אַ מאַך טהאַנדיג מיט דער האַנד):
נא, — מענשען אין אונזער צושטאנד האָבען עפעס אנדערש וואָס
צו טהאָן איידער צו דענקען פון גליק.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : פון וואָס דען זאָלען זיי דענקען?
מ א ד א ם ב אָ ר ק מ א ן (מיט ערנסטע און אויסדרוקספולע
בליקען): ערהארד מוז פריהער פון אלצדינג זיך פאַרנעהמען אזוי
הויך ארויפצושטייגען און אזוי ווייט ארויסצוגלאַנצען, אז קיין
מענש אין גאנצען לאַנד זאָל ניט זעהען מעהר דעם שאַטען, וואָס
זיין פאַטער האָט געוואָרפען אויף מיר — און אויף מיין זוהן.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (פאַרשענדיג): זאָג מיר, גונהילד, —

איז דאָס אויך די אויפגאבע, וואָס ערהאַרד אַלײַן האָט זיך
פאַרגענומען אין לעבען — ?

מאָדאָם באַרקמאַן (פיהלט זיך געשראַפּען): יאָ, דאָס
קענען מיר דאָך ערוואַרטען!

עללאַרענטהיים: — אָדער דאָס איז אייגענטליך א
אויפגאבע, וואָס דו הענגסט איהם אָן ?

מאָדאָם באַרקמאַן (קירץ): איך און ערהאַרד האָבען
אימער דיזעלבע אויפגאבען אין לעבען.

עללאַרענטהיים (מיט אַ שווער געמיטשט און לאַנגזאַם):
אזוי שטאַרק, הייסט עס, בויסטו אויף דיין זוהן, גונהילד ?

מאָדאָם באַרקמאַן (מיט אַן אויסדרוק פון טריאומף):
יאָ, — נאָט זיי דאַנק. אזוי שטאַרק בוי איך. קענסט זיך פערלאַך
זען דערויף!

עללאַרענטהיים: אויב אזוי מוזטו דאָך אין גרונד
גענומען זיך פיהלען גליקליך. נאָך אלעם דעם.

מאָדאָם באַרקמאַן: אזוי איז עס טאַקע. אין דער
הינזיכט וועניגסטענס. דאן קומט אָבער אָן אויף מיר, — יעדען
אויגענבליק, פערשטעהסטו, — די אנדער געשיכטע, ווי אַ ביי-
זער שטורם.

עללאַרענטהיים (ענדערט דעם טאָן): זאָג מיר —
זאָג מיר עס גלייך — דען כ'בין אייגענטליך צוליעב דעם אהער
געקומען —

מאָדאָם באַרקמאַן: וואָס ?

עללאַרענטהיים: אַ זאך, ווענען וועלכער איך האָב
מיט דיר געוואָלט רעדען. — זאָג מיר, — ערהאַרד וואוינט דאָך
ניט דאָ ביי — ביי אייך ?

מאָדאָם באַרקמאַן (שאַרף): ערהאַרד קען דאָ ביי
מיר ניט וואוינען. ער מוז וואוינען אין שטאָדט —

עללאַרענטהיים: דאָס האָט ער מיר געשריבען.

מאָדאָם באַרקמאַן: ער מוז דאָס טהאָן צוליעב זיין

שטודיום. אָבער ער קומט ארויס יעדען אָבענד אויף אַ ווילע צו מיר.

עללא רענטהיים: אויב אזוי קען איך איהם פיליכט זעהן? און גלייך מיט איהם רעדען?

מאדאם באַרקמאן: ער איז נאָך ניטאָ. איך ערוואַרט איהם אָבער יעדען אויגענבליק.

עללא רענטהיים: אָבער גונהילד, — ער מוז שוין זיין דאָ. כ'הער איהם דאָך ארוםגעהן אויבען.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ שנעלען בליק): אויבען אין זאאל?

עללא רענטהיים: יאָ. כ'האָב איהם געהערט ארום געהן אויבען די גאנצע צייט, וואָס איך בין דאָ.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ בליק אָן אַ זייט): דאָס איז ניט ער, עללא.

עללא רענטהיים (האלב פּערוואונדערט): דאָס איז ניט ערהארד? (אזוי ווי זי וואָלט זיך אָנשטויסען). ווער דען איז עס?

מאדאם באַרקמאן: דער באַנק־רעקסטאָר.

עללא רענטהיים (שמיל, אין אונטער־ריקטען שמערץ): באַרקמאן. יאָהאן גאבריעל באַרקמאן!

מאדאם באַרקמאן: אזוי געהט ער ארויף און אראָב. אַהין און צוריק. פון אין דערפריה ביז ביינאכט. טאָג־אויס טאָג־אויס.

עללא רענטהיים: עפעס האָב איך יעדענפאלס גע־הערט וועגען דעם —

מאדאם באַרקמאן: דאָס קען איך זיך פאַרשטעלען. מענשען ריידען געוויס וועגען אונז דאָ אלערליי זאכען.

עללא רענטהיים: ערהארד האָט עפעס אָנגעדייטעט וועגען דעם אין זיינע בריעף. אז זיין פאָטער האַלט זיך מיט־

טענס פאר זיך, דאָרט אויבען. און דו — דאָ אונטען.

מאדאם באַרקמאן: יאָ, — אזוי האָבען מיר זיך גע־האַלטען, עללא. די גאנצע צייט, זינט זיי האָבען איהם ארויסגע־

ל'אזט פריי און צוגעשיקט אהער צו מיר. — די גאנצע לאנגע אכט
יאָהר נאָכאָנאָנד.

עללא רענטהיים: כ'האָב זיך אָבער קיינמאָל ניט
פאָרגעשטעלט, אז דאָס איז ווירקליך אזוי. אז עס איז איבער-
הויפט מעגליך! —

מאדאם באַרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): ס'איז
וואָהר. און ס'קען אויך קיינמאָל ניט אנדערש ווערן.

עללא רענטהיים (קוקט זי אָן): דאָס מוז דאָך זיין א
שרעקליך לעבען, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן: ערגער נאָך ווי שרעקליך! באלד
ניט מעהר צום אויסהאלטען.

עללא רענטהיים: דאָס פערשטעה איך גאנץ גוט.
מאדאם באַרקמאן: נאָכאָנאָנד רק הערען זיינע טריט
דאָ אויבען! פון פריהדמאָרגען ביז שפעט אין דער נאכט. — און
ווי דאָס קלינגט אָב דאָ אונטען!

עללא רענטהיים: דער ווידערקלאנג איז ווירקליך
גאנץ שטארק.

מאדאם באַרקמאן: אָפטמאָל קומט מיר פאָר, אזוי ווי
איך וואָלט געהאט א קראַנקען וואָלף אין שטייג אויבען אין זאאל.
פונקט איבער מיין קאָפּ. (הערט זיך צו אַ וויילע און שעפטשעט).
הער נאָר! הערסט? אהין און צוריק, — אהין און צוריק געהט
דער וואָלף.

עללא רענטהיים (פאָרויכטיג): וואָלט עס ניט גע-
קענט ווערן אנדערש, גונהילד?

מאדאם באַרקמאן (צוריקווייזענדיג): ער האָט קיינ-
מאָל ניט געמאכט קיין איין איינציגען שריט דערצו.

עללא רענטהיים: וואָלסט דו אָבער דען ניט גע-
קענט מאכען דעם ערשטען שריט?

מאדאם באַרקמאן (אויפגערעגט): איך! נאָך אלעם
דעם, וואָס ער האָט געגען מיר פערבראָכען! — ניין, איך דאנק דיר

זעהר! זאָל דער וואָלף ליעבערשט בלייבען אויבען און ווייטער
וואויען.

עללא רענטהיים: מיר ווערט דאָ צו הייס. דו מוזט
מיר שוין ערלויבען זיך אביסעל אויסצוטהאָן .

מאדאם באַרקמאן: כ'האָב דאָך דאָס דיה פריהער
געזאָגט —

עללא רענטהיים לעגט אַוועק דעם מאַנטעל און דעם הוט אויף אַ
שטוהל ביי דער קאַרידאָר־טיר.

עללא רענטהיים: טרעפט זיך ניט אמאָל, אז דו בע-
גענענסט איהם ערגעץ וואו אויסערן הויז?

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ ביטערן געלעכטער): אין
געועלשאפט, מיינסט דו?

עללא רענטהיים: כ'מיינ, ווען ער געהט ארויס כא-
פען פרישע לופט. דרויסען אין וואלד אָדער —

מאדאם באַרקמאן: דער באנק־דירעקטאָר געהט קיינ-
מאָל ניט ארויס.

עללא רענטהיים: אין אָבענד אפילו אויך ניט ?

מאדאם באַרקמאן: קיינמאָל ניט.

עללא רענטהיים (געריהרט): ער קען עס ניט פועל'ן
ביי זיך?

מאדאם באַרקמאן: עס שיינט אזוי. זיין גרויסער
מאנטעל און זיין פיל־צוהוט הענגען אין דער וואנד־שאפע. אין קאָר-
רידאָר, ווייסט דאָך —

עללא רענטהיים (פאַר זיך): די וואנד־שאפע,
וואו מיר פלעגען זיך שפיעלען, בעת מיר זיינען געווען קינדער —

מאדאם באַרקמאן (שאַקעלט צו מיט'ן קאָפּ): און ציי-
טענווייז, — שפעט ביינאכט, — הער איך, ווי ער קומט ארינטער

— כרי זיך אָנצוטהאָן און ארויסגעהן. נאָר ער בלייבט געוועהנ-
ליך שטעהן אין מיטען וועג אויף די טרעפּ — און קעהרט זיך אים

צוריק. און ער געהט וויעדער ארויף אין זאַאל

על לא רענט היים (שטילערהייט): קומט גאָר קיינער
ניט פון זיינע אלטע פריינד צו איהם צו גאסט ?

מאדאם באַרקמאן: ער האָט ניט קיין אלטע פריינד.
על לא רענט היים: ער האָט דאָך געהאט אזוי פיעל —
אין די פריהערדיגע יאָהרען.

מאדאם באַרקמאן: הם! פון די האָט ער דאָך אויף
אזא פיינעם אופן געוואוסט ווי פטור צו ווערן. ער איז זיינע פריינד
געוואָרען א טייערער פריינד, — דער יאָהאן גאַבריעל.

על לא רענט היים: נו יא, אין דעם ביסט דו אפשר גע-
רעכט, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן (בייז): און נאָך אלעם דעם מוז
איך דיר זאָגען, אז עס איז קלעגליך, געמיינ און קליינליך צו לעגען
אזוי פיעל געוויכט אויף אַ ביסעל שאַדען, וואָס זיי האָבען צוליעב
איהם געלימען. דאָס איז דאָך בלויז אַ געלד־שאַדען. ווייטער
גאַרנישט.

על לא רענט היים (ניט ענטפערענדיג): און אזוי לעבט
ער, הייסט עס, אויבען גאנץ איינזאם. איינער אליין מיט זיך.

מאדאם באַרקמאן: אזוי ווייזט עס אויס. יעדענמאלס
האָב איך געהערט זאָגען, אז אַן אלטער קאָפּירער אָדער געהילף־
שרייבער געהט ווען־ניט־ווען ארויף צו איהם.

על לא רענט היים: אַך, דאָס מוז אודאי זיין איינער
מיט'ן נאָמען פאַלדאָל. כ'זוייס, אז זיי ביידע זיינען געווען יר-
גענד־פריינד.

מאדאם באַרקמאן: יא, כ'מיינ, אז דאָס מוז זיין
דערזעלבער. איבעריגענס קען איך איהם גאָר ניט. אין אונזער
געזעלשאַפטס־קרייז פלעגט ער דאָך ניט קומען. אין דער צייט, ווען
מיר האָבען נאָך געהאט אזא קרייז —

על לא רענט היים: איצט אָבער קומט ער, הייסט עס,
צו באַרקמאן? ?

מאדאם באַרקמאן: יא, ער איז ניט קיין גרויסער

אויסקלייבער. אָבער אפילו ער קומט אהער נור ווען ס'איז פינף
סטער.

עללא רענטהיים: אָט דער פּאָלדאַל איז אויך געווען
איינער פֿון די, וואָס האָבען געליטען שאַדען, בעת די באַנק איז צו
גרונד גענאָנגען.

מאָדאָם באַרקמאַן: אזוי ווייט ווי איך קען זיך דער-
מאָנען, האָט ער אויך ווירקליך פּערלאָרען אביסעל געלד. אָבער
דאָס איז דאָך געוויס געווען אזוי וועניג —
עללא רענטהיים (מיט אַ לויכטער בעשאָנונג): ס'איז
געווען זיין גאנץ פּערמעגען.

מאָדאָם באַרקמאַן (שמויכעלט): נא, דו ליבער גאָט,
— זיין פּערמעגען, ווייסט דו, איז דאָך געוויס געווען אזוי היליין,
אז ס'איז גאַרנישט ווערטה צו ריידען דערפֿון.

עללא רענטהיים: פֿון פּאָלדאַל'ס זייט איז טאָקע
דערפֿון קיין רייד ניט געווען, בעת'ן פּראָצעס.

מאָדאָם באַרקמאַן: און איבערהויפּט קען איך דיר
זאָגען, אז ערהאַרד האָט איהם מיט דער פּולער האַנד בעצאָהלט
פאַר דער קלייניגקייט.

עללא רענטהיים (פּערוואַונדערט): ערהאַרד! ווי אזוי
איז ערהאַרד געווען אימשטאַנד דאָס צו טהאָן?

מאָדאָם באַרקמאַן: ער האָט זיך אָנגענומען פאַר
פּאָלדאַל'ס אינגסטער טאָכטער. און ער האָט מיט איהר געלע-
דענט, — אזוי אז עס וועט נאָך אַמאָל עפעס ווערן פֿון איהר און זי
וועט מיט דער צייט קענען שטעהן אויף איהרע אייגענע פֿיס.
זעהסט דו, — דאָס איז זיכער אַ סך מעהר ווי דאָס, וואָס דער פּאָ-
טער איהרער וואָלט געקענט טהאָן פאַר איהר.

עללא רענטהיים: יא, דער פּאָטער, קען איך מיר
פאַרשטעלען, לעבט געוויס אין אַרעמע אומשטענדען.

מאָדאָם באַרקמאַן: און אחוץ דעם האָט ערהאַרד
דורכגעפֿיהרט זי זאָל שפּיעלען מוזיק. זי האָלט שוין אזוי ווייט,

---

אז זי קען ארויפגעהן צו איהם — צו איהם, אויבען אין זאאל, און שפיעלען פאר איהם.

עללא רענטהיים: אזוי, ער האָט נאָך אלץ ליעב
מוזיק?

מאדאם באַרקמאן: יאָ, עס זעהט אזוי אויס. ער האָט
דאָך די פּיאנאָ, וואָס דו האָסט ארויסגעשיקט אהער — בעת מען
האָט איהם דאָ ערווארט —

עללא רענטהיים: און זי שפיעלט פאר איהם אויף
דער פּיאנאָ?

מאדאם באַרקמאן: יאָ, פון צייט צו צייט. אין
אַבענדישטונדען. דאָס האָט אויך ערהאַרד איינגעפיהרט.

עללא רענטהיים: דאָס אָרים מיידעל מוז אלזאָ געהן
אזא ווייטען וועג ביז אהער ארויס? און דאן וויעדער צוריק אין
שטאָדט?

מאדאם באַרקמאן: ניין, זי פערשפּאַרט צו מאכען
דעם ווייטען גאנג. ערהאַרד האָט איהר פערשאפט א פּלאץ ביי א
דאמע, וואָס וואוינט דאָ ניט ווייט. ביי א מאדאם ווילטאָן —
עללא רענטהיים (מיט אימפעט): מאדאם ווילטאָן!
מאדאם באַרקמאן: א זעהר רייכע דאמע. דו קענסט
זי געוויס ניט.

עללא רענטהיים: דער נאָמען איז מיר בעקאנט. מאַד-
דאם פעני ווילטאָן, דוכט זיך —

מאדאם באַרקמאן: יאָ, גאנץ ריכטיג.
עללא רענטהיים: ערהאַרד האָט זי אָפט דערמאָנט
אין זיינע בריעף. — זי וואוינט איצט דאָ אין דער געגענד?

מאדאם באַרקמאן: זי האָט דאָ געדונגען א ווילא.
און מיט א קורצער צייט צוריק האָט זי אריבערגעצויגען אהער פון
דער שטאָדט.

עללא רענטהיים (מיט א האַלבען מויל): מען זאָגט,
אז זי האָט זיך גע'גט מיט איהר מאן.

מאדאם באַרקמאן: דער מאן איז שוין טויט זינט
עטליכע יאָהר.

עללאַ רענטהיים: דאָס איז ריכטיג, אָבער גע'נט זיי-
נען זיי געווען — ער האָט זיך מיט איהר געשיידען.

מאדאם באַרקמאן: ער האָט זי פערלאָזען, דאָס איז
וואָס ער האָט געטהאָן. זי איז געוויס ניט שולדיג געווען אין דעם.
עללאַ רענטהיים: ביסטו גוט בעקאנט מיט איהר,
גונה'לד?

מאדאם באַרקמאן: אזוי נישקשה'דיג. זי וואוינט
דאָך דאָ ניט ווייט, קומט זי צייטענווייז צו מיר אויף בעזוך.

עללאַ רענטהיים: און זי געפעלט דיר?

מאדאם באַרקמאן: זי איז זעהר א פערשטענדיגע.
זי האָט א מערקווירדיג קלאָהרען קאָפּ צו אורטיילען —

עללאַ רענטהיים: איבער מענשען, מיינסטו?

מאדאם באַרקמאן: דער עיקר איבער מענשען. ער-
הארד'ן, צום ביישפּיעל, האָט זי פאַלשטענדיג דורכגעשטודירט.
ביז'ן גרונד — ביז טיעף אין דער נשמה אריין. און טאקע דערי-
בער פערגעטערט זי איהם אזוי — וואָס עס איז דאָך גאנץ נא-
טירליך.

עללאַ רענטהיים (אַביסעל ליווערענדיג): איז זי, הייסט
עס, מיט ערהארד'ן נאָך בעסער בעקאנט איידער מיט דיר?

מאדאם באַרקמאן: ערהארד פלעגט זיך יעדענפאַלס
עפטערס צונויפקומען מיט איהר אין שטאָדט. איידער זי האָט
ארויסגעצויגען אהער.

עללאַ רענטהיים (אַהן איבערלעגונג): און דאָך האָט זי
ארויסגעצויגען פון שטאָדט?

מאדאם באַרקמאן (קוקט זי אָן מיט פּערוואונדערונג):
און דאָך! וואָס מיינסטו דערמיט?

עללאַ רענטהיים (ווייל זיך ארויסדרעהען): נא, דו
ליעבער גאָט, — וואָס זאָל איך מיינען דערמיט — ?

מאדאם באַרקמאן: ס'האַט געקלונגען אזוי מאַרנע.
דו האָסט עפעס געמיינט דערמיט, עללא!

עללא רענטהיים (קוקט איהר פעסט אין די אויגען):
נו יאָ, גוננהילד. כ'האַב ווירקליך עפעס געמיינט דערמיט.

מאדאם באַרקמאן: נו, טאָ זאָג עס אָפען ארויס!
עללא רענטהיים: פאר אלעם וויל איך דיר זאָגען, אז
איך האָב אויך א שטיקעל רעכט אויף ערהארד'ן, ווי מיר ווייזט
אויס. אָדער מיינסטו פיליכט, אז ניט?

מאדאם באַרקמאן (קוקט ארום אין צימער): נאטיר-
ליך! אזוי פיעל געלד וואָס ער האָט דיר אָבגעקאָסט —

עללא רענטהיים: אַך, וואָס! ניט פון דאָס וועגען,
גוננהילד. נאָר וויל איך האָב איהם ליעב —

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ שפּאַטישען שמייכל):
מיינ זעהן? קענסט דו דאָס? דו? ניט קוקענדיג אויף
אלצדינג?

עללא רענטהיים: יאָ, איך קען עס. ניט קוקענדיג
אויף אלצדינג. און איך טהו דאָס. כ'האַב ליעב ערהארד'ן. אזוי
ליעב, ווי איך קען א מענשען איבערהויפט ליעב האָבען — איצט.
אין מיינ עלטער.

מאדאם באַרקמאן: נו יאָ, דאָס קען שוין זיין;
אָבער —

עללא רענטהיים: און דערום, זעהסט דו, בין איך אונ-
רוהיג, ווען איך שפיהר, אז עפעס דראָהט איהם.

מאדאם באַרקמאן: אז עפעס דראָהט ערהארד'ן! יאָ,
אָבער וואָס דראָהט איהם דען? אָדער ווער דראָהט איהם?
עללא רענטהיים: ערשטענס דו אליין, — אויף דיין

אופן —

מאדאם באַרקמאן (אויפגערעגט): איך!
עללא רענטהיים: און אויסער דעם, אַט די מאדאם
ווילטאָן, — איך האָב מורא —

מאדאם באַרקמאן (קוקט זי אָן אַ ווילע, ניט אויסרוי-)

דענדיג קיין וואָרט) : און דו גלויבסט עטוואָס דערנאָליכען אויף ער-
האַרד'ן! אויף מיין זעהן! אויף איהם, וועלכער האָט דורכצו-
פיהרען זיין גרויסע מיסיאָן!

עללאַרענטהיים (גיט אַ מאַך מיט דער האַנד) : ווייס
איך וואָס, אַ מיסיאָן! —

מאָדאָם באָרקמאַן (אויסער זיך) : און דאָס וואַגסט
דו צו זאָגען מיט אזאַ שפּאַט!

עללאַרענטהיים : גלויבסטו טאַקע, אז אַ מענש אין
ערהאַרד'ס יאָהרען, — יונג, פּריש און געזונד, — גלויבסטו אַפּשער,
אז ער וועט געהן און זיך אויפאַפּפּערן פאַר — פאַר עפעס אַ מיין
„מיסיאָן“!

מאָדאָם באָרקמאַן (מיט פעסטער זיכערקייט) : ער-
האַרד וועט עס טהאָן! דאָס ווייס איך זיכער.

עללאַרענטהיים (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) : דו ווייסט עס
ניט און דו גלויבסט ניט אין דעם, גוננהילד.

מאָדאָם באָרקמאַן : איך גלויב ניט אין דעם! ?

עללאַרענטהיים : דו האָסט זיך נור איינגעבילדעט
אין דעם! דען אויב דו וואָלסט ניט געקענט זיך פעסט אָנקלאַמערן

אַן דעם, וואָלסטו זיכער אינגאנצען פּערצווייפעלט געוואָרען.

מאָדאָם באָרקמאַן : גאַנץ געוויס וואָלט איך פּערצוויי-
פעלט געוואָרען. (מיט כעס). און דאָס וואָלט דיר פּילייכט געווען
אַם ליעבסטען, עללאַר!

עללאַרענטהיים (הויבט אויף דעם קאַפּ אין דער הויך) :
יאָ! דאָס וואָלט מיר געווען אַם ליעבסטען, — אויב דו קענסט זיך

אַנדערש ניט העלפּען, סיידען אז ערהאַרד זאָל מוזען ליידען!

מאָדאָם באָרקמאַן (מיט אַ דראַהענדען טאָן) : דו ווילסט
זיך שטעלען צווישען אונז! צווישען מוטער און זעהן! דו!

עללאַרענטהיים : איך וויל איהם בעפרייען פון דיין
איינפלוס, — פון דיין געוואלט, — פון דיין הערשאפט.

מאָדאָם באָרקמאַן (מיט טריאומף) : דאָס קענסטו שוין
ניט מעהר! דו האָסט איהם געהאַט אין דיין נעמץ — ביז זיין פופ-

צעהנטען יאָהר. אָבער קוק נור, איצט וואָס איך איהם וויעדער גע-
וואונען!

עללא רענטהיים: אויב אזוי וועל איך איהם פון דיר
צוריק אָבגעווינען! (הויזערויג, מיט אַ האַלב שעפטשענדיגער שטימע).
מיר ביידע האָבען שוין איינמאָל געקעמפּט אויף לעבען און טויט
איבער א מענשען, גונהילד!

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ רשעות'דיגען בליק): יאָ,
און איך האָב דאן געזיענט.

עללא רענטהיים (מיט אַ שפּאַטישען שמויכעל): דו
מיינסט נאָך אלץ, אז דער זיעג איז געווען א געווינס פאר דיר?

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ פינסטערען בליק): ניין; —
דעריין ביזטו שרעקליך גערעכט.

עללא רענטהיים: עס וועט אויך דאָס מאַל ניט
ארויסקומען קיין געווינס פאר דיר.

מאדאם באַרקמאן: איז עס ניט קיין געווינס, צו האָב
בען איבער ערהאַרד'ן די געוואלט פון א מוטער?

עללא רענטהיים: ניין; דען דו ווילסט נור האָבען
די געוואלט איבער איהם.

מאדאם באַרקמאן: און דו?

עללא רענטהיים (מיט וואַרעמקייט): איך וויל געווי-
נען פאר מיר זיין ליעבפולעם געמיטה, — זיין זעלע, — זיין גאנץ
הארץ! —

מאדאם באַרקמאן (פלאַצט אַרויס): דאָס וועט דיר
קיינמאָל ניט געלינגען!

עללא רענטהיים (קוקט זי אָן): האָסט זיך שוין אפשר
בעוואַרענט פאר דעם?

מאדאם באַרקמאן (שמויכעלט): יאָ, איך האָב זיך
דאָס ערלויבט. האָסטו עס ניט געקענט אויסלייענען פון זיינע
בריעף?

עללא רענטהיים (שאַקעלט לאַנגזאַם מיט'ן קאָפּ): יאָ.

די לעצמע צייטען האָב איך דיך אינגאנצען געקענט ארויסזעהען
פון זיינע בריעף.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ שמעקענדיגען טאָן): יאָ,
כ'האָב אויסגענוצט די אכט יאָהר, זינט איך האָב איהם וויערער
פאר די אויגען, מיין טייערע!

עללא רענטהיים (קאָנטראָלירט זיך): וואָס האָסטו
ערהאַרד'ן געוואָגט וועגען מיר? קען מען דאָס איבעררעצעהלען?
מאדאם באַרקמאן: אָה, געוויס!

עללא רענטהיים: נו, טאָ דערצעהל דאָך!
מאדאם באַרקמאן: כ'האָב איהם נור געוואָגט דעם
אמת.

עללא רענטהיים: נו, אַלואָ?

מאדאם באַרקמאן: כ'האָב איהם יעדען טאָג געלע-
רענט צו געדענקען, אז מיר האָבען עס דיר צו פערדאנקען, וואָס
מיר לעבען איצט ווי ניט איז אנשטענדיג — וואָס מיר קענען
איבערהויפט נאָך לעבען.

עללא רענטהיים: ווייטער גאָר נישט?

מאדאם באַרקמאן: אָה, אזא זאך טהוט וועה, פער-
שטעהסטו מיך. דאָס ווייס איך פון אייגענער ערפאהרונג.

עללא רענטהיים: אָבער דאָס אונגעפעהר האָט ער-
האַרד דאָך שוין פון פריהער געוואוסט.

מאדאם באַרקמאן: ווען ער איז צוריקגעקומען צו
מיר האָט ער זיך איינגעבילדעט, אז דו האָסט דאָס אלצדינג גע-
טהאָן פון דיין גוט האַרץ. (מיט אַ רשעות'דיגען בליק): איצט גלויבט
ער עס ניט מעהר, עללא.

עללא רענטהיים: וואָס דען גלויבט ער איצט?

מאדאם באַרקמאן: ער גלויבט דאָס, וואָס איז וואָהר.
כ'האָב איהם געפרעגט, ווי אזוי ערקלערט זיך דאָס, וואָס די
מוהמע עללא קומט קיינמאָל ניט אהער צו אונז אויף בעזוך —

עללא רענטהיים (שלאָגט איהר איבער די רייד): דאָס
האָט ער שוין לאנג געוואוסט!

מאדאם באַרקמאן: איצט ווייס ער עס בעסער. דו
האָסט איהם איינגערעדט, אז דאָס איז כדי מיך צו שוינען און —
און איהם דאָרט אויבען אין זאָל —

עלזאָרענטהיים: אזוי איז עס טאקע געווען.
מאדאם באַרקמאן: איצט גלויבט ערהארד א וואָרט
ניט מעהר פון דעם.

עלזאָרענטהיים: וואָס פאר א מיינונג ווענען מיר
האָסטו פאָרט איינגעוואַרצלעט אין איהם?

מאדאם באַרקמאן: ער גלויבט דאָס, וואָס איז אמת,
אז דו שעמסט זיך מיט אונז, — אז דו פעראכסט אונז. אָדער איז
דאָס אפשר ניט וואָהר? האָסט דו זיך דאן ניט ארומגעטראָגען מיט
א פלאַן, איהם אין גאנצען אָפצורייסען פון מיר? דערמאָן זיך
אקאָרשט, עלזאָ. דו געדענקסט עס געוויס נאך.

עלזאָרענטהיים: ס'איז געווען אין דער צייט, ווען
דער סקאַנדאַל איז געווען אַם ערגסטען. ווען די זאך איז געבראכט
געוואָרען פאר'ן געריכט. — איצט האָב איך מעהר ניט אזעלכע
געדאַנקען.

מאדאם באַרקמאן: דאָס וואָלט דיר אויך גאָרנישט
גענוצט. וואָרים וואָס וואָלט דאן געוואָרען פון זיין מיסיאָן! אָה
ניין, הערסט דו! מיך האָט ערהארד נייטיג, — ניט דיך!
און דאָרום איז ער טויט פאר דיר! און דו פאר איהם!

עלזאָרענטהיים (קאָלט ענטשלאָסען): מיר וועלען נאָך
זעהן. דען איצט בלייב איך דאָ.

מאדאם באַרקמאן (קוקט איהר גלויך אין געזיכט
אַרײַן): דאָ אין הויז?

עלזאָרענטהיים: נו יא, דאָ.

מאדאם באַרקמאן: דאָ — ביי אונז? איבער דער
גאַנצער נאַכט?

עלזאָרענטהיים: דאָ וועל איך ענדיגען מיינע טעג,
אויב עס מוז אזוי זיין.

מאדאם באַרקמאן (קאנטראָלירט זיך): נו יאָ, עללאַ,
— דאָס הויז איז דאָך דיינס.

עללאַ רענטהיים: אַך וואָס —!

מאדאם באַרקמאן: אלעס איז דאָך דיינס. דער שטוהל
אויף וועלכען איך זיץ, איז דיינער. דאָס בעט, אין וועלכען איך
ווארף זיך ארום שלאָפלאָז, איז דיינס. דאָס ברויט, וואָס מיר עסען,
פריגען מיר פון דיר.

עללאַ רענטהיים: דאָס קען אנדערש ניט זיין. באַרק-
מאן קען דאָך ניט האָבען קיין אייגענטהום. וואָרים זיי וועלען דאָך
גלייך קומען און דאָס אוועקנעהמען פון איהם.

מאדאם באַרקמאן: איך ווייס, איך ווייס. מיר מוזען
זיך שוין צופריעדענשמעלען דערמיט, צו לעבען פון דיין גנאָד און
באַרמחאָרציגקייט.

עללאַ רענטהיים: איך קען דיר ניט פערוועהרען אויפ-
צופאסען די זאך פון דער זייט, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן: ניין, דאָס קענסטו ניט. — ווען
וויילסטו מיר זאָלען ארויסציהען פון דאנען?

עללאַ רענטהיים (קוקט זי אָן): ארויסציהען?

מאדאם באַרקמאן (אויפגערעגט): דו רעדסט זיך דאָך
ניט איין, אז איך וועל בלייבען וואוינען דאָ מיט דיר אונטער איין
דאָך! — ניין, דאן געה איך ליבערשט אין אַרעמען-הויז אָדער
איינפאך אין גאס ארויס!

עללאַ רענטהיים: גוט. דאן גיב מיר ערהאַרד'ן
—

מאדאם באַרקמאן: ערהאַרד'ן! מיין זוהן! מיין
קינד!

עללאַ רענטהיים: יאָ, — דאן פאָהר איך גלייך צו-
ריק אַהיים.

מאדאם באַרקמאן (איבערלעגט זיך אַ וויילע, דאן קורץ
ענטשלאָסען): ערהאַרד זאָל אליין אויסקלייבען צווישען אונז.

עללאַ רענטהיים (קוקט זי אָן מיט אַ צווייפלענדען און

אונגעוויסען בליק): אליין אויסקלייבען? יא — ריזיקירסטו דאָס,
גונהילד?

מאדאם באַרקמאַן (מיט אַ האַרמען געלעכטער): צי
איך ריזיקיר דאָס! צו לאָזען מיין זוהן וועהלען צווישען זיין מו-
טער און דיר! געוויס ריזיקיר איך דאָס.
עללאַרענטהיים (הערט זיך איין): איז אימיצער גע-
קומען? מיר דוכט, איך הער —

מאדאם באַרקמאַן: ס'מוז אודאי זיין ערהאַרד —
עס הערט זיך אַ שנעלער קלאַפּ אין דער קאַרידאָר־טיר, וועלכע
עפענט זיך אָהן צערעמאָניעס באלד אויף. מאַדאַם ווילטאָן —
אין אַ באל־קאָסטיום, מיט אַ מאַנטעל — קומט אַרײַן אין צימער. הינט
טער איהר דאָס דיענסט־מייַדעל, וואָס האָט ניט בעוויזען זי
אנצומעלדען און זעהט אויס אין פּערלעגענהייט. די טיר בלויבט האַלב
אָפען. מאַדאַם ווילטאָן איז אַ זעהר שעהנע, וואויל־לוסטײַגע פּרוי אין
די דרויסנגער יאָהרען. פּולע, רויטע, לאַכעדיגע ליפּען. לעבעדיגע אוי-
גען. רייכע, טונקעלע האָר.

מאדאם ווילטאָן: גוטען אָבענד, ליעבע מאַדאַם
באַרקמאַן!

מאדאם באַרקמאַן (אַביסעל טרוקען): גוטען אָבענד,
מאדאַם ווילטאָן. (צום דיענסט־מייַדעל, אָנווייזענדיג אויף'ן גאַרטען־
צימער): נעהמט ארויס אהין דעם לאַמפּ און צינדט איהם אָן.
דאָס דיענסט־מייַדעל נעהמט דעם לאַמפּ און טראָגט איהם ארויס.
מאדאם ווילטאָן (דערזעהט עללאַרענטהיים): אָה,
כ'בעט ענטשולדיגונג, — איהר האָט בעזוך —

מאדאם באַרקמאַן: בלויז מיין שוועסטער, וועלכע איז
געקומען צו פּאָהרען —

ערהאַרד באַרקמאַן רייסט אין גאַנצען אויף די האַלב־גע-
עפענטע קאַרידאָר־טיר און קומט אַרײַן מיט שטורם. ער איז אַ יונגער
מענטש מיט העלע, פּרעהליכע אויגען. עלעגאַנט געקלוידט. נאָר וואָס
ארויסשפּראַצענדע וואַנציעס.

ערהאַרד באַרקמאַן (אויף דער שוועל, שמראַהלענדיג

פון פרייד): יא, וואָס הער איך! די מוהמע עללאַ איז דאָ?
(לויפט איהר אַנטקעגען און כאַפט אָן איהרע הענד). מוהמע, מוהמע!
איז דאָס מעגליך! דו ביזט דאָ?

עללאַ רענט היים (פּערוואַרפט די אַרעמס ארום זיין האַלז): ערהאַרד! מיין לייעבער, גוטער יונג! אָבער ביסטו דאָס אביסעל גרויס געוואָרען! אַך, ווי גוט עס איז, דיך וויעדער אַמאָל צו זעהן!

מאָדאָם באַרק מאַן (מיט אַ שאַרפען טאָן): וואָס זאָל דאָס הייסען, ערהאַרד, — דו האָסט זיך געהאַלטען פּערשטעקט אין קאָרידאָר?

מאָדאָם ווילטאָן (שנעל): ערהאַרד — הערר באַרק-מאָן האָט מיך בעגלייט אהער.

מאָדאָם באַרק מאַן (מעסט איהם אָב מיט די אויגען): אזוי — אזוי, ערהאַרד. צו דיין מוטער קומסט דו ניט פריהער?
ערהאַרד: איך בין נור אריינגעגאנגען אויף אַ רגע צו מאָדאָם ווילטאָן, — אַ רופ טהאָן די קליינע פּרידאָ.

מאָדאָם באַרק מאַן: איז פּרייליין פּאָלדאַל אויך מיט-געקומען?

מאָדאָם ווילטאָן: זי שטעהט דרויסען אין קאָרידאָר. ערהאַרד (רעדט ארויס דורך די טיר): געהט ארויף אוי-בען, פּרידאָ.

פּויער. עללאַ רענטהיים בעטראַכט ערהאַרד'ן. ער זעהט אויס פּער-ווירט און עטוואָס אונגעדולדיג; זיין געזיכט נעהמט אָן אַ געשפּאַנ-טען און קיהלערן אויסדרוק.

דאָס דיענסט-מיידעל טראַגט אַרײַן דעם ברענענדען לאַמפּ אין גאָר-טען-צימער, געהט צוריק אַרויס און מאַכט צו די טיר.

מאָדאָם באַרק מאַן (מיט געזוואונגענער העפּליכקייט): יא, מאָדאָם ווילטאָן, — אויב איהר ווילט דאָ פּערבריינגען דעם אָבענד, דאן —

מאָדאָם ווילטאָן: בעסטען דאנק, לייעבע מאָדאָם באַרקמאָן. דאָס האָב איך גאָרנישט געמיינט. מיר זיינען אינגע-

---

לאדען אנדערסוואו. מען ערווארט אונז ביי דעם אדוואָקאט הינקעל.
מאדאם באַרקמאן (קוקט זי אָן): אונז? וועמען
מיינט איהר דערמיט?

מאדאם ווילטאָן (לאַכענדיג): נו, אייגענטליך מײן
איך נור זיך אליין. נאָר די דאמען פון'ם הויז האָבען מיר געגען
בען דעם אויפֿטראַג, מיטצונעהמען מיט זיך דעם הערר סטודענט
באַרקמאן, — אויב איך וועל איהם צופעליג טרעפֿען.
מאדאם באַרקמאן: און ס'האָט זיך טאקע גראד אזוי
געמאכט, ווי איך זעה.

מאדאם ווילטאָן: יאָ, צום גליק. ער איז געווען אזוי
ליבענסווירדיג, אריינצוקומען צו מיר — וועגען דער קליינער
פרידאָ.

מאדאם באַרקמאן (טרוקען): הער נור, ערהאַרד, —
כ'האָב גאַרנישט געוואוסט, אז דו ביסט בעקאנט מיט דער דאָזיגער
פאמיליע, — אָט די הינקעלס.

ערהאַרד (גערייזט): ניין, אייגענטליך בין איך מיט זיי
גאַרנישט בעקאנט. (עטוואָס אונגעדולדיג): דו ווייסט דאָך געוויס
אליין אַם בעסטען, מוטער, מיט וועמען איך בין בעקאנט און מיט
וועמען ניט.

מאדאם ווילטאָן: ווייס איך וואָס! אין דעם הויז
ווערט מען באלד בעקאנט! מונטערע, לוסטיגע, גאסט־פריינדליכ־
כע מענשען. א מאסע יונגע דאמען.

מאדאם באַרקמאן (מיט בעשאַנונג): אויב איך קען
נור מיין זוהן ווי געהעריג איז, מאדאם ווילטאָן, איז דאָס אייגענט־
ליך ניט קיין געזעלשאפט פאר איהם.

מאדאם ווילטאָן: אָבער מיין גאָט, ליבע פרוי
באַרקמאן, ער איז דאָך אויך יונג!

מאדאם באַרקמאן: יאָ, צום גליק איז ער יונג. אַניט
וואָלט געווען טרויעריג גענוג.

ערהאַרד (בעהאַלט זיין אונגעדולד): נו יאָ, מוטער, —
ס'פֿערשטעהט זיך דאָך פון זיך אליין, אז איך געה היינט אָבער

ניט צו אָט די הינקעלס. איך בלייב נאטירליך דאָ ביי דיר און ביי דער מוהמע עללאַ.

מאדאם באַרקמאַן: כ'האָב עס פריהער געוואוסט, מיין ליעבער ערהאַרד.

עללאַ רענטהיים: ניין ערהאַרד, פון מיינעטוועגען דארפסט דו זיך ניט אויפהאלטען און בלייבען דאָ —

ערהאַרד: יאָ, יאָ, ליעבע מוהמע; ס'קען גאָר קיין רייד ניט זיין פון געהן. (מיט אַצווייפלענדען בליק צו מאדאם ווילטאָן). אָבער ווי וועלען מיר דאָס מאכען? געהט דאָס אייגענטליך? איהר האָט דאָך שוין צוגעזאָגט — אין מיין נאָמען.

מאדאם ווילטאָן (לוסטִיג): אַך אונזינן! פארוואָס זאָל עס ניט געהן? ווען איך וועל זיין דאָרט אין די ליכטיגע, יום־טוב'דיגע סאלאָנען, — איינזאם און פערלאָזען, — וועל איך איינפאך זאָגען, אז איהר האָט ניט געקענט קומען.

ערהאַרד (ציהט אויס די ווערטער): יאָ, אויב איהר דענקט, אז עס קען געהן, דאן —

מאדאם ווילטאָן (לייכט און זאָרגלאָז): כ'האָב שוין אזוי פיעל מאָל צוגעזאָגט און צוריק אָבגעזאָגט — אין מיין אייגענעם נאָמען. און איהר האָט געוואָלט איבערלאָזען אייער מוהמע וועלכע איז נאָר וואָס אָנגעקומען? פע, מאָסיע ערהאַרד, — וואָלט דאָס געהייסען זיך אויפגעפיהרט ווי א זוהן?

מאדאם באַרקמאַן (אונאַנגענעהם בעריהרט): ווי א זוהן?

מאדאם ווילטאָן: אַדער, ריכטיגער געזאָגט, ווי א פלעג־זוהן, מאדאם באַרקמאַן.

מאדאם באַרקמאַן: יאָ, דאָס מוזט איהר צולעגען.
מאדאם ווילטאָן: איבעריגענס דוכט מיר, אז א גוטע פלעגמוטער האָט מען מעהר צו פערדאנקען ווי דער אייגענער מוטער.

מאדאם באַרקמאַן: ווייסט איהר דאָס פון אייגענער ערפאָהרונג?

מ א ד א ם ו ו י ל ט א ן : אָך, דו ליבער גאָט, — מיין מוֹר
טער האָב איך אזוי גוט ווי גאָר ניט געקענט. ווען איך וואָלט
אָבער אויך געהאט אזא גוטע פֿלעג־מוטער, — דאן וואָלט איך
פֿיליכט איצט ניט געווען אזוי — אזוי אונארטיג, ווי מען זאָגט
אויף מיר. (צו ערהאַרד'ן) : אַלזאָ, הערר באַרקמאַן, איצט בלייבט
מען ווי א גוט קינד אין דערהיים, ביי דער מאמע און דער טאָטע
— און מען טרינקט טהעע מיט זיי, הערר סטודענט! (צו די דאָ-
מען) : אַדיע, ליבער פֿרוי באַרקמאַן! אַדיע, גנעדיגעס פֿריליין!
די דאַמען ענטפֿערן שווייגענדיג אויף איהר בעגריסונג, זי מאַכט
זיך פֿאַרטיג צום געהן.

ע ר ה אַ ר ד (געהט איהר נאָך) : זאָל איך איך בעגלייטען
א שטיקעל — ?

מ א ד א ם ו ו י ל ט א ן (ביי דער מיר, מאַכט מיט דער האַנד,
ער זאָל ניט ארויסגעהן) : קיין איין טריט זאָלט איהר מיך ניט בע-
גלייטען. כ'בין שוין אזוי געוואוינט צו געהן אליין מיין אייגענעם
וועג. (בלויבט שטעהן ביי דער מיר, קוקט איהם אָן און שאַקעלט מיט'ן
קאַפֿ). איצט אָבער זאָלט איהר זיך היטען, הערר סטודענט באַרק-
מאַן, — דאָס זאָג איך איך!

ע ר ה אַ ר ד : פון וואָס זאָל איך זיך היטען ?

מ א ד א ם ו ו י ל ט א ן (לוסטיג) : יאָ, זעהט איהר, ווען איך
וועל איצט געהן מיין וועג, — איינזאם און פֿערלאָזען, ווי געזאָגט
— דאן וועל איך פרובירען מיינע צויבער־קונצען אויף איהר.

ע ר ה אַ ר ד (לאַכט) : אָך, דאָס האָט איהר געמיינט! אָט
דאָס ווילט איהר יעצט וויעדער אַמאָל פרובירען ?

מ א ד א ם ו ו י ל ט א ן (האַלב אין ערנסט) : היט זיך נור!
ארויסגעהענדיג פון דאנען, וועל איך זאָגען אינערליך, — אזוי
נאנץ פון מיין אינערליכסטען ווילען וועל איך זאָגען : הערר ער-
האַרד באַרקמאַן, — נעהמט גלייך אייער הוט!

מ א ד א ם ב אַ ר ק מ א ן : און דאן וועט ער איהם נעהמען,
מיינט איהר ?

מ א ד א ם ו ו י ל ט א ן (לאַכענדיג) : נאָך ווי! — ער וועט

גלייך א כאפ טהאן דעם הוט. דאן וועל איך זאָגען ווייטער : טהוט זיך אָן דעם אויבער־ראַק, ערהאַרד באַרקמאַן! און די קאַלאַשען! פּערנעסט נור ניט די קאַלאַשען! און געהט מיר נאָך! נור גע- האַרכואם, אימער געהאַרכואם!

ע ר ה א ר ד (מיט אַ געצוואונגענער פּרעהליכקייט): איהר קענט זיך פּערלאַזען דערויף!

מ א ד א מ ו ו י ל ט אָן (אויפּתוויבענדיג דעם צינג־פינגער אין דער הויף): געהאַרכואם! נור געהאַרכואם! — אַדיע!

זי לאַכט, שאַקעלט מיט'ן קאָפּ צו די דאַמען און מאַכט צו די מיר הינטער זיך.

מ א ד א מ באַר ק מ אן: מאכט זי ווירקליך אזעלכע קונצען?

ע ר ה א ר ד: אַך, ווייס איך וואָס! ווי קען דאָס דיר נאָך איינפאלען? זי מאכט נור שפּאַס. (האַקט אָב). אָבער לאַמיר איצט ניט ריידען מעהר פון מאדאם ווילטאָן.

ער צווינגט עללאַ רענטהיים זיך צו זעצען אין דעם לעהן־שטוהל ביים אויווען.

ע ר ה א ר ד (שטעהט אַ וויילע לעבען איהר און קוקט זי אָן): אָבער, דו זאָלסט האַבען געמאַכט אזא לאנגע רייזע, מוהמע עללאַ! און נאָך דערצו איצט, אין ווינטער!

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ: ס'איז געקומען אזוי ווייט, אז איך האָב געמוזט מאכען די רייזע, ערהאַרד.

ע ר ה א ר ד: אזוי? פארוואָס פאָרט?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ: כ'האָב געמוזט קומען אין שטאָדט, כדי איינמאָל פאר אלע מאָל זיך צו בעראטען מיט די דאָקטוירים.

ע ר ה א ר ד: נא, דאָס פּרעהט מיך!
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ (שמייכעלט): פּרעהט עס דיך ווירק-ליך?

ע ר ה א ר ד: וואָס דו האַסט זיך ענדליך ענטשלאָסען דער-צו, דאָס מיין איך.

מאדאם באַרקמאן (פון דער קאנאפע, קאלט) : ביסטו
קראנק, עללא ?

עללא רענטהיים (קוקט זי אן מיט הארטקייט) : דו
ווייסט גאנץ גוט, אז איך בין קראנק.

מאדאם באַרקמאן : נו יא, ניט מיט אלעמען, ווי דו
ביסט געוועהנליך די לעצטע יאָהרען —

ערהארד : ווען איך בין נאָך געווען ביי דיר, האָב איך דיר
פיעל מאָל געזאָגט, דו זאָלסט אריינגעהן צום דאָקטאָר.

עללא רענטהיים : אף, אין מיין געגענד, איז ניטאָ
קיין דאָקטאָר, אויף וועלכען איך זאָל זיך קענען פערלאָזען. און
אויסערדעם איז עס דאָך דאמאלסט נאָך ניט געווען אזוי שלעכט.

ערהארד : ביסטו דען איצט ערגער, מוהמע ?

עללא רענטהיים : יא, מיין קינד, ס'איז מיר אביסעל
ערגער איצט.

ערהארד : אָבער דאָך ניט געפעהרליך ?

עללא רענטהיים : נו, דאָס הענגט אָב, ווי מען קוקט
דערויף .

ערהארד (מיט האַרץ) : יא, ווייסטו אָבער וואָס, מוהמע
עללא, — דאן דארפסט דו ניט צוריקפאָהרען אזוי גיך אהיים.

עללא רענטהיים : דאָס וועל איך טאקע ניט טהאָן.
ערהארד : דו מוזט בלייבען אין שטאָדט. דאָ האָסטו דאָך
די בעסטע דאָקטוירים אויסצוקלייבען.

עללא רענטהיים : דאָס איז טאקע געווען מיין אב-
זיכט, ווען איך האָב אונטערנומען די רייזע.

ערהארד : און דו מוזט אויך זעהען קריגען אן עכט גוטע
לאָזשיע — אין א שטילען, רוהיגען הויז.

עללא רענטהיים : איך בין היינט אין דערפריה
אריינגעפאָהרען אין מיין אלטע קווארטיער.

ערהארד : נו, דאָרט וועסטו זיך טאקע פיהלען גאנץ בע-
קוועמליך.

עללא רענטהיים: יא; נאָר איך וועל פונדעסטוועגען
ניט בלייבען דאָרט לאנג.

ערהאַרד: אזוי? פארוואָס דען ניט?

עללא רענטהיים: ווייל זינט איך בין דאָ, האָב איך
עפעס בעסערעס בעקלערט.

ערהאַרד (פערואוואנדערט): אזוי — ? דו האָסט עפעס
בעסערעס בעקלערט — ?

מאדאם באַרקמאן (ניט אויפהויבענדיג די אויגען פון
איהר העקעל-אַרבייט): דיין מוהמע וויל וואוינען דאָ אין איהר
הויז, ערהאַרד.

ערהאַרד (קוקט זיי ביידען אַבוועקסלענדיג אָן): דאָ! ביי
אונז! ביי אונז! — ס'איז אמת, מוהמע?

עללא רענטהיים: כ'האָב זיך נאָר וואָס ענטשלאָסען
דערצו.

מאדאם באַרקמאן (ווי אויבען): דו ווייסט דאָך,
אַלצדינג געהערט דיין מוהמע'ן.

פאַרלויפּיג וועניגסטענס. איך וועל זיך אזוי איינאַרדנען, איך זאָל
וואוינען פאר זיך. דאָרט אין דעם פערואוואלמער'ס פליעגעל.

ערהאַרד: געוויס. דאָרט זיינען דאָך שטענדיג פארהאן
גרייטע צימערן פאר דיר. (פלוצלונג מונטער).

ווייסט וואָס מיר
פאלט איין, מוהמע, — ביסט דו ניט זעהר מיער נאָך דער רייזע?

עללא רענטהיים: אביסעל מיער בין איך טאקי.
ערהאַרד: אויב אזוי, רעכען איך, אז דו דארפסט געהן
פריה שלאָפען.

עללא רענטהיים (קוקט איהם אָן מיט אַ שמיכיכל):
דאָס מיינ איך טאקי צו טהאָן.

ערהאַרד (מיט אויפער): און דאן וועלען מיר מאָרגען קע-
נען ווייטער שמועסען, אפשר ניט? — אָדער אן אנדער טאָג —

פון אלע מעגליכע זאכען. דו, די מוטער און איך. איז דאָס ניט
פיעל בעסער, מוהמע עללא?

מאדאם באַרקמאן (הויבט זיך אויף פון קאנאפע, אן אויפגערגעטע): ערהארד, — איך קען זעהן אין דייןע רייד, אז דו ווילסט אוועקגעהן פון מיר!

ערהארד (פערזיטערט): וואָס הייסט — ?

מאדאם באַרקמאן: דו ווילסט געהן צו — צו די הינקעלס.

ערהארד (כאַפט זיך ניט ווילענדיג ארויס): אַה, דאָס האָסטו געמיינט! (קאָנטראָלירט זיך). יאָ, דענקסטו, אז עס איז בערער, איך זאָל דאָ בלייבען ביז שפעט אין דער נאכט און ניט לאָזען די מוחמע עללא געהן שלאָפֿען? זי איז דאָך קראַנק, מוטער. בערערעכען פאַרט.

מאדאם באַרקמאן: דו ווילסט געהן צו די הינקעלס, ערהארד!

ערהארד (אונגעדולדיג): יאָ, אָבער ווירקליך, מוטער, — מיר דוכט, אז איך מוז געהן. וואָס מיינסט דו דערצו, מוחמע? עללא רענטהיים: איך וואָלט אים ליעבסטען געוואָלט, דו זאָלסט האָבען די פולע פרייהייט, ערהארד.

מאדאם באַרקמאן (געהט צו צו איהר. מיט אַ דראַהענדיגן טאָן): דו ווילסט איהם אוועקרייסען פון מיר! עללא רענטהיים (הויבט זיך אויף): יאָ, ווען איך וואָלט דאָס נור געקענט, גונהילד!

פון אויבען הערט זיך דער קלאפ פון מוזיק.

ערהארד (דרעהט זיך ווי אין שמערצען): אַה, כ'וועל דאָס ניט אויסהאלטען! (קוקט זיך אום). וואו איז ערגעץ מיין הוט? (צו עללאין): קענסטו די מוזיק, וואָס זי שפיעלט אויבען?

עללא רענטהיים: ניין, וואָס איז דאָס פאר אַ שטיק? ערהארד: ס'איז די „דאָנס מאַקאבר“. דער טויטענ-טאנץ. קענסטו ניט דעם טויטענ-טאנץ, מוחמע?

עללא רענטהיים (מיט אַן אומעטיגען שמייכלעל): נאָך ניט, ערהארד.

ערה ארד (צו מאדאם באַרקמאן): מוטער, — איך בעט דיך
זעהר, — לאָז מיך געהן!

מאדאם באַרקמאן (קוקט איהם אָן מיט אַ האַרשען
בליק): אוועקגעהן פון דיין מוטער? דאָס ווילסטו, אלזאָ?
ערה ארד: איך וועל דאָך וויעדער קומען — פיליכט נאָך
מאָרנען!

מאדאם באַרקמאן (מיט ליידענשאַפטליכער אויפרי-
גונג): דו ווילסט אוועקגעהן פון מיר! צו די פרעמדע מענשען
ווילסטו געהן! צו — צו — ניין, כ'וויל עס נאָר אויף מיין גע-
דאנק ניט בריינגען!

ערה ארד: דאָרט איז שעהן און ליכטיג. און יונגע, פרעה-
ליכע געזיכטער זיינען דאָרט. און מוזיק, מוטער!

מאדאם באַרקמאן (ווייזט ארויף אויבען): דאָ איז
בען איז אויך דאָ מוזיק, ערהארד.

ערה ארד: אָט די מוזיק, — אָט די פערטרייבט דאָך
מיך פון הויז.

עללאַרענטהיים: פערגינסטו ניט דיין פאָטער דאָס
ביסעלע זעלבסט־פערגעסענהייט?

ערה ארד: יאָ, נאטירליך. פון נאנצען הארצען פערגינן איך
עס איהם. ווען איך אליין זאָל נור ניט זיין געצוואונגען עס צו הער-
רען.

מאדאם באַרקמאן (קוקט איהם אָן מיט אַן ערמוטה-
גענדען בליק): זיי שטארק, ערהארד! נור שטארק, מיין זוהן!

פערנעס קיינמאָל ניט, אז דו האָסט דיין גרויסע מיסאָן!
ערה ארד: אד, מוטער, — איך בעט דיך, לאָז מיך צורוה

מיט די פראזען! איך הויב ניט אָן צו טויגען פאר אַ מיסאָנער. —
א גוטע נאכט, ליעבע מוהמע! א גוטע נאכט, מוטער!

ער געהט איילענדיג אַרויס.
מאדאם באַרקמאן (נאָך אַ קורצער פויזע): נו, באלד
וועסט איהם וויעדער האָבען פאר זיך, עללאַ.

על לא רענטהיים: ווען איך וואָלט דאָס נור געקענט
גלויבען.

מאדאם באַרקמאן: אָבער דו וועסט זעהען, עס וועט
ניט לאנג נעהמען און דו וועסט איהם וויעדער פערלירען.

על לא רענטהיים: דורך ריר, מיינסטו?

מאדאם באַרקמאן: דורך מיר אָדער דורך — די
אנדערע.

על לא רענטהיים: ליעבערשט זי איידער דו.

מאדאם באַרקמאן (שאַקעלט לאַנגזאם מיט'ן קאפּ):

כ'פערשטעה. דאָס זאָג איך אויך. ליעבערשט זי איידער דו.

על לא רענטהיים: עס מעג איהם פיהרען ענדליך וואו

עס וויל זיר —

מאדאם באַרקמאן: יא, עס איז כמעט אלץ איינס,

וואָלט איך געזאָגט.

על לא רענטהיים (נעהמט איהר מאַנטעל און הוט): צום

ערשטען מאָל אין לעבען זיינען מיר צווילינג־שוועסטער אייניג. —

גוטע נאכט, גונהילד.

זי געהט אַרויס דורך'ן קאַרידאָר.

די מוזיק אויבען קלינגט אָב שטאַרקער.

מאדאם באַרקמאן (שמעקט אַ וויילע אונטערוועגליך, דאָן

סתות זי זיך אַ טרייסעל, דרעהט זיך אַזוי ווי אין שמערץ און שעפֿ-

טשעט): דער וואָלף וואוינט שוין וויעדער — דער קראַנקער וואָלף.

(בלויבט שמעקן אַ רגע, דאָן וואַרפט זי זיך אַנידער אויף דער ערד,

דרעהט זיך אין שמערץ און יאמערט שטילערהייט): ערהאַרד! ער-

האַרד, — בלייב מיר טריי! אַך, קום צוריק און העלף דיין מוטער!

דען איך קען אזא לעבען מעהר ניט אריבערטראָגען!

צווייטער אָקט.

דער אַלטער גרויסער פראַכטיג־זאָל אין דעם הויז פון דער פאמיליע רענטהיים, די ווענד זיינען בעדעקט מיט אַלטע געמאַלטע טאַפּעטען, וואָס שטעלען פֿאַר יאָגד־סצענען, פאַסטוכער און פאַסטושקעס, אַלעס אין אַבבילאַקירטע פאַרבען. ביי דער לינקער וואַנד אַ פליגעל־טיר און ווייטער פֿאַרענט אַ פּיאַנאָ. אין'ס לינקען עק פון דער הינטער־שטער וואַנד אַ טאַפּעטען־טיר אָהן אַ ראַהם. אין מיטען ביי דער רעכטער וואַנד אַ גרויסער, געשניצטער שרױב־טיש פון אויכען־האַלץ מיט אַ סך ביכער און דאָקומענטען. ווייטער אַביסעל אויף דער זעלבער זייט אַ זאַפּא, אַ טיש און שטוהלען. די מעבעל איז אין גאַנצען פון אַ שטויפּען „עם־פּיר־סטיל“. ברענגענדע לאַמפּען אויף ביידע טישען.

יאָהאַן גאַבריעל באַרקמאַן שטעהט ביי דער פּיאַנאָ, די הענד אויף'ן רוקען, און הערט זיך צו צו פּרױדאַ פּאַלדאַל, וועלכע שפּיעלט די לעצטע טאַקטען פון דער „דאַנס מאַקאַבר“.

באַרקמאַן איז אַ מיטעל־הויכער, שטאַרק־געבויער מאַן אין די זעכציגער יאָרען. ער האָט אַן אַריסטאָקראַטיש אויסזעהן, אַ פּיין געשניטענעם פּראָפּיל מיט דורכדרינגענדע אויגען און גראַה־ווייסע געגרייזעלטע האָר און באַרד. ער טראַגט אַ שוואַרצען ניט זעהר מאַדער־נעם אַנצוג און אַ ווייסען קראָואַט.

פּרױדאַ פּאַלדאַל איז אַ שעהן, בלינד, פּופּעהן־יעהריג מיי־דעל; איהר געזיכט האָט אַביסעל אַ מועדען, אַנגעשטרוינגמען אויס־דרוק. טראַגט אַ העל קלייד, אַרעם בעפּוצט. די מוזיק איז געענדיגט. פּויזע.

באַרקמאַן: קענט איהר טרעפען, וואו איך האָב צום ער־שטען מאַל געהערט אזעלכע טענער ווי די?

פרידא (גיש א קוק אויף איהם) : ניין, הערר באַרקמאן.
 באַרקמאן : דאָס איז געווען אונטען אין די מינען.
 פרידא (פערשטעהט איהם ניט) : אזוי ? אין די מינען ?
 באַרקמאן : איך בין א מינען־ארבייטער'ס זוהן, מוזט
 איהר וויסען. אָדער איהר וויסט עס אפשר ניט ?
 פרידא : ניין, הערר באַרקמאן.
 באַרקמאן : א מינען־ארבייטער'ס זוהן. און מיין פאָטער
 פלעגט מיך צייטענווייז אַרונטערנעהמען מיט זיך אין די גריבער.
 — דאָרט אונטען זינגט דאָס רויע מעטאל.
 פרידא : אזוי, — ס'זינגט ?
 באַרקמאן (שאַקעלט צו מיט'ן קאָפּ) : ווען מען ברעכט עס
 אָב. די קלעפּ פון די האַמערס, וועלכע ברעכען עס פונאנדער, —
 דאָס איז די מיטען־נאכט גלאַק, וואָס קלינגט און בעפרייט עס. דער
 רום זינגט דאָס מעטאל — פאר פרייד — אויף זיין שטייגער.
 פרידא : פארוואָס זינגט עס דאָך, הערר באַרקמאן ?
 באַרקמאן : ס'וויל ארויף אויבען אין ליכט פון טאָג און
 דיענען די מענשען.
 ער געהט ארויף און אַראָב, די הענד אימער אויף'ן רוקען.
 פרידא (זיצט אַ וויילע און וואַרט, דאָן טהוט זי אַ קוק אויף
 איהר זייגער און הויבט זיך אויף) : ענטשולדיגט, הערר באַרקמאן,
 — אָבער איך מוז שוין איצט געהן.
 באַרקמאן (בלויבט שמעקן פאר איהר) : איהר ווילט שוין
 אוועקגעהן ?
 פרידא (לעגט אַרױן די נאַטען אין טאַש) : כ'מז ווירקליך
 געהן. (קוקט אויס צו זיין אין פערלעגענהייט). כ'האָב אַ בעשטער
 לונג פאר היינט אין אָבענד.
 באַרקמאן : אין א געזעלשאפט ?
 פרידא : יאָ.
 באַרקמאן : און איהר וועט דארפן שפיעלען דאָרט פאר
 דער געזעלשאפט ?

פרידא (בייסט זיך די ליפען): ניין, — איך וועל נור שפיעלען פאר די טעניץ.

באַרקמאן: נור פאר די טעניץ?

פרידא: יא; זיי וועלען טאנצן נאָכ'ן עסען.

באַרקמאן (קוקט זי אָן אַ ווילע): שפיעלט איהר גערן טאנץ-מוזיק? פאר געזעלשאפטען, מיין איך?

פרידא (טהוט אָן איהר מאַנטעל): יא, ווען עס מאכט זיך מיר א בעשמעלונג, דאן. — כ'קען דאָך אימער פערדיענען וואָס עס איז דערביי.

באַרקמאן (מיט אַ פאַרשענדען טאָן): איז דאָס די הויפט זאך, וועגען וואָס איהר טראכט, ווען איהר זיצט און שפיעלט פאָר פאר די טאַנצער?

פרידא: ניין; מייסטענס טראכט איך ווי טרויעריג דאָס איז, וואָס איך קען אליין ניט מיטטאנצען.

באַרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): דאָס איז טאקע, וואָס איך האָב געוואָלט וויסען. (געהט אַרום אונרוהיג איבער'ן זאַל). יא, יא, יא, — וואָס מען קען אליין ניט מיטטאנצען, דאָס איז טרויר עריגער ווי אלצדינג. (בלויבט שטעהן). איין זאך אָבער האָט איהר, פרידא, וואָס וועגט דאָס אלעס אריבער.

פרידא (קוקט איהם אָן מיט אַ פרעגענדען בליק): און וואָס איז דאָס אזוינס, הערר באַרקמאן?

באַרקמאן: עס איז אַט דאָס, וואָס איהר האָט אין זיך צעהן מאָל מעהר מוזיק, איידער די גאַנצע טאנץ-געזעלשאפט אינ-איינעם.

פרידא (שמייכלט מיט אַ מענע פון אויסוויכונג): אַך, דאָס איז דאָך גאָר ניט אזוי זיכער.

באַרקמאן (הויבט אויף זיין צייג-פינגער, וואָרענדיג):

איהר זייט דאָך ניט אזוי נאָריש, צו צווייפלען אין זיך אליין!

פרידא: אָבער, מיין גאָט, ווען קיינער ווייס גאָרנישט ווע-
נען דעם?

באַרקמאן: ווען איהר אליין ווייסט עס, איז גענוג. —
 וואו שפיעלט איהר היינט אָבענד?
 פרידא: דאָ אַריבער, ביי דעם אַרוואַקאט הינקעל.
 באַרקמאן (קוקט אויף איהר פלוצלונג שטרענג): הינקעל,
 האָט איהר געזאָגט?
 פרידא: יאָ.
 באַרקמאן (מיט אַ שניידענדען שמויכעל): קומען געסט
 צו דעם מענשען? קען ער קריגען וועמען, וואָס זאָל געהן צו איהם
 אויף בעזוך?
 פרידא: איך האָב געהערט מאדאם ווילטאָן זאָגען, אז עס
 קומען צו זיי א סך מענשען אין הויז.
 באַרקמאן (מיט כעס): אָבער וואָס ערע מענשען?
 קענט איהר מיר דאָס זאָגען?
 פרידא (עטוואס גערוועזן): ניין, דאָס ווייס איך ווירקליך
 ניט. יאָ, — ריכטיג, כ'ווייס, אז דער יונגער הערר באַרקמאן וועט
 דאָרט זיין היינט אָבענד.
 באַרקמאן (ערשטוינט): ערהארד! מיין זוהן?
 פרידא: יאָ, ער דארף דאָרט זיין.
 באַרקמאן: פון וואנען ווייסט איהר דאָס?
 פרידא: ער האָט עס אליין געזאָגט. מיט אַ שטונדע
 צוריק.
 באַרקמאן: איז ער דען היינט דאָ געווען?
 פרידא: יאָ, ער איז דעם גאנצען נאָכמיטאָג געווען ביי
 מאדאם ווילטאָן.
 באַרקמאן (פאַרשענדיג): איהר ווייסט ניט, דאָ אין הויז
 איז ער אויך געווען? כ'מיין, צי ער איז געווען אונטען און גערעדט
 מיט אימיצען?
 פרידא: יאָ, ער איז אריין אויף אַ ווילע צו דער גנעדן
 גער פרוי.
 באַרקמאן (ביטער): אַהא, — דאָס האָב איך מיר גע-
 טראכט.

פרידא: נאָר מיר דוכט, אז נאָך א פרעמדע דאמע איז געווען ביי איהר.

באַרקמאן: אזוי? ווירקליך? נו יא, צו דער גנעדיגער פרוי קומט דאָך ווען ניט ווען אימיצער צו גאסט.

פרידא: זאָל איך זאָגען דעם יונגען הערר באַרקמאן, ווען איך וועל איהם שפעטער טרעפען, אז ער זאָל אויך ארויפקומען אהער צו אייך?

באַרקמאן (מיט א שטרענגען טאָן): גאָרנישט זאָלט איהר זאָגען! איהר הערט? איך וויל ניט וויסען דערפון! די, וואָס האָבען עפעס מיט מיר צו רעדען, די זאָלען קומען פון זיך אליין. איך בעט קיינעם ניט.

פרידא: ניין, ניין, כ'וועל גאָרנישט זאָגען. — גוטע נאכט, הערר באַרקמאן.

באַרקמאן (געהט אַרום איבער'ן צימער, ברומט): גוטע נאכט.

פרידא: קען איך פיליכט ארונטערלויפען די געדעהטע טרעפּע? עס איז שנעלער.

באַרקמאן: נו, יא — לויפט מיינעטוועגען ארונטער וועלכע טרעפּ איהר ווילט. און איצט, גוטע נאכט.

פרידא: גוטע נאכט, הערר באַרקמאן.
אַב דורך די קלוינע טאַפעטען-טיר אין הינטער-גרונד לינקס.

באַרקמאן, פּערזונקען אין געדאַנקען, געהט צו צו דער פּיאנאָ און וויל זי פּערמאַכען, לאָזט עס אַבער אַב. קוקט זיך אום אין דער פּוסט-קויט פּונ'ם צימער און הויבט אַן אַרומצוגעהן ארויף און אַראָב צווישען דעם ווינקעל ביי דער פּיאנאָ און דעם רעכטען ווינקעל אין הינטער-גרונד, — שפּאַנענדיג אַהין און צוריק אונרוהיג און אַהן אויפהער. ענדליך געהט ער צו צום שרױב־טיש, הערט זיך אוין אין דער ריכטונג פון דער פּליגעל־טיר, געהמט שנעל אַ האַנד־שפּיעגעל, בעטראַכט זיך דע-ריין און מאַכט צורעכט זיין קראָוואַט.

אַ קלאַפּ אין דער פּליגעל־טיר. באַרקמאן הערט עס, וואַרפט שנעל אַ בליק אַהין, אַבער ער שווייגט.

אין א וויילע אַרום קלאַפּט וויעדער, דאָס מאָל שטאַרקער.
ב אָר ק מאַן (ביים שרויב־טיש, די לינקע האַנד אנגעשפּאַרט
דערניף, און די רעכטע אויף דער ברוסט, ארוינגעשמעקט צווישען צוויי
קנעפּ פון זיין ראַק) : אַרײַן!

וויילע פּאַלדאַל קומט שטילערהייט אַרײַן אין צימער.
ער זעהט אויס אַבגעמאַטערט, אינגעהויקערט, מיט מילדע, בלויע אויגען
און דינע, לאַנגע, גראַע האַר, וועלכע פּאַלען איהם אַריבער איבער'ן קאַל-
נער פון ראַק. אונטער'ן אַרם טראַגט ער אַ פּאַפּיר־מאַש. ער האַלט אַ וויי-
כען פּילצענעם הוט אין דער האַנד און טראַגט אַ פּאַר גרויסע ברילען,
וועלכע ער רוקט ארויף אויף'ן שמערן.

ב אָר ק מאַן (ענדערט זיין האַלטונג און קוקט אויף פּאַלדאַל'ן
מיט אַ געמישמען בליק פון ענטטוישונג און צופריעדענטייט) : אַה,
דאָס ביסט דו גאָר?

פּאַלדאַל : אַ שעהנעם, גוטען אַבענד, יאָהאן גאבריעל.
יאָ, דאָס בין איך.

ב אָר ק מאַן (וואַרפט איהם צו אַ שטרוינגען בליק) : מיר
שיינט, דו קומסט היינט אביסעל צו שפעט.

פּאַלדאַל : נאָ, הער נאָר, דער וועג אהערצו איז ניט קיין
קלייניגקייט. בעזונדערס פאר דעם, וואָס מוז געהן צופּוס.

ב אָר ק מאַן : יאָ, פארוואָס געהסטו אימער צופּוס, וויל-
העלם? דו האַסט דאָך דעם טראַמוויי אזוי נאָהענט לעבען דיר.

פּאַלדאַל : געהן איז געזינדער. און דאן שפּאַר איך אויך
אייזן די צעהן פעניג. — נאָ, איז פּרידאָ דאָ פּריהער געווען אין
האַט געשפּיעלט פאר דיר?

ב אָר ק מאַן : זי איז נאָר וואָס אוועק. האַסט זי ניט בער
געענטט אויף'ן וועג?

פּאַלדאַל : ניין, כ'האַב זי שוין לאַנג ניט געזעהן. די
נאַנצע צייט. זינט זי וואוינט ביי דער דאָזיענער פּרוי ווילטאָן אין
הויז.

ב אָר ק מאַן (זעצט זיך אויף'ן קאַנאָפּע און ווייזט אַן מיט
דער האַנד אויף אַ שטוהל) : קענסט זיך אויך זעצען, ווילהעלם.

פאָלדאָל (זעצט זיך אויף'ן ראַנד פון שמוהל) : א שעהנעם
דאנק. (קוקט איהם אָן מיט אַן אומעטיגען בליק). אַך, דו קענסט זיך
נאָר ניט פאַרשטעלען, ווי איינזאם איך פיהל זיך, זינט פירדא איז
אוועק פון דערהיים.

באַרקמאן : נו, ווייס איך, — האָסט דאָך נאָך גענוג לעד
בען זיך.

פאָלדאָל : יאָ, דאנקען גאָט. גאנצע פינף שטיק. אָבער
פירדא איז געווען די איינציגע, וואָס האָט מיך אביסלעלע פער-
שטאנען. (שאַקלט טרויעריג מיט'ן קאָפּ) : די אנדערע הויבען מיך
ניט אָן צו פערשטעהן.

באַרקמאן (קוקט פינסטער פאַר זיך און פויקעלט מיט די פינגער
גער אויף'ן טיש) : יאָ, דאָס איז טאקי די מעשה. דאָס איז דער
פלוך, וואָס ליענט אויף אונז איינצעלנע, אויף אונז אויסערוועהלטע
מענשען. די מאסע, דער המון, — אָט די אלע דורכשניטסמענשען,
— פערשטעהען אונז ניט, ווילהעלם.

פאָלדאָל (מיט הכנעה) : פערשטעהן—דאָס פערלאנגט מען
דאָך ניט גלייך. מיט אביסלעלע געדולד קען מען ווי עס איז וואר-
טען א וויילע, ביז עס קומט שוין. (מיט טרעהרען־פערשטיקטעד שמו-
מע) : אָבער, פערשטעהסט, פארהאן עפעס, וואָס איז נאָך ביטער-
רער ווי דאָס!

באַרקמאן (העפטיג) : נאָך ביטערער ווי דאָס, איז ניטאָ!
פאָלדאָל : אה, יאָ, יאָהאן גאבריעל. כ'האָב נאָר וואָס —
איידער איך בין אוועקגעגאנגען — איבערגעלעבט א שטוב־סצענע.

באַרקמאן : ווי אזוי, וואָס?
פאָלדאָל (פלאַצט אַרויס) : אין דערהיים, דאָרט — דאָרט
מאָכטען זיי מיך.

באַרקמאן (בייז) : פעראכטען דיך — !
פאָלדאָל (ווישט זיך די אויגען) : כ'האָב עס שוין לאנג
בעמערקט. היינט אָבער האָט זיך עס ערשט ארויסגעוויזען גאנץ
דייטליך.

ב א ר ק מ אן (נאך א קורצער פויזע): דו האסט אודא
שלעכט געמראפען ווען דו האסט געהייראט.

פ א ל ד א ל : כ'האב דאך אייגענטליך ניט געהאט קיין ברירה.
איבעריגענס, מען איז גערן אז מען קען הייראטען, ווען מען
הויבט אן צו קומען אין די יאהרען; און אזוי אַרים, אזוי רואי-
נירט, ווי איך בין דאמאלסט געווען —

ב א ר ק מ אן (שפרינגט אויף מיט צאָרן): דאָס מיינסטו
מיד? א פאָרוואָרף! —

פ א ל ד א ל (דערשראָקען): ניין, ניין, אום נאָטעס ווילען,
יאָהאָן נאָבריעל! —

ב א ר ק מ אן: יאָ, דו דענקסט איצט וועגען דעם אונגליק,
וואָס איז געקומען איבער די באַנט! —

פ א ל ד א ל (מיט א מילדען טאָן): אָבער אין דער געשיכטע
וואָרף איך דאָך ניט אויף דיר די שולד! נאָט בעהיט! —

ב א ר ק מ אן (ברומט, זיך אנוועקזעענדיג צוריק אויף זיין
שרט): נאָ, דאָס איז נאָך א שטיקעל גליק.

פ א ל ד א ל : איבעריגענס דארפסטו ניט דענקען, אז דאָס
בעקלאָג איך זיך אויף מיין פרוי. שטארק געבילדעט איז זי טאקע
ניט, דאָס גיב איך צו. אָבער מען קען דאָך מיט איהר אויסקומען.
ניין, דאָס זיינען די קינדער, פערשטעהסטו מיד —

ב א ר ק מ אן: נו יאָ, דאָס האָב איך זיך שוין אליין גע-
טראכט.

פ א ל ד א ל : וואָרים די קינדער, — זיי האָבען דאָך מעהר
בילדונג. און דערפאר ערווארטען זיי אויך מעהר פון'ם לעבען.

ב א ר ק מ אן (מיט א בליק פון מיטגעפיהל): און דערום,
פערטאכטען זיי דיד, די יונגאטשעס?

פ א ל ד א ל (ציהט די אַקסלען): פערשטעהסטו, קיין אויסער-
געוועהנליכע קאריערע האָב איך דאָך ניט געמאכט. דאָס מוז איך
צוגעבען —

ב א ר ק מ אן (רוקט זיך צו נעהענטער צו איהם און לעגט אַרויף

די האנד אויף זיין אַרעם) : וויסען זיי דען ניט, אז דו האָסט אין
דיינע יונגע יאָהרען אָנגעשריבען א טראַגעדיע?
פּאָל דאָל : נאטירליך וויסען זיי עס. נאָר אפנים עם
מאכט אויף זיי ניט קיין בעזונדערען איינדרוק.
באַרק מאַן : דאן זיינען זיי קנאפע מכינים אויף אזעלכע
זאכען. וואָרים די טראַגעדיע דיינע איז גוט. דאָס איז מיין פעס-
טע איבערצייגונג.

פּאָל דאָל (מיט אַ שוין פון פרויד אויף'ן געויכט) : אַ יאָ,
עס זיינען פאראן אייניגע גוטע שטעלען דערין, יאָהאָן גאַבריעל?
אך גאָט, ווען איך וואָלט עם נור געקענט וואו עם איז אויפפיהרען!
— (עפענט זיין פאַפיר-טאַש און הויבט אָן בלעטערן דערין). פאס נור
אויף! כ'ווייל דיר אקאָרשט ווייזען אייניגע ענדערונגען, וואָס איך
האָב געמאכט —

באַרק מאַן : דו האָסט עם ביי דיר?
פּאָל דאָל : יאָ' כ'האָב עם מיטגעבראכט. ס'איז שוין אזוי
לאַנג, זינט איך האָב עם דיר פאַרגעלעזען. און איך האָב גערעכענט,
עס וועט אפשר זיין א שטיקעל צייט-פערטרייב פאר דיר, צו הע-
רען נאָך אמאָל אן אקט אָדער צוויי —

באַרק מאַן (מאכט מיט דער האַנד, זיך אויפהויבענדיג) :
ניין, ניין, לאָמיר דאָס לאָזען אויף אן אנדערס מאָל.
פּאָל דאָל : נו, יאָ; ווי דו ווילסט.

באַרק מאַן געהט אַרום הין און צוריק איבער'ן צימער. פאַלדאָל
שמעקט צוריק אַרײַן דעם מאַנסקריפט אין טאַש.

באַרק מאַן (בלויבט שטעהן אַנטקעגען איהם) : ס'איז ריכ-
טיג, וואָס דו האָסט פריהער געזאָגט, — אז דו האָסט ניט געמאכט
קיין קאָריע. אָבער דאָס זאָג איך דיר צו, ווילהעלם : ווען די
שטונדע פון מיין בעלויבונג וועט שלאָגען —

פּאָל דאָל (ווייל זיך אויפהויבען) : אַה, ווי דאַנקבאַר איך בין
דיר — !

באַרק מאַן (גיט אַ מאַד מיט דער האַנד) : קענסט בלייבען
זיצען. (איז שטויגענדער אויפגעגונג) : ווען די שטונדע פון מיין

בעפרידגונג וועט שלאָגען — ווען זיי וועלען איינעזחן, אז זיי זע-
נען אָהן מיר ניט אויסגעקומען — ווען זיי וועלען קומען צו מיר,
אהער אין זאאל — און זיך אין דרייען בויגען און אויף דער ערד
קריכען און זיך בעמען און בעמלען, איך זאָל וויעדער איבערנעהמען
די לייטונג פון דער באַנק — ! פון דער נייער באַנק, וואָס זיי האָ-
בען געגרינדעט — און וואָס זיי קענען ניט פיהרען — (שטעלט זיך
ביום שרייבטיש ווי פריהער און קלאַפט זיך אויף דער ברוסט). אָט
דאָ וועל איך שטעהן און זיי אויפנעהמען ! און אָבקלינגען זאָל
איבער'ן גאנצען לאַנד, וואָס פאר בעדינגונגען יאָהאן גאָבריעל
שטעלט, ווען ער — (האַקט פלוצלונג אָב און גיט אַ קוק אויף פאָל-
דאָל). דו קוקסט מיך אָן אזוי צווייפלענדיג ! גלויבסטו אפשר
ניט, אז זיי וועלען קומען ? אז זיי וועלען אמאָל מוזען, מו-
זען קומען צו מיר ? גלויבסט דאָס ניט ?

פאָלדאָל : יאָ, יאָהאן גאָבריעל, געוויס גלויב איך עס.

באָרקמאן (זעצט זיך צוריק אַנידער אויף דער קאַנאָפּע) :
איך גלויב פעסט אין דעם. איך בין פעלזען-פעסט איבערצייגט,
אז זיי וועלען קומען. וואָלט איך ניט געווען זיכער דערין, — דאן
וואָלט איך זיך שוין לאַנג אריינגעשאַסען אַ קויל אין קאַפּ.

פאָלדאָל (דערשראַקען) : אַך, אום גאַטעס ווילען — !

באָרקמאן (מיט טרוומף) : אָבער זיי וועלען קומען !
זיי וועלען שוין קומען ! דו וועסט זעהן ! יעדען טאָג, יעדע שטונד-
דע קען איך זיי דאָ ערוואַרטען. און ווי דו זעהסט, האַלט איך זיך
גרייט, זיי אויפצונעהמען.

פאָלדאָל (מיט אַ זיפּין) : ווען זיי קומען נור וואָס גיכער !
באָרקמאן (אונרוהיג) : דאָס ביסט דו גערעכט ; די צייט
פערגעהט ; די יאָהרען פליהען ; דאָס לעבען, — ניין, ניין, —
כ'קען גאָר ניט דענקען דערפון ! (קוקט איהם אַז). ווייסט דו, ווי
אזוי איך פיהל זיך אָפט ?

פאָלדאָל : ווי פאָרט ?

באָרקמאן : איך פיהל זיך ווי אַ נאָפּאַלעאָן, וועמען זיי

האָבען געשאַסען און געמאַכט פאר אַ קריפעל אין זיין ערשטער
מלחמה.

פאָלדאָל (לעגט אַרויף די האַנד אויף זיין פאַפיר-טאַש):
דאָס געפיהל איז מיר אויך בעקאַנט.
באַרקמאַן: נו יאָ, אין אַ קלענערען טאַסשטאַב, הייסט
עס.

פאָלדאָל (רוהיג): מיין קליינער דיכטער-וועלט האָט פאר
מיר אַ גרויסען ווערטה, יאָהאַן גאַבריעל.

באַרקמאַן (העפטיג): יאָ, אָבער איך, וואָס איך וואָלט
דאָך געקענט שאַפּען גאַנצע מיליאָנען! די אלע מינען, וואָס איך
וואָלט געהאַט אונטער מיין קאָנטראָל! נייע גריבער אָהן אַ צאָהל!
די וואַסער-פאַלען! די שטיין-ברוכען! די האַנדעלס-וועגען און
די שיפס-פערבינדונגען איבער דער גאַנצער וועלט! אלעס, אלעס
וואָלט איך צושטאַנד געבראַכט — איך אליין!

פאָלדאָל: יאָ, כ'ווייס, כ'ווייס. דו וואָלט זיך פאר קיין
זאך ניט אָבגעשראַקען.

באַרקמאַן (פרעסט צונויף די הענד): און איצט מוז איך
דאָ זיצען ווי אַן אונטערגעשאַסענער יאַגד-פויגעל און צוקוקען, ווי
די אנדערע פערבאַפּען מיר דעם וועג — און געהען ביי מיר אלץ
דינג אוועק, שטיק פאר שטיק!

פאָלדאָל: פערשמעהסט! אזוי געהט עס מיר אויך.
באַרקמאַן (ניט הערענדיג איהם): האָט מען שוין אזוי
וואָס געזעהן? אזוי גאָהענט ווי איך בין געשטאַנען לעבען מיין
ציעל! ווען איך האָב בלוז אַכט טאַג צייט צו בריינגען אלעס אין
אַרדונג! אלע דעפאַזיטען וואָלטען צוריק געווען געדעקט. די אלע
ווערט-האַפּאָרען, מיט וועלכע איך האָב זיך מיט אזא דרייסטקייט
בענוצט, וואָלטען געלעגען צוריק אויף זייער פלאַץ, ווי פריהער.
ס'האָט געפעהלט אַ האָר, און די ריעזען-גרויסע אַקציען-געזעלשאַפֿ-
טען וואָלטען דאַמאָלט צושטאַנד געקומען. קיין איינציגער מענש
וואָלט קיין איין פעניג ניט פערלאָרען —

פאָלדאָל : יאָ, יאָ, — אזוי נאָהענט ווי דו ביסט דאָן גער
ווען ביי דיין ציעל —

באָרקמאן (מיט פערביסענעם צאָרן) : און דאָ איז אויף
מיר דער פעררעטהער אָננעפאלען פון הינטען! גראָד אין דעם
קריטישען מאָמענט! (גיט אַ קוק אויף איהם). ווייסטו, וואָס איך
האלט פאר דעם אונפערשעהמטסטען פערברעכען, וואָס א מענש
קען בענעהן?

פאָלדאָל : ניין, וועלכער דען?

באָרקמאן : ס'איז ניט מאָרד. אויך ניט רויב אָדער אויפ־
ברעכען אַ הויז אין מיטען נאכט. ניט אמאָל פאלש שווערען. וואָ-
רים אָט די אלע זאכען ווערן דאָך מייסטענס בעגאנען געגען מענ-
שען, וועלכע מען האסט, אָדער צו וועלכע מען איז גלייכנילטיג און
זיי געהען ווינציג וואָס אָן.

פאָלדאָל : אָבער דאָס אונפערשעהמטסטע אלזא, יאָהאָן
גאָבריעל — ?

באָרקמאן (בעטאָנונג) : דאָס אונפערשעהמטסטע
איז, ווען אַ פריינד מיסברויכט זיין פריינד'ס צוטרוי.

פאָלדאָל (מיט אַ טאָן פון צווייפעל) : יאָ, אָבער, הער
אקאָרשט —

באָרקמאן (פלאַקערט אויף) : איך זעה וואָס דו ווילסט וואָ-
גען; עס איז אָבער נאָר ניט גלייך. די מענשען וואָס האָבען גע-
האט זייערע ווערט־האפירען אין דער באַנק, וואָלטען דאָס זייע-
ריגע צוריקגעקראָגען. ביז אַ פעניג! — ניין, מיין ליבער, דאָס
אונפערשעהמטסטע, וואָס א מענש קען בענעהן, איז, ווען ער מיט-
ברויכט די בריעה פון זיין פריינד, — ווען ער ניט ארויס פאר דער
גאנצער וועלט דאָס, וואָס איז בלוז אנפערטרויט געוואָרען איין
איינציגען, אונטער פיער אויגען, אזוי ווי מען וואָלט שטיל אריינ-
רעדען אין אַ לעדיגען, דונקעלען, פערשלאָסענעם צימער. דער מאַן,
וואָס קען זיך בענוצען מיט אַזעלכע מיטלען, דער איז דורך און דורך
פערגיפטעט און פערפעסטעט פון דער נידעריגסטער שורקען־מאָ-

ראל. און אזא פריינד האָב איך געהאט. — און ער האָט דאָס מיך צושמעטערט.

פּאָלדאָל: כ'האָב קיין אַהנונג, וועמען דו מיינסט.
באַרקמאַן: ס'איז ניט געווען קיין פּאַלט, קיין קנייטשע-
לע אין מיין גאַנצען האַנדעל און וואַנדעל, וואָס איך האָב זיך ניט
געטרויט פאַר איהם אויפצודעקען. און דאן, אז דער מאָמענט איז
געקומען, האָט ער אָנגעשטעלט געגען מיר די וואַפען, וועלכע איך
האָב איהם אליין אריינגעגעבען אין די הענד.

פּאָלדאָל: כ'האָב קיינמאָל ניט געקענט פערשטעהן, פאַר-
וואָס ער? — יעדענפאַלס זיינען דאן אַרומגעגאַנגען אלערליי קלאַנ-
גען וועגען דעם.

באַרקמאַן: וואָס פאַר אַ קלאַנגען זיינען דאָס געווען?
זאָג עס מיר. איך ווייס דאָך גאָרנישט. מען האָט דאָך מיך גלייך
— אָבגעזונדערט. — וואָס האָבען לייט גערעדט, ווילהעלם?
פּאָלדאָל: דו האָסט געזאָלט ווערען מיניסטער, האָט עס
געהייסען.

באַרקמאַן: מען האָט מיר ווירקליך אָנגעבאַטען די שטע-
לע. אָבער איך האָב זיך ענטזאָגט דערפון.

פּאָלדאָל: ביסט איהם אלזאָ ניט געשטאַנען אין וועג?
באַרקמאַן: אָה ניין; דאָס איז ניט געווען דער גרונד,
פאַרוואָס ער האָט מיך פערראַטהען.

פּאָלדאָל: יאָ, דאן פערשטעה איך ווירקליך ניט —

באַרקמאַן: דיר קען איך עס זאָגען, ווילהעלם.

פּאָלדאָל: נו?

באַרקמאַן: ס'איז געווען — אזוי אַ מין ווייבער-געשיכ-

טע, פערשטעהסטו מיך.

פּאָלדאָל: אַ ווייבער-געשיכטע? אָבער יאָהאָן נאָכ-

ריעל? —

באַרקמאַן (האַקט אָב): נאָ, — לאָמיר אויפהערען ריידען

וועגען די אַלטע, דומע געשיכטען. — יעדענפאַלס, מיניסטער איז

קיינער פון אונז ניט געוואָרען, ניט ער און ניט איך.

פאלדאָל: אָבער ער איז ארויפגעשטיגען הויך.
 באַרק מאַן: און איך בין ארונטער אין אַבגרונד.
 פאלדאָל: אָה, דאָס איז אַ שרעקליכע טראַגעדיע —
 באַרק מאַן (שאַקעלט איהם צו מיט'ן קאָפּ): כמעט אזוי
 שרעקליך ווי דיינע, קומט עס מיר פאַר, ווען איך דענק דערפון.
 פאלדאָל (נאָאיוו): יאָ, וועניגסטענס אזוי שרעקליך.
 באַרק מאַן (מיט אַ שטילען געלעכטער): בעטראַכט מען
 עס אָבער פון אַן אנדער זייט, איז עס דאָך אויך אַ מין קאָמעדיע.
 פאלדאָל: אַ קאָמעדיע? דאָס?
 באַרק מאַן: ווי עס האַלט זיך איצט ביים ענטוויקלען. —
 יאָ דען איצט הער נור צו —
 פאלדאָל: וואָס איז?
 באַרק מאַן: ווען דו ביסט אהער געקומען, האָסטו פרידא'ן
 שוין דאָ ניט געפונען.
 פאלדאָל: ניין.
 באַרק מאַן: נו, בעת מיר ביידע זיצען דאָ, שפיעלט זי
 פאַר צום טאנץ ביי דעם מענשען, וועלכער האָט מיך פערראטהען
 און רואינירט.
 פאלדאָל: אָבער דערפון האָב איך גאָר קיין אַהנונג ניט
 געהאַט!
 באַרק מאַן: אזוי איז עס. זי האָט מיטגענומען איהרע
 נאָטען און איז אוועק פון דאַנען אין — אין הויז פון יענע הער-
 שאַפטען.
 פאלדאָל (מיט אַ טאָן פון ענטשולדיגונג): יא, יא, דאָס
 אַרעמע קינד —
 באַרק מאַן: און קענסט דו טרעפּען, פאַר וועמען, צווישען
 אנדערע, זי שפיעלט דאָרט?
 פאלדאָל: נו?
 באַרק מאַן: פאַר מיין זוהן!
 פאלדאָל: וואָס? !
 באַרק מאַן: יאָ, וואָס זאָגסטו דערצו, ווילהעלם? מיין

זוהן געפינט זיך היינט אָבענד דאָרט צווישען די טענצער. בין איך
ניט גערעכט, ווען איך רייך פון א קאָמעדיע?

פּאָלדאָל: אָבער אויב אזוי, מענסט דו זיכער זיין, אז
ער ווייס גאָרנישט וועגען דעם.

באָרקמאן: וואָס ווייס ער ניט?

פּאָלדאָל: ער ווייס זיכער ניט, אויף וואָס פאר אַן אַיפן
ער — אָט דער — נא —

באָרקמאן: דו קענסט איהם אָנרופען ביים נאָמען. איצט
ארט עם מיך שוין ניט.

פּאָלדאָל: כ'בין איבערצייגט, אז דיין זוהן איז ניט בע-
קאנט מיט די אומשטענדען, יאָהאן גאַבריעל.

באָרקמאן (מיט אַ פינסטערער מיענע, זיצט און קלאַפט אָן
מיש): ער איז בעקאנט מיט זיי, זאָג איך דיר, — אזוי וואָהר ווי
איך זיין דאָ.

פּאָלדאָל: אָבער דאן, ווי קען ער זיין אַן איינגעהער אין
דעם הויז?

באָרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): מיין זוהן מוז אוראי
קוקען אויף דער זאך מיט אנדערע אויגען ווי איך. כ'וואָלט געקענט
שווערען, אז ער שטעהט אויף דער זייט פון מיינע פינדל! יע-
דענפאלס מיינט ער ווי זיי, אז ארוואַקאט הינקעל האָט בלויז גע-
טהאָן זיין פערדאמטע פליכט, ווען ער איז געגאנגען און האָט מיך
פערראטהען.

פּאָלדאָל: אָבער, מיין גאָט, ווער האָט איהם דען געקענט
פאַרשטעלען די זאך אין דעם ליכט?

באָרקמאן: ווער? דו פערגעסט גאָר, ווער ס'האָט איהם
ערצויגען? פריהער זיין מוהמע — פון זיין זעקסטען אָדער זיבע-
טען יאָהר אָן. און דערנאָך — זיין מוטער!

פּאָלדאָל: כ'מין, דו טהוסט זיי אונרעכט אין דער
הינזיכט.

באָרקמאן (פייערדיג): איך טהו קיינמאָל קיינעם קיין

אונרעכט ניט! ביידע האָבען זיי איהם אויפגערייצט געגען מיר,
זאָג איך דיר!

פּאָל דאָל (גיש נאָד): נו יאָ, וואָהרשיינליך ווייסטו דאָך,
וואָס דו זאָנסט.

באָרקמאן (פערביטערט): אָה, די ווייבער! זיי פערשטע-
רען און פערביטערען איינעם דאָס לעבען! זיי מאכען א תל פון
אונזער גאנצען שיקזאל, — פון אונזער גאנצען פאָרווערטס-גאנג.
פּאָל דאָל: ניט אלע!

באָרקמאן: אזוי? רופ מיר אָן כאָטש איין איינציגע,
וואָס טויג צו עפעס!

פּאָל דאָל: ניין, דאָס איז טאקע די צרה. די עטליכע, וואָס
איך קען, טויגען צו גאָרנישט.

באָרקמאן (מיט אַ שפאַטישען טאָן): יאָ, וואָס קומט ארויס
דערפון, וואָס עם זיינען דאָ אזעלכע ווייבער, — אז מען קען זיי
ניט!

פּאָל דאָל (מיט וואַרעמקייט): יאָ, יאָהאָן גאבריעל, ס'נוצט
דאָך. ס'איז דאָך אזא הערליכער און זיסער געדאנק, אז ערגעץ וואו
אין דער וועלט, ווייט, ווייט אוועק, געפינט זיך דאָך די אמת'ע
פרוי.

באָרקמאן (מיט אַ מיענע פון אונגעדולד): אַך, לאָז מיך
צורוח מיט דייןע דיכטערישע פלודערעיען!

פּאָל דאָל (קוקט איהם אָן טיעף געקרוינקט): דיכטערישע
פלודערעיען — אָט אזוי רופסטו מיין הייליגסטען גלויבען?!

באָרקמאן (האַרט): יאָ, איך נעהם מיר אזא פרייהייט!
און אויב דו ביסט ניט דערגאנגען ווייט אין דער וועלט, איז אָט
דאָס טאקי די סבה דערפון. ווען דו שלאָגסט זיך ארויס אָט די זא-
כען פון קאָפּ, דאן וואָלט איך דיך נאָך געקענט שטעלען אויף די
פיס, — דיך אויפהויבען אין דער הויך.

פּאָל דאָל (קאָכענדיג אינעוועניג פאַר אויפגענוג): אַך, דאָס
קענסטו דאָך ניט.

באַרקמאן: איך קען עס, ווען איך קריג נור וויעדער
די מאכט אין די הענד.

פאלדאל: נא, אויף דעם האָבען מיר נאָך לאנג צו ווארטען.
באַרקמאן (העפטיג): דו דענקסט אפשר, אז די צייט
וועט קיינמאָל ניט קומען? ענטפער מיר דערויף!

פאלדאל: כ'ווייס ניט, וואָס איך זאָל דיר ענטפערן.
באַרקמאן (הויבט זיך אויף, קאלט און בכבוד'יג, אָנווייז-
זענדיג מיט דער האַנד אויף דער טיר): דאן דארף איך דיך מעהר
ניט האָבען.

פאלדאל (שפּרינגט אויף): דארפסט מיר מעהר ניט האָ-
בען —!

באַרקמאן: אויב דו גלויבסט ניט, אז מיין שיקזאל וועט
זיך אומדרעהען —

פאלדאל: אָבער איך קען דאָך ניט גלויבען אין א זאך,
וואָס איז געגען דעם מענשליכען שכל! — דו מוזט דאָך צוערשט
בעקומען דינע פריהערדיגע רעכטע —

באַרקמאן: ווייטער! נור ווייטער!
פאלדאל: ס'איז אמת, קיין עקזאמען האָב איך ניט אָב-
געגעבען: אָבער אזוי פיעל ווייס איך דאָך נאָך פון דער צייט,
וואָס איך האָב שטודירט —

באַרקמאן (שטיל): אונמעגליך דענקסט דו?
פאלדאל: אזא פאל איז נאָך ביז אהער ניט פאָרגעקומען.
באַרקמאן: פאר אויסנאָהמס־מענשען איז דאָס ניט
נייטיג.

פאלדאל: דאָס געזעץ ווייס ניט פון אזעלכע איינזע-
הענישען.

באַרקמאן (הארט און ענטשלאָסען): דו ביסט ניט קיין
דיכטער, ווילהעלם.

פאלדאל (לעגט אונבעוואוסט צונויף די הענד): דו זאָנסט
עס גאנץ ערנסט?

באַרקמאן (בייט דעם געשפרעך, ניט ענטפערענדיג): מיר

ביידע פערשווענדען בלויז די צייט איינער מיט'ן אנדערן. כ'מיי, זאָס וואָלט געווען בעסער, ווען דו קומסט גאָר ניט מעהר אהער.
פּאָל דאָל : דו ווילסט אלזאָ, איך זאָל אוועקגעהן פון דיר ?
באַרקמאן (ניט אַ קוק טשאַנדיג אין זיין זייט) : כ'דארף
דיך מעהר ניט האָבען.

פּאָל דאָל (מיט אַ פריעדליכען טאָן, נעהמענדיג זיין פאַפיר-
טאַש) : ניין, ניין ; אפנים אז ניט.
באַרקמאן : האָסטו מיר, הייסט עס, די גאנצע צייט געד-
זאָגט ליגענס.

פּאָל דאָל (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) : כ'האָב קיינמאָל קיין לי-
גען ניט געזאָגט, יאָהאָן גאַבריעל.

באַרקמאן : האָסטו ניט כסדר דערוועקט אין מיר מיט
ליגענס גלויבען און האָפנונג און בטחון ?

פּאָל דאָל : ס'איז ניט געווען קיין ליגען, אזוי לאנג ווי דו
האָסט געגלויבט אין מיינ בערות. אזוי לאנג ווי דו האָסט געד-
גלויבט אין מיר, אזוי לאנג האָב איך געגלויבט אין דיר.

באַרקמאן : מיר האָבען אלזאָ איינער דעם אנדערן אָב-
גענאַרט. און אם ענדע זיך אליין אָבענאַרט — מיר ביידע.

פּאָל דאָל : אָבער איז דאָס דען ניט אין גרונד גענומען
פריינדשאפט, יאָהאָן גאַבריעל ?

באַרקמאן (מיט אַ ביטערען שמויכעל) : נו געוויס, אָבנאַ-
רען, בעטריגען, — דאָס איז פריינדשאפט. ביסט גערעכט. די ער-
פאַהרונג האָב איך שוין איינמאָל געמאַכט.

פּאָל דאָל (קוקט איהם גלויך אין געזיכט אַרײַן) : כ'בין,
הייסט עס, ניט קיין דיכטער. און דאָס האָסטו מיר אזוי אונבאַרמ-
הערציג געקענט זאָגען !

באַרקמאן (מיט אַביסעל אַ ווייכערען טאָן) : נו, איך בין
דאָך ניט קיין גרויסער מבין אויף אועלכע זאכען.

פּאָל דאָל : ביסט אפשר אַ גרעסערער מבין ווי דו אליין
דענקסט.

באַרקמאן : איך ?

פאָלדאל (שטיל): יאָ, דו. וואָרים איך אליין, מוז איך
דיר זאָגען, האָב צייטענווייז געהאט מיין צווייפעל. דעם שוירער-
ליכען צווייפעל — צי איך האָב ניט פערדראָבען מיין לעבען צו-
ליעב אן איינבילדונג.

באַרקמאן: ווען דו צווייפעלסט אין זיך אליין, דאן
שטעהסט דו אויף שוואכע פיס.

פאָלדאל: דערפאר איז פאר מיר אימער געווען אזא
טרייסט צו קומען אהער און זיך שטיצען אויף דיר, וואָס האָט גע-
האט דעם גלויבען. (נעהמט זיין הוט). — איצט אָבער ביסטו מיר
ווי א פרעמדער.

באַרקמאן: דו מיר אויך.

פאָלדאל: גוטא נאכט, יאָהאן גאַבריעל.

באַרקמאן: גוטא נאכט, ווילהעלם.

פאָלדאל אָב לינקס.

באַרקמאן שטעהט אַ וויילע און קוקט אויף דער טיר, וועלכע האָט
זיך דערווייל צוגעמאַכט; מאַכט אַ בעוועגונג, אַזוי ווי ער וואָלט גע-
וואָלט פאָלדאל'ן צוריקרופען, נאָר ער בעדענקט זיך און הויבט אָן ארומ-
צוגעהן אַהין און צוריק, מיט די הענד אויף'ן רוקען. דאָן בלויבט ער
שטעהן ביים טיש, וואָס לעבען דער זאַפּאָ, און פערלעשט דעם לאַפּפּ.
ס'ווערט האַלב-דונקעל אין זאַל.

באַלד נאָכדעם הערט זיך אַ קלאַפּ אין דער טאַפּעטען-טיר לינקס אין
הינטער-גרונד.

באַרקמאן (ביים טיש, ווערט אויפגעטרויסעלט, דרעהט זיך
אום און פרעגט הויך אויף'ן קול: ווער קלאַפּט דאָ?
קין ענטפער; ס'הערט זיך אַ צווייטער קלאַפּ.

באַרקמאן (בלויבט שטעהן): ווער איז דאָ? אריין!
עלאַ רענטהיים, מיט אַ ברענענדען ליכט אין דער האַנד, בעווייזט
זיך אין דער טיר. זי טראָגט דאָס זעלבע שוואַרצע קלייד ווי פריהער,
דעם מאַנטעל אַריבערגעוואָרפען לויז איבער די שולטערן.

באַרקמאן (קוקט זי אָן): ווער זייט איהר? וואָס ווילט
איהר פון מיר?

עללא רענטהיים (מאכט צו די טיר הינטער זיך און קומט צו נעהענטער): דאָס בין איך, באַרקמאן.
זי שמעלט פֿוועק דאָס ליכט אויף דער פּיאַנאָ און בלייבט דאָרט שמעלן.

באַרקמאן (שמעהט אַזוי ווי אַ דונער וואָלט איהם גערט־פען, קוקט איהר גלייך אין פנים אַרײַן און שעפּטשעט שטיל): איז דאָס — איז דאָס עללא? איז דאָס עללא רענטהיים?
עללא רענטהיים: יאָ. — „דיין“ עללא, — ווי דו פלעגסט מיך אין די פריהערדיגע צייטען רופען. דאמאָלסט. מיט יאָהרען — יאָהרען צוריק.
באַרקמאן (ווי אויבען): יאָ, דאָס ביסט דו, עללא, — איצט זעה איך עס.

עללא רענטהיים: דערקענסטו מיך?
באַרקמאן: יאָ, איצט הויב איך ווירקליך אָן — עללא רענטהיים: די יאָהרען האָבען מיך אלט און ווינטערדיג געמאכט, באַרקמאן. דענקסטו ניט אזוי?
באַרקמאן (געצוואונגען): דו האָסט זיך אביסעל פער-ענדערט. אזוי אויפ'ן ערשטען קוק — עללא רענטהיים: איצט האָב איך שוין מעהר ניט די דונקעלע לאַקען, וועלכע פלעגען מיר אראָבפאלען איבער'ן נאָ-קען. די לאַקען, וועלכע דו פלעגסט אמאָל אזוי גערן ארומדרעהען ארום דינע פינגער.

באַרקמאן (שנעל): ריכטיג! איצט זעה איך עס, עללא.
דו טראָגסט אנדערש די האָר דינע.
עללא רענטהיים (מיט אַן אומעטיגען שמויכעל): גאנץ ריכטיג — איך טראָג אנדערש די האָר.
באַרקמאן (ענדערש דעם געשפרעד): כ'האָב גאָר ניט גע-וואוסט, אז דו געפינסט זיך אין אונזער געגענד.
עללא רענטהיים: איך בין ערשט מיט אַ ווילע צוריק אָנגעקומען.

באַרקמאן: נאָך וואָס ביסטו געקומען צו פאָהרען, — איצט, ווינטער-צייט?

עללא רענטהיים: דאָס וועל איך דיר זאָגען.

באַרקמאן: פערלאַנגסטו פון מיר וואָס עס איז?

עללא רענטהיים: פון דיר אויך. נאָר איידער מיר קומען דערצו, מוז איך אָנהויבען פון גאנץ ווייט.

באַרקמאן: דו ביסט דאָך אורדאי מיעד.

עללא רענטהיים: יא, איך בין מיעד.

באַרקמאן: ווילסט זיך ניט צוזעצען א ווילע? דאָרט, — אויף דער זאָפא.

עללא רענטהיים: א דאנק. כ'פיהל, אז איך מוז זיך ווירקליך אנידערזעצען.

זי געהט אַריבער רעכטס און זעצט זיך אַנידער אויף דעם פאָדער-שטען ווינקעל פון דער זאָפא. באַרקמאן שטעהט ביים מיטל, די הענד אויף'ן רוקען, און קוקט זי אָן. קורצע פויזע.

עללא רענטהיים: ס'איז שוין א לאַנגע, לאַנגע צייט, זינט מיר ביידע זיינען געשטאנען איינס אנטקעגען אנדערן, אויג אויף אויג, באַרקמאן.

באַרקמאן (מיט אַ פינסטערער מיענע): א לאַנגע, לאַנגע צייט. פיעל שוידערליכעם ליעגט אין צווישען.

עללא רענטהיים: א גאנץ מענשען-לעבען ליעגט צווי-שען דעם. א פערשפיעלט מענשען-לעבען.

באַרקמאן (מיט אַ דרויסטען בליק): פערשפיעלט!

עללא רענטהיים: יא, פערשפיעלט. פאר אונז ביידען.

באַרקמאן (מיט אַ קאלטען, געשעפטליכען טאָן): איך

האלט נאָך דערווייל מיין לעבען ניט פאר פערשפיעלט.

עללא רענטהיים: נו גוט, — אָבער מיין לעבען?

באַרקמאן: אין דעם ביסטו אליין שולדיג, עללא.

עללא רענטהיים (טהוט אַ ציטער): און דאָס זאָנסט

דו?

באַרקמאן: דו האָסט זעהר גוט געקענט זיין גליקליך
אָהן מיר.

עללאַ רענט היים: דענקסטו אזוי?

באַרקמאן: ווען דו וואָלסט עס נור געוואָלט.

עללאַ רענט היים (ביטער): איך ווייס יעדענפאלס,

אז אן אנדערער איז געשטאנען גרייט, מיט אָפענע אָרעמס —

באַרקמאן: אָבער דו האָסט איהם אָבגעזאָגט —

עללאַ רענט היים: יא, כ'האָב איהם אָבגעזאָגט.

באַרקמאן: איינמאָל נאָכ'ן אנדערן האָסטו איהם אָבגע-

זאָגט. יאָהר אויס יאָהר איין —

עללאַ רענט היים (מיט אַ שפּאַטישען טאָן): — יאָהר

אויס יאָהר איין האָב איך אָבגעטריבען פון מיר דאָס גליק, ווילסט

דו זאָגען?

באַרקמאן: דו האָסט אויך מיט איהם זעהר גוט

געקענט לעבען גליקליך. און איך וואָלט דאן געווען גערעטעט.

עללאַ רענט היים: דו — ?

באַרקמאן: יא, דאן וואָלסטו. מיך געווען גערעטעט,

עללאַ.

עללאַ רענט היים: ווי מיינסטו דאָס?

באַרקמאן: ער האָט געגלויבט, אז איך האָב געשטעקט

הינטער דיין עקשנות — הינטער דינע אייביגע צוריקווייזונגען.

און ער האָט גענומען ראכע פון מיר. דאָס איז געווען אזוי גרינג

פאר איהם, — ווייל ער האָט געהאט אין זיינע הענד אלע מיינע

סקרעטנע פערטרויענספולע בריעף. ער האָט זיך מיט זיי בע-

נוצט, — און דאן איז געוואָרען אויס מיט מיר, — ביז א צייט

זעניגסטענס. זעהסט דו, אין דעם אלעם ביסט דו שולדיג, עללאַ!

עללאַ רענט היים: קוק זיך נאָר איין, באַרקמאן, —

נאָך דינע רייד קומט דאָך אויס, אזוי ווי איך וואָלט גאָר דיר

געדארפט ארויסצאָהלען..

באַרקמאן: עס ווענדט זיך ווי מען קוקט דערויף. כ'ווייס

נאנץ גוט, וואָס איך האָב דיר צו בערדאנקען. דו האָסט מיט דיין

געלד אָבגעקויפט דאָס דאָזיגע הויז, דאָס גאנצע גוט, ווען עס איז געשטעלט געוואָרען צום אויספערקויף. דו האָסט דאן דאָס הויז אין גאנצען אָבגעגעבען מיר און — און דיין שוועסטער, צו וואוי- נען דערין. דו האָסט גענומען ערהארד'ן צו דיר, — און האָסט פאר איהם געוואָרט אין יעדער בעציהונג —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : — אזוי לאנג ווי ס'איז מיר ער- לויבט געווען —

ב אָ ר ק מ א ן : — ערלויבט געווען פון דיין שוועסטער, הייסט דאָס. איך האָב זיך אין אָט די הויזליכע עסקים קיינמאָל ניט אריינגעמישט. — יא, ווי געזאָגט, איך ווייס, וואָס פאר א אָפּפער דו האָסט מיר און דיין שוועסטער געבראכט. דו האָסט עס אָבער געקענט טהאָן, ע ל ל א. און דו דארפסט ניט פּערגעסען, אז דאָס האָב איך דיר געגעבען די מעגליכקייט, עס צו קענען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (אויפגעבראכט) : דאָ האָסטו א גע- וואלדיגען טעות, באָרקמאן! ס'איז געווען מיינ אינערליכסטער געפיהל, מיינ ווערעמסטע צווייגונג צו ערהארד'ן — און צו דיר אויך, — וואָס האָט מיך דערצו געטריבען.

ב אָ ר ק מ א ן (שלאָגט איהר איבער די רייד) : ליבע ע ל ל א, לאָמיר זיך ניט אריינלאָזען אין געפיהלען און אנדערע אזעלכע זא- כען. וואָס איך האָב געזאָגט, איז נאָטירליך געווען געמיינט אזוי : אויב דו האָסט געהאנדעלט אזוי ווי דו האָסט געהאנדעלט, בין איך דאָס געווען דער, וואָס האָט דיר געגעבען די מעגליכקייט דערצו.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (שמייכלעט) : הם, די מעגליכקייט, די מעגליכקייט —

ב אָ ר ק מ א ן (פיוערדיג) : נו יא, די מעגליכקייט! אין דעם קריטישען מאָמענט, ווען די גרויסע און ענטשיידענדע שלאכט האָט געזאָלט געפאָכטען ווערן, — ווען איך האָב מעהר ניט געקענט שוי- נען ניט קיין קרובים און ניט קיין פריינד, — ווען איך האָב געמוזט לעגען די האנד אויף די מיליאָנען, וועלכע זיינען מיר אנפּערטרויט געוואָרען, — דאן האָב איך געשאַנעוועט אלצדינג, וואָס איז גע-

ווען דיינס, דיין גאנצעס האָב און גוטס, — כאָטש איך האָב עס
געקענט געהמען און פֿערווענדען — ווי אלעס איבעריגע.
עללא רענטהיים (קאלט און רוהיג): דאָס איז גאנץ
ריכטיג, באַרקמאַן.

באַרקמאַן: גאנץ געוויס. און דערום — ווען זיי זיינען
געקומען און האָבען מיך צוגענומען, — האָבען זיי געפונען אלעס,
וואָס האָט געהערט צו דיר, אונבעריהרט אין די קאסע־קאסטענס
פון דער באַנק.

עללא רענטהיים (קוקט גלייך אויף איהם): כ'האָב
אַפט געקלערט וועגען דעם, — פארוואָס האָסטו אייגענטליך גע-
שאַנעוועט אלעס, וואָס איז געווען מיינס? און נור דאָס אליין?
באַרקמאַן: פארוואָס?

עללא רענטהיים: יאָ, פארוואָס? זאָג עס מיר.
באַרקמאַן (מיט אַ האַרטען, שפּאַטישען טאָן): דו מיינסט
אפשר, איך האָב עס געהאָן, כדי צו האָבען אָנגעגרייט וואָס עס
איז הינטער דער האַנד, — ווען די זאך זאָל געהן שלעכט?
עללא רענטהיים: אָה, ניין, — דערפון האָסטו דו גע-
וויס ניט געטראכט אין יענער צייט.

באַרקמאַן: קיינמאָל ניט! כ'האָב פעסט געבויט אויף
מיין זיען.
עללא רענטהיים: יאָ, אָבער פארוואָס דען, אז ניט
דאָס — ?

באַרקמאַן (ציהט מיט די פֿלוצעס): מענסט מיר גלויבען,
עללא, — ס'איז ניט אזוי לייכט זיך צו דערמאָנען אן אורזאכען און
מאָטיווען, וועלכע זיינען צוואַנציג יאָהר אלט. איך קען זיך נור
דערמאָנען אז, בעת איך בין ארומגעגאנגען איינזאם און האָב שטיי-
לערהייט פאר זיך געמאכט פֿלענער פאר די אלע גרויסע אונטער-
געהונגען, וועלכע איך האָב געוואָלט דורכפֿיהרען, איז מיר עפעס
געווען אויפ'ן האַרצען אזוי ווי איינעם, וואָס דארף זיך ארויסלאָ-
זען אויף אַ לופט־שיף, אין די שלאָפֿלאָזע נעכט פֿלעג איך פֿיהלען,
עפעס אזוי ווי איך וואָלט אָנגעפֿילט אַ ריעזיגען באַלאַן און וואָלט

געהאלטען דערביי אויסצופליהען איבער אן אונזיכערן, געפאהרפן
לען וועלט-ים.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (שמויכעלט) : דו, וועלכער האָט קיינ-
מאָל ניט געצווייפעלט אין זיעג?

ב אָ ר ק מ א ן (אונגעדולדיג) : אזוי זיינען מענשען,
עללא. זיי צווייפלען און זיי גלויבען אין דער זעלבער צייט. (קו-
קענדיג גלייך פאר זיך). און דאָס איז אפנים געווען דער גרונד, פאר-
וואָס איך האָב ניט געוואָלט מיטנעהמען דיך און דאָס דייניגע אין
דעם באַלאַן.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (געשפּאַנט) : פארוואָס, פּרעג איך!
זאָג מיר, פארוואָס!

ב אָ ר ק מ א ן (ניט אַ קוק טהאָנדיג אויף איהר) : מען נעהמט
ניט גערן מיט זיך די טהייערסטע זאך אויף אזא ריזע.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : דו האָסט דאָך געהאט די טייער-
סטע זאך מיט זיך אויף דער ריזע. דאָס גאנצע צוקינפט יוגע לע-
בען דיינס —

ב אָ ר ק מ א ן : דאָס לעבען איז ניט אימער דאָס טהייערסטע.
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (אַהז אַטהעם) : אזוי האָסטו דא-
מאָלסט געפיהלט?

ב אָ ר ק מ א ן : מיר דוכט זיך אזוי.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : אז איך בין ביי דיר געווען די
טהייערסטע זאך אין דער וועלט?

ב אָ ר ק מ א ן : אזוי וואָס, דוכט מיר, האָב איך דאן גע-
פיהלט.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : און יאָהרען און יאָהרען זיינען שוין
דאמאָלסט געווען פּערגאנגען, זינט דו האָסט מיך אוועקגעוואָר-
פען — און האָסט חתונה געהאט מיט — מיט אן אנדערער!
ב אָ ר ק מ א ן : דיך אוועקגעוואָרפען, זאָנסט דו? דו פּער-
שטעהסט דאָך געוויס זעהר גוט, אז עס זיינען געווען העכערע מאַ-
טיווען, — נו יאָ, לאַמיר זאָגען אַנדערע מאַטיווען, — וועלכע

האָבען מיך דערצו געטריבען. אָהן זיין הילף וואָב איך גאָרנישט
געקענט טהאָן.

עללאַרענטהיים (קאָנטראָלירט זיך) : האָסט מיך אלזאָ
אוועקגעוואָרפען צוליעב — העכערע מאַטיווען.

באַרקמאַן : כ'האָב אָהן זיין הילף ניט געקענט אויסקור
מען. און ער האָט דיך פערלאנגט אלס פרייז פאר דער הילף.

עללאַרענטהיים : און דו האָסט בעצאָהלט דעם פרייז.
דעם פולען פרייז. זיך גאָרנישט געדונגען.

באַרקמאַן : כ'האָב קיין אנדער ברירה ניט געהאט. כ'האָב
געמוזט זיענען אָדער פאלען.

עללאַרענטהיים (מיט אַ ציטערענדער שטימע, איהם
אַנקוקענדיג בעת מעשה) : און דאָס איז אויך אמת, וואָס דו האָסט
פריהער געוואָגט, אז איך בין דאמאָלסט פאר דיר געווען דאָס טהייר-
ערסטע אויף דער וועלט?

באַרמאַן : אי דאמאָלסט אי שפעטער, — א לאנגע, לאַנג-
גע צייט דערנאָך.

עללאַרענטהיים : און דאָך האָסטו מיך פערשאכערט.
האָסט געהאנדעלט מיט אן אנדער מאַן וועגען דאָס רעכט פון דיין
ליעבע פאר א — פאר א דירעקטאָר-שטעלע!

באַרקמאַן (פינסטער, מיט אַן אייגענבויגענעם קאָפּ) : די
צווינגענדע נויטווענדיגקייט האָט מיך געטריבען דערצו, עללאַ.

עללאַרענטהיים (הויבט זיך אויף פון דער זאַפּאָ ; מיט
אַ ווילדער, ציטערענדער אויפרעגונג) : פערברעכער דו!

באַרקמאַן (ווערט פערציטערט, קאָנטראָלירט זיך אָבער) :
דאָס וואָרט האָב איך שוין פריהער געהערט.

עללאַרענטהיים : אַך, מיין ניט, אז איך ציעל דע-
רויף, וואָס דו האָסט פילייכט פערבראַכען געגען דאָס געזעץ. וואָס

דו האָסט געטהאָן מיט די אַקציעס אָדער אַבליגאַציעס, — אָדער
ווי זיי הייסען דאָרט, — דאָס, גלויב מיר, איז מיר גאנץ עגאָל!

ווען איך וואָלט געקענט זיין לעבען דיר דאן, ווען דער בראַך איז
איבער דיר געקומען —

ב א ר ק מ א ז (געשפאנט) : וואָס וואָלט דאן געווען, עללאַ ?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : גלויב מיר, איך וואָלט עס גערן גע-
טראָגען מיט דיר צוזאמען. די שאנדע, דעם חורבן, — אלעם,
אלעם וואָלט איך דיר געהאַלפען טראָגען —

ב א ר ק מ א ז : וואָלסטו דאָס געוואָלט ? אָדער געקענט ?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : געוואָלט און געקענט. וואָרים דא-
מאָלסט האָב איך נאָך גאַרנישט געוואוסט פון דיין גרויסען, שרעק-
ליכען פערברעכען —

ב א ר ק מ א ז : וואָסער פערברעכען ? וועגען וואָס רעדסט
דו ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : איך רייד פון דעם פערברעכען,
פאר וועלכען ס'איז ניטאָ קיין פערגעבונג.
ב א ר ק מ א ז (קוקט זי אָן פערוואונדערט) : דו מוזט ניט זיין
ביים זינען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ (געהט צו געהענטער) : דו ביסט אַ
מערדער ! דו האָסט בעגאנגען די גרויסע טויט-זינד !
ב א ר ק מ א ז (טרעט אָב צוריק און דער ריכטונג פון דער פּאָ-
נאָ) : דו ביסט אויסער זיך, עללאַ !

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : דו האָסט ערמאָרדעט דאָס ליע-
בעס-לעבען אין מיר. (געהט צו געהענטער צו איהם). פערשטעהסט,
וואָס דאָס הייסט ? די ביבעל רעדט פון אַ געהיימיספולער זינד,
פאר וועלכער ס'איז ניטאָ קיין פערגעבונג. כ'האָב פריהער קיינ-
מאָל ניט געקענט פערשטעהן, וואָס מען מיינט דערמיט. איצט פער-
שטעה איך עס. די גרויסע, אונפערציייהליכע זינד, — דאָס איז די
זינד, וואָס מען בעגעהט, ווען מען ערמאָרדעט דאָס ליעבעס-לעבען
אין אַ מענשען.

ב א ר ק מ א ז : און דאָס האָב איך, הייסט עס, געטהאָן ?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : יא, דו האָסט עס געטהאָן !
כ'האָב קיינמאָל ניט ריכטיג געוואוסט, וואָס מיט מיר איז געשעהן,
ביז היינט ביינאכט. וואָס דו האָסט מיך אוועקגעוואָרפען און גע-
נומען גונהילר'ן אנשטאָט מיר, — דאָס האָב איך איינפאָך אנגע-

נומען פאר אן אונבעשטענדיגקייט פון דיין זייט; ווי אויך פאר א פאלגע פון איהרע גרויזאמע קונזשטיק. און מיר דוכט, אז איך האב דיך אביסעל פערצאכטעט — ניט קוקענדיג אויף דעם אלעם. — איצט אבער זעה איך עס! דו האסט פערלאזען די פרוי, וואָס דו האָסט געליעבט! מיד, מיד, מיד! דאָס, וואָס ביי דיר איז געווען דאָס טהייערסטע אויף דער וועלט, ביסטו געווען גרייט אוועקצואווארפען, כדי צו ציהען פראָפיטען דערפון. דאָס איז דער דאָפעלטער מאָרד, וואָס דו האָסט בעגאנגען! די ערמאָרדונג פון דיין איגענער זעלע און פון מיינער!

באַר ק מאַן (קאַלט און רוהיג): דעריין דערקען איך וויע-דער דאָס לידענשאפטליכע, אונגעצאמטע געמיטה דיינס, עללא. געוויס איז דאָס גאנץ נאטירליך, אז דו זאָלסט בעטראכטען די זאך פון דעם שטאנדפונקט. דו ביסט דאָך א פרוי. און דארום ווילסטו פון קיין אנדער זאך ניט וויסען, קיין אנדער זאך ניט אויסרעכענען אין דער גאנצער וועלט.

עללא רענט היים: גאנץ ריכטיג; איך וויל טאקע ניט וויסען פון קיין אנדער זאך.

באַר ק מאַן: נישט מעהר ווי די אנגעלענעהייטען פון דיין אייגען הארץ —

עללא רענט היים: נישט מעהר ווי דאָס! נישט מעהר ווי דאָס! דאָ ביסטו גערעכט.

באַר ק מאַן: דו דארפסט אָבער ניט פערגעסען, אז איך בין א מאַן. אלס פרוי ביסטו פאר מיר געווען דאָס טהייערסטע אויף דער וועלט. אָבער ווען עס איז קיין אנדער אויסוועג ניטאָ, דאן קען דאָך איין פרוי פערנעהמען דעם פלאץ פון דער אנדערער —

עללא רענט היים (קוקט איהם אן מיט א שמייעל): האָסטו דורכגעלעבט די ערפאהרונג, ווען דו האָסט גונהילד'ן גענומען פאר א פרוי?

באַר ק מאַן: ניין. אָבער מיינע לעבענס-אויפגאבען האָבן בען מיר געהאלפען דאָס אויך אריבערצוטראָגען. איך האָב גע-וואָלט אלע מאַכטיקוואַלען פון לאַנד אריינקריגען אין מיינע הענט.

אלע רייכטהימער, וואָס זיינען געלעגען אין דער ערד, אין די בערג, אין די וועלדער און אין דעם ים, — אלעס האָב איך געוואָלט האָבן בען אין מיינע הענד, זיין דער איינציגער בעל הבית דערויף און דורך דעם שאפען גליק און וואוילזיין פאר א סך, א סך טויענרער אנדערע מענשען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (פערטיעפט אין עראיגערונגען) : כ'ווייס עס. מעהר ווי איין אָבענד זיינען מיר געזעסען און גערעדט פון דייע פלענער —

ב אָ ר ק מ א ן : יאָ, מיט דיר האָב איך געקענט רעדען, עלללא. ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : כ'האָב געשפאסט איבער דייע פלענער און געפרעגט, צי דו ווילסט אויפוועקען אלע שלאָפענדע גייסטער פון די גאָלד־גריבער.

ב אָ ר ק מ א ן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) : איך קען זיך דערמאָנען דעם אויסדרוק. (לאַנגזאַם). די שלאָפענדע גייסטער פון די גאָלד־גריבער.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : דו האָסט עס אָבער ניט אָנגענומען פאר א שפאס. דו האָסט געזאָגט : יאָ, יאָ, עלללא, אָט דאָס וויל איך טאקע.

ב אָ ר ק מ א ן : אזוי איז עס טאקע געווען. איך האָב נור גע־דארפט אריינשמעקען דעם פוס אין טרעט פון זאָטעל. — און דאָס איז דאמאָלסט אָבגעהאנגען פון דעם איין מענשען. ער האָט גע־קאָנט און געוואָלט מיר פערשאפען די דירעקטאָר־שטעלע, — ווען איך זאָל פון מוין זייט —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : גאנץ ריכטיג! ווען דו זאָלסט זיך פון דיין זייט אָבזאָגען פון דער פרוי, וועמען דו האָסט לייעב גע־האָט, — און וועלכע האָט דיך אזוי שטארק צוריק געליעבט.

ב אָ ר ק מ א ן : איך האָב געוואוסט, וואָס פאר א בלינדע ליידענשאפט ער האָט פאר דיר. כ'האָב געוואוסט, אז ער וועט אונטער קיין אנדער בעדינגונג ניט —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : און דו ביסט איינגעגאנגען דערויף.

ב א ר ק מ א ן (העפטיג): יא, כ'האָב עם געטהאָן, עללא! וואָרים די ליעבע צו מאכט אין געווען אין מיר אונבעזיגעבאר. בין איך איינגעגאנגען דערויף. כ'האָב געמוזט איינגעהן. און ער האָט מיר האלבוועגס געהאַלפּען ארויפּשטייגען אויף די פּערפּיהר רערישע הויכקייטען, וואוהין עם האָט מיך געצויגען. און איך האָב געהאַלטען אין איין שטייגען. יאָהר פאר יאָהר האָב איך גע- שטיגען —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : און איך בין אזוי ווי אויסגעלאָשען געוואָרען פון דיין לעבען.

ב א ר ק מ א ן : און פונקט אזוי האָט ער מיך צוריק אראָב- געשליידערט אין אבגרונד אראָב. צוליעב דיר, עללא.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (נאָד אַ קורצען, פּערטראַכטען, שטיל- שווייגען): ב א ר ק מ א ן, — קוקט עם דיר ניט אויס, אזוי ווי עם וואָלט געהאנגען אַ מיין קללה איבער אונזער גאנצען פּעהרלעכטיגס? ב א ר ק מ א ן (קוקט זי אַ): אַ קללה?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם יאָ. דענקסט דו ניט אזוי?

ב א ר ק מ א ן (אונרוהיג): יאָ. אָבער פארוואָס אייגענט- ליך — ? (פלאצט אַרויס). אַך עללא, — כ'ווייס שוין באלד ווירק- ליך ניט, ווער ס'איז גערעכט, — איך אָדער דו!

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : דו ביסט דער, וואָס האָט זיך פּער- זינדיגט. דו האָסט דער'הרג'עט אויף טויט יעדעס ברעקעלע מענ- שען-גליק אין מיר.

ב א ר ק מ א ן (מיט אַנגסט): זאָג דאָס ניט, עללא!

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : וועניגסטענס יעדעס פרויען-גליק. פון דער צייט אַן, וואָס דיין בילד האָט אָנגעהויבען פּערלאָשען צו ווערן אין מיר, האָב איך אָבגעלעבט מיין לעבען אזוי ווי אונטער אַ זונען-פינסטערניש. אין פּערלויף פון אַט די אלע יאָהרען איז עם מיר וואָס ווייטער אלץ מעהר דערווידער געוואָרען, — צולעצט איינפאך אונמעגליך, — צו ליעבען וואָס פאר עם איז לעבעדיג וועזען. ניט קיין מענשען, און ניט קיין חיות אָדער פלאנצען. בלויז איין איינציגען —

באַרקמאן: וועמען? —
עללא רענטהיים: ערהארד'ן, נאטירליך.
באַרקמאן: ערהארד'ן? —
עללא רענטהיים: ערהארד'ן, — דיין, דיין זוהן,
באַרקמאן.

באַרקמאן: איז ער דיר ווירקליך אזוי איינגעוואקסען
געוואָרען אין הארצען?

עללא רענטהיים: פארוואָס זשע דען, מיינסטו, האָב
איך איהם גענומען צו זיך? און איהם געהאלטען ביי מיר אזוי
לאנג ווי איך האָב נור געקענט? פארוואָס?

באַרקמאן: כ'האָב געמיינט, ס'איז געווען פאר רחמנות.
ווי אלעס איבעריגע, וואָס דו האָסט געטהאָן.

עללא רענטהיים (אין אַ שטאַרקער אינערליכער אויפֿרע-
גונג): רחמנות, זאָגסט דו! האַהא! כ'האָב ניט געוואוסט פון
קיין רחמנות, — זינט דו האָסט מיך אוועקגעוואָרפען. כ'האָב עם
איינפאך ניט געקענט. ווען עם איז צו מיר אין קיך אריינגעקומען
אן אָרים, אויסגעהונגערט קינד, וואָס האָט געציטערט פאר קעלט
און געוויינט און געבעטען עפעס צו עסען, האָב איך געלאָזט די
קעכין זאָרגען דערפאר. כ'האָב קיינמאָל ניט געפיהלט קיין בער-
דירפנים, אריינצונעהמען דאָס קינד צו מיר אין צימער, אָנצויא-
ווארמען עם ביי מיין אייגענעם אויווען און צוקוקען און אָנקווער-
לען פאר נחת, ווי עם זיצט און עסט זיך אָן צו זאט. און איך בין
דאָך אזוי ניט געווען אין מיינע יונגע יאָהרען; דאָס גערענק איך
גאנץ גוט! דו ביסט דאָס שולדיג אין דער פוסטקייט און וויסט-
קייט וואָס הערשט אין מיר — און ארום מיר!

באַרקמאן: נור ניט פאר ערהארד'ן.
עללא רענטהיים: נור ניט פאר דיין זוהן. זוי-
טער איז מיינ הארץ פערשלאָסען געוואָרען פאר אלצדינג, וואָס
דיהרט זיך און לעבט. דו האָסט מיינ לעבען בעטראַגען, ארויסגע-
שווינדעלט ביי מיר די פרייד און דאָס גליק פון א מיטער. און

אויף די זאָרגען און טרעהרען פון א מוטער. און דאָס, זעהסטו, איז פאר מיר געווען דער שווערסטער פערל'וסט.

באָרק מאַן: אזוי מיינסט דו, עללאַ?

עללאַ רענט היים: ווער ווייס? פיליכט וואָלטען די זאָרגען און די טרעהרען פון א מוטער געווען דאָס בעסטע פאר מיר. (אין שטייגענדער אויפגעגונג). אָבער איך האָב זיך דאמאָלסט ביי דעם פערל'וסט ניט געקענט בערוהיגען! און דערום האָב איך גענומען ערהארד'ן צו מיר. כ'האָב געוואונען זיין וואַרם, נעטריי קינדערהארץ פאר מיר, — ביז דעם טאָג — אָה!

באָרק מאַן: ביז ווען?

עללאַ רענט היים: ביז זיין מוטער, — זיין לייבליכע מוטער, מיין איך, האָט איהם ביי מיר אוועקגענומען.

באָרק מאַן: ער האָט דאָך געמוזט אוועקגעהן פון דיר. אהער אין שטאָדט אריין.

עללאַ רענט היים (פערברעכט די הענד): יאָ, אָבער ווייסטו איך קען מעהר ניט אריבערטראָגען אָט די פערלאָזענקייט! אָט די וויסטקייט! דעם פערל'וסט פון דיין זוהנ'ס האַרץ!

באָרק מאַן (מיט אַן אויסדרוק פון האַס אין זיינע אויגען):
הם, — דאָס האָסטו זיכער ניט פערלאָרען, עללאַ. מען פערלירט ניט אזוי לייכט א האַרץ צוליעב דער — וואָס וואוינט דאָ אין דעם אונטערשטען עמאָזש.

עללאַ רענט היים: איך האָב ערהארד'ן פערלאָרען דאָ. און זי האָט איהם צוריק געוואונען. אָדער אן אנדערע נאָך דערצו. דאָס ווייזט זיך דאָך ארויס דייטליך גענוג פון די בריעה, וואָס ער שרייבט מיר ווען ניט ווען.

באָרק מאַן: דו ביסט אלזאָ געקומען אהער, איהם וויעדער צונעהמען צו דיר?

עללאַ רענט היים: יאָ, ווען דאָס וואָלט נור מעגליך געווען! —

באָרק מאַן: מעגליך איז דאָס שוין, ווען דו ווילסט עס

ניט אנדערש האָבען. וואָרים דו האָסט דאָך דאָס גרעסטע און
ערשטע רעכט אויף איהם.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם : א ד , א ר ע כ ט , א ר ע כ ט ! ו ו אָ ם
קומט מיר ארויס פון רעכט? האָב איך איהם ניט פרייוויליג, —
דאן האָב איך איהם גאָרנישט. און איהם האָבען, דאָס מוז איך!
אין גאנצען און ניט־געטהיילט מוז איך איצט האָבען דאָס הארץ
פון מיין קינד!

ב אָ ר ק מ א ן : דו דארפסט ניט פערנעסען, אז ערהארד איז
שוין אריין אין צוואנציגסטען יאָהר. לאנג קענסטו יעדענפאלס
ניט רעכענען דערויף, צו האָבען זיין הארץ אין גאנצען און ניט גע-
טהיילט, ווי דו דריקסט זיך אויס.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם (מיט אַן אומעטיגען שמויכעל) : עס
דארף גאָר ניט געדויערן אזוי לאנג ווי דו מיינסט.

ב אָ ר ק מ א ן : ווירקליך ניט? כ'האָב געמיינט, אז וואָס
דו פאָדערסט, דאָס פאָדערסט דו ביז צום ענד פון דיין לעבען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם : דאָס איז ווירקליך אזוי. אָבער דער-
פאר דארף עס דאָך ניט געדויערן אזוי לאנג.

ב אָ ר ק מ א ן (ערשטוינט) : וואָס מיינסטו דערמיט?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם : דו ווייסט דאָך געוויס, אז איך בין
נאָכאנאנד געווען ניט געזונד די אלע לעצטע יאָהרען.

ב אָ ר ק מ א ן : אזוי?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם : דו ווייסט עס גאָר ניט?

ב אָ ר ק מ א ן : ניין, איגענטליך ניט —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם (קוקט איהם אָן איבערראשט) : ער-

הארד האָט דיר גאָר ניט דערצעהלט וועגען דעם?

ב אָ ר ק מ א ן : כ'קען זיך ווירקליך אין דער רגע ניט דער-

מאָנען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י י ם : ער האָט מיך פילייכט איבערהויפט

קיינמאָל ניט דערמאָנט?

ב אָ ר ק מ א ן : יאָ, דאָס יאָ; דערמאָנט האָט ער דיך, גלויב

איך. איבערויגענס זעה איך איהם גאנץ זעלטען. כמעט קיינמאָל

ניט. אונטען איז דאָ אימיצער, וואָס רייסט איהם אוועק פון מיר.
אוועק, אוועק, פערשטעהסטו מיך.
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : ווייסטו דאָס אזוי זיכער,
באַרקמאן ?

ב א ר ק מ אן : גאנץ זיכער. (בייט דעם טאָן). אלזאָ, דו ביסט
געווען ניט געזונד, עללא ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : יאָ. און דעם הערבסט איז די
קראנקהייט געוואָרען אזוי שלעכט, אז איך האָב געמוזט קומען
אהער, זיך בעראַטהען מיט ערפאָהרענע דאָקטוירים.

ב א ר ק מ אן : נו, און דו האָסט שוין מיט זיי גערעדט ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : יאָ, היינט פאַרמיטאג.

ב א ר ק מ אן : און וואָס האָבען זיי געזאָגט ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : זיי האָבען מיר פאַלשטענדיג בע-

שטעטיגט דאָס, פאר וואָס איך האָב שוין לאַנג מורא געהאט —

ב א ר ק מ אן : נו ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ (איינפאַר און רוטיג) : איך לייד פון

א טויטליכער קראנקהייט, באַרקמאן.

ב א ר ק מ אן : אַך, גלויב דאָך ניט אין אזעלכע זאכען,

עללא !

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : ס'איז א קריינק, צו וועלכער ס'איז

ניטאָ קיין שום הילף, וועלכע קען ניט געהיילט ווערן. די דאָקטוירים

ווייסען ניט פון קיין מיטעל דערצו. זיי מוזען לאָזען די קראַנק-

הייט געהן איהר גאנג. קענען גאַרנישט טהאָן, זי אַבצוהאלטען.

בלויז שטילען אביסעל די ליידען. און דאָס איז דאָך אויך נאָך א

שטיקעל גליק.

ב א ר ק מ אן : אַך, דאָס קען נאָך לאַנג דויערן, — גלויב

מיר, עללא.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י מ : מעגליך, אז דאָס קען נאָך געדויערן

איבער'ן ווינטער, האָט מען מיר געזאָגט.

ב א ר ק מ אן (ניט דענקענדיג עפעס דערביי) : נאָ, דער ווינט-

טער, — איז דאָך נאָך לאַנג.

עללא רענטהיים (שטיל): יעדענפאלס איז ער לאנג
גענוג פאר מיר.

באָרקמאן (בייט דעם געשפרעד): אָבער ווי אזוי האָסט
דו פאַרט געקענט בעקומען די קראַנקהייט? דו האָסט דאָך זיכער
געפיהרט א געזונד און רעגעלמעסיג לעבען — ווי אזוי האָט זיך
דאָס פאַרט גענומען צו דיר?

עללא רענטהיים (גיט אַ קוק אויף איהם): די דאָך-
טוירים דענקען, אז איך האָב פיליכט אמאָל דורכגעמאַכט אַ
שטאַרקע אויפטרייסלונג פון געמיטה.

באָרקמאן (פלאַקערט אויף): א געמיטה-אויפטרייסלונג!
אַהא, כ'פערשטעה שוין! דערין בין איך אודאי שולדיג!

עללא רענטהיים (מיט אַ וואַקסענדער אינערליכער אויפ-
רעגונג): ס'איז צו שפעט איצט דאָס פונאַנדערצוגלידערן.
אָבער איך מוז צוריק האָבען ביי זיך מיין איינציג האַרצענס-
קינד, איידער איך צושייד זיך מיט'ן לעבען! ס'אז פאַר מיר אזא
מורא'דיג טרויעריגער געדאַנק, זיך צו שיידען מיט אלצדינג, וואָס
לעבט, — די זונן און לופט און ליכט, ניט איבערלאָזענדיג כאַטש
איין איינציג וועזען, וואָס זאָל דענקען פון מיר, זיך דערמאָנען
אָן מיר, וואָרם און אומעטיג, — אזוי ווי אַ זעהן דערמאָנט זיך אָן
דער מוטער, וואָס ער האָט פערלאָרען.

באָרקמאן (נאָך אַ קורצער פויזע): נעהם איהם, עללא, —
אויב דו קענסט איהם געווינען.

עללא רענטהיים (לעבעדיג): דו וויליגסט איין?
קענסטו דאָס?

באָרקמאן (מיט אַ פינסטערער מיענע): יאָ. און ס'איז
נאָר ניט אזא גרויסער אָפּפער. וואָרים איך האָב דאָך איהם סיי
ווי סיי ניט.

עללא רענטהיים: כ'דאַנק דיר פונדעסטעוועגען פון
האַרצען פאַר דעם אָפּפער! — איצט האָב איך אָבער נאָך אַ ביטע
צו דיר. ביי מיר אין די אויגען אַ גרויסע ביטע, באַרקמאן.

באָרקמאן: נו, לאַמיך הערען וואָס.

עללא רענטהיים: ביי דיר וועט עס פילייכט אויסקור
קען קינדערש, — וועסט עס אפשר נאָר ניט פערשטעהן —
באַרקמאן: נו, נו — זאָג שוין, וואָס איז דאָס אזוינס!
עללא רענטהיים: ווען איך וועל שטארבען — און
דאָס וועט שוין לאנג ניט נעהמען — לאָז איך איבער א פערמעגען,
א היבשען פערמעגען —

באַרקמאן: דאָס קען איך מיר פאַרשטעלען.
עללא רענטהיים: און איך האָב ברעה, עס אלעס אָב-
זאָגען ערהארד'ן.

באַרקמאן: נו יאָ, דו האָסט דאָך טאקע ניט קיין אנדערן,
וואָס זאָל דיר שמעהן נעהענטער איידער ער.

עללא רענטהיים (וואַרם): ניין, ס'איז ווירקליך ניטאָ
קיינער, וואָס זאָל מיר שמעהן נעהענטער איידער ער.

באַרקמאן: קיינער פון דיין אייגענער פאמיליע. דו ביסט
די לעצטע.

עללא רענטהיים (שאַקעלט לאַנגזאַם מיט'ן קאָפּ): דאָס
איז גראַד, וואָס איך וויל זאָגען. ווען איך שטארב, — דאן שטארבט
אויך דער נאָמען רענטהיים. און דאָס איז פאר מיר אזא
שרעקליכער, אזא פייניגענדער געדאַנק. אויסגעמעקט פון'ם לעבען
— אפילו דער נאָמען —

באַרקמאן (כאַפט זיך אויף): אַהא, — איך זעה, וואוהין
דו ציעלסט!

עללא רענטהיים (ליידענשאַפטליך): דערלאָז עס ניט!
זאָל ערהארד טראָגען דעם נאָמען נאָך מיר!

באַרקמאן (מיט אַ האַרמען בליק): איך פערשטעה, וואָס
דו מיינסט. דו ווילסט מיין זוהן בעפרייען דערפון, ער זאָל ניט
דארפען טראָגען דעם נאָמען פון זיין פאָטער. דאָס איז דיין מיון.
עללא רענטהיים: ניין, ניין, ניט דאָס! איך אליין
וואָלט איהם אזוי שטאַלץ און אזוי פרעהליך געטראָגען אינאיינעם
מיט דיר! אָבער א מוטער, וואָס דארף באלד שטארבען — א נאָ-

מען איז א סך א פעסטערער באַנד, איידער דו שטעלסט זיך פאַר, באַרקמאַן.

באַרקמאַן (קאַלט און שטאַלץ): זעהר גוט, עללאַ. איך בין מאַן גענוג, אליין צו טראָגען מיין נאַמען.

עללאַ רענט היים (כאַפט איהם אָן פאַר די הענד און דריקט זיי): כ'דאַנק דיר, כ'דאַנק דיר! איצט איז אונזער רעכט-נונג פאַלשטענדיג אונטערגעצויגען! יאָ, יאָ, אזוי איז דאָס! דו האָסט צוריק גוט געמאַכט, וואָס דו האָסט געקענט גוט מאַכען. וואָרים אז איך וועל אוועקגעהן פון דער וועלט, בלייבט נאָך מיר ערהאַרד רענטהיים!

די טאַפעטען-טיר ווערט פלוצלינג אויפגעמאַכט. מאַדאַם באַרקמאַן, מיט'ן שאַל איבער'ן קאַפּ, בעווייזט זיך אין דער טיר. מאַדאַם באַרקמאַן (שרעקליך צוקאַכט): קיינמאַל אין לעבען זאָל ערהאַרד אזוי ניט הייסען!

עללאַ רענט היים (טרעט אָב הינטערווילאַכס): גונד הילד!

באַרקמאַן (מיט אַ האַרמען, סטראַשענדען טאָן): דאָ ארויף צו מיר ערלויב איך קיינעם ניט צו קומען.

מאַדאַם באַרקמאַן (טהוט אַ טראַט אַריין איבערווייניג אין זאאל): כ'נעהם זיך די ערלויבעניש.

באַרקמאַן (געהט איהר אַנטקעגען): וואָס ווילסט דו פון מיר?

מאַדאַם באַרקמאַן: איך וויל קעמפּפּען און שטרייב טען פאַר דיר. דיך פערטהיידניגען געגען די ביזע כחות.

עללאַ רענטהיים: די ערגסטע ביזע כחות געפינען זיך אין דיר אליין, גונהילד!

מאַדאַם באַרקמאַן (האַרט): דערפון רעדען מיר ניט. (סטראַשענדיג, מיט אַן אויפגעהויבענעם אָרם). אָבער דאָס זאָג איך אייך — זיין פאַטער'ס נאַמען וועט ער טראָגען! און הויך וועט ער איהם טראָגען און פון דאָס ניי בריינגען עהרע און גרויסקייט! און

איך אליין וועל זיין מוטער זיין! איך אליין! צו מיר זאָל מיין
זוהן'ס הארץ געהערען. צו מיר און ניט צו קיין אנדערער.

אַב דורך די טאַפעטען-טיר, וועלכע זי מאַכט צו הינטער זיך.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (צוטרויסעלט און אָנגעגריפען):
באַרקמאן, — ערהארד וועט געהן צו גרונד דאָ אין אָט די שטור-
רעמס. עס מוז קומען צו אן איינפערשטענדנים צווישען דיר און
גונהילד. מיר מוזען גלייך ארונטערגעהן צו איהר.

ב אַ ר ק מ א ן (קוקט זי אָן): מיר? איך אויך, מיינסטו?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם: מיר ביידע, דו און איך.

ב אַ ר ק מ א ן (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ): זי איז האַרט, זאָג איך
דיר. האַרט ווי דאָס רויע מעטאַל, וואָס איך האָב אמאָל געוואָלט
ארויסהאקען פון די בערג.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם: טאָ פרוביר עם איצט!

ב אַ ר ק מ א ן שטעהט שטיל, אָהן אַן ענטפער, און קוקט זי אָן

אונענטשלאָסען.

ה ב י ט ע ר א ק מ י

מאדאם באַרקמאַן'ס וואווינ-צימער. דער לאַמפּ אויף'ן טיש, מאַס לעבען קאַנאַפע, ברענט נאָך אַלין. אין גארטען-צימער איז פינסטער. מאַדאם באַרקמאַן מיט'ן שאַל איבער'ן קאָפּ, קומט אַרײַן דורך די קאַרידאָר-טיר. זי איז שטאַרק אויפגערעגט, געהט צו צום פענ-סטער און ציהט אַביסעל פונאַנדער די פאַרהאַנגלאַך, דאַן געהט זי צו צום אווױען און זעצט זיך אַנידער, שפּרינגט אָבער באַלד ווױדער אויף און טהוט אַ ציה דאָס גלעקעל. בלויבט שטעהן בײַ דער קאַנאַפע און וואַרט אַ ווױלע. קײנער ווױזט זיך נישט. זי קלינגט ווױדער, דאָס מאַל שטאַרקער.

דאָס דיענסט-מײדעל קומט אין אַ ווױלע ארום אַרײַן פון קאַרידאָר, זי זעהט אויס ברוגז'לאַך און פערשלאָפען און מען קען דערקענען אויף איהר, אז זי האָט אין גרויס אוילעניש ארויפגעכאַפט די קליידער אויף זיך.

מאדאם באַרקמאַן (אונגעדולדיג): וואָס איז אייך גע-
שעהן, מאלענע? כ'האַב שוין צוויי מאַל געקלאָנגען.
דאָס דיענסט-מײדעל: כ'האַב געהערט, גנעדיגע פּרײַ.

מאדאם באַרקמאַן: און איהר זייט פונדעסטוועגען
ניט אַרײַנגעקומען.

דאָס דיענסט-מײדעל (בײַז): כ'האַב זיך דאָך גע-
מוזט פריהער אָנטהאַן, צי ניין?

מאדאם באַרקמאַן: יאָ, טהוט זיך אקאַרשט אָן ווי
געהעריג איז. און דאן מוזט איהר גלייך אַריבערלויפען רופען מיין
זוהן.

דאָס די ענסט מיידעל (קוקט זי אָן ערשטוינט): דעם
 יונגען הערר זאָל איך רופען?
 מאדאם באַרקמאן: יאָ, זאָגט איהם, אז ער מוז גלייך
 קומען אהער; כ'האָב מיט איהם וואָס צו ריידען.
 דאָס די ענסט מיידעל (מורמלענדיג): דאן מיינ איך
 איז די בעסטע זאך איך זאָל אויפוועקען דעם קוטשער דאָרט ביים
 פּערוואַלטער.
 מאדאם באַרקמאן: נאָך וואָס עפעס דעם קוטשער?
 דאָס די ענסט מיידעל: ער זאָל איינשפּאַנען דעם
 שליסען. ס'געהט א שרעקליכער שנעע אויף דרויסען.
 מאדאם באַרקמאן: אה, ס'מאכט ניט אויס. איילט
 זיך אקאָרשט צו און געהט אריבער אהין! ס'איז דאָך דאָ גלייך
 ביים עק גאס.
 דאָס די ענסט מיידעל: אָבער ננעדיגע פרוי, דאָס איז
 גאָר ניט דאָ ביים עק גאס.
 מאדאם באַרקמאן: געוויס איז דאָס דאָ נאָהענט.
 איהר ווייסט ניט, וואו אדוואָקאט הינקעל'ס ווילא איז?
 דאָס די ענסט מיידעל (מיט אַ שטעכעדיגען טאָן): אדך
 אזוי, דאָרט איז ער גאָר איצט, דער יונגער הערר?
 מאדאם באַרקמאן (ערשטוינט): נו, יאָ, וואו דען זאָל
 ער זיין?
 דאָס די ענסט מיידעל (שמויכעלט): נאָ, כ'האָב גאָר
 געמיינט, אז ער איז דאָרט, וואו ער איז געוועהנליך.
 מאדאם באַרקמאן: וואו מיינט איהר?
 דאָס די ענסט מיידעל: דאָרט ביי דער מאדאם וויל-
 טאָן, ווי זיי רופען זי.
 מאדאם באַרקמאן: ביי מאדאם ווילטאָן? אַהין
 געהט דאָך מיינן זעהן ניט אזוי אָפט.
 דאָס די ענסט מיידעל (מורמלענדיג מיט אַ האַלבען
 מויל): און איך האָב געהערט זאָגען, אז ער קומט אלע טאָג
 אהין.

מאדאם באַרקמאן: דאָס איז בלויז אונזיגן, מאלענע,
איצט לויפט נור אריבער צו די הינקעלס און זעהט אקאָרשט, איהר
זאָלט מיט איהם אליין רעדען.

דאָס דיענסט מיידעל (פּערוואַרפט דעם קאַפּ אין דער
הויך): יאָ, גוט; כ'נעה שוין.

זי לאָזט זיך ארויסגעהן דורך דעם קאָרידאָר. אין דערזעלבער רגע
עפענט זיך די קאָרידאָר־טיר. עללאַ רענטהיים און באַרק-
מאָן בעווייזען זיך אויף דער שוועל.

מאדאם באַרקמאן (טהוט אַ טראַט צוריק, זיך וואַקלענ-
דיג): וואָס זאָל דאָס בעדייטען?

דאָס דיענסט מיידעל (דערשראָקען, לעגט אינסטינקט-
טיין צונויף די הענד): אָה, גאָט!

מאדאם באַרקמאן (שעפטשעט צו דעם מוידעל): זאָגט
איהם, אז ער מוז שוין קומען, די מינוט!

דאָס דיענסט מיידעל (שמיל): יאָ, גנעריגע פרוי,
עללאַ רענטהיים און נאָך איהר באַרקמאן קומען אריין אין צי-
מער. דאָס דיענסטמיידעל גנב'עט זיך אַרויס, הינטער זיי און מאַכט צו

די טיר.

קורצע פּויע.

מאדאם באַרקמאן (האַט צוריקגעוואונען איהר זעלבסט-
קאָנטראָלע, ווענדעט זיך צו עללאַ/ו): וואָס וויל ער דאָ אונטען ביי
מיר אין צימער?

עללאַ רענטהיים: ער וויל פּרוואווען קומען צו א פּער-
שטענדנים מיט דיר, גונהילד.

מאדאם באַרקמאן: דאָס האָט ער ביז אהער קיינמאָל
ניט געפּרוואוט.

עללאַ רענטהיים: איצטער וויל ער עס.

מאדאם באַרקמאן: דאָס לעצטע מאָל, וואָס מיר זיי-
נען געשטאנען איינס געגען אנדערן, — דאָס איז געווען פּאר'ן
געריכט. דאן, ווען איך בין פּאָרגערופען געוואָרען אלס עדות, אַב-
צוגעבען אן ערקלעהרונג —

באַרק מאן (געהט צו נעהענטער): און היינט בין איך
דער עדות; היינט האָב איך אָבצוגעבען אן ערקלעהרונג.
מאדאם באַרק מאן (טהוט אַ קוק אויף איהם): דו!
באַרק מאן: ניט מכה דעם, וואָס איך האָב בעגאנגען.
דאָס ווייס דאָך די גאנצע וועלט.

מאדאם באַרק מאן (מיט אַ ביטערן זיפן): יא, דאָס
איז אמת. די גאנצע וועלט ווייס עס.

באַרק מאן: זי ווייס אָבער ניט, פארוואָס איך האָב
עס געטהאָן. פארוואָס איך האָב עס געמוזט טהאָן. די מענ-
שען בעגרייפן ניט, אז איך האָב עס געמוזט, ווייל איך בין
געווען איך, — ווייל איך בין געווען יאָהאן גאבריעל באַרקמאן,
— און ניט קיין אנדערער. און אָט וועגען דעם זאָלסט דו
איצט הערען מיין ערקלעהרונג.

מאדאם באַרק מאן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): אומזיסט די
מיה. טרייב-מאָטיווען ערקלעהרען קיינעם ניט פריי. און אינספּיר-
ראַציעס אויך ניט.

באַרק מאן: אָבער ביי זיך אין די אייגענע אויגען קע-
נען זיי איינעם יאָ בעפרייען.

מאדאם באַרק מאן (גיט אַ מאַך מיט דער האַנד): אַך,
לאָז צורוה! כ'האָב גענוג און איבער גענוג נאָכגעדענקט וועגען
אָט די דונקעלע געשיכטען דיינע.

באַרק מאן: איך אויך. אין די פינף לאַנגע יאָהרען אין
מיין געפענגניס-קעמערל — און ערגעץ אנדערש — האָב איך גע-
האט צייט דערצו. און אין די אכט יאָהר אויבען אין זאַל האָב
איך געהאט נאָך מעהר צייט. כ'האָב וויעדער אמאָל צוגלידערט
די גאנצע זאך, פון דאָס ניי געמאכט דעם פּראָצעס — פאר זיך
אליין. איך בין מיין אייגענער פּראָקוראָר געווען, מיין אייגענער
אדוואָקאט, מיין אייגענער ריכטער. אונפארטייאישער ווי יעטוער
דער אנדערער, — דאָס מוז איך דיר זאָגען. אויבען אין זאַל בין
איך ארומגעגאנגען און האָב דורכגעקוקט יעדע איינצעלנע פון מיין
נע האַנדלונגען, זיי דורכגעשפּירט ביז דאָס סאמע אינעוועניגסטע.

כ'האָב זיי בעטראַכט פון פאַרענט און פון הינטען, פונקט אזוי אָהן
אינזעהעניש, פונקט אזוי אומ'ברחמנות'דיג ווי וועלכער עס איז
אדוואָקאט. און דער רעזולטאט, דער לעצטער אורטהייַל, צו וועל-
כען איך קום אלץ, איז אָט וואָס: דער איינציגער, געגען וועמען
איך האָב זיך פּערזינדיגט, — דאָס בין איך אליין.

מאדאם באַרקמאן: און געגען מיר, הייסט עס, ניט?
און געגען דיין זוהן?

באַרקמאן: דו און ער, איהר זייט אריינגערעכענט אין
כלל, ווען איך רייד פון מיר אליין.

מאדאם באַרקמאן: און די הונדערטער אנדערע? די,
וועמען דו האָסט, ווי מען זאָגט, רואינירט?

באַרקמאן (צוקאָכט זיך): כ'האָב געהאט די מאַכט! און
דאן דעם אונבעזיענבארען טריעב טיעף ביי מיר אינעוועניג! דאָ
זיינען זיי געלעגען, די געבונדענע, די געשמידטע מיליאָנען, איר-
בער'ן גאנצען לאַנד, אין די טיעפענישען פון די בערג, און האָבען
מיד גערופען! האָבען געשריען צו מיר, איך זאָל זיי בעפרייען!
אָבער קיינער פון די אלע אנדערע האָט עס ניט געהערט. כלוין
איך אליין.

מאדאם באַרקמאן: יא, צו דער שאַנדע און שמאָד
פון'ס נאָמען באַרקמאן.

באַרקמאן: כ'וואָלט געוואָלט וויסען, צי די אנדערע, ווען
זיי האָבען די מאַכט דערצו, וואָלטען ניט געהאנדעלט פונקט ווי
איך.

מאדאם באַרקמאן: קיינער, קיינער אויסער דיר וואָלט
עס ניט געטהאָן!

באַרקמאן: אפשר ניט. אָבער נור דערפאר ניט, ווייל
זיי האָבען ניט מיינע פעהיגקייטען. און ווען זיי וואָלטען עס
יאָ געטהאָן, וואָלטען זיי דאָס ניט געטהאָן האָבענדיג מיינע
צוועקען פאר די אויגען. די האַנדלונג וואָלט דאן געוואָרען אַ גאנץ
אנדערע. — קורץ און גוט, — איך האָב זיך אליין ערקלעהרט פריי.

על לא רענט היים (מיט א ווייכען, בעטענדען טאָן) : אַך, קענסטו דאָס זאָגען אזוי זיכער, באַרקמאן ?
באַרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) : כ'האַב זיך ערקלעהרט פריי אין דעם פרט. איצט אָבער קומט די גרויסע, שווערע זעלבסט-אַנקלאַגע.

מאדאם באַרקמאן : און די איז — ?
באַרקמאן : דאָ אויבען בין איך ארומגעגאנגען און האָב פערשווענדט גאנצע אכט טהייערע יאָהרען פון מיין לעבען ! דעם זעלבען טאָג, וואָס איך בין בעפרייט געוואָרען, האָב איך געדארפט ארויסגעהן אין דער ווירקליכקייט, — אין דער אייווערנער, טרוימ-לאַזער ווירקליכקייט ! כ'האַב געדארפט וויעדער אָנהויבען פון אונטען און פון דאָס ניי ארויפשטייגען אין דער הויך, — העכער ארויף ווי ווען עס איז פריהער, — ניט קוקענדיג אויף דעם וואָס איז געשעהן.

מאדאם באַרקמאן : אַך, דאָס וואָלט בלויז געווען דאָס זעלבע לעבען נאָך אמאָל, — גלויב מיר.

באַרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ און קוקט זי אָן מיט אַ בער-לעהרענדער מיענע) : עס פאסירט קיין נייעם ניט ; דאָס איז אמת. אָבער דאָס, וואָס איז געשעהן, — וויעדערהאָלט זיך אויף ניט. דאָס אויג איז עס, וואָס פערוואנדעלט די טהאטען. דאָס ניי געבאָרענע אויג פערוואנדעלט די אלטע טהאט. (האַקט אָב). אָבער דאָס פערשטעהסט דו ניט.

מאדאם באַרקמאן (קירץ) : ניין, כ'פערשטעהע עס ניט. באַרקמאן : יא, דאָס איז טאקע דער פלוך, וואָס איך האָב קיינמאָל ניט געפונען קיין איינציגע מענשען-זעלע, וואָס זאָל מיך פערשטעהן.

על לא רענט היים (טהוט אַ קוק אויף איהם) : קיין איינ-ציגע ניט, באַרקמאן ?

באַרקמאן : אויסער ביי איינער — פיליכט. שוין לאנג, לאנג צוריק. אין די טעג, ווען מיר האָט זיך געדוכט, אז איך נייטיג זיך גאָר ניט אין פערשטענדנים. אויסערדעם, שפעטער, ביי

קיינעם ניט! כ'האָב ניט געהאט קיינעם, וואָס זאָל וואַכען איבער מיר, וואָס זאָל זיין אימער גרייט, מיך צו רופען, — מיר צו קלינגען ווי אַ מאָרגען-גלֶאָק, — מיך וועקען צו נייער, מוטיגער אר-בייט. — און דאן אריינרעדען אין מיר, פּערזיכערן מיר, אז איך האָב ניט בעגאנגען קיין שום אונפּערציייהליכע טהאַט.

מאדאם באַרקמאַן (מיט אַ שפּאַטישען געלעכטער): אזוי, דאָס מוזען אנדערע בריינגען צו דיר פון דרויסען?

באַרקמאַן (אויסער זיך פאר כעס): יאָ, ווען די גאַנצע וועלט שרייט און ליארעמט מיר אנטקעגען, אז איך בין אַ געזונקע-נער מענש, וועמען מען קען שוין מעהר ניט העלפען, דאן קענען דאָך אַנקומען אויף מיר אזוינע מינוטען ווען איך הויב שיער ניט אָן אליין צו גלויבען אין דעם. (הויבט אויף דעם קאַפּ אין דער הויך). דאן קומט אָבער מיין אינערסטעס בעוואוסטזיין ארויף פון אויבען מיט טריאומף. און דאָס ערקלעהרט מיך פריי!

מאדאם באַרקמאַן (מיט אַ שטרינגען בליק): פאַר-וואָס ביסט דו קיינמאָל ניט געקומען צו מיר, זוכען דאָס, וואָס דו רופסט פּערשטענדנים?

באַרקמאַן: וואָלט דאָס עפעס גענוצט, ווען איך וואָלט צו דיר געקומען?

מאדאם באַרקמאַן (גיט אַ מאַך מיט דער האַנד): דו האָסט אלע מאָל ליעב געהאט נור זיך אליין, — דאָס איז די גאַנ-צע צרה.

באַרקמאַן (שטאַליק): איך האָב געליעבט די מאכט —

מאדאם באַרקמאַן: די מאכט, יאָ!

באַרקמאַן: — די מאכט, צו קענען שאפען מענשען-גליק ווייט, ווייט ארום מיר.

מאדאם באַרקמאַן: דו האָסט אמאָל געהאט די מאכט, מיך גליקליך צו מאכען. האָסטו זי דערצו בענוצט?

באַרקמאַן (מוידיש אויס איהר בליק): אימיוצער מוז גע-וועהנליך אונטערנעהן — ביי אַ שיה-אונגליק.

מאדאם באַרקמאַן: און דיין אייגענער זוהן? האָסטו

בענוצען דיין מאכט דערצו — האָסטו דו וואָס געטהאָן, איהם גליק
ליך צו מאכען?

באַרק מאַן: איהם קען איך ניט.

מאדאם באַרק מאַן: יאָ, דאָס איז אמת. דו קענסט
איהם אפילו ניט.

באַרק מאַן (הארט): דאָס האָסטו דו, — דו, זיין מוטער
געזאָרנט דערפאר!

מאדאם באַרק מאַן (גיט אַ קוק אויף איהם און זאָגט מיט
אַן אויסדרוק פון שטאַלץ): אַה, דו ווייסט ניט, פאר וואָס איך האָב
געזאָרנט!

באַרק מאַן: דו?

מאדאם באַרק מאַן: יאָ, איך. איך אליין.

באַרק מאַן: טאָ לאָמיר הערען פאר וואָס.

מאדאם באַרק מאַן: פאר דיין אנדענקען האָב איך גע-
זאָרנט.

באַרק מאַן (מיט אַ קורצען, טרוקענעם געלעכטער): פאר
מיין אנדענקען? הער נור, הער! דאָס קלינגט דאָך כמעט ווי איך
וואָלט שוין געווען טויט.

מאדאם באַרק מאַן (מיט בעשאַנג): דאָס ביסטו
טאקע.

באַרק מאַן (לאַנגזאַם): יאָ, דעריין ביסטו אפשר גערעכט.
(קאכט אויף). אָבער ניין. ניין! נאָך נישט! כ'בין געווען נאָהענט,
זעהר נאָהענט דערצו. אָבער איצט האָב איך ערוואכט. כ'בין צו-
ריק געקומען צו זיך. דאָס לעבען ליענט נאָך פאָר מיר. כ'זעה עס,
דאָס דאָזיגע נייע, פינקלענדע לעבען, וואָס געהרט דאָ און ווארט.
— און דו וועסט עס נאָך אויך זעהן.

מאדאם באַרק מאַן (מיט אַן אויפגעהויבענער האַנד):
זאָר זיך דיר מעהר ניט חלומ'ען פון לעבען! ליעג רוהיג וואו דו
ליענסט!

עפּלאַרענט היים (אויפגעבראַכט): גונהילד! גונ-
הילד, — ווי קענסטו דאָס! —

מאדאם באַרקמאן (הערט זיך ניט צו צו איהר): איך
ווייל אויפשטעלען דעם מאָנומענט אויף'ן קבר.

באַרקמאן: די שאַנד־זייל, מיינסט דו אודאי?

מאדאם באַרקמאן (מיט וואַקסענדער אויפֿרעגונג):
אַה, ניין, דאָס וועט ניט זיין קיין מאָנומענט פון שטיין אָדער מע-
טאַל. און קיינער זאָל ניט האָבען די זכיה אויסצוקריצען א שפּאַך
טישע אויפֿשריפט אויף דעם מאָנומענט, וואָס איך וועל דיר שטע-
לען. דאָס וועט זיין א לעבעדיגער צוים פון בוימער און בוימלאַך,
געדיכט געפלאַנצט, גאנץ געדיכט ארום דיין קבר־לעבען. פֿערדעקען
וועט ער די נאנצע פינסטערניש, וואָס איז אמאָל געווען. און פֿע-
רשטעלען פון מענשענ'ס אויגען וועט ער יאָהאן גאבריעל באַרקמאן!
באַרקמאן (מיט אַ הייזעריגער און שניידענדער שטימע):

און אַט דאָס לעבעס־ווערק ווילסט דו שאַפען?

מאדאם באַרקמאן: ניט מיט מיין אייגענער קראַפט.
דערפון קען איך גאָר ניט דענקען. אָבער איך האָב זיך ערצויגען
איינעם, וואָס וועט מיר העלפען, וואָס וועט אָבעבען זיין לעבען
נור פאר דעם. ער וועט פיהרען א לעבען אין ריינקייט, אין הויכ-
קייט און אין ליכטיגען גלאַנץ, אזוי אז דיין אייגען גרוב־לעבען וועט
זיין ווי עס וואָלט גאָר קיינמאָל ניט געווען דאָ אויף דער ערד!

באַרקמאן (מיט אַ פינסטערער און דראָהענדער מיענע):

אויב דו מיינסט ערהארד'ן דערמיט, טאָ זאָג עס גלייך!

מאדאם באַרקמאן (קוקט איהם אַריין גלייך אין די
אויגען): יא, ס'איז ערהארד. מיין זעהן. ער, פון וועמען דו ווילסט
זיך אַבוואַגען — אלס כפרה פאר דינע אייגענע מעשים.

באַרקמאן (מיט אַ בליק אויף עללאַן): אלס כפרה פאר

מיין גרעסטע זינד.

מאדאם באַרקמאן: פאר דאָס וואָס דו האָסט געזינד
דינט אנטקעגען א פרעמדער. דערמאָן זיך נור, וואָס דו האָסט גע-
זינדיגט אנטקעגען מיר! (קוקט זיי ביידען אַן מיט אַ טריאומפֿירענד-
דען בליק). אָבער ער וועט אייך ניט הערען! ווען איך וועל איהם
רופען אין מיין נויטה, דאן וועט ער קומען צו מיר! וואָרים ביי

מיר וויל ער זיין! ביי מיר און קיינמאל ניט ביי אימיצען אנדערש — (האקט פלוצלינג אָב, הערט זיך צו און רופט אויס). אָט הער איך איהם! ער איז דאָ, — ער איז דאָ! ערהארד!

ערהארד באַרקמאַן רויסט אויף די קאַרידאָרסיר און קומט שנעל אַרײַן אין צימער. ער געהט אָנגעהאַן אין אויבער-דאָק און טראַגט דעם הוט אויף'ן קאַפּ.

ערהארד (כלײַד און דערשראָקען): אָבער מוטער, — אום נאַטעם ווילען, וואָס! —

ער דערוועהט באַרקמאַן'ן, וועלכער שמעהט ביי דער מיר, וואָס פיהרט צום גאַרטען-צימער, ווערט פערצימערט און נעהמט אַרונטער דעם הוט.

ערהארד (שוויגט אַ ווילען; דאָן פרעגט ער): וואָס וויל-סטו פון מיר, מוטער? וואָס איז דאָ געשעהן?

מאָדאָם באַרקמאַן (שפּרײַט אויס די אַרעמס צו איהם): איך וויל דײַך זעהן, ערהארד! כ'וויל דײַך האָבען ביי מיר, — אימער!

ערהארד (שטאַמלענדיג): ביי דיר — ? אימער! וואָס מיינסט דו דערמיט?

מאָדאָם באַרקמאַן: דאָ ביי מיר, דאָ ביי מיר וויל איך דײַך האָבען! וואָרים ס'איז דאָ אימיצער וואָס וויל דײַך אָב-רייסען פון מיר!

ערהארד (טרעט אָב אַ טריט צוריק): אה, דו ווייסט עס אלזאָ!

מאָדאָם באַרקמאַן: געוויס. ווייסטו עס אויך?
ערהארד (קוקט זי אָן ערשטוינט): צי איך ווייס עס?
יאָ, נאטירליך —

מאָדאָם באַרקמאַן: אהא, אן אָבגעמאכטע זאך! הינטער מיין רוקען! ערהארד, ערהארד!

ערהארד (שנעל): מוטער, זאָג מיר, וואָס ווייסט דו?
מאָדאָם באַרקמאַן: איך ווייס אלעס. איך ווייס, אז דיין מוחמע איז געקומען אהער, כדי דײַך אוועקצונעהמען פון מיר.

ערה אַרד: די מוהמע עללא!
עללא רענטהיים: דאן, הער נור פו יך אויס א
וויילע!

מאדאם באַרקמאן (רעדט ווייטער): זי וויל, איך זאָל
דיך אָבגעבען צו איהר אין די הענד. זי וויל דיר זיין א מוטער.
דו זאָלסט זיין איהר זוהן און ניט מיינער. דו זאָלסט ירש'ענען
אלעס, וואָס זי פערמאָנט. זאָלסט אוועקווארפען דיין אייגענעם
נאָמען און אנשטאט דעם אָננעהמען איהרען!

ערה אַרד: מוהמע עללא, איז דאָס אלעס אמת?

עללא רענטהיים: יאָ, ס'איז אמת.

ערה אַרד: איך הער עס צום ערשטען מאל. פארוואָס
וויילסט דו מיך איצט וויעדער האָבען ביי דיר?

עללא רענטהיים: ווייל איך פיהל, אז איך פערליר

דיך דאָ.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ האַרשען טאָן): צוליעב
מיר פערלירסט דו איהם, — יאָ! און אזוי דארף זיין.

עללא רענטהיים (מיט אַ בליק פול ביטער): ערהאַרד,
ס'איז מיר איצט שווער דרך צו פערלירען. וואָרים דו מוזט וויסען,
אז איך בין אן איינזאמע פרוי, וואָס האַלט ביים שטארבען.

ערה אַרד: ביים שטארבען —

עללא רענטהיים: יאָ, ביים שטארבען. וויילסט דו

זיין ביי מיר ביז צולעצט? זיך אין גאנצען אָנשליסען אָן מיר?
מיר זיין, אזוי ווי דו וואָלסט געווען מיין אייגען קינד —

מאדאם באַרקמאן (שלאָגט איהר איבער די רייד): —
און אוועקווארפען דיין מוטער און דערצו נאָך דיין לעבענס-אויפ-
גאבע אויך? וויילסטו דאָס, ערהאַרד?

עללא רענטהיים: עס איז בעשטימט, אז אין קורצען
געה איך אוועק פון דער וועלט. ענטפער מיר, ערהאַרד.

ערה אַרד (געריהרט און מיט וואַרעמקייט): מוהמע עללא,
— דו ביסט צו מיר געווען אזוי גוט. ביי דיר בין איך אויפגעוואק-

---

סען אין אזא פאָלשטענדיגען גליק, וואָס איז נור מעגליך צו געבען
א קינד.

מאדאם באַרקמאן: ערהאַרד, ערהאַרד!
עללאַרענטהיים: אַך, ווי גליקליך איך בין צו הערען
פון דיר אועלכע ווערטער!

ערהאַרד: — אָבער איך קען מיך איצט ניט אָפּפערן פאר
דיר. ס'איז מיר אונמעגליך זיך אין גאנצען אָבצוגעבען און דיר זיין
ווי א זון —

מאדאם באַרקמאן (טריאומפירענדיג): אָה, כ'האָב עס
געוואוסט! דו קריגסט איהם ניט! דו קריגסט איהם ניט, עללאַ!
עללאַרענטהיים (טרויעריג): איך זעה שוין. דו האָסט
איהם צוריק געוואונען.

מאדאם באַרקמאן: יאָ, — מיינער איז ער און מיינער
בלייבט ער! ערהאַרד, — ניט אמת, — מיר ביידע האָבען נאָך א
היבש שטיקעל וועגס צוזאמען צו געהן?

ערהאַרד (קעמפּענדיג מיט זיך אליין): מוטער, — כ'וועל
עס דיר בעסער גלייך אָפען ארויסזאָגען —

מאדאם באַרקמאן (געשפּאַנט): נו?
ערהאַרד: כ'האָב מורא, אז איך וועל בלויז קענען געהן
א קורץ שטיקעל וועג מיט דיר צוזאמען.

מאדאם באַרקמאן (שטעהט אַזוי ווי פון אַ דונער גע-
טראָפּען): וואָס מיינסט דו דערמיט?

ערהאַרד (מאַכט זיך קוראַזש): דו פּערגעסט גאָר, מוטער,
— איך בין דאָך אַזוי יונג! איך פּיחל, אז איך וועל דאָ אין דער
שטוב־לופט איינפאָך דערשטיקט ווערן, ווען עס וועט אַזוי ווייטער
אָנגעהן.

מאדאם באַרקמאן: דאָ — ביי מיר?
ערהאַרד: יאָ, דאָ ביי דיר, מוטער!

עללאַרענטהיים: טאָ קום מיט מיר, ערהאַרד!
ערהאַרד: אַך, מוהמע עללאַ, ס'איז ניט אויף קיין איין
האָר בעסער ביי דיר. אנדערש איז דאָרפּ. אָבער ניט בעסער.

ניט בעסער פאר מיר, הייסט דאָס. אויך דאָרט שמעקט עס מיט
לאַווענדער און רויזען, — פּערשטיקטע לופט דאָרט אזוי ווי דאָ!
מאָדאָם באַרקמאַן (צומרייסעלט, אָבער פּערלירט זיך ניט
אין איהר האַלשונג): פּערשטיקטע לופט ביי דיין מוטער, זאָנסט
דו!

ערהאַרד (ווערט אונגעדולדיגער): יאָ, כ'ווייס ווירקליך
ניט, ווי איך זאָל עס אנדערש אָנרופּען. אָט די אייביגע קראַנק-
האַפּטע וואַכזאַמקייט און — און פּערגעטערונג — אָדער וואָס עס
זאָל ניט זיין. איך קען עס מעהר ניט אויסהאַלטען!
מאָדאָם באַרקמאַן (קוקט איהם אָן מיט אַ טיעפּער
ערנסטקייט): פּערגעסטו, ערהאַרד, די אויפגאַבע, וואָס דו האָסט
אויף זיך גענומען אין לעבען?

ערהאַרד (פּלאַצט אַרויס): אַך, זאָג בעסער די אויפגאַב
בע, וואָס דו האָסט מיר געגעבען אין לעבען! דו, דו ביסט
געווען מיין ווילען! אליין האָב איך קיינמאָל ניט געטאָרט האָבען
קיין ווילען! איצט אָבער קען איך מעהר אָט דעם יאָך ניט
אריבערטראָגען! איך בין יונג! דאָס מוזט דו ניט פּערגעסען,
מוטער! (מיט אַ בליק פול מיט העפּליכקייט און איינזעהעניש אויף
באַרקמאַן). איך קען ניט אָבגעבען מיין לעבען אַלס קרבן פאַר אן
אנדערן. ווער אָט דער אנדערער זאָל ניט זיין.

מאָדאָם באַרקמאַן (אין וואַקסענדער אָנגסט): ווער
האָט דיר דאָס אזוי איבערגעמאַכט, ערהאַרד?
ערהאַרד (פיהלט זיך געטראָפען): ווער — קען איך
דען אליין ניט זיין דער, וואָס — ?

מאָדאָם באַרקמאַן: ניין, ניין, ניין! דו ביסט אונ-
טער דעם איינפלוס פון א פּרעמדער מאַכט, דו שטעחסט שוין
ניט מעהר אונטער דעם איינפלוס פון דיין מוטער. און אויך ניט
אונטער דעם איינפלוס פון דיין — דיין פּלעג-מוטער.

ערהאַרד (מיט אַ געצוואונגענער דרייסטקייט): איך
שטעה אונטער מיין אייגענעם איינפלוס, מוטער! און אויך אונ-
טער דער קראַפט פון מיין אייגענעם ווילען!

ב א ר ק מ א ן (געהט צו צו ערהארד'ן): דאן איז פילייכט
אויך מיינן שטונדע ענדליך געקומען.

ע ר ה א ר ד (פרעמד און מיט אן אָבגעמאָסטענער העפליכקייט):
ווי — ? וואָס מיינט דער פּאָטער דערמיט ?

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן (שפּאַטיש): יאָ, דאָס וואָלט איך
אויך טאקע וועלען וויסען.

ב א ר ק מ א ן (רעדט ווייטער אונגעשטערט): הער אויס, ער-
הארד, — וואָלטו וועלען געהן מיט דיין פּאָטער ? א מענש
וואָס איז געפאלען קען דורך דעם לעבען פון אן אנדערן גאָר ניט
געהאַלפּען ווערן. דאָס זיינען נור פּוסטע חלומות, וואָס מען האָט
דיר איינגעשמועסט — דאָ אונטען אין דער געפרעסטער שטוב-
לופט. ווען דו זאָלסט אפילו פיהרען א לעבען ווי אלע הייליגע פון
דער וועלט צוזאמענגענומען, — מיר וועט עס סיי ווי סיי גאָר-
נישט נוצען.

ע ר ה א ר ד (מיט אָבגעמאָסטענעם רעספעקט): דאָס איז זעהר
ריכטיג.

ב א ר ק מ א ן : יאָ, אזוי איז דאָס. און עס וואָלט אויך גע-
ווען פונקט אזוי נוצלאָז, ווען איך זאָל אזוי אָבפינסטערן מיינ לע-
בען אין חרטה און זעלבסט־פייניגונג. כ'האָב געפרוואוט זיך דורכ-
העלפּען מיט טרוימען און האָפּנונגען — אין די אלע פּערגאנגענע
יאָהרען. אָבער אזא לעבען איז ניט פאר מיר. און איצט וויל איך
מאכען א סוף צו דעם טרוימען.

ע ר ה א ר ד (מיט אַ לייכטער פּערגייגונג): און וואָס וויל —
וואָס וויל דער פּאָטער אלזאָ טהאָן ?

ב א ר ק מ א ן : זיך אליין ארויסהעלפּען וויל איך. וויעדער
אנפאנגען פון אנהויב. בלויז דורך זיין געגענווארט און זיין צו-
קונפט קען דער מענש גוט מאכען זיין פּערגאנגענהייט. דורך אר-
בייט, — דורך אונאויפהערליכע ארבייט פאר אלעס, וואָס איז מיר
אין דער יוגענד געשטאנען פאר די אויגען, אזוי ווי עס וואָלט גע-
ווען דאָס לעבען אליין, און וואָס שטעהט מיר איצט נאָך טויזענד

מאָל העכער ווי דאמאָלסט. ערהארד, — ווילסט דו געהן מיט מיר
און מיר העלפען אין אָט דעם נייעם לעבען?

מאדאם באַרקמאן (הויבט אויף די האַנד, וואַרנענדיג):
טהו עס ניט, ערהארד!

עללאַ רענטהיים (יוואַרם): יאָ, יאָ, טהו עס. אַך,
העלף איהם, ערהארד!

מאדאם באַרקמאן: און דאָס ראטהסט דו
איהם? דו, די איינזאמע, — די שטארבענדע.

עללאַ רענטהיים: מיט מיר מעג עס געהן, ווי עס
וויל.

מאדאם באַרקמאן: אבי נור איך בין עס ניט, וואָס
נעהמט איהם אוועק פון דיר.

עללאַ רענטהיים: גאנץ ריכטיג, גונהילד.

באַרקמאן: ווילסט דו, ערהארד?

ערהארד (אין פיינליכער פערלעגענהייט): פאָטער, —
איך קען עס איצט ניט. ס'איז איינפאך אונמעגליך!

באַרקמאן: אָבער וואָס ווילסטו פאָרט טהאָן?

ערהארד (פלאַקערט אויף): איך בין יונג! כ'וויל אויך
אמאָל לעבען! מיין אייגען לעבען וויל איך לעבען!

עללאַ רענטהיים: קענסט ניט געפערן בלויז א פאָר
קורצע מאָנאטען, אריינצואוואַרפען א ליכט-שטראהל אין אן אָרעם,
אויסגעלאָשען מענשען-לעבען?

ערהארד: מוהמע, איך קען עס ניט, ווי גערן איך זאָל
עס ניט וועלען טהאָן.

עללאַ רענטהיים: אויך ניט אימצען צוליעב, וואָס
איז דיר אזוי, אזוי איבערגעבען?

ערהארד: אזוי וואָהר איך לעב, מוהמע עללאַ, — כ'קען
עס ניט.

מאדאם באַרקמאן (קוקט איהם אַריין שאַרף אין די
אויגען): און אפילו דין מוטער קען דיר מעהר ניט האַלטען?

ערהארד: איך וועל דיר אימער ליעבען, מוטער. אָבער

איך קען ניט כסדר לעבען פאר דיר אליין. וואָרים דאָס איז פאר
מיר קיין לעבען ניט.

באַרק מאַן : מאָ קום און שלים זיך פאַרט אָן אָן מיר.
וואָרים לעבען, דאָס הייסט ארבייטען, ערהאַרד. קום, לאָמיר ביידע
ארויסגעהן אין לעבען און ארבייטען צוזאַמען!

ערהאַרד (ליידענשאַפטליך) : יאָ, אָבער איך וויל איצט
ניט ארבייטען! וואָרים איך בין יונג! ביז אהער האָב איך עס
ניט געוואוסט; אָבער איצט פיהל איך, אז עס נעהמט מיך דורך
ווי אַ הייסער שטראָם. ניין, איך וויל ניט ארבייטען! בלוז לע-
בען, לעבען, לעבען!

מאדאם באַרק מאַן (מיט אַן אויסרוף) : ערהאַרד, —
פאר וואָס ווילסטו דו לעבען!

ערהאַרד (מיט פינקעלדיגע אויגען) : פאר דאָס גליק, מור-
טער!

מאדאם באַרק מאַן : און וואו דענקסטו דאָס צו
געפינען?

ערהאַרד : איך האָב עס שוין געפונען!

מאדאם באַרק מאַן (שרייט אויס) : ערהאַרד —!
ערהאַרד געהט שנעל צו צו דער קאַרידאָר-טור און עפענט זי אויף.
ערהאַרד (רופט ארויס) : פעני, — איצט קענסטו אַרייכ-
קומען!

מאדאם ווילטאָן, מיט'ן מאַנטעל איבער זיך, בעווייזט
זיך אויף דער שוועל.
מאדאם באַרק מאַן (מיט אויפגעהויבענע הענד) : מא-
דאם ווילטאָן —!

מאדאם ווילטאָן (קלעהרט אַ וויילע; וואַרפט אַ פּרע-
גענדען בליק אויף ערהאַרד'ן) : קען איך אלזאָ —?
ערהאַרד : יאָ, איצט קענסטו שוין אַריינקומען. איך
האָב דערצעהלט אלעס.

מאדאם ווילטאָן געהט אַריין אין צימער. ערהאַרד פערמאַכט די

טיר, זי פערניגט זיך מיט אן אָבעמאַסענעם רעספעקט פאַר באַרק
מאַן, וועלכער ענטפערט שוויגענדיג אויף איהר בעגריסונג,
קורצע פויזע.

מאדאם ווילטאן (מיט אַ נידעריגער, אָבער פעסטער
שטימע): דאָס וואָרט איז אלזאָ ארויסגעזאָגט. און איך בעגרייף
גאנץ גוט, אז מען קוקט דאָ אויף מיר ווי אויף איינער, וואָס האָט
אָנגעמאכט א גרויסען חורבן אין הויז.

מאדאם באַרקמאַן (לאַנגזאַם, קוקענדיג מיט אַ פער-
גליווערשען בליק אויף איהר): איהר האָט פערניכטעט דאָס לעצטע
ביסעל פון דעם אינטערעס, וואָס איך האָב נאָך געהאט אין לעבען.
(פלאַצט אַרויס). אָבער דאָס, — דאָס איז דאָך איינפאַך אונמעג-
ליך, נאָך אלעם דעם!

מאדאם ווילטאן: איך פערשטעה גאנץ גוט, אז עס
מוז אייך פאַרקומען אונמעגליך, מאדאם באַרקמאַן.

מאדאם באַרקמאַן: יא, דאָס מוזט איהר דאָך אליין
צוגעבען, אז עס איז אונמעגליך. אָדער ווי מיינט איהר — ?

מאדאם ווילטאן: איך וואָלט גיכער געזאָגט, אז עס
איז נאריש, געגען דעם שכל. אָבער וואָס זאָל איך טהאָן, אז עס
איז פאַרט אזוי!

מאדאם באַרקמאַן (ווענדעט זיך צו ערהאַרד'ן): דו
מיינסט עס טאקע גאנץ ערנסט, ערהאַרד?

ערהאַרד: דאָס איז פאר מיר אַ ריין גליק, מוטער. דאָס
נאנצע גרויסע, וואונדערפולע גליק פון לעבען. ווייטער קען איך
דיר גאָר נישט זאָגען.

מאדאם באַרקמאַן (צו מאדאם ווילטאן, צונויפפרעסענדי-
דיג בעת מעשה די הענד): אַך, ווי איהר האָט פערנאַרט און פער-
פיהרט מיין אונגליקליכען זוהן!

מאדאם ווילטאן (טהוט שטאַלץ אַ וואָרף דעם קאַפּ אין
רעך הויך): דאָס האָב איך ניט געטהאָן.

מאדאם באַרקמאַן: איהר האָט עס ניט געטהאָן!
מאדאם ווילטאן: ניין. איך האָב איהם ניט פער-

נארט און ניט פערפיהרט. פרייוויליג איז ערהארד געקומען צו מיר. און פרייוויליג בין איך ארויס א שטיק וועגס איהם אנט-קעגען.

מאדאם באַרקמאן (מעסט זי אָב מיט אַ פּעראַכטענדען בליק פון אויבען ביז אונטען): יאָ, איהר! דאָס קען איך לייכט גלויבען.

מאדאם ווילטאָן (קאָנטראָלירט זיך): מאדאם באַרק-מאן, — איבער דעם מענשליכען לעבען געוועלטיגען קרעפטען, וועגען וועלכע עס זעהט אויס, איהר האָט א קנאפע ידיעה.

מאדאם באַרקמאן: מעג איך פרעגען, וואָס פאר קרעפטען?

מאדאם ווילטאָן: די קרעפטען, וועלכע הייסען, אז צוויי מענשען זאָלען צונויפבינדען זייערע לעבענס אינאיינעם אין א פעסטען, אונאויפּלעזובארען באַנד.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ שמויכעל): כ'האָב גע-מיינט, אז איהר זייט שוין פעסט און אונאויפּלעזובאר צוגעבונדען — צו אן אנדערן.

מאדאם ווילטאָן (קירץ): יענער אנדערער האָט מיך פּערלאָזען.

מאדאם באַרקמאן: אָבער ער לעבט דאָך נאָך, זאָגט מען.

מאדאם ווילטאָן: ביי מיר אין די אויגען איז ער טויט.

ערהארד (זוכט צו ווירקען אויף דער מוטער): יאָ, מר-טער, ביי פענין אין די אויגען איז ער טויט. און אחוץ דעם, געהט דאָך מיר יענער אנדערער גאָרנישט אָן!

מאדאם באַרקמאן (וואַרפט איהם צו אַ שטריינגען בליק): דו ווייסט, הייסט עס, — די געשיכטע מיט דעם אנדערן? ערהארד: יאָ, מוטער, כ'ווייס די געשיכטע פון אָנפאנג ביז צו ענד.

מאדאם באַרקמאן: און דאָך זאָנסטו, אז עס געהט
דיך גאַרנישט אָן!

ערהאַרד (מיט אַ העזה/דיגען טאָן): אלעס וואָס איך קען
דיר זאָגען איז, אז איך וויל זיין גליקליך! איך בין יונג! איך
וויל לעבען, לעבען, לעבען!

מאדאם באַרקמאן: יאָ, דו ביסט יונג, ערהאַרד. צו
יונג פאר אזוינע זאכען.

מאדאם ווילטאָן (פעסט און ערנסט): גלויבט מיר,
מאדאם באַרקמאן, אז איך האָב איהם געזאָגט גענוי דיוועלבע
ווערטער וואָס איהר. אלע מיינע לעבענס־פּערהעלטניסען האָב איך
איהם אָפּען ערקלערט. כ'האָב איהם געהאלטען אין איין דער־
מאָנען, אז איך בין מיט גאנצע זיבען יאָהר עלטער ווי ער —

ערהאַרד (שלאָגט איהר איבער די רייד): אַך דומהייטען,
פעני, — דאָס אלעס האָב איך דאָך פריהער געוואוסט.

מאדאם ווילטאָן: — אָבער ס'האָט גאַרנישט, גאָר־
נישט געהאַלפּען.

מאדאם באַרקמאן: אזוי? ווירקליך ניט? פארוואָס
האָט איהר איהם גאָר איינפאך ניט אָבגעזאָגט? פארוואָס האָט
איהר ניט פערמאכט אייער הויז פאר איהם? זעהט איהר, אָט
דאָס האָט איהר בעצייטענס געדארפּט טהאָן!

מאדאם ווילטאָן (קוקט זי אָן און זאָגט מיט אַ נידער־
ריגער שטימע): דאָס האָב איך איינפאך ניט געקענט טהאָן, מאַ־
דאם באַרקמאן.

מאדאם באַרקמאן: פארוואָס האָט איהר דאָס ניט
געקענט?

מאדאם ווילטאָן: ווייל אויך איך האָב בלויז אין
אָט דעם איינעם, אין דעם איינציגען, געפונען דאָס גליק.

מאדאם באַרקמאן (מיט פּעראַכטונג): הם, — דאָס
גליק, דאָס גליק —

מאדאם ווילטאָן: כ'האָב פריהער קיינמאָל ניט גע־
וואוסט, וואָס עס הייסט גליקליך זיין אין לעבען. און איך קען דאָך

ניט אוועקשטויסען דאָס גליק מיט דער האַנד, בלויז דערפאר וואָס
עס קומט אזוי שפעט.

מאדאם באַרקמאַן: און ווי לאַנג, מיינט איהר, וועט
דאָס גליק געדויערן?

ערהאַרד (האַקט איבער): צי קורץ, צי לאַנג, מוטער, —
דאָס איז אלץ איינס!

מאדאם באַרקמאַן (צאָרענדיג): פערבלענדעמער
מענש וואָס דו ביסט! דו זעהסט דען ניט, וואוהין דאָס אלעס
פיהרט?

ערהאַרד: איך וויל גאָר ניט קוקען אין די צוקונפט.
כ'וויל זיך אין ערגעץ ניט אומקוקען! איך וויל בלויז אויך קענען
לעבען אמאָל!

מאדאם באַרקמאַן (מיט אַ טיעפען שמערץ): און דאָס
רופסטו לעבען, ערהאַרד!

ערהאַרד: יאָ, זעהסטו דען ניט, ווי שעהן זי איז!
מאדאם באַרקמאַן (פערברעכט די הענד): און אָט די
שווערע, ערדריקענדע שאַנדע מוז איך נאָך אויך אריבערטראָגען!
באַרקמאַן (אין הינטערגרונד, האַרט און שניידענדיג): נאָ,
נאָ, — דו ביסט דאָך געוואוינט דערצו, אריבערצוטראָגען אזעל-
כע זאכען, גונהילד!

עללאַרענטהיים (מיט אַ בעמענדען טאָן): באַרק-
מאַן —!

ערהאַרד (דאָסזעלבע): פאַטער —!
מאדאם באַרקמאַן: איך זאָל טאָגטעגליך מוזען צו-
זעהן מיט מיינע אויגען, ווי מיין אייגענער זוהן איז פּעראייניגט
מיט אַ — אַ —

ערהאַרד (שלאָגט איהר איבער די רויך, מיט אַ האַרטען
טאָן): דו וועסט גאָרנישט מוזען צוזעהן, מוטער! האָב קיין מורא
ניט דערפאר! איך בלייב ניט לאַנג דאָ.

מאדאם ווילטאַן (שנעל און ענטשלאָסען): מיר פּאָה-
רען אוועק, מאדאם באַרקמאַן.

מאדאם באַרקמאן (ווערט בלייד): איהר פאָהרט
אויך אוועק! צוזאמען?

מאדאם ווילטאָן (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): איך פאָהר
אין אויסלאַנד. צוזאמען מיט א יונג מיידעל. און ערהאַרד פאָהרט
מיט אונז.

מאדאם באַרקמאן: מיט אייך — און מיט א יונג
מיידעל?

מאדאם ווילטאָן: יאָ. ס'איז די קליינע פרידא פאָל-
דאָל, וועמען איך האָב גענומען צו מיר אין הויז. איך וויל זי זאָל
פאָהרען אין אויסלאַנד, שטודירען מוזיק.

מאדאם באַרקמאן: און איהר נעהמט זי מיט מיט
זיך?

מאדאם ווילטאָן: יאָ, כ'קען דאָך זי ניט ארויס-
קען איינע אליין אויף דער וועלט.

מאדאם באַרקמאן (אונטערדריקט אַ שמייכעל): וואָס
זאָנסטו פאָרט דער צו, ערהאַרד?

ערהאַרד (אַביסעל צוטומעלט, ציהט מיט די אַקסלען): יאָ,
מוטער, — ווען פעני וויל ניט אנדערש, דאן —

מאדאם באַרקמאן (קאלט): ווען פאָהרען די „הער-
רען און דאמען“ אָב, אויב דאָס איז מעגליך צו וויסען?

מאדאם ווילטאָן: מיר פאָהרען גלייך, נאָך היינט
ביינאכט. מײן שליטען שמעהט געשפּאנט אונטען אויף'ן וועג —
לעבען הינקעל'ס ווילאָ.

מאדאם באַרקמאן (קוקט זי אָן פון אויבען ביז אַראָב):
אהא, — דאָס איז אלזאָ געווען די אָבענדרגעזעלשאַפט!

מאדאם ווילטאָן (מיט אַ שמייכעל): יאָ, מעהר ווי
ערהאַרד און איך איז קיינער ניט געקומען. און דאן די קליינע
פרידא, נאטירליך.

מאדאם באַרקמאן: און וואו איז זי איצט?

מאדאם ווילטאָן: זי ווארט אויף אונז אין דעם
שליטען.

ערה ארד (אין פויגליכער פערלעגענהייט): מוטער, — דו
פערשטעהסט דאך געוויס — ? כ'האָב דיר געוואָלט פערשפּאַרען
אַט די גאַנצע סצענע — דיר און אלע אנדערע —
מאדאם באָרקמאן (קוקט איהם אָן טיעף געקרוינקט):
דו האָסט געוואָלט אוועקפּאַהרען שטילערהייט? מיר גאָר ניט זאָ-
גען קיין זייגעזונד?

ערה ארד: יאָ, כ'האָב גערעכענט, אז אזוי וועט זיין בע-
סער. בעסער פאר אונז אלעמען. אלעס איז געווען פיקס און פאר-
טיג. די זאכען זיינען געווען פערפאקט. נאָר אז דו האָסט דערנאָך
געשיקט נאָך מיר, דאן — (שטרעקט אויס די האַנד צו איהר). אלזאָ,
זיי געזונד, מוטער.

מאדאם באָרקמאן (גיט אַ מאַך מיט דער האַנד, איהם
אַכטשטויסענדיג): ריהר מיך נישט אָן!

ערה ארד (מילד): איז דאָס דיין לעצט וואָרט?
מאדאם באָרקמאן (האַרט): יאָ.
ערה ארד (ווענדעט זיך צו עלזאַ'): זיי געזונד, מוהמע
עלזאַ.

עלזאַ רענט היים (דריקט איהם די האַנד): פאַהר גע-
זונד, ערהארד! און געניס דיין לעבען, — און זיי אזוי גליקליך,
אזוי גליקליך, — ווי דו קענסט נור!

ערה ארד: איך דאַנק דיר, מוהמע. (פערנייגט זיך פאר
באַרקמאן). זיי געזונד, פאַטער. (שטילערהייט צו מאדאם ווילטאָן).
לאָמיר אוועקגעהן פון דאנען, וואָס גיבער אלץ בעסער.

מאדאם ווילטאָן (שטילערהייט): יאָ, לאָמיר געהן.
מאדאם באָרקמאן (מוש אַ רשעות'דיגען שמייכעל):
מאדאם ווילטאָן, דענקט איהר, אז ס'איז גוט פון אייער זייט, וואָס
איהר נעהמט מיט אַט דאָס יונגע מיידעל מיט אייך?

מאדאם ווילטאָן (ענטפערט אָב מיט אַ שמייכעל, האַלב
איראַניש, האַלב ערנסט): די מענער זיינען אזוי אונבעשטענדיג,
מאדאם באָרקמאן. און די פרויען אויך. אז ערהארד וועט זיין
פאַרטיג מיט מיר, — און איך מיט איהם, — דאן וועט

זיין גוט פאר אונז ביידען, ווען דער אָרעמער מענש וועט האָבען
אימיצען אונטער דער האַנד.

מאָדאָם באָרקמאָן: אָבער איהר אליין?
מאָדאָם ווילטאָן: אָה, איך וועל זיך שוין אן עצה
געבען, דאָס פערשטעהט איהר דאָך אליין. זייט מיר אלע געזונד!
זי פערניגט זיך און געהט ארויס דורך די קאָרידאָר-טיר. ער-
האַרד בלייבט שטעהן אַ רגע, אזוי ווי ער וואָלט ניט וויסען, וואָס צו
טראָגן; דערנאָך לאָזט ער זיך געהן נאָך איהר.
מאָדאָם באָרקמאָן (לאָזט אַראָב די צונויפגעלעגטע
הענד): קינדערלאָז.

באָרקמאָן (ערוואַכט צו אַ בעשלוס): אלזאָ גוט! אליין
ארויס אין שטורם! מיין הוט! מיין מאַנטעל!
ער געהט שנעל צו צו דער טיר.
עללאַרענטהיים (אַ דערשראָקענע, פערשטעלט איהם
דעם וועג): יאָהאָן גאַבריעל, וואו לאָזטו זיך געהן?
באָרקמאָן: ארויס אין דעם שטורם פון לעבען, זאָג איך
דיר. לאָז מיר, עללאַר!
עללאַרענטהיים (האַלט איהם פעסט צו): ניין, ניין,
כ'וועל דיך ניט ארויסלאָזען! דו ביסט קראַנק. כ'קען עס זעהן
אויף דיין פנים!

באָרקמאָן: לאָז מיר געהן, זאָג איך דיר!
ער רייסט זיך אויס און געהט ארויס דורך'ן קאָרידאָר.
עללאַרענטהיים (אין דער טיר): העלף מיר איהם
אַבּהאַלטען פון געהן, גוננהילד!

מאָדאָם באָרקמאָן (שטעהט אין מיטען צימער, מיט אַ
קאַלמער און האַרטער מיענע): איך האַלט קיינעם ניט אָב, קיין
מענשען אויף דער גאַנצער וועלט. זיי קענען אוועקגעהן פון מיר,
אלע אינאיינעם. איינער ווי דער אנדערער! אזוי ווייט, — ווייט
אוועק, ווי זיי ווילען נור. (פּלוצלונג מיט אַ מורא'דיגען געשרוי):
ערהאַרד, געה ניט אוועק פון מיר!
זי טרוט זיך אַ וואָרף מיט אויסגעשפּרויטע אָרעמס צו דער טיר.

פֿיעֿה טעֿר אַ קט.

אַן אָמענער הויף־פלאץ לעבען דער הויפט־געביידע רעכטס. עס זעהט זיך אַ ווינקעל פון הויז מיט אַ מיר, צו וועלכער עס פיהרען אַרויף עטליכע נידעריגע שטיינערנע טרעפּ. אין הינטערגרונד, האַרט ביים הויף, משופּע'דיגע פּלעצער, בעוואַקסען מיט טאַנענ־בויער. לינקס קלוינע, שימערע בוימער, וואָס בילדען דעם ראַנד פון אַ וואַלד. דער שנעע־שמורם האָט אויפּגעהערט, נאָר דער פּרי־געפּאַלענער שנעע האָט בעצויגען די ערד מיט אַ הויכער דעק. די צווייגען פון די טאַנענ־בויער מער זיינען אויך שווער בעלאדען מיט שנעע. אַ דונקעלע נאַכט. די וואַלקען טרויבען אַהין און אַהער. ווען ניט ווען בעווייזט זיך די לבנה אונדוויטליך און מיט אַ שוואַכען שייַן. בלויז דער שנעע וואַרפט אַ מאַטען אָבשוין אויף דער סביבה.

באַרקמאַן, מאַדאַם באַרקמאַן און עללאַ רענטהיים שטעהען אויף די טרעפּ. באַרקמאַן זעהט אויס מיעד און שפּאַרט זיך אָן אָן דער וואַנד פון הויז. ער טראַגט אַן אַלט־מאָדישען מאַנטעל, אריבערגעוואַרפען איבער די שולטערן; אין איין האַנד האַלט ער אַ ווייכען, גראַען פּילצער־נעם הוט און אין דער אַנדערער אַ דיקען סוקעוואַמען שטעקען. עללאַ רענטהיים טראַגט איהר מאַנטעל אויף'ן אָרם. ביי מאַדאַם באַרקמאַן האָט זיך דער גרויסער שאַל אַראַבעגליטשט איבער'ן נאַקען, אַזוי אַז איהרע האַר זיינען אָבגעדעקט.

עללאַ רענטהיים (האָט זיך געשמעלט מאַדאַם באַרקמאַן אין יועג): געה איהם ניט נאָך, גונהילד!
מאדאַם באַרקמאַן (אין שרעק און אויפּרעגונג): לאָז מיך דורך, זאָג איד! ער טאָר ניט אוועקגעהן פון מיר!
עללאַ רענטהיים: ס'איז אין גאַנצען אומזיסט דיין

לויפען, זאג איך דיר! דו וועסט דאך איהם ניט אָניאָגען.
מאדאם באַרקמאן: לאַז מיר, עללא! כ'וויל עס דאך
פרובירען. איך וועל איהם רופען, איהם נאָכשרייען, דעם גאנצען
וועג אראַב. און דעם געשריי פון זיין מוטער מוז ער דאך דער-
הערען.

עללא רענטהיים: ער קען דיר ניט הערען. ער זיצט
שוין אוראי אינעוועניג אין שליטען —
מאדאם באַרקמאן: ניין, ניין, — ער קען נאך ניט
זיצען אין שליטען!

עללא רענטהיים: ער זיצט שוין לאנג אין שליטען,
קענסט זיך פערלאָזען דערויף.

מאדאם באַרקמאן (אין פערצווייפלונג): אויב ער
זיצט אין שליטען, — דאן זיצט ער דאָרט מיט איהר, מיט
איהר, — איהר!

באַרקמאן (מיט אַ פינסטערן געלעכטער): און דאן וועט
ער אוראי ניט הערען זיין מוטער'ס געשריי.

מאדאם באַרקמאן: ניין, — דאן וועט ער איהם ניט
הערען. (האַרנט זיך איין). שטיל! וואָס איז דאָס?
עללא רענטהיים (הערט זיך אויך צו): עס קלינגט
ווי שליטען-גלעקלאך.

מאדאם באַרקמאן (מיט אַ האַלב פערדריקטען אויס-
רוף): ס'איז איהר שליטען!

עללא רענטהיים: אָדער פילייכט אן אנדערער. —
מאדאם באַרקמאן: ניין, ניין, ס'איז מאדאם וויל-
טאָן'ס שליטען. איך דערקען די זילבערנע גלעקלאך! דו הערסט?
איצט פאָהרען זיי פערביי — הארט ביים פוס פון'ם בערגעל
אונטען!

עללא רענטהיים (שנעל): גונהילד, אויב דו ווילסט
איהם נאָכשרייען, דאן טהו עס איצט, גלייך אויף'ן שטעל! אפשר
וועט ער דאך —!

דאָס גערויש פון די גלעקלאך קלינגט אַב גאַנץ נאָהענט.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : ש נ ע ל , ג ו נ ה י ל ד ! א י צ ט ז י י נ ע ן
ז י י א ק ו ר א ט א ו נ ט ע ר א ו נ ז !

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן (ש ט ע ה ט א ו ו י ל ע א ו נ ע נ ט ש ל א ס ע ן ,
ד ע ר נ א ך ו ו ע ר ט ז י ו ו י פ ע ר ג ל י ו ו ע ר ט א ו ן פ ו ן ד א ם נ י ו ה א ר ט א ו ן ק א ל ט) :
נ י י ן . א י ך ו ו ע ל א י ה ם נ י ט נ א ך ש ר י י ע ן . ע ר ה א ר ד ב א ר ק מ א ן מ ע ג פ ע ר -
ב י י פ א ך ר ע ן פ ע ר ב י י מ י ר . ו ו י י ט , ו ו י י ט א ר ו י ם צ ו ד ע ם , ו ו א ם ע ר
ר ו פ ט א י צ ט ד א ם ג ל י ק א ו ן ד א ם ל ע ב ע ן .

ד ע ר ק ל א נ ג פ ע ר ל י ו ר ט ז י ד א י ן ד ע ר ו ו י י ט ע נ ם .
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (נ א ר א פ ל ו ז ע) : א י צ ט ה ע ר ט מ ע ן
ש ו י ן ד י ג ל ע ע ק ל א ך נ י ט מ ע ה ר .

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן : מ י ר ה א ך ב ע ן ז י י ג ע ק ל ו נ ג ע ן ו ו י
ג ל א ק ע ן ו ו א ם ר ו פ ע ן צ ו א ב ע ג ר ע ב ע נ י ש .
ב א ר ק מ א ן (מ י ט א ט ר ו ק ע נ ע ם , ה א ל ב פ ע ר ד ר י ק ט ע ן ג ע ל ע ב -
מ ע ר) : ה א ה א , — פ א ר מ י ר ק ל י נ ג ע ן ז י י נ א ך נ י ט ו ו י צ ו א ב ע ג ר ע -
ב ע נ י ש .

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן : נ י י ן , א ך ב ע ר פ א ר מ י ר . א ו ן פ א ר
א י ה ם , ו ו א ם א י ז א ו ו ע ק פ ו ן מ י ר .

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (ש א ק ע ל ט מ י ט ' ן ק א פ , ג ע ד א נ ק ע ן - פ ו ל) :
ו ו ע ר ו ו י י ם , ג ו נ ה י ל ד ! ס ' ק ע ן ז י י ן , א ז ד י ג ל ע ע ק ל א ך ק ל י נ ג ע ן ג ר א ד
א י י ם ד א ם ג ל י ק א ו ן ד א ם ל ע ב ע ן פ א ר א י ה ם .

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן (צ י ט ע ר ט א ו י פ א ו ן ק ו ק ט ז י א ן מ י ט
א ש ט ר י י נ ג ע ן ב ל י ק) : ד א ם ג ל י ק א ו ן ד א ם ל ע ב ע ן , ז א ג נ ס ד ר !
ע ל ל ע ר ע נ ט ה י י ם : א ו י פ א ק ל י י נ ע ו ו י ל ע , ו ו ע נ י ג -
ס ט ע נ ם .

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן : פ ע ר ג י נ ס ט ו א י ה ם ד א ם ג ל י ק א ו ן
ד א ם ל ע ב ע ן , — צ ו ז א מ ע ן מ י ט א י ה ר ?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (ו ו א ר ם א ו ן ג ע פ י ה ל פ ו ל) : י א , פ ו ן
נ א נ צ ע ן ה א ר צ ע ן א ו ן פ ו ן ד ע ר נ א נ צ ע ר ז ע ל ע ע פ ע ר ג י ן א י ך ד א ם
א י ה ם !

מ א ד א ם ב א ר ק מ א ן (ק א ל ט) : ד א ן מ ו ז ט ו ז י י ן ר י י כ ע ר
פ ו ן מ י ר א י ן ל י ע ב ע ם - ק ר א פ ט .

עללא רענטהיים (קוקט פאר זיך אזוי ווי אין דער וויי-
טענס): ס'איז פילייכט דער מאנגעל אין ליעבע, וואָס האלט
אויף אָט די קראפט.

מאדאם באַרקמאן (גיט אַ קוק אויף איהר): אויב
אזוי, — וועל איך מן הסתם באלד זיין פונקט אזוי רייך ווי דו,
עללא.

זי דרעהט זיך אום און געהט אַרײַן אין הויז.
עללא רענטהיים (שטעהט אַ ווילע און קוקט אויף
באַרקמאן'ן מיט אַ פערזאָרגטער מיענע; דערנאָך לעגט זי פאַרויכטיג
ארויף די האַנד אויף זיין אַקסעל): קום, יאָהאן, — דו מוזט
איצט אויך אַרײַנגעהן.

באַרקמאן (אזוי ווי ער וואָלט זיך אויפגעכאַפט פון
שלאָף): איך?

עללא רענטהיים: יאָ. דו קענסט ניט פערטראַגען
די שאַרפע ווינטער-לופט. דאָס ווייס איך גאנץ בעשטימט, יאָ-
האָן. קום, לאָמיר אַרײַנגעהן אינעווייניג. אונטער'ן דאך, וואו
ס'איז וואַרם.

באַרקמאן (בייז): ארויף אין זאאל אפשר?
עללא רענטהיים: ניין, ליעבערשט אין שטוב אַרײַן,
צו איהר.

באַרקמאן (מיט אַ וואַקסענדען כעס): מיין לעבענס-טאַג
וועל איך מעהר ניט אַרײַנטרעטען אין דעם הויז!

עללא רענטהיים: אָבער וואוהין ווילסטו פאַרט
געהן? אזוי שפעט אין דער נאַכט, יאָהאן?

באַרקמאן (טהוט אַן דעם הוט): פריהער פון אלצדינג
וויל איך אַרויסגעהן און אַ קוק טהאָן אויף אלע מיינע בעגראַבענע
אוצרות.

עללא רענטהיים (קוקט איהם אַן מיט שרעק): יאָ-
האָן, — כ'פערשטעה דיך ניט!

באַרקמאן (מיט אַ הוסטענדען געלעכטער): אָה, דאָס זײַ-
נען ניט קיין בעהאַלטענע גע'ננב'עמע זאכען. האָב קיין מורא ניט

דערפאר, עללא. (כלויבט שמיל און ווייזט אן מיט דער האנד אויף דרויסען). קוק נאָר אָן דעם דאָ! ווער איז דאָס?

וויילהעלם פאָלדאל בעווייזט זיך ביים עק פון הויז. ער טראָגט אַן אַלטען, פערשניטען אויבערראַק, דעם ראַנד פון זיין הוט אַראָבעבויגען און אין דער האַנד האַלט ער אַ רעגענשירם. ער בראָד דזשעט אין שנעע און ס'איז קענטיג, אַז ער הינקט אויף'ן לינקען פּוס. באַרק מאַן: ווילהעלם! וואָס ווילסטו מיט אמאָל וויע-דער ביי מיר?

פאָלדאל (הויבט אויף די אויגען צו באַרקמאַן): זעה נאָר, — דו שטעהסט גאָר דרויסען אויף די טרעפּ, יאָהאָן גאַב-ריעל? (פערנייגט זיך). און דיין פרוי אויך, ווי איך זעה!

באַרק מאַן (קורץ): ס'איז ניט מיין פרוי. פאָלדאל: אַך, איך בעט אים ענטשולדיגונג. כ'האַב פער-לאָרען מיינע ברילען אין שנעע, פערשטעהסטו מיך. — אָבער ווי קומט עס, וואָס דו, וועלכער געהט קיינמאָל ניט אריבער די שוועל? —

באַרק מאַן: ס'איז שוין לאַנג צייט, איך זאָל ארויסגעהן צוריק אויף דער פרייער לופט, פערשטעהסטו. כמעט דריי יאָהר אין אונטערזוכונגס־אַרעסט, פינף יאָהר אין געפּענגניס־קעמערל, אכט יאָהר אין זאַאל אויבען —

עללא רענטהיים (פערזאָרגט): באַרקמאַן, — איך בעט דיך —!

פאָלדאל: אַך יאָ, יאָ —

באַרק מאַן: אָבער וואָס איך האָב דיר געוואָלט פּרעגען איז, וואָס ווילסטו פון מיר?

פאָלדאל (וועלכער איז געבליבען שטעהן אונטען ביי די טרעפּ): כ'האַב געוואָלט ארויפגען צו דיר, יאָהאָן גאַבריעל. כ'האַב געפיהלט, אַז איך מוז ארויפגען צו דיר, אין זאַאל אריין. אַך גאָט, — דער זאַאל!

באַרק מאַן: דו האָסט געוואָלט ארויפגען צו מיר, נאָכ-דעם ווי איך האָב דיר געוויזען די טיר?

פאָלדאל: אַך, דאָס איז דאָך גאַרנישט!
באַרקמאן: וואָס איז געשעהן מיט דיין פוס? דו
הינסט, ווי איך זעה?
פאָלדאל: יאָ, ווי געפעלט עס דיר? — איך בין איבער-
געפאָהרען געוואָרען.

עללארענטהיים: איבערגעפאָהרען!
פאָלדאל: יאָ, פון א שליטען —
באַרקמאן: אָהאָ!
פאָלדאל: מיט צוויי פערד. זיי זיינען אָנגעקומען פון'ם
בערגעל אראָב מיט א מורא'דיגען גאלאָפּ. איך האָב קיין צייט
ניט געהאט זיי אויסצומיידען, און —
עללארענטהיים: — און מען האָט אייך איבערנע-
פאָהרען?

פאָלדאל: זיי זיינען ארויף גלייך אויף מיר, גנעדיגע פרוי
— אָדער פרייליין. גלייך אויף מיר זיינען זיי ארויף, אזוי אז איך
בין אנידערגעפאלען אין שנעע און האָב פערל־אַרען מיינע ברילען
און דער רעגענשירם האָט זיך מיר צובראָכען. (רייבט זיך דעם קנע-
כיל). און דער פוס איז אויך אביסעל געשעדיגט געוואָרען.
באַרקמאן (לאַכט אַרײַן אין זיך): דו ווייסט, ווער ס'איז
געזעסען אין שליטען, ווילדעלם?

פאָלדאל: ניין, ווי האָב איך עס דען געקענט זעהן?
ס'איז דאָך געווען א צוגעדעקטער שליטען, און די פאָרהאַנגען זיי-
נען געווען אדונטערגעלאָזט. און דער קוטשער האָט זיך אפילו
ניט אָבעשטעלט אויף א רגע, ווען איך האָב זיך אזוי ארומגעקאָ-
טשעט אין שנעע. — אָבער דאָס מאכט גאַרנישט אויס, וואָרים —
(פלאַצט אַרײַם). אַך, מיר איז עפעס אזוי פרעהליך אויף'ן האַרצען,
ווייסט דו!

באַרקמאן: פרעהליך?
פאָלדאל: יאָ, כ'ווייס ניט אויף ריכטיג, ווי איך זאָל
עס אַנרופען. נאָר פרעהליך, מיין איך, איז דאָס בעסטע וואָרט
דערצו. וואָרים א גאנץ מערקווירדיגע זאך האָט פאסירט! און

דערום האָב איך זיך נײַט געקענט העלפען, — כ'האָב גע-
מוזט קומען אהער און טהיילען די פרייד מיט דיר, יאָהאַן
נאַכריעל.

באַרקמאַן (מיט אַ שטרוינגען טאָן): נא, טאָ טהייל די
פרייד!

עללאַרענטהיים: אָבער פריהער געה אריין מיט דיין
פריינד אין הויז, באַרקמאַן.

באַרקמאַן (האַרש): איך וויל ניט אריינגעהן אין הויז,
האָב איך שוין איינמאָל געזאָגט.

עללאַרענטהיים: דו הערסט דאָך אָבער, אז ער איז
איבערגעפאָהרען געוואָרען.

באַרקמאַן: נא, זעהסט דו, — איבערגעפאָהרען ווערן
כײַר אלע — איין מאָל אין לעבען. די זאך איז אָבער, וואָס מען
כײַז צוריק אויפשטעהן. און זיך ניט וויסענדיג מאכען, אקוראט ווי
ס'וואָלט גאָרנישט געשעהן.

פּאָלדאַל: דאָס איז א טיעפזיניג וואָרט, יאָהאַן נאַכריעל.
אָבער איך קען עס אויך נאנץ גוט דערצעהלען דאָ אויף דרויסען,
בקיצור, הייסט עס.

באַרקמאַן (מיט אַ מילדען טאָן): יאָ, זיי אזוי גוט, וויל-
העלם.

פּאָלדאַל: איצט הער זיך צו. שטעל זיך פאָר — ווען
איך בין פריהער אהיים געקומען פון דיר, — געפין איך א כריעה.
— טרעה, פון וועמען דאָס איז געווען?

באַרקמאַן: פון דיין קליינער פרידא, פילייכט?
פּאָלדאַל: ריכטיג! ווי דו האָסט עס אָבער גלייך גע-
טראַפען! יאָ, ס'איז געווען א לאַנגער — א גאנץ לאַנגער בריעה
פון פרידא'ן. א משרת איז עקסטרא געקומען און האָט איהם גע-
בראכט. און ווייסטו, ווארום זי שרייכט?

באַרקמאַן: מעגליך כרי זיך צו געזעגענען מיט די
עלטערן.

פּאָלדאַל: פונקט אויף א האָר! מערקווירדיג, ווי גוט

דו קענסט טרעפען, יאָהאַן גאַבריעל! יאָ, זי שרייבט, אז מאדאם ווילטאָן נעהמט א גרויסען אינטערעס אין איהר. און איצט האָט די דאמע בעשלאָסען צו פאָהרען מיט איהר אין אויסלאנד. כדי זי זאָל קענען שטודירען מוזיק, שרייבט זי. און די מאדאם ווילטאָן האָט אויך בעשטעלט א גוטען לעהרער, וועלכער פאָהרט מיט מיט זיי. כדי צו לערנען מיט פרידאָן. וואָרים די ערציהונג איהרע איז דאָך ליידער טהיילוויוו אביסעל פערנאכלעסיגט גע- וואָרען, פערשטעהסטו.

באָר ק מאַן (לאַכט שטאַרק אין זיך, אזוי אַז ער טרויסעלט זיך פון געלעכטער): יאָ, יאָ. איך פערשטעה אלעס אויסגעצייכענט גוט, ווילהעלם.

פאָל דאָל (דערזעהלט ווייטער מיט השק): און שמעל זיך פאָר, זי האָט זיך ערשט היינט אָבענד דערוואוסט וועגען דער ריי- זע. אויף דעם אונטערהאלט, דו ווייסט דאָך שוין, נאָ! און זי האָט פונדעסטוועגען געפונען א געלעגענהייט צו שרייבען. און אזוי וואָרם, ווי דער בריעף איז געשריבען, און שעהן און הארציג, זאָג איך דיר. ניטאָ קיין שפור מעהר פון פעראַכטונג צו איהר פאָטער. און דערצו נאָך דער איידעלער, פיינפיהליגער צוג, ווייסט דו, וואָס זי האָט זיך געוואָלט זענענען מיט אונז שריפטליך. (לאַכט).

אָבער דערפון וועט, פערשטעהט זיך, גאָרנישט זיין. באָר ק מאַן (קוקט איהם אָן מיט אַ פּרעגענדען בליק): וואָס הייסט?

פאָל דאָל: זי שרייבט, אז זי פאָהרט אָב מאָרגען אין דער פריה. גאנץ פריה.

באָר ק מאַן: אזוי גאָר — מאָרגען? שרייבט זי דאָס? פאָל דאָל (לאַכט און רייבט זיך די הענד): יאָ, נו בין איך אָבער אַ כּיטרער, פערשטעהסטו מיך! איצט געה איך גלייך ארי- בער צו מאדאם ווילטאָן —

באָר ק מאַן: איצט ביינאכט? פאָל דאָל: נאָ, זעהסט דו, אזוי שפעט איז עס נאָך ניט. און טאָמער איז די הויז-טיר שוין צוגעמאַכט, וועל איך אָנקלינגען.

גאָר אַהן צערעמאַניעס. וואָרים איך וויל און מוז זעהן פּרידאָן.
איידער זי פּאָרט אוועק. אלזאָ, גוטע נאַכט, גוטע נאַכט!
ער לאָזט זיך געהן.

באַרקמאַן: הער אקאָרשט, מיין אָרעמער ווילעלם, —
דו קענסט זיך איינשפּאַרען דעם שווערען שטיק וועג.

פּאָלדאַל: אַך, דו דענקסט וועגען דעם פּוס דאָ —
באַרקמאַן: יאָ, און אויסער דעם וועסטו איצט סיי ווי
סיי ניט קענען אריינקומען צו מאדאם ווילטאָן אין הויז.

פּאָלדאַל: אַך, איך וועל שוין קענען. כ'וועל קלינגען און
קלינגען אזוי לאַנג, ביז אימיצער וועט ארויסקומען און מיר עפּע-
נען. וואָרים איך וויל און מוז זעהן פּרידאָן.

עלזאַרענטהיים: אייער טאַכטער איז שוין אוועקגע-
פּאַהרען, הערר פּאָלדאַל.

פּאָלדאַל (שטעהט ווי אַ דונער וואָלט איהם געטראָפּען):
פּרידאָ איז שוין אוועקגעפּאַהרען? ווייסט איהר עס זיכער? ווער
האָט עס אייך געזאָגט?

באַרקמאַן: איהר צוקינפטיגער לעהרער האָט עס אונז
געזאָגט.

פּאָלדאַל: ווירקליך? און ווער איז ער?
באַרקמאַן: אַ געוויסער סטודענט ערהאַרד באַרקמאַן.

פּאָלדאַל (בעשטראַהלט פּון פּרייד): דיין זוהן, יאָהאַן
גאַבריעל! פּאָרט ער מיט מיט זיי?

באַרקמאַן: יאָ; ער וועט דאָס בעהילפּיג זיין דער מאַ-
דאם ווילטאָן, אויסצובילדען דיין קליינע פּרידאָ.

פּאָלדאַל: נאָ, געלויבט און געדאַנקט איז גאָט דערפּאַר!
דאַן איז דאָס קינד דאָך אין די בעסטע הענד. אָכער ווייסט איהר
דאָס גאַנץ געוויס, אז זיי זיינען שוין אוועקגעפּאַהרען מיט איהר?

באַרקמאַן: זיי זיינען אוועקגעפּאַהרען מיט איהר אין
דעם שליסטען, וואָס האָט דיך אויף דער גאס איבערגעפּאַהרען.

פּאָלדאַל (טהוט אַ פאַטש מיט די הענד): גאָט, אין אַט דעם
גרויסארטיגען שליסטען איז מיין קליינע פּרידאָ געוועסען!

ב א ר ק מ א ן (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) : יאָ, יאָ, ווילהעלם, —
דיין טאַכטער האָט זיך ווייך אויסגעבעט. און דער הערר סטור-
דענט באַרקטאן אויך. — נא, — האָסטו אויך בעמערקט די זיל-
בערנע גלעקלאך ?

פ א ל ד א ל : יאָ, געוויס. — זילבערנע גלעקלאך, זאָנסטו ?
זיינען דאָס זילבערנע גלעקלאך ? ווירקליך עכטע זילבערנע
גלעקלאך ?

ב א ר ק מ א ן : קענסט זיך פּערלאָזען דערויף. דאָרט איז
אלעס געווען עכט. פון דרויסען און — פון אינעווייניג .

פ א ל ד א ל (שטיל געריהרט) : ס'איז דאָך מערקווירדיג, ווי
דאָס גליק דרעהט זיך אמאָל איבער פאר א מענשען! אָט האָט
זיך מיין — מיין ביסעלע דיכטער־קונסט פּערוואַנדעלט ביי פּרי-
דא'ן אין מוזיק. בין איך, הייסט עס, דאָך ניט אומזיסט געווען א
דיכטער. וואָרים איצט פּאָהרט זי ארויס אין די גרויסע, ווייטע
וועלט, וואוּהיזן ס'האָט מיך אמאָל אזוי שטארק געצויגען. אין א
צוגעדעקטען שליסטען פּאָהרט די קליינע פּרידא ארויס. און דערצו
נאָך מיט זילבערנע גלעקלאך —

ב א ר ק מ א ן : — און פּאָהרט אריבער דעם פּאָטער איהר-
רען —

פ א ל ד א ל (פּרעהליך) : ווייס איך וואָס! פאר מיר אַרט
מיך גאָרנישט, — אבי דאָס קינד — נא, כ'בין אלזאָ דאָך גער-
קומען צו שפּעט. און איצט וועל איך געהן צוריק אהיים און בע-
רוהיגען איהר מוטער, וועלכע זיצט אין קיך און וויינט.
ב א ר ק מ א ן : זי וויינט ?

פ א ל ד א ל (מיט אַ שמויכעל) : יאָ, וועסט עס גלויבען ? —
זי האָט זיך אויסגעוויינט די אויגען, ווען איך בין אוועק פּין
דערהיים.

ב א ר ק מ א ן : און דו לאַכסט, ווילהעלם.
פ א ל ד א ל : איך, געוויס לאַך איך. אָבער זי, די גוטע
נשמה, זי פּערשטעהט ניט בעסער. נו, אדיע. ס'איז נאָך גוט,

וואָס דער טראַמוויי איז אזוי נאָהענט. אַדיע, יאָהאַן גאַבריעל!
אַדיע, גנעדיגעס פּריויליין!

ער פּערנינגט זיך און געהט אַוועק הינקענדיג אין דערזעלבער
ריכטונג, פון וואָנען ער איז געקומען.

באַרקמאַן (שטעהט אַ וויילע שטיל, קוקענדיג פאַר זיך):
אַדיע, ווילהעלם! ס'איז ניט דאָס ערשטע מאָל אין לעבען, וואָס
דו ביסט איבערגעפאָהרען געוואָרען, אלטער פּריוויד.

עללאַרענטהיים (קוקט אויף איהם מיט אַן אונטער-

דריקטען שרעק: דו ביסט אזוי בלייך, אזוי בלייך, יאָהאַן —

באַרקמאַן: דאָס קומט פון דער געפּענגניס-לופט דאָרט
אויבען.

עללאַרענטהיים: אזוי האָב איך דיך קיינמאָל פּרי-
הער ניט געזעהן.

באַרקמאַן: דו האָסט דאָך פּריהער קיינמאָל קיין אנט-
לאָפּענעם ארעסטאנט ניט געזעהן.

עללאַרענטהיים: אַך, קום, לאָמיר איצט אריינגעהן
אין הויז, יאָהאַן!

באַרקמאַן: אומזיסט דיין רופּען. כ'האָב דיר דאָך
געזאָגט —

עללאַרענטהיים: אָבער ווען איך בעט ביי דיר אזוי
שטאַרק? פון דיין אייגענער טובה וועגען —

דאָס דיענסטמיידעל בעווייזט זיך ביי דער שוועל פון הויז,

דאָס דיענסטמיידעל: ענטשולדיגט; די גנעדיגע

פּרוי האָט געזאָגט, איך זאָל צושפּאַרען די הויז-טיר.

באַרקמאַן (שטיל צו עללאַן): דו הערסט, זיי ווילען מיך

וויעדער איינשפּאַרען!

עללאַרענטהיים (צום דיענסטמיידעל): דער הערר

דירעקטאָר איז עפעס ניט מיט אלעמען. ער וויל נאָך שעפען אבי-
סעל פּרישע לופט.

דאָס דיענסטמיידעל: אָבער די גנעדיגע פּרוי האָט

אליין געזאָגט, אז —

עללא רענטהיים: איך וועל שוין צומאכען די טיר.
לאזט דערוויילע שטעקען דעם שליסעל אין שלאס —
דאס די ענסט מיידעל: פון מיינעטוועגען זאל זיין
אזוי; איך וועל טהאן ווי איהר הייסט מיר.

זי געהט צוריק אריין אין הויז.
באָרַק מאַן (שמעהט אַ וויילע און הערט זיך צו; דערנאָך
געהט ער שנעל אַרונטער אין הויף): איצט בין איך אויסערהאלב
די ווענד, עללא! איצט וועלען זיי מיך שוין קיינמאָל מעהר ניט
אריינקריגען!

עללא רענטהיים (ביי איהם אינטען): אָבער דו ביסט
דאָך אינעווייניג אויף אַ פרייער מאַן, יאָהאַן. קענסט קומען און
געהן ווען וואו דיין האַרץ גלױבט.

באָרַק מאַן (שטילערתייט, ווי אין שרעק): קיינמאָל ניט
צוריק אונטער אַ דאָך! דאָ אויף דרויסען בינאכט איז אזוי גוט.
ווען איך געה איצט צוריק ארויף אין זאאל, — די סטעליע
און די ווענד וואָלטען זיך צונויפגעשרומפען. וואָלטען מיך צו-
דריקט. וואָלטען מיך צוקוועטשט ווי אַ פליעג —

עללא רענטהיים: אָבער וואוהין ווילסט דו דען
געהן?

באָרַק מאַן: נור ווייט אוועק, וואָס ווייטער! איך וויל
זעהן, צי איך קען ניט קומען צוריק צו פרייהייט און צום לעבען
און צו מענשען. ווילסט דו געהן מיט מיר, עללא?

עללא רענטהיים: איך? איצט?

באָרַק מאַן: יאָ, — גלייך איצט!

עללא רענטהיים: אָבער ווי ווייט?

באָרַק מאַן: אזוי ווייט ווי מעגליך.

עללא רענטהיים: אַך, אָבער בעדענק זיך. אין די
פייכטע, קאלטע ווינטער-נאכט —

באָרַק מאַן (זעהר הייזעריג): אָהאַ, — דאָס גנעדריגע
פרייליין האָט מורא פאַר איהר געזונד? נו יאָ, — זי איז ווירק-
ליך ניט איבעריגס שטאַרק.

על לא רענט היים: פאר דיין געזונד האָב איך מורא.

באַרק מאן: האהאָהא! דאָס געזונד פון א טויטען מאן!
כ'מוז לאַכען פון דיר, עללא!
ער געהט ווייטער.

על לא רענט היים (געהט איהם נאָר, האַלט איהם פעסט צו):
וואָס ביסטו, האָסטו דו געזאָגט?
באַרק מאן: א טויטער מאן, האָב איך געזאָגט. דו גע-
דעקסט שוין ניט, ווי גונהילד האָט געזאָגט, איך זאָל לייענען דר-
היג דאָרט, וואו איך לייענ?
על לא רענט היים (מיט ענטשלאָסענקייט, פּערוואַרפט

דעם מאַנטעל ארום זיך): איך געה מיט דיר, יאָהאן.
באַרק מאן: יאָ, עללא, מיר ביידע, מיר געהערען דאָך
איינער צום אנדערן. (געהט ווייטער). אלזאָ קום!

זיי זיינען ביסלעכווייז אַריבער אין וואַלד לינקס. וואָס וויי-
טער זעהען זיי זיך אַלץ וועניגער אַרויס, ביז זיי ווערען אין גאַנצען
פּערלאָרען פון דיא אַויגען. דאָס הויז און דער הויף־פּלאַץ פּערשוויינד-
דען. די לאַנדשאַפט, וועלכע בעשטעהט פון כּושופּע'דיגע פּלעצער און
בערגלאַך, פּערענדערט זיך לאַנגזאַם און ווערט וואָס ווייטער אַלץ
ווילדער.

על לא רענט היים'ס שטימע (פון'ם וואַלד רעכטס):
וואו זיינען מיר, יאָהאן? כ'ווייס ניט, וואו איך בין דאָ.
באַרק מאן'ס שטימע (ווייטער אויבען): האַלט
זיך נור אָן מיינע פּוס־טריט אין שנעע!

על לא רענט היים'ס שטימע: אָבער נאָך
וואָס דארפּען מיר דען אַרויפּגעהן אזוי הויך?
באַרק מאן'ס שטימע (געהענטער): מיר מווען
אַרויפּגעהן אויף דעם געדרעהמען וועג.

על לא רענט היים'ס שטימע: אַך, איך האָב
שוין אָבער באַלד קיין כּח ניט צו געהן ווייטער.
באַרק מאן (ביים ראַנד פון וואַלד רעכטס): קום, קום!

מיר זיינען שוין ניט ווייט פון דער אויסזיכט. אמאָל פלעגט דאָ
שטעהן א באַנק —

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (בעווייזט זיך צווישען די בוימער):
דו געדענקסט זי נאָך?

ב אָ ר ק מ א ן : דאָרט וועסט דו זיך קענען אָברוהען.
זיי זיינען ארויסגעקומען אויף א הויך־ליגענדען, אָפענעם פלאַך־
בען פלאַץ אין וואַלד. הינטער זיי אַ שטאַרק משופע'דיגער אָבהאַנג פון
באַרג. לינקס, טיעף אונטען, אַ ברויטע לאַנדשאַפט מיט דעם פּיאָרד און
הויבע, ווייטע שורות פון בערג, אוינע הינטער דער אַנדערער. אויף
דעם פלאַכען שטיק לאַנד לינקס אַן אָבגעשטאַרבענע סאָסנע און אונטער
איהר אַ באַנק. דער פלאַץ איז בעדעקט מיט שנעע.
באַרקמאַן אין נאָך איהם עללאַ רענטהיים קומען אַרײַן פון רעכטס
אין בראַדזשען שווער אין שנעע.

ב אָ ר ק מ א ן (בלויבט שטעהן ביים ראַנד פון דעם הויכען
פלאַץ לינקס): קום אהער, עללאַ, דו וועסט עפעס זעהן.
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (לעבען איהם): וואָס ווילסט דו מיר
ווייזען, יאָהאַז?

ב אָ ר ק מ א ן (צייגט מיט דער האַנד אַרויס): דו זעהסט, ווי
פריי און אָפען דאָס לאַנד ליגענט פאַר אונז — ווייט אַרויס?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם : דאָ אויף דער באַנק פלעגען מיר
אָפט זיצען פריהער — און פלעגען אַרויסקוקען נאָך אַ סך, אַ סך
ווייטער.

ב אָ ר ק מ א ן : אין אַ טרוים־לאַנד האָבען מיר דאַמאָלסט
אַרויסגעקוקט.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (שאַקעלט טרויעריג מיט'ן קאָפּ): יאָ,
ס'איז געווען דאָס טרוים־לאַנד פון אונזער לעבען. און איצט איז
דאָס לאַנד בעדעקט מיט שנעע. — און דער אלטער בוים איז אָב־
געשטאַרבען.

ב אָ ר ק מ א ן (זיך ניט צוהערענדיג צו איהר): דו זעהסט
דעם רויך, וואָס קומט אַרויף פון די גרויסע דאַמפּ־שיפען, דאָרט
אויף'ן פּיאָרד?

עללא רענטהיים: ניין.
באַרקמאן: איך זעה איהם. — זיי קומען און געהען.
זיי פערברידערן דאָס לעבען אויף דער גאנצער ערד. זיי פערשא-
פען דער זעלע ליכט און ווארעמקייט אין פיעל טויזענדער הייר-
מען. דאָס צו שאפען, — וועגען דעם האָב איך אמאָל גע-
טרוימט.

עללא רענטהיים (רוהיג): און ס'איז געבליבען א
טרוים.

באַרקמאן: יאָ, ס'איז געבליבען א טרוים. (הערט זיך
עו). און דאָרט אונטען ביים טייך — הערסט? די פאבריקען אר-
בייטען! מיינע פאבריקען! די אלע, וואָס איך וואָלט גע-
שאפען! הער זיך נור צו, ווי זיי געהען. זיי האָבען נאכטאר-
בייט. טאָג און נאכט ארבייטען זיי. הער, הער! די רעדער דרע-
הען זיך און די וואלצען כליצען — כסדר, אָהן אויפהער, אָהן אויפ-
הער! קענסטו דאָס ניט הערען, עללא?

עללא רענטהיים: ניין.

באַרקמאן: איך קען עס הערען.

עללא רענטהיים (מיט אַנגסט): כ'מיינ, דו האָסט א
טעות, יאָהאן.

באַרקמאן (דערהויצט זיך וואָס ווייטער אַלין מעהר): אָבער
אָט די אלע זאכען, הערסטו, — זיינען, אזוי צו זאָגען, די אויסענ-
ווערק, די דרויסענדיגע פעסטונגען ארום דער מלוכה!

עללא רענטהיים: ארום דער מלוכה? — וואָס פאר
א מלוכה מיינסטו?

באַרקמאן: מיינ מלוכה, פערשטעהט זיך! די מלוכה,
וואָס איך האָב שיער ניט עראָבערט דאמאָלסט, ווען איך — ווען
איך בין געשטאָרבען.

עללא רענטהיים (צוטריויסעלט, מיט אַ נידעריגער שטי-
מע): אַך יאָהאן, יאָהאן!

באַרקמאן: און אָט ליענט זי איצט — שוועלאָז, אָהן א
בעל הבית, — א הפקר פאר אלע רויבער און פלינדערער. —

עללא! זעהסטו די שורות בערג דאָרט — אין דער ווייטען? די
איינע הינטער דער אנדערער. ווי טהורמעס הויבען זיי זיך אויף
אין דער הויך. דאָרט איז מיין טיעפע, אונערליכע, אונערשעפ-
ליכע מלוכה!

עללא רענט היים: אַך, יאַהאָן, עס בלאָזט אָבער אזא
אייזקאלטער ווינד פון דער דאָזיגער מלוכה!

באָר קמאן: דער ווינד ווירקט אויף מיר ווי די לעבענס-
לופט. ער בלאָזט מיר אנטקעגען ווי א גרום פון אונטערטהעניגע
גייסטער. איך פיהל זיי, די געבונדענע מיליאָנען; כ'פיהל די מע-
טאל-אָדערן, וואָס שטרעקען אויס צו מיר זייערע גערעהטע, פער-
צווייגטע, רופענדע אָרעמס. כ'האָב זיי געזעהן, ווי לעבעדיג געוואָ-
רענע שאַטענס — יענע נאכט, ווען איך בין געשטאנען אונטען
אין דער באַנק, מיט דער לאַמטערנע אין דער האַנד. איך האָב
אייך דאמאָלט געוואָלט בעפרייען! און איך האָב עס געפרוואוּט.
אָבער איך האָב עס ניט געקענט. דער אוצר איז צוריק ארונטער-
געוונקען אין דער טיעפעניש. (מיט אויסגעשטרעקטע הענד). אָבער
איך וויל אייך איינרוימען א סוד דאָ, אין דער שטילקייט פון דער
נאכט. איך ליעב אייך, ווי איהר ליעגט דאָרט פער'חליש'ט אין
דער טונקלער טיעפעניש! איך ליעב אייך, איהר אונגעבוירענע
אוצרות, וואָס לעכצט נאָך לעבען און ליכט! איך ליעב אייך מיט
אייער גאנצען צוג פון מאכט און הערליכקייט! איך ליעב, ליעב,
ליעב אייך!

עללא רענט היים (אין אונטערדריקטער, אָבער אַלן
וואַקסענדער אויפגעגונג): יאָ, דאָרט אונטען איז נאָך אימער דיין
ליעבע. שטענדיג איז זי דאָרט געווען. אָבער דאָ אויבען אין'ם
ליכט פון טאָג, — דאָ איז געווען א ווארם, לעבעדיג מענשען-
הארץ, וואָס האָט געקלאַפט און געגליהט מיט ליעבע צו דיר. און
אַט דאָס הארץ האָסט דו צוטראַטען מיט די פיס. יאָ, נאָך מעהר
ווי דאָס. טויזענד מאָל ערגער נאָך! דו האָסט עס פערקויפט
פאר — פאר —

באָר קמאן (טהוט אַ ציטער, אַזוי ווי אַ שוידער וואָלט איהם

אַרבער איבער'ן לויב): פאר דער מלוכה — און דער מאכט —
און דער הערליכקייט, — מיינסט דו ?

עללא רענטהיים: יא, דאָס מין איך. כ'האָב עס דיר
שוין היינט אָבענד איין מאָל געוואָנט. דו האָסט געטויט דאָס ליע-
בעס-לעבען אין דער פרוי, וואָס האָט דיך געליעבט. און וועמען
דו האָסט אויך געליעבט. אזוי ווייט ווי דו האָסט איבערהויפט
געקענט ליעבען. (מיט אַן אויפגעהויבענעם ארט). און דערום זאָג
איך דיר נביאות, — יאָהאן גאבריעל באַרקמאן, — קיינמאָל וועסט
דו ניט קריגען דעם פרייז, וואָס דו האָסט פערלאנגט פאר דעם
מאָרד. קיינמאָל וועסטו ניט אריינגעהן מיט טריאומף אין דיין
קאלטער, טונקעלער מלוכה!

באַרקמאן (געחט וואַקלענדיג צו צו דער באַנק און לאַזט זיך
שווער אַרונטער אויף איהר): כ'האָב מורא, אז דיין נבואה וועט
מקוים ווערן, עללא.

עללא רענטהיים (געחט צו צו איהם): שרעק זיך ניט
דערפון, יאָהאן. דאָס איז דאָס בעסטע, וואָס קען מיט דיר
טרעפען.

באַרקמאן (טהוט אַ געשרוי און כאַפט זיך אָן ביי דער
ברוסט): אַה — ! (מאָט). איצט האָט זי מיך אָבגעלאָזט.

עללא רענטהיים (טרויסעלט איהם): וואָס איז דאָס
געווען, יאָהאן ?

באַרקמאן (פאלט צוריק אויף דער פאַרענטשע פון באַנק):
ס'איז געווען אן אייז-האנד, וואָס האָט מיך אַ פאק געטהאָן ביים
הארצען.

עללא רענטהיים: יאָהאן! האָסטו איצט די אייז-
האנד דאָך דערפיהלט!

באַרקמאן (מורמעלט): ניין. — ניט קיין אייז-האנד. —
אַ מעטאָל-האנד איז דאָס געווען.

ער גליטשט זיך אין גאַנצען אַראָב אויף דער באַנק.
עללא רענטהיים (רייסט אַרונטער איהר מאַנטעל און

אעקט איהם צו דערמיט): ליעג רוהיג דאָ, וואו דו ליעגסט! איך
געה רופען אימיצען, וואָס זאָל דיר העלפען.

זי מאַכט אַ פאַר טויט נאָך רעכטס, דערנאָך בלויבט זי שטעהן,
געהט צוריק און בעטאַפט איהם אַ היבשע ווילע דעם פולס און דאָס
געזיכט.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (מיט אַ נידעריגער אָבער פעסטער שטי-
מע): יאָ. אזוי איז עס אים בעסטען, יאָהאן באַרקמאן. אים בעס-
טען פאַר דיר.

זי וויקעלט איהם שטאַרקער אַרום אין דעם מאַנטעל און זעצט זיך
אָנידער אין שנעע לעבען דער באַנק.
קורצע פּויע.

מאָדאָס באַרקמאן, אוינגעהילט אין אַ מאַנטעל, בעווייזט זיך צוויי-
שען די בוימער רעכטס. איהר פאַראויס געהט דאָס די ענסטמיידעל מיט
אַ ברענענדר לאַמטערנע.

דאָס די ע נ ס ט מ י י ד ע ל (לויבט אַרײן אין שנעע): יאָ,
יאָ, גנעדריגע פרוי. דאָ זעה איך זייערע פּוס-טריט.

מ א ד א ם ב אַ ר ק מ א ן (קוקט זיך אום ארום זיך): יאָ,
אַט זיינען זיי! זיי זיצען דאָרט אויף דער באַנק. (רופט). ע ל ל א !
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (הויבט זיך אויף): דו זוכסט
אונז?

מ א ד א ם ב אַ ר ק מ א ן (מיט אַ האַרטען טאָן): יאָ, כ'מוז
דאָך אייך זוכען.

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (ווייזט אָן מיט דער האַנד): קוק,
דאָ ליעגט ער, גונהילד.

מ א ד א ם ב אַ ר ק מ א ן: ער שלאָפט?
ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): א טיעפען
און לאַנגען שלאָף, גלויב איך.

מ א ד א ם ב אַ ר ק מ א ן (פּלאַצט אַרויס): ע ל ל א ! (קאָפּ-
טראַלירט זיך און פרעגט מיט אַ נידעריגער שטימע). איז דאָס נע-
שעהן — פּריוויליג?

ע ל ל א ר ע נ ט ה י י ם: ניין.

מאדאם באַרקמאן (ערלויכטערט) : אלזאָ ניט דורך
זיין אייגענער האַנד?
עללאַ רענטהיים : ניין. ס'איז געווען אן אייזיגע מע-
טאָליהאַנד, וועלכע האָט איהם א פאק געטהאָן ביים הארצען.
מאדאם באַרקמאן (צום דיענסטמוידעל) : לויפט נאָך
הילף. וועקט אויף די מענשען פון הויף.
דאָס דיענסטמוידעל : יאָ, גנעדיגע פרוי. (שטי-
לערהיים). גאָט, גאָט —
אַב דורד'ן וואַלד רעכטס.
מאדאם באַרקמאן (הינטער דער באַנק) : די נאכט-
לופט האָט איהם, הייסט עס, געטויטעט —
עללאַ רענטהיים : אזוי זעהט עס אויס.
מאדאם באַרקמאן : — איהם, דעם שטארקען מאַן!
עללאַ רענטהיים (געהט צו לעבען דער באַנק) : ווילסט
איהם גאָר ניט אַנקוקען, גונהילד?
מאדאם באַרקמאן (צוריקווייזענדיג) : ניין, ניין,
ניין. (מיט אַ האַלבפערדריקטער שטימע). ער איז געווען א מינען-
גרעבער'ס זוהן, — דער באַנק דירעקטאָר. די פרישע לופט האָט
ער ניט געקענט פערטראַגען.
עללאַ רענטהיים : ס'איז גיכער געווען די קעלט, וואָס
האָט איהם געטויטעט.
מאדאם באַרקמאן (שאַקעלט מיט'ן קאַפּ) : די קעלט,
זאָגסט דו? די קעלט, — די האָט איהם שוין לאַנג געטויטעט.
עללאַ רענטהיים (שאַקעלט איהר צו מיט'ן קאַפּ) : יאָ,
— און אונז ביידען פערוואַנדעלט אין שטאָענס.
מאדאם באַרקמאן : דאָס ביסטו גערעכט.
עללאַ רענטהיים (מיט אַ שמערצליכען שמויכעל) : א
טויטער און צוויי שאַטענס, — דאָס האָט די קעלט געמאכט.
מאדאם באַרקמאן : יאָ, די קעלט פון הארצען. —
און איצט, מיין איך, קענען מיר ביידע זיך געבען איינע די אנדע-
רע די האַנד, עללאַ.

עללא רענטהיים: איך מיון, מיר קענען עס איצט.
מאדאם באַרקמאן: מיר צווילינג-שוועסטער — אי-
בער איהם אריבער, וועמען מיר האָבען ביידע ליעב געהאט.
עללא רענטהיים: מיר צוויי שאַטענס — איבער
איהם, דעם טויטען מאן.

מאדאם באַרקמאן, וועלכע שטעהט הינטער דער באַנק, און עללאַ
רענטהיים, וועלכע געפינט זיך פֿאַרענט, גיבען זיך איינע די אַנדערע
די הענד.

ענדע.

ווען מיר טויטע ערוואכען

איבערזעצט פון א. פרומקין

פערזאנען:

פראָפּעטאר אַרנאלד רובעק, סקולפּטאר.

מאָראַם מאַיאַ רובעק, זיין פרוי.

אולפּהיים, גוטסבעזיצער.

דער אינספּעקטאָר פון די בעדער.

אירענע.

א באַרמיהאַרציגע שוועסטער.

משרתים, געסט און קינדער.

דער ערשטער אַקט שפּיעלט זיך אָב אין די בעדער ביום ברעג
וואַסער; דער צווייטער אַזוי ווי דער דריטער אַקט — הויך אויף די
בערג לעבען אַ סאַנאַטאָריום.

ערשטער אקט.

דרויסען פאר דעם האַטעל פון די בעדער. אַ טהייל פון דער הויפט-געביידע זעהט זיך ארויס רעכטס. אַן אָפענער פּלאַץ, עהנליך צו אַ פּאַרק, מיט אַ פּאַנטאן, גרופען פון גרויסע, אַלטע בוימער און קוסטאַרניקעס. לינקס אַ קלוינער פּאַוויליאָן, כמעט אין גאַנצען בעדעקט מיט גרינע און ווילדע וויין-בלעמער. אַ טיש און אַ שמוהל דערביי. אין הינטער-גרונד זעהט זיך דער פּיאָרד, וועלכער ציהט זיך ארויס ביז'ן אָפענעם ים, מיט שטיקער לאַנד און קלוינע אינזלען אין דער ווייטענס. ס'איז אַ שטולער, זונגי-ווארעמער זומערדיגער פּאַרמיטאַג.

פּראָפּעסאָר רובעק און פרוי מאיא זיצען אין געפלאַכמענע שמוהלען ביי אַ געדעקטען טיש אויף'ן גראַז פאַר דעם האַטעל און האַבען נאָר וואָס אָבעגעסען פריהשטיק. איצט טרינקען זיי שאַמפּאַניער מיט זעלצער-וואַסער און יעדער האָט אַ צייטונג אין דער האַנד. דער פּראָפּעסאָר איז אַ בעיאָהרענטער מאַן מיט אַ בכבוד'יגען אויסזעהן, אין אַ שוואַרצען סאַמעטענעם רעקעל, און זאָנסט אין לייכטער זומערליכער קלוידונג. פרוי מאיא איז נאָך גאַנץ יונג; זי האָט אַ לעבעדיגען אויסדרוק אין איהר געזיכט, מיט מונטערע, רייצענדע אויגן, און איבער וועלכע עס ליגט דאָך אַ געוויסע מיעדקייט. זי טראַגט אַן עלעגאַנטען רייזע-קאַסטיום.

מאיא (זיצט אַ ווילע, אַזוי ווי זי וואָלט געוואַרט דער פּראָפּעסאָר זאָל עפעס זאָגען. דאָן לאַזט זי אָב דאָס בלאַט פון האַנד און מהוט אַ זיפּין): אַד, יאָ, יאָ — !

פּראָפּעסאָר רובעק (הויבט אויף דעם קאַפּ פון זיין צייטונג): נו, מאיא? וואָס איז דיר אַזוינס?
מאיא: הער נור, ווי שמי'ס'איז דאָ.

פּר אָפּעס אָר רוב עק (מיט אַ גוטמוטהיגען שמויכעל) :
 און דו קענסט דאָס הערען ?
 מ א י א : וואס ?
 פּר אָפּעס אָר רוב עק : די שטילקייט.
 מ א י א : נו, אודאי קען איך עס.
 פּר אָפּעס אָר רוב עק : נאָ, ביסט פילייכט אַרעכט,
 מיין קינד. מען קען ווירקליך הערען די שטילקייט.
 מ א י א : ווייס גאָט, מען קען זי הערען. ווען זי דריקט איי-
 נעם אזוי שטארק צו — ווי דאָ —
 פּר אָפּעס אָר רוב עק : דאָ אין די בעדער מיינסט
 דו ?

מ א י א : איבעראל דאָ אין דערהיים, מיין איך. אין דער
 שטאָרט דאָרט איז דאָך, דוכט זיך, געווען גענוג ליארעם און אונ-
 רוהיגקייט. און דאָך — פאר מיר איז אויך אין דעם דאָזיגען ליא-
 רעם און אין דער דאָזיגער אונרוהיגקייט געלעגען עפעס טויטעס.
 פּר אָפּעס אָר רוב עק (מיט אַ פאַרשענדען בליק) :
 אַ פנים דו ביסט ניט שטארק צופריעדען וואָס דו ביסט צוריק אין
 דערהיים, מאַיא ?

מ א י א (קוקט איהם אָן) : ביסט דו צופריעדען ?
 פּר אָפּעס אָר רוב עק (אויסווייכענדיג) : איך — ?
 מ א י א : יא. דו. דו ביסט דאָך געווען אזוי פיעל, פיעל
 ווייטער איידער איך. ביסטו ווירקליך צופריעדען וואָס דו ביסט
 וויעדער אין דערהיים ?

פּר אָפּעס אָר רוב עק : ניין — אָפען און אויפ-
 ריכטיג — אזוי גאנץ צופריעדען ניט —
 מ א י א (מיט לעכעדיגקייט) : זעהסט דו ! דאָס האָב איך
 דאָך געוואוסט.

פּר אָפּעס אָר רוב עק : איך בין אפשר געווען צו
 לאַנג אוועק. כ'בין גאנץ אָבגעריסען געוואָרען פון אָט דעם —
 דעם לעבען דאָ אין לאַנד.
 מ א י א (רוקט צו איהר שטוהל נעחנטער צו איהם ; מיט פוי-

ער): אַט, זעהסט דו, רובעק. לאָמיר גאנץ איינפאך וויעדער אָב-
פאַהרען פון דאנען! אזוי גיך ווי מעגליך.

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (אַביסעל אונגעדולדיג): נא,
נא, דאָס האָבען מיר דאָך טאקע בדעה צו טהאָן, ליעבע מאיא. דאָס
ווייסט דו דאָך.

מ א י א : אָבער פארוואָס טאקע ניט איצט גלייך? - שטעל
זיך נור פאַר, — ווי גוט און געמיטהליך וואָלטען מיר עם געקענט
האָבען דאָרט אונטען אין אונזער נייעם רייצענדען הויז —

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (מיט אַ גוטמוטיגען שמויכעל):
אייגענטליך וואָלטען מיר געדארפט זאָגען: אין אונזער נייער ריי-
צענדער הויז.

מ א י א (קורץ): איך זאָג ליעבערשט הויז. לאָמיר בליי-
בען דערביי.

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (נעהמט ניט אראָב פון איהר קיין
אויג): דו ביסט ווירקליך א וואונדערליך קליין וועזענדעל.

מ א י א . בין איך אזוי וואונדערליך?

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : יא, ווירקליך.

מ א י א : אָבער פארוואָס פאַרט? אפשר דערפאר, ווייל
איך האָב גראד ניט קיין צו שטארקען חשק, אוועקצו'הרג'ענען די
צייט דאָ אויבען — ?

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : ווער האָט דען אזוי גערן ווי
לעבען געוואָלט מיר זאָלען היינטיגען זומער פאַהרען אהער אין
צפון-לאַנד?

מ א י א : נו יא, איך.

פ ר א פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : יא, איך אוראי ניט.

מ א י א : אָבער ליעבער גאָט, — ווער האָט זיך נאָר גע-
קענט ריכטען דערויף, אז דאָ ביי אונז האָט זיך אלעס אזוי מורא'ל-
דיג פּערענדערט! דערצו נאָך אין אזא קורצער צייט! ווען מען
בערעכענט, אז עס איז נאָך ניט קיין סך מעהר ווי פיער יאָהר,
זינט איך בין אוועק פון דאנען —

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק : — אלס פעהיראטע פרוי, יאָ.

מ א י א : — פעהיראטע פרוי? וואָס האָט דאָס צו טהאָן דערמיט?

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק (ריידענדיג ווייטער): — און זינט דו ביסט געוואָרען פרוי פראָפעסאָר און האָסט געקאָנגען א פראכטפאָלע היים — אָה, פארדאָן! — א גרויסארטיג הויז, אזוי מוז איך זיך דאָך אויסדריקען. און א ווילאָ ביי דער טאָניצער אָזערע, וואו אלעדירנג איז דאָך איינגעאָרדענט אויף'ן פיינסטען אופן. — יאָ, צו פיינ און פראכטפול, מאיא, מעג איך כמעט זאָגען. און פלאַז איז אויך פארהאן. מיר דארפען ניט איינער דעם אנדערן אָבטרעטען די פיס פאר איינגשאפט —

מ א י א (גלויבגילטיג): ניין, ניין, ניין, — פלאַז אין הייז און אזוי ווייטער — דאָס פעהלט דורכאויס ניט —

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק : און אחוץ דעם אויך דאָס, וואָס דו ביסט איבערהויפט געקומען אין פיינערע און ברייטערע פעהעלטניסען מיט מענשען. אין א געבילדעטערען קרייז, איידער דו ביסט געוואוינט געווען אין דעהיים.

מ א י א (איהם אַנקוקענדיג): נו יאָ, לויט דיין מיינונג נאָך, הייסט עס, האָב איך זיך געענדערט?

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק : יאָ, מאיא.

מ א י א : נאָר איך? און די מענשען דאָ ניט?

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק : אָה יאָ, זיי אויך. אזוי א ביסעלע. פריינדליכער זיינען זיי גראַד ניט געוואָרען. דאָס וויל איך ניט לייקענען.

מ א י א : דאָס גלויב איך אויך.

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק (נעהמט אַן אַן אנדער טאָן): דו ווייסט, אין וואָס פאר א שטימונג איך קום, ווען איך בעטראכט דאָס לעבען פון די מענשען דאָ ארום מיר?

מ א י א : ניין, זאָג עס מיר.

פ ר א פ ע ס א ר ר ו ב ע ק : עס קומט מיר דערביי ארויף

אויף'ן זינען די נאכט, ווען מיר זיינען מיט דער אייזענבאהן
ארויפגעפאָהרען אהער —
מ א י א : דו ביסט דאָך געשמאק געשלאָפּען די גאנצע
צייט.

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : ניט פאָלשטענדיג. כ'האָב
בעמערקט, ווי שטיף ס'איז מיט אמאָל געוואָרען אויף די אלע
סטאנציעס. — איך האָב גע הע ר ט די שטילקייט, — אזוי ווי
דו, מאיא —

מ א י א : הם, — אזוי ווי איך, יאָ.
פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : און איך האָב פערשטאנען,
אז דאָס זיינען מיר אריבער די גרעניץ. איצט זיינען מיר געווען
ריכטיג אין דערהיים. וואָרים אויף די אלע קליינע סטאנציעס
האָט זיך דער צוג אָבגעשטעלט, — כאָטש ס'איז ניט געווען צו
וואָס.

מ א י א : אָבער פאר וואָס זשע האָט ער זיך אָבגעשטעלט?
אז עס איז ניט געווען צו וואָס?

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : ווייס איך? קיין שום פאר-
טאזשיר איז ניט אראָב און קיינער איז ניט ארויף. נאָך דער צוג
האָט זיך פאָרט אָבגעשטעלט אויף א לאנגע אונטערליכע צייט.
און אויף יעדער סטאנציע האָב איך געקענט הערען, ווי צוויי מע-
נער געהען ארום אהין און אהער אויף דער פלאטפאָרמע, — איינער
האָט געהאט א לאמטערנע אין דער האנד — און זיי האָבען גע-
רעדט איינער מיט'ן אנדער'ן, האלב פערשטיקט, אָהן א קלאנג און
אָהן א שום בעדייטונג אין דער נאכט ארויס.

מ א י א : יאָ, גאנץ ריכטיג. שטענדיג געהען דאָ אזוי ארום
א פאָר מענער אהין אין אהער און ריידען צווישען זיך —
פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : פון גארנישט. (מיט אַ לע-
בעדיגען טאָן). אָבער ווארט אקארשט ביז מאָרגען. דאן וועלען
מיר האָבען דאָס גרויסע בעקוועמע שיה דאָ אין האַפען. מיר וועלען
זיך אויפזעצען און ארומפאָהרען דעם ים ארום און ארום, אלץ וויי-
טער קיין צפון, — ביז צום אייזמעער.

מ א י א : אָבער דאן וועסט דו דאָך גאַרנישט זעהן פון'ם
לאַנד — און פון'ם לעבען. און דאָס האָסט דו דאָך גראָד געוואָלט.
פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (קורץ און בניזלצד) : כ'האָב
שוין איבער גענוג געזעהן.

מ א י א : מיינסט דו, אז א יס'דרייזע וואָלט געווען בעסער
פאר דיר ?
פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : ס'איז יעדענפאלס א שטיי-
קעל אָבוועקסלונג.

מ א י א : יאָ! ווען ס'וועט נור זיין גוט פאר דיר —
פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : פאר מיר ? גוט ? מיר
פעהלט דאָך, ווייס גאָט, קיין שום זאך ניט.

מ א י א (שטעהט אויף און געהט צו צו איהם) : דאָך, דיר
פעהלט וואָס עס איז, רובעק. דאָס מוזט דו דאָך אליין פיהלען.
פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : אָבער ליעבסטע מאַיא, —
וואָס פאַרט ?

מ א י א (חינטער איהם, בניגט זיך אָן איבער דער פאַרענטשע
פון שטוהל) : יאָ! דאָס מוזט דו מיר זאָגען. דו געהסט זינט א
שטיקעל צייט ארום אָהן רוה. אין ערגעץ קענסט דו ניט איינזיצען.
ניט אין דערהיים און ניט אין דער פרעמד. גאנץ מענשענפיינד-
ליך ביסט דו מיט דער צייט געוואָרען.

פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (אביסעל שפּאַטיש) : ניין, —
דו זאָלסט דאָס האָבען בעמערקט ?

מ א י א : דאָס מוז דאָך יעדער איינער בעמערקען, ווער
עס קען דיר נור. און דאן איז מיר עפעס אזוי טרויעריג אויף'ן
הארצען, וואָס דו האָסט פערלאָרען דעם חשק צו דער ארבייט.
פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : וואָס זשע, דאָס אויך ?
מ א י א : אז מען בערעכענט, ווי דו פלעגסט פריהער קע-
נען אזוי אונערמיעדליך ארבייטען, — פון אינדערפריה ביז
ביינאכט.

פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (מרה-שחורה'דיג) : יאָ,
פ ר י ה ע ר —

מ א י א : אָבער זינט ס'האָט זיך דיר גליקליך איינגעגעבען
 ארויסצולאָזען דיין גרויסעס מייסטערווערק —
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק (שאַקעלט פּערטראַכטערתייט מיט'ן
 קאַפּ): דער „טאָג פון תּחית המתים“ —
 מ א י א : וואָס האָט זיך פּערשפּרייט איבער דער גאַנצער
 וועלט און דיך אזוי בעריהמט געמאכט. —
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק : פּילייכט שטעקט דאָס גאַנ-
 צע אונגליק אין דעם, מאַיא.
 מ א י א : וואָס הייסט?
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק : בעת איך האָב דאָס דאָזיגע
 מייסטערווערק מיינס געשאַפּען — (גיט אַ שטאַרקען מאַך מיט דער
 האַנד) — וואָרים דער „טאָג פון תּחית המתים“ איז אַ מייסטער-
 ווערק; אָדער ער איז עס געווען אין אַנפּאַנג. ניין, ער איז עס נאָך.
 מ ו ז , מ ו ז , מ ו ז זיין אַ מייסטערווערק!
 מ א י א (קוקט איהם אָן פּערוואַנדערט): רובּעק, — דאָס
 ווייס דאָך די גאַנצע וועלט.
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק (קורץ און צוריקווייזענדיג):
 די גאַנצע וועלט ווייס גאָרנישט! זי פּערשטעהט גאָרנישט!
 מ א י א : נו, אָבער אַן אַהנונג פון עפּעס האָבען זיי דאָך.
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק : יא — פון דאָס וואָס איז דער-
 רין גאָרנישט דאָ. פון דאָס וואָס איז מיר קיינמאָל אויף'ן זינען
 ניט ארויף. זעהסט דו, דערפון ווערען זיי אַלע נתפּעל. (מורמעלט
 פאַר זיך). כ'לוינט זיך אסור, כסדר אָבצוגעבען אַלע כחות פאר
 דעם חמון און דער מאסע — און דער „גאַנצער וועלט“.
 מ א י א : מיינסט דו, אז ס'איז בעסער — אָדער, לאָמיר
 זאָגען, בכבוד'יגער פאר דיר, ווען ניט ווען צו מאכען אַ פאָר-
 מדעט'בייסט, ווייטער גאָרנישט?
 פּר אָ פּע ס אָ ר ר ו ב ע ק (שמייכלט געמייטהליך): וואָס
 איך מאַך זיינען אייגענטליך ניט קיין ריכטיגע פאָרטערט'בייסטען,
 מאַיא.
 מ א י א : גאָט ווייס וואָס דען זיי זיינען! — אין די לעצ-

טע צוויי, דריי יאָהר — זינט דו האָסט פארטיג געמאכט דיין גרויכע גרופע און זי ארויסגע'פטר'ט פון הויז —

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : איך זאָג דיר, זיי זיינען פאָרט ניט קיין ריכטיגע פאָרטערעט־ביוסטען.

מ א י א : וואָס זשע דען זיינען זיי?

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : עס לינגט עטוואָס פערדעכ־טיגעס, עטוואָס פערשטעקטעס אין די דאָזיגע ביוסטען און הינטער זיי — עפעס געהיימעס, וואָס די מענשען קענען ניט זעהן —

מ א י א : אזוי?

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (מיט איבערלעגענהייט) : נור איך קען עס זעהן. און דאָס פערשאפט מיר אזא טיעפען פער־גניגען. — פון דרויסען ווייזען זיי אויס אזוי „מערקווירדיג עהנ־ליך“, ווי מען רופט עס, אז מענשען שטעהען און קוקען דערויף מיט ערשטוינונג, — (מיט אַ נידעריגער שטימע) — אָבער אין זייער טיעפסטען גרונד זיינען זיי אלע רעספעקטאבלע, גרויכארטיגע פערדישע צורות און הארטנעקיגע עזעלשע שנויצען און לאנג־אויעדריגע, נידריג־שטערנדיגע הינטישע שארבענס און אָבגעפרע־

סענע שוויינען־קעפ, — און נארישעוואטע, אומגעלומפערטע אָק־סען־פראצען זיינען אויך דאָ צווישען זיי. —

מ א י א (גלויבגילטיג) : אלע אונזערע ליבעע הויז־חיות, הייסט עס.

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : זעהר ריכטיג, מאיא. אָט די ליבעע חיות, וועלכע דער מענש האָט נאָך זיין בילד נאָך צוקא־ליעטשעט. און וועלכע האָבען פון זייער זייט וויעדער דעם מענ־שען צוקאליעטשעט. (לידיגט אויס זיין שאַמפאָניער גלאָז און לאַכט).

און אָט די צוויידייטיגע קונסטווערק בעשטעלען ביי מיר די גרוי־סע רייכע לייט. און זיי קויפען זיי אין גוטען גלויבען — און טא־קי פאר הויכע פרייזען, זיי וועגען זיי כמעט אָב מיט נאָלד, ווי דאָס ווערטעל געהט.

מ א י א (גיסט איהם אַן נאָר אַ גלאָז) : פע, רובעק! נא טרינק און זיי צופריעדען.

פּראָפּעסאָר רובעק (פיהרט א פאָר מאָל אריבער די האַנד
איבער'ן שטערן און שפּאַרט זיך אָן מיט'ן רוקען אָן שטוהל): איך
בין צופריעדען, מאַיאָ. ווירקליך צופריעדען. אין א געוויסער הינד
זיכט וועניגסטענס. (שווייגט אַ רגע). וואָרים ס'איז דאָך נאָך אלע-
מען א גליק, זיך צו פיהלען פריי און אונאבהענגיג אויף אלע זייטען.
האָבען פון דער פולער האַנד אלעס, וואָס מען קען זיך נור ווינשען.
אויסערליך, הייסט עס. דיינקסט דו ניט אזוי, מאַיאָ?

מאַיאָ: אָה יאָ, געוויס. דאָס איז יעדענפאלס זעהר פיעל.
(קוקט איהם אָן). אָבער האָסטו פּערגעסען, וואָס דו האָסט מיר צו-
געזאָגט אין דעם טאָג, ווען מיר זיינען אייניג געוואָרען מכת —
מכת דער דאָזיגער שווערער זאך —

פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): — אונזער
הייראט, מיינסט דו. יאָ, ס'איז געווען א ביסעל א שווערער שריט
פאר דיר, מאַיאָ.

מאַיאָ (נוויטער, ניט ווערענדיג צומישט): — און אָבער-
מאכט, אז איך זאָל מיט דיר פאָהרען קיין אויסלאַנד און דאָרט
שטענדיג וואוינען — און האָבען פּערגניגען. — געדיינקסטו נאָך,
וואָס דו האָסט מיר דעמאָלט פּערשפּראַכען?

פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): ניין, איך
געדיינקט עס ווירקליך ניט. נו, וואָס האָב איך דיר פּערשפּראַכען?
מאַיאָ: דו האָסט געזאָגט, דו וועסט מיך מיטנעהמען אויף
א הויכען באַרג און מיר ווייזען די גאַנצע הערליכקייט פון דער
וועלט.

פּראָפּעסאָר רובעק (איבערראַשט): ווירקליך? דאָס
האָב איך דיר אויך פּערשפּראַכען?
מאַיאָ (קוקט איהם אָן): מיר אויך? וועמען דען נאָך
אחוץ מיר?

פּראָפּעסאָר רובעק (גלויבגולטיג): ניין, ניין, כ'מיין
בלויז — האָב איך דיר דאָס צוגעזאָגט —
מאַיאָ: — די גאַנצע הערליכקייט פון דער וועלט האָסט

דו מיר צוגעזאגט צו ווייזען. און אָט די גאנצע הערליכקייט, האָסט
דו געזאָגט, זאָל מיר און דיר געהערען.

פּראָפּעסאָר רובעק: דאָס איז געווען אזא מין אַרט
ריידען, א פּראָזע, וואָס איך פלעג אמאָל אָפט בענוצען.

מאָיא: בלויז אן אַרט ריידען?

פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, נאָך פון אינגעלעוויוו אָן. אזא
מין פּראָזע, מיט וועלכער איך פלעג פערנארען אונזער שכן'ס קינד-
דער, ווען איך האָב זיי געוואָלט ארויסנעהמען מיט מיר, זיך צו
שפיעלען אויף די בערג און אין די וועלדער.

מאָיא (קוקט איהם אָן שטריינג): דו האָסט אפשר מיך
אויך געוואָלט בלויז פערנארען, כדי זיך מיט דיר דערנאָך צו
שפיעלען?

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַ שפּאַסאַהאַפּטען טאָן): נו,
האָסט דו זיך דען ניט נאָך אלעמען גאנץ גוט אמזירט ביי דעם
שפיעל, מאָיא?

מאָיא: איך בין ניט גענאנגען מיט דיר, בלויז כדי זיך צו
שפיעלען.

פּראָפּעסאָר רובעק: ניין, ניין, פערשטעהט זיך אז
ניט.

מאָיא: און דו האָסט מיך אויך קיינמאָל ניט מיטגענומען
מיט דיר אויף א הויכען בארג און האָסט מיר ניט געוויזען —

פּראָפּעסאָר רובעק (גערייזט): — די גאנצע הער-
ליכקייט פון דער וועלט? ניין, דאָס זיכער ניט. וואָרים לאַמיד דיר
זאָגען דעם רעכטען אמת: דו ביסט אייגענטליך ניט געשאפען
ארויפצוגעהן אויף די בערג, קליינע מאָיא.

מאָיא (זוכט זיך צו קאָנטראָלירען): דאָך איז געווען אַ
צייט, ווען דו האָסט געדריינקט, אז איך בין יאָ דערצו געשאפען.

פּראָפּעסאָר רובעק: אן ערף פיער, פינף יאָהר צוריק,
יאָ. (שטרעקט זיך אויס אין שטוהל). פיער, פינף יאָהר, — דאָס
איז אַ לאַנגע, לאַנגע צייט, מאָיא.

מא יא (קוקט איהם אן מיט א ביטערען אויסדרוק): וואָס זשע,
די צייט איז דיר אזוי מורא'דיג לאנג געוואָרען, רובעק?
פראַפעסאָר רובעק: צייטענווייז ווערט זי מיר לאנג.
(מיט אַ גענעץ). אזוי, ווען ניט ווען.

מא יא (געהט צוריק אַריבער אויף איהר פלאץ): איך וועל
זיך שוין מעהר ניט לאַנגוויילען. (זי זעצט זיך אין איהר שטוחל.
געהמט די צייטונג און הויבט זי אן בלעטערן. שטילשווייגען פון ביי-
דע זייטען).

פראַפעסאָר רובעק (שפארט זיך אן מיט'ן עלענבויען
אויף'ן מיט צו איהר אַריבער און קוקט זי אן מיט אַ לייכטען שמויכעל):
פיהלט זיך די פרוי פראַפעסאָר געקרענקט?
מא יא (קאלט, ניט אויפהויבענדיג די אויגען): ניין, דורכ-
אויס ניט.

געסט פון די בעדער, דאָס ריב דאַמען, קומען אן איינציגווייז און
אין גרופען פון רעכטס און לינקס, שפאַצירענדיג איבער'ן פאַרק.
קעלנער ברוינגען אַרויס געטרענקע פונ'ם האַמעל און פערשווינדען
דערמיט הינטער'ן פאַויליאָן.

דער אינספעקטאָר פון די בעדער, דעם שמעקען און האַנד־שוח אין
דער האַנד, קומט פון זיין שפאַציר אין פאַרק, פערניגט זיך העפליך פאַר
די געסט, וואָס ער בעגעגענט, און רעדט עטליכע ווערטער מיט אייניגע
פון זיי.

דער אינספעקטאָר (געהט צו צו פראַפעסאָר רובעק'ס מיט
און געהמט העפליך אַרונטער דעם הוט): כ'האָב די עהרע אייך צו
ווינשען אַ גוט מאַרגען, פרוי פראַפעסאָר. — גוט מאַרגען, הערר
פראַפעסאָר.

פראַפעסאָר רובעק: גוט מאַרגען, גוט מאַרגען, הערר
אינספעקטאָר.

דער אינספעקטאָר (צו פרוי מאַיאָן): מעג מען פרע-
גען, צי די הערשאפטען האָבען גוט געשלאָפען?

מא יא: איך דאַנק זעהר; גאנץ אויסגעצייכענט — איך
פאַר מייַן טהייל. איך שלאָף שטענדיג ווי אַ שטיין.

דער אינספעקטאר: עס פרעהט מיך זעהר צו הערען.
די ערשטע נאכט אויף א פרעמדען אָרט האָט אָפּט איהרע אונכע-
קוועמליכקייטען. — און איהר, הערר פּראָפּעסאָר — ?

פּראָפּעסאָר רובעק: אָה, מיט מיין שלאָף איז ניט
אזוי פרעהלאָף. דער עיקר אין דער לעצטער צייט.

דער אינספעקטאר (מיט אַ מיענע פון מיטגעטיהל):
אָה — דאָס טהוט מיר לייד. אָבער זייט אקארשט א פּאָר וואָכען
דאָ אין די בעדער — און איהר וועט עס איבערקומען.

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט ארויף צו איהם): זאָנט
מיר, הערר אינספעקטאר, — איהר האָט דאָ צווישען אייערע פּאָ-
ציענטען איינעם, וואָס באַדט זיך ביינאכט ?

דער אינספעקטאר (פּערוואונדערט): ביינאכט ?
דערפון הויב איך ניט אָן וויסען.

פּראָפּעסאָר רובעק: ניט ?

דער אינספעקטאר: אזוי ווייט ווי איך ווייס, איז דאָ
קיינער ניט אזוי קראַנק, ער זאָל דאָס נייטיג האָבען.

פּראָפּעסאָר רובעק: נו, איז על כל פנים פארהאן ביי
אייך אימיצער, וואָס געהט ביינאכט שפּאַצירען אין פּאַרק ?

דער אינספעקטאר (שמויכעלט און שאַקעלט מיט'ן
קאָפּ): ניין, הערר פּראָפּעסאָר, — דאָס וואָלט געווען געגען געזען.
מאַיאַ (ווערענדיג אונגעדולדיג): מיין גאָט, רובעק, — ווי
איך האָב דיר שוין היינט אין דער פּרייה געזאָגט, — ס'האָט זיך
דיר געמוזט חלום'ן.

פּראָפּעסאָר רובעק (טרוקען): אזוי ? ווירקליך ?
ס'האָט זיך מיר געמוזט חלום'ן ? (צום אינספעקטאר): די נעשיכטע
איז, אז איך בין היינט ביינאכט אויפגעשטאנען, ווייל איך האָב
ניט געקענט איינשלאָפּען, און איך האָב געוואָלט זעהן וואָס פּאַר
א וועטער עס איז —

דער אינספעקטאר (אויפּמערקזאַם): נו יאָ, הערר
פּראָפּעסאָר. און — ?

פּראָפּעסאָר רובעק: איך קוק ארויס פון פענסטער

— און דערזעה, ווי א ווייסע געשטאלט וואנדעלט דאָרט ארום צווישען די בוימער.

מאָיאַ (מיט אַ שמויכעל צום אינספעקטאָר): און אחוץ דעם ערקלעהרט רובעק, אז די געשטאלט איז געגאנגען אָנגעטהאָן אין א באַד־קאָסטיום.

פּראָפּעסאָר רובעק: — אָדער אין עפעס עהנליכעס. כ'האָב ניט געקענט זעהן גאנץ גענוי וואָס דאָס איז. נאָר עפעס ווייסעס איז דאָס יעדענפאלס געווען.

דער אינספעקטאָר: זעהר מערקווירדיג. איז עס יעדער א הערר אָדער א דאמע?

פּראָפּעסאָר רובעק: כ'וואָלט געשוואָרען, אז עס איז געווען א דאמע. אָבער הינטער איהר איז געקומען נאָך א געשטאלט. און די איז געווען גאנץ דונקעל. ווי א שאַטען —

דער אינספעקטאָר (ערשטוינט): דונקעל? אפשר נאָר שוואַרץ?

פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, ס'האָט מיר כמעט אזוי אויסגעוויזען.

דער אינספעקטאָר (אזוי ווי איהם וואָלט עפעס קלאָהר געוואָרען): הינטער דער ווייסער? גאנץ נאָהענט הינטער איהר — ?

פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, גאנץ נאָהענט.

דער אינספעקטאָר: אהאָ! איך קען אייך פילייכט געבען אן ערקלעהרונג וועגען דעם, הערר פּראָפּעסאָר.

פּראָפּעסאָר רובעק: נו, וואָס איז דאָס אזוינס געווען? מאַיאַ (גלויכצויטיג): וואָס זשע, ס'האָט זיך רובעק'ן, הייסט עס, ניט גע'חלום'ט?

דער אינספעקטאָר (פלוצלונג מיט אַ שעפּטשענדען טאָן, אַנווייזענדיג אויף דעם הינטערגרונד רעכטס): שש, אויף א וויילע! ניט א קוק אָט דאָרט. — כ'בעט אייך, רעדט איצט ניט הויך מכת דעם.

א שלאנקע דאמע, אָנגעהאַן אין אַ פּוּנגעם קרױעס־ווױסען קאַשמיר, בעגלױט פּון אַ באַרמחאַרצױגער שוועסטער אין שוואַרצען, וועלכע טראַגט אַ זילבערנעם צלם אָנגעהאַנגען אָן אַ קױטעל אויף דער ברוסט, קומט אַרויס פּון הינטער דעם האַטעל און געהט אַריבער דעם פּאַרק צום פּאַווּי־ליאַן לינגס. איהר געזיכט איז בלייב, די ציגע אזוי ווי פּערגלױווערט; די ברעמען אַרונטערגעלאָזען, די אויגען—אַקוראַט ווי זײ וואַלטען גאַרנישט געזעהן. איהר קלױד פּאַלט אַרונטער צו איהרע פּיס און נעהמט אַרום אין גלױכע לענגליכע פּאַלטען איהר קערפּער. איבער'ן קאַפּ, נאַקען, ברוסט, שולטערן און אַרעמס טראַגט זי אַ גרויסען ווױסען שאַל פּון דײַנעם וואַל. אונבעועגליכע האַלטונג. שטױפע אַבגעמאַסטענע טרױט. די הענד פּערלױגט איבער דער ברוסט. די האַלטונג פּון דער „שוועסטער“ איז אויך אַבגעמאַסטען און זי האַט די מױענע פּון אַ דױענסט. זי נעהמט נישט אַראָב איהרע ברוינע שטעכעדיגע אויגען פּון דער דאָמע. קעלנער, מיט סערווױעטען אויף די אַרעמס, ווױזען זיך אין די טהירען פּון האַטעל און קוקען נױגעריג נאָך די בױדע פּרעמדע, וועלכע קוקען זיך אויף קײן זאַך נישט אום און פּערשווינדען אין דעם פּאַווּליאַן פּאַפּעס אַר רובּ עק (האַט זיך נישט ווילענדיג לאַנגזאַם אויפּגעהויבען און קוקט אויף דער פּערמאַכטער טהיר פּון פּאַווּליאַן): ווער איז אַט די דאָמע?

דער אינספּעקטאָר: אַ פּרעמדע, וועלכע האַט געדונגען אַט דעם קלױנעם פּאַווּליאַן דאָ.

פּאַפּעס אַר רובּ עק: אַן אויסלענדערין?
דער אינספּעקטאָר: ס'ווױזט אזוי אויס. בױדע זײנען יעדענפּאַלס אָנגעקומען פּון אויסלאַנד. מיט אַן ערד אַ וואָך צוריק. זײ זײנען ביז אהער נאָך נישט געווען דאָ.

פּאַפּעס אַר רובּ עק (איהם אַנקוקענדיג, בעשטימט): די און נישט קײן אנדערע האָב אײך הײנט בײנאַכט געזעהן אין פּאַרק. דער אינספּעקטאָר: דאָס איז עס גאַנץ זיכער געווען. כ'האַב עס גלױך פּערשטאַנען.

פּאַפּעס אַר רובּ עק: ווי הײסט די דאָמע, הערר אינספּעקטאָר?

דער אינספעקטאר: זי האָט זיך איינגעשריבען אלס:
 „מאדאם דע סאטאווי מיט בעגלייטערין“. מעהר ווייסען מיר ניט.
 מאַיא (לאַכט שפּאַטיש): וואָס זשע, דו קענסט וועמען עס
 איז, וואָס הייסט אזוי, רובעק? האָ?
 פּראָפעסאָר רובעק (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): ניין, קיין
 נעם ניט. — סאטאווי? דאָס קלינגט רוסיש. אָדער יעדענפאלס
 סלאַוויש. (צום אינספעקטאר): וואָס פאַר אַ שפּראַך רעדט זי?
 דער אינספעקטאר: ווען די ביידע דאמען שמועסען
 איינע מיט דער אנדערער, ריידען זיי אַ שפּראַך, פון וועלכער איך
 קען ניט קלוג ווערן. נאָר אזוי רעדט זי נאָרוועגיש ווי אַ געבויר-
 רענע נאָרוועגערין.
 פּראָפעסאָר רובעק (ערשטוינט): נאָרוועגיש? זייט
 איהר זיכער, אז איהר האָט ניט קיין טעות?
 דער אינספעקטאר: ניין, דעריין קען איך קיין טעות
 ניט האָבען.
 פּראָפעסאָר רובעק (קוקט איהם אָן מיט שפּאַנענדע בלי-
 קען): איהר האָט עס אליין געהערט?
 דער אינספעקטאר: יאָ, כ'האָב אליין אַ פּאָר מאָל
 מיט איהר גערעדט. דעם אמת זאָגענדיג, נור עטליכע ווערטער.
 וואָרים זי איז נאָרנישט ריידעוודיג. אָבער —
 פּראָפעסאָר רובעק: אָבער נאָרוועגיש איז עס געווען?
 דער אינספעקטאר: ריינעם גוטעם נאָרוועגיש. פיר
 לייכט מיט אַן אַקצענט, וואָס האָט אביסעל דערמאָהנט אָן דאָס
 נאָרדישע נאָרוועגיש.
 פּראָפעסאָר רובעק (קוקט ערשטוינט פאַר זיך און שפּע-
 טשעט): דאָס אויך!
 מאַיא (אַביסעל געטראָפען און אונאַנגענעהם בעריהרט): פיר
 לייכט איז די דאָזיגע דאמע אַמאָל געווען איינס פון די יענע מאָדעלען,
 רובעק? דערמאָן זיך אַקאָרשט.
 פּראָפעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַ דורכדרינגענדען
 בליק): מאָדעל!

מא יא (מיט אן ארויסרופענדען שמויכעל): נו יא, אין דיינע
אינגערע יאָהרען. דו האָסט דאָך געהאט, זאָגט מען, אזוי פיעל מאָד-
דעלען. מיט יאָהרען צוריק, פערשטעהט זיך.

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט'ן זעלבען טאָן): אַך ניין,
מיין קליינע פרוי מאיא. כ'האָב אין גרונד גענומען תמיד געהאט
נור איין איינציגען מאָדעל. איין איינציגען — פאר אלץ, וואָס
איך האָב געשאפּען.

דער אינספּעקטאָר (וועלכער האָט זיך אָנגעקעהרט און
אריבערגעקוקט נאָך לינקס): יא, איצט וועל איך ליידער אייך מוזען
פערלאָזען. וואָרים א בעגענעניש מיט דעם הערר, וואָס איך זעה
דאָ קומען, איז גראָד ניט פון די אנגעעהמע זאכען. דער עיקר אין
דער געגענווארט פון דאמען.

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט אויך נאָך לינקס): איהר
מיינט דעם יעגער, וועלכער קומט דאָ? ווער איז דאָס?
דער אינספּעקטאָר: דאָס איז גוטסבעזיצער אולפ-
היים —

פּראָפּעסאָר רובעק: אָה, גוטסבעזיצער אולפהיים.
דער אינספּעקטאָר: —דער „בערען-טויטער“, ווי מען
רופט איהם.

פּראָפּעסאָר רובעק: יא, כ'קען איהם.
דער אינספּעקטאָר: יא, ווער קען איהם דען ניט.
פּראָפּעסאָר רובעק: נור גאנץ ווייניג אייגענטליך.
וואָס זשע, איז ער איצט — ענדליך — אויך צווישען אייערע
פאציענטען?

דער אינספּעקטאָר: ניין, ס'איז מערקווירדיג, —
נאָך אלץ ניט. ער קומט נור איינמאָל אין יאָהר אראָב אהער, —
ווען ער געהט אויף דער יאנד אין די בערג. (נייל אריינגעהן אין
האַטעל).

אולפהיים'ס שטימע (פון דרויסען): ווארט דאָך
אויס א וויילע! דער טייוועל זאָל עס נעהמען, וואָס האָט איהר קיין
צייט ניט? פארוואָס לויפט איהר שטענדיג אוועק פון מיר?

דער אינספקטאָר (בלייבט שמעחו): איך לויף דאָך
גאָר ניט אוועק, הערר גוטסבעזיצער.

גוטסבעזיצער אולפתיים קומט ארויף פון לינקס, בע-
גלויבט פון אַ דיענער, וועלכער פיהרט אַ פאָר יאגד הינד, אולפחיים
טראַגט אַ יאגד-אַנצוג, הויכע שטייוועל און א פולק-הוט מיט אַ פעדער.
ער איז אַ מאַגערע, לאַנגע, נערוועזע פערזאָן, מיט ווייסע האָר און באַרד
און מיט אַ הויכער שטימע. נאָך זיין אויסזעהן נאָך קען מען ניט זאָגען
בעשטימט ווי אַלט ער איז, נאָר ער איז יעדענפאלס ניט קיין יונגער
מאַן.

אולפתיים (לאַזט זיך ארויף אויפ'ן אינספקטאר): וואס
זשע, אַמט אזוי נעהמט מען עס אויף פרעמדע, האַ? איהר ענט-
לויפט דאָך מיט'ן עק צווישען די הינטערשטע פיס, — אקוראט ווי
דער טייוועל וואַלט זיך נאָך אייך נאָכגעיאָגט.

דער אינספקטאָר (רוהיג, איהם ניט ענטפערענדיג דע-
רויף): איז דער הערר גוטסבעזיצער געקומען מיט'ן שוף?
אולפתיים (ברומענדיג) כ'האָב ניט געהאט די עהרע
אפילו אַנצוקוקען א שוף. (די הענד אין די זייטען). אַמט אפנים
איהר ווייסט גאָר ניט, אז איך פאָהר אויף מיין אייגען שיפעל?
(צו זיין דיענער) קוק זיך גוט אום אויף דייע מיט-בעשעפענישען,
לאַרס. נאָר גיב אכטונג, זיי זאָלען מיר פונדעסטוועגען בלייבען הונד-
נעריג. פרישע ביינער, אבער ניט מיט צופיעל פלייש דערויף,
פערשטעהסט? און רוייה מוז עס זיין און נאָך רויכענדיג פון בלוט?
און דאן האק דיר אַליין אויך וואָס עס איז אין בויך אריין.. (זיך
לאַזענדיג צו איהם מיט אַ בריק). נו, — און אצינד טראַג זיך צום
טייוועל! (דער דיענער געהט ארויס מיט די הינט, הינטער דעם ווינקעל
פון האַטעל).

דער אינספקטאָר: וואַלט אפשר דער הערר גוטס-
בעזיצער געוואַלט אריינגעהן דערוויל אין דעם עסס-זאַל?
אולפתיים: אריין דאָרט צו די דאָזיגע האַלב-טייטע
פלינגען און מענשען? ניין, — כ'דאנק אייך טייווענד מאַל דערפאר,
הערר אינספקטאָר.

דער אינספעקטאָר: נו, נו, ווי אייך איז אס לייעב-

סטען.

אולפֿהיים: אָבער זעהט, די מויד זאָל מיר צורעכט מאַך
כען דעם פראָוויאנט, ווי געווענהליך. קודם כל א סך, מען זאָל
האָבען וואָס צו בייסען. און אזוי א היבש ביסעל בראַנפען! זאָנט
איהר נור, אז איך אָדער לאַרס וועט איהר מאַכען א שוואַרצען סוף
אויב זי וועט ניט —

דער אינספעקטאָר (שלאָגט איהם איבער די רייד):
מיר ווייסען שוין אלעס פון פריהער. (זיך ווענדענדיג אויף דער אַנדער
דער זייט). זאָל איך דעם קעלנער הייסען בריינגען וואָס עס איז,
הערר פראָפעסאָר? אָדער פֿילייכט פאר דער גנעדיגער פרוי?
פראָפעסאָר רובעק: ניין, כ'דאָנק אייך זעהר, —
פאר מיר ניט.

מאַיא: פאר מיר אויך ניט.

דער אינספעקטאָר אָב אין האַטעל.

אולפֿהיים (קוקט זיי ביידען אָן אַ רגע; דאָן נעהמט ער
אַרונטער דעם הוט): נו, צום טייפֿעל! דאָ איז, הייסט עס, א גאנץ
פראָסטער פויער אריינגעפאלען גאָר אין די הויכע פענסטער?
פראָפעסאָר רובעק (טהוט אַ קוק אויף איהם): וואָס
מיינט איהר דערמיט, הערר גוטסבעזיצער?

אולפֿהיים (איינגעהאלמענער און מיט מעהר דרך ארץ):
אָט אפנים איך שטעה דאָ ניט פאר קיין אנדערן, ווי פאר דעם
הערר פראָפעסאָר רובעק אליין.

פראָפעסאָר רובעק (שאַקעלט צו מיט'ן קאַפּ): מיר
האָבען זיך א פאָר מאָל געטראָפען אין געזעלשאַפטען. דעם לעצטען
הערבסט, וואָס איך האָב פערבראכט דאָ אויבען.

אולפֿהיים: יאָ, מיט יאָהרען צוריק. און אין יענער
צייט איז נאָך אייער נאָמען אויך ניט געווען אזוי בעקאנט ווי
איצט. וואָרים דעמאָלט האָט נאָך א שמוציגער בערען-יעגער
געמעגט צוקומען נאָהענט צו אייך.

פּראָפּעסאָר רובעק (שמויכעלט): איך ביים איצט
אויך קיינעם ניט.

מאַיא (קוקט אָן אולפחיים מיט אינטערעס): איהר זייט טא-
קי א ריכטיגער בערען-יעגער?

אולפחיים (זעצט זיך ביים צווייטען טיש, נעהענטער צום
האַטעל): אם ליעבסטען יאָג איך זיך נאָך בערען. נאָר איך ווארף
זיך פונדעסטוועגען ניט מיט קיין אנדער זאך, וואָס קומט מיר אין
זעגן. צי דאָס זיינען אַדלערס, צי וועלף, צי נאָר ווייבער, אַדער היר-
שען. — נאָר פריש מוזען זיי זיין און זאפטִיג און פול מיט בלוט.
(טרינקט פון דער יאָגד-פלאַש).

מאַיא (קוקט איהם גלייך אין די אויגען אַריין): אם ליעב-
סטען אָבער יאָגט איהר זיך נאָך בערען?

אולפחיים: יאָ, דאָס איז מיר ליעבער פון אלעס. וואָ-
רים דאָ קען מען זיך אזוי פיין בענוצען מיט'ן מעסער, ווען מען
האַט קיין אנדער ברירה ניט. — (מיט אַ לויכטען שמויכעל). מיר
ארבייטען אין א הארטען מאטעריאל, מיר ביידע, גנעדיגע פרוי, —
איך און אייער מאן. ער מוטשעט זיך, ווי איך שמעל מיר פאָר,
מיט'ן מאַרמאָר. און איך מוטשע זיך אָב מיט דיקע, ציטערנדע
בערען-מוסקולען. און ביידע בעזיעגען מיר ענדליך דאָס מאַטעריאַל,
ווערען בעלי בתים איבער דעם. מיר גיבען ניט נאָך, ביז וואנען
מיר האָבען ניט בייגעקומען דעם האַרטנעקיגען, ווידערשמעהענרען
שטאַף.

פּראָפּעסאָר רובעק (פערטיעפט אין געדאַנקען): דאָס
איז כ'לעבען גאָרנישט אזוי קרום וואָס איהר זאָגט דאָ.

אולפחיים: נו יאָ, וואָרים דער שטיין ווייסט דאָך
מסתמא, פארוואָס ער לאָזט זיך ניט. ער איז טויט, און דאָך וויל
ער זיך מיט אלע כחות ניט לאָזען לעעבדיג אויסהאמערען. אָהר-
ראַט ווי דער בער, ווען אימיצער וועקט איהם אויף אין זיין גרוב.

מאַיא: איהר ווילט, הייסט עס, איצט ארויפנעהן אין די
וועלדער און יאָגען?

אולפחיים: גאנץ הויך אויף די בערג וויל איך ארויפ-

געהן. — איהר אפנים זייט קיינמאָל ניט געווען אויף די הויכע
בערג, מאראם ?

מאָיא : ניין, קיינמאָל ניט.

אולפֿהיים : הערט א געשיכטע, טאָ זעהט זשע איהר
זאָלט היינטיגען זומער ארויפגעהן אהין ! איהר קענט זיך אָנשלי-
סען אָן מיר. איהר מיט אייער מאן — דאָס געהט אויסגעצייכענט.
מאָיא : זעהר פריינדליך פון אייך. נאָר רובעק האָט גאָר
ברעה צו מאכען א ריזע אויפ'ן ים.

פראָפעסאָר רובעק : ארום דעם ברעג — דורך די קא-
נאלען פון אינזעל.

אולפֿהיים : פע, צו'ן אלדע שווארץ יאָהר, — וואָס וועט
איהר דען טהאָן אין דעם פערדאמטען, עפוש'דיגען רינשטאָק !
וואָס זשע, איהר ווילט פערטרייבען די צייט אין ברודנע וואסער ?
אין ברעד'וואסער, וואָלט גלייכער געווען צו זאָגען.

מאָיא : אָט האָסט דו דיר, רובעק.

אולפֿהיים : אדך, איהר קומט לייעבערשט מיט מיר אויף
די בערג. דאָרט איז פריי און ריין פון מענשען. איהר קענט זיך
גאָר ניט משער זיין וואָס דאָס הייסט פאר מיר. פערשטעהט זיך,
אזא קליין ווייבעלע — (ער שטעלט זיך אָב. די באַרמהארציגע שוועס-
טער קומט אַרויס פון פאָויליאָן און געהט אַריין אין האַטעל).

אולפֿהיים (פאָלגט איהר נאָך מיט די אויגען) : קוקט
אקאָרשט אָן אָט די דאָ ! דעם שווארצען פויגעל ! — ווער דארף
דען דאָ בעגראָבען ווערן ?

פראָפעסאָר רובעק : אסור אויב איך ווייס.

אולפֿהיים : נו, דאן מוז דאָ ווער עס איז האַלטען ביים
קראפירען ערגעץ אין א ווינקעל. אדך, די קראנקע און שלאפע וואָל-
טען געמענט א טובה טהאָן און זיך לאָזען בעגראָבען — און טאקע
אזוי שנעל ווי מעגליך.

מאָיא : איהר זייט גאָר קיינמאָל ניט קראנק געווען,
הערר גוטסבעזיצער ?

אולפֿהיים : ניין. זאָנסט וואָלט איך דאָ ניט געווען. —

אָבער מיינע בעסטע פריינד — זיי זיינען אָפט קראַנק געווען,
די אָרעמע טייוואָליים.

מאָיא: און וואָס האָט איהר מיט זיי געטהאָן?
אולפֿהיים: דערשאַסען האָב איך זיי, פערשטעהט זיך.
פראָפּעסאָר רובעק (קוקט איהם אָן): דערשאַסען?
מאָיא (טהוט אַ רוק איהר שטוהל צוריק): דערשאַסען אויף
טויט?
אולפֿהיים (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): איך שים קיינמאָל ניט
פערביי, מאדאם.

מאָיא: אָבער שיסען מענשען — ווי אזוי קענט איהר זיי
איינפאָד דערשיסען אויף טויט? מענשען? —
אולפֿהיים: איך רעד דאָך ניט פון מענשען —
מאָיא: אייערע בעסטע פריינד האָט איהר געזאָגט —
אולפֿהיים: מיינע בעסטע פריינד זיינען דאָך מיינע
הינט.

מאָיא: אייערע הינט? —
אולפֿהיים: כ'האָב ניט קיין בעסערע איידער אָט די
עהרליכע, געטרייע, דורך און דורך בראווע יאגד-קאמעראדען מיי-
נע. — אז איינער פון זיי ווערט קראַנק און שוואַך, איז פּוה! און
אריבערגעפעקעלט איז דער פריינד — אויף יענער וועלט.
די באַרמהאַרציגע שוועסטער קומט ארויס פון האַטעל מיט אַ מאַץ,
אויף וועלכער עס געפינט זיך מילך און ברויט, שמעלט זי אַוועק אויף'ן
טיש לעבען פאָויליאָן, וואוהין זי געהט אַרײַן.
אולפֿהיים (מיט שפּאַט): אָט דאָס דאָ, — דאָס רופט מען
שפייז פאר מענשען! וואסערדיגע מילך און ווייך, קלעפיג ברויט.
ניין, איהר האָט געדארפט אַנקוקען מיינע פריינד. ווי זיי פרעסען!
וואָלט איהר עס געוואָלט זעהן?
מאָיא (שמייכלט צו איהר מאַן און שמעקט אויף): יאָ, פאָר-
וואָס דען ניט.

אולפֿהיים (שמעקט אויך אויף): בראוואָ! איהר זייט
ווירקליך אַ שאַרפֿזיניגע פרוי, מאדאם. אלזאָ, קומט. גרויסע דיקע

ביינער שלינגען די חברה-לייט ארונטער אין גאנצען. ברעכען זיי אויס און שלינגען זיי פון דאָס ניי איין. כ'זאָג אייך, ס'איז אן אמת'ע פרייד דאָס צו זעהן. און דאן וועלען מיר אויך א שמועס טהאָן מכה דער רייזע אויף די בערג — (אָב צום עק פון האַטעל. מאַיַע געהט איהם נאָך).

כמעט אין דערזעלבער רגע קומט די פרעמדע ארויס פון פאָוויליאָן און זעצט זיך אַנידער ביים טיש.

די פרעמדע טראָגט צו איהר גלאַז צום מויל און וויל מרונקען, נאָר אין מיטען דערינען האַלט זי זיך צוריק און קוקט מיט ליידדיגע, אויסדרוקסלאָזע אויגען אויף רובעק'ן.

פּראָפּעסאָר רובעק (בלויבט זיצען ביי זיין טיש און קוקט זי אָן מיט אַן ערנסטען און דורכדרינגענדען בליק. ענדליך שמעהט ער אויף, מאַכט אַ פאַר טויש צו איהר, בלויבט שמעהן און זאָגט שטולער-הייט): איך דערקען דיך גאנץ גוט, אירענע.

די דאָמע (מיט אַ קלאַנגלאָזער שטימע, בעת זי שמעלט אַוועק דאָס גלאַז): דו טרעפסט ווער איך בין, ארנאָלד?
פּראָפּעסאָר רובעק (אויסמייודענדיג אָן ענטפער): דו דערקענסט מיך אלזאָ אויך?

די דאָמע: מיט דיר איז דאָס גאָר אַ גאנץ אנדער זאך.
פּראָפּעסאָר רובעק: פארוואָס עפעס, — מיט מיר?
די דאָמע: ווייל דו ביסט נאָך לעבעדיג.

פּראָפּעסאָר רובעק (פערשמעהט זי ניט): לעבעדיג—?
די דאָמע (כמעט גלויכצויטיג): ווער איז געווען די אַנ-דערע? די וואָס דו האָסט געהאט מיט דיר — דאָרט ביים טיש?
פּראָפּעסאָר רובעק (אַביסעל צוריקגעהאלטען): די?
דאָס איז געווען מיין — מיין פרוי.

די דאָמע (שאַקעלט צו לאַנגזאַם מיט'ן קאַפּ): אזוי. גוט, ארנאָלד. איינע, הייסט עס, וועלכע געהט מיך גאָרנישט אָן —
פּראָפּעסאָר רובעק (אונזיכער): ניין, פערשמעהט

זיך —

די דאמע: — איינע, הייסט עס, וועלכע דו האסט זיך
איינגעשאפט ערשט נאך מיין טויט.

פראפעסאר רובעק (קוקט אויף איהר שמאך): נאך
דיין — ? וואס מיינסט דו דערמיט, אירענע?

אירענע (אויסמיידענדיג צו ענטפערן): און דאס קינד?
דעם געהט עס דאך אויך גוט. אונזער קינד לעבט מיך אריבער. אין
כבוד און גדולה.

פראפעסאר רובעק (שמויכלעט ווי אין א ווייטער ער-
אינערונג): אונזער קינד, — אך, יא, אזוי פלעגען מיר עס רופען
— דעמאלט.

אירענע: בעת איך האב געלעבט, יא.

פראפעסאר רובעק (סטארעט זיך אָנצונעהמען אַ מינ-
טערן טאָן): יא, יא, אירענע, — איצט איז „אונזער קינד“ בע-
ריהמט איבער דער גאנצער וועלט. דו האסט דאך אוראי געלייענט
וועגען דעם, ניט — ?

אירענע (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): און האָט אויך דעם פּאָטער
זיינעם בעריהמט געמאכט. — דערפון האָסטו אימער געטרוימט.

פראפעסאר רובעק (גאַנץ שטיל, געריהרט): דיר אליין
בין איך שולדיג אלעס, אלעס, אירענע. און איך דאנק דיר דערפאר.

אירענע (פערזונקען אויף אַ וויילע אין געדאַנקען): ווען
איך וואָלט דעמאָלט געטהאָן וואָס איך האָב געהאט אַ רעכט צו
טהאָן. אַרנאָלד —

פראפעסאר רובעק: נו? וואָס וואָלסטו דעמאָלסט
געטהאָן?

אירענע: וואָלט איך דאָס קינד דער'הרג'עט!

פראפעסאר רובעק: דער'הרג'עט!

אירענע (שעפּטשענדיג): דער'הרג'עט, — איידער איך בין
אוועק פון דיר. צושמעטערט. צושמעטערט אויף שטויב.

פראפעסאר רובעק (שאַקעלט דעם קאָפּ מיט אַ פּאַר-
וואורף): דאָס וואָלסטו דו ניט געקענט טהאָן, אירענע. וואָלסטו קיין
הארץ ניט געהאט, עס צו טהאָן.

אירענע: ניין, דעמאלט האָב איך ניט געהאט קיין הארץ דערצו.

פראָפעסאָר רובעק: אָבער שפעטער? זינט דאן?
אירענע: זינט דאן האָב איך עס אונזעהליגע מאָל דער-
הרג'עט. אין מיטען העלען טאָג און אין'ם חושך פון דער נאכט.
דער'הרג'עט אין האם — און אין ראכע — און אין מורא'דיגע
יסורים.

פראָפעסאָר רובעק (געהט צו נאָהענט צום טיש און
פרעגט שטילערהייט): אירענע, — זאָג מיר איצט — נאָך אזוי פיעל
יאָהרען, — פאר וואָס ביסט דו דעמאלט אוועק פון מיר? און
אזוי שטילערהייט אנטלאָפּען, אז מען האָט דיך מעהר ניט געקענט
געפינען — ?

אירענע (שאַקלט לאַנגזאָם דעם קאָפּ): אַה, אַרנאָלד, —
נאָך וואָס זאָל איך דיר עס זאָגען — איצט, ווען איך בין פון דער
אנדער זייט קבר?

פראָפעסאָר רובעק: ביסט אפשר געווען פערליעבט
אין אן אנדערן?

אירענע: בלויז אין איינעם, און דער האָט מעהר ניט
געדארפט מיין ליעבע. דער האָט מעהר מיין ליעבע ניט געדארפט.
פראָפעסאָר רובעק (וויל ענדערן דעם געשפרעך): האם,
— לאָמיר צורוה לאָזען די פערנאנגענהייט —
אירענע: יאָ, יאָ, — נור צורוה לאָזען וואָס עס ליגט פון
יענער זייט קבר. וואָס עס הייסט פאר מיר איצט יענע זייט
קבר.

פראָפעסאָר רובעק: וואו ביסט דו פאָרט אהינגעקור-
מען, אירענע? כ'האָב דיך אזוי פיעל ארומגעזוכט. — דו ביסט
אזוי ווי אין וואסער אריין.

אירענע: איך בין אריין אין חושך, — בעת דאָס קינד
האָט געשטראהלט פון ליכט.

פראָפעסאָר רובעק: האָסט פיעל ארומגערייזט די
וועלט?

אירענע: יא, כ'בין געווען אין א סך מלכות און לענדער.
 פראפעסאר רובעק (קוקט זי אן מיט א בליק פון מיט-
 ליד): און מיט וואָס האָסט דו זיך אָבגעגעבען, אירענע?
 אירענע (הויבט אויף די אויגען צו איהם): ווארט
 אקארשט; לאָמיק זיך דערמאָנען — יא, איצט האָב איך עס. איז
 פערשידענע אונטערהאלטונגס-פלעצער האָב איך זיך געוויזען.
 אלס נאקעטע שטאטוע בין איך געשטאנען אין לעבעדיגע בילדער.
 און פיעל געלד איינגענומען, דערצו בין איך ביי דיר ניט געוואוינט
 געווען — דו האָסט קיין געלד ניט געהאט. — און דאן בין איך
 אויך ארומגעגאנגען מיט אלערליי מאנספערזאָנען און זיי דעם קאָפּ
 פערדרעהט. אויך דערצו בין איך ביי דיר ניט געוואוינט געווען,
 ארנאָלד. דו ביסט געווען שטאנדהאפטיגער.

פראפעסאר רובעק (פערלויפענדיג די פראגע): אין
 דאן האָסט דו חתונה געהאט אויך?

אירענע: יא; מיט איינעם פון זיי.

פראפעסאר רובעק: ווער איז דיין מאן?

אירענע: ער איז געווען א זיער אמעריקאנער. א גרוי-
 סער דיפלאָמאט. (קוקט מיט א פערשטיינערטען שמויכעל פאַר זיך).
 דעם האָב איך סוף כל סוף פון זינען אראָבגעטריבען; גאנץ פער-
 ריקט געמאכט — ניט צום אויסהאלטען; משוגע אויף טויט.
 הערסט דו, — ס'איז געווען א פיינער שפאס אין אָנפאנג. איך
 וואָלט געקענט כסדר לאַכען, אין זיך — ווען איך וואָלט נאָך גע-
 האַט עפעס אין זיך.

פראפעסאר רובעק: און וואו איז ער איצט?

אירענע: ערנעץ-וואו אויף א בית עולם. מיט א הויכען
 גבויםארטיגען מאָנומענט איבער זיך. און אין זיין שארבען א בליי-
 ענע קויל.

פראפעסאר רובעק: ער האָט זיך אליין גענומען דאָס

לעבען?

אירענע: יא, ער איז געווען פריינדליך גענוג, מיר די

טובה צו טהאָן.

פראָפּעסאָר רובעק: און דו טרויערסט גאָרנישט נאָך
איהם, אירענע?

אירענע (ניט פּערשטעהענדיג): טרויערן? נאָך וועמען?

פראָפּעסאָר רובעק: נו, נאָך הערר סאַטאָוו.

אירענע: ער האָט ניט געהייסען סאַטאָוו.

פראָפּעסאָר רובעק: ניט?

אירענע: מיין צווייטער מאַן הייסט סאַטאָוו. ער איז א

רום, —

פראָפּעסאָר רובעק: און וואו געפינט ער זיך ערגעץ?

אירענע: ווייט פון דאנען, אין אוראל. ביי זיינע גאָלד-

גריבער.

פראָפּעסאָר רובעק: ער לעבט, הייסט עס, דאָרט?

אירענע (ציהט מיט די אַקסלען): לעבט? לעבט? איי-

גענטליך האָב איך איהם דער'הרג'עט.

פראָפּעסאָר רובעק (פּערציטערט): דער'הרג'עט — !

אירענע: יאָ, מיט א קליינעם שפּיצניגען שפּיעז, וואָס איך

האָב תמיד אין בעט.

פראָפּעסאָר רובעק (ליידענשאַפטליך): איך גלויב דיך

ניט, אירענע!

אירענע (מיט אַ מילדען שמייכל): דו מענסט עס גלויבען,

אראַגלד!

פראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַ בליק פון מיט-

לייד): האָסט גאָר קיין קינדער ניט געהאט?

אירענע: אַה יאָ, א סך.

פראָפּעסאָר רובעק: און וואו זיינען זיי איצט?

אירענע: איך האָב זיי דער'הרג'עט.

פראָפּעסאָר רובעק (שטריינג): איצט זאָנסטו שוין

וועדער לייגען.

אירענע: 'איך האָב זיי דער'הרג'עט — זאָג איך דיר!

גאנץ איינפאך זיי ערמאָרדעט אַהן א שום רחמנות. גלייך ווי זיי

זיינען נאָר געקומען אויף דער וועלט. אָדער שוין פריהער, אסך פריהער. איינעם נאָכ'ן אנדערן.

פּראָפּעסאָר רובעק (אומעטיג און ערנסט) : ס'ליענט עפעס א פערבאָרגענער זינן הינטער אלצדינג וואָס דו זאָגסט.

אירענע : וואָס קען איך טהאָן דערצו ? יעדעס וואָרט, וואָס איך זאָג דיר, ווערט מיר אריינגעשושקעט אין אויער.

פּראָפּעסאָר רובעק : איך מוין, איך בין דער איינציגער, וואָס קען טרעפען דעם זינן דערפון.

אירענע : נו פערשטעהט זיך, אז דו דארפסט זיין דער איינציגער.

פּראָפּעסאָר רובעק (שפארט זיך אָן מיט די הענד אויף'ן מיש און קוקט איהר אַרײַן טיעף אין די אויגען) : עטליכע סטרונעם האָבען געמוזט פלאצען אין דיר, אירענע.

אירענע : דאָס טרעפט דאָך תמיד, ווען אַ יונגע הייס-בלוטניגע פרוי שטארבט.

פּראָפּעסאָר רובעק : אָבער אירענע, ווארף אוועק אָט די ווילדע פאַרשטעלונגען — ! דו לעבסט דאָך ! דו לעבסט — לעבסט !

אירענע (הויבט זיך לאַנגזאַם אויף פון איהר שטוהל און זאָגט מיט אַ ציטערנדער שטומע) : יאָהרען-לאַנג בין איך געווען טויט. זיי זיינען געקומען און האָבען מיך געבונדען. זיי האָבען מיר צונויפגעשנורעוועט די אָרעמס אויף'ן רוקען. און דאן האָבען זיי מיך אראָבגעלאָזט אין אַ קעלער-גרוב, מיט אייזערנע שטאנגען ביים אריינגאנג, און מיט אויסגעבעטע ווענט, — אזוי אז אויבען אויף דער ערד האָט קיינער ניט געקענט הערען די געשרייען פון דער בענגראָבענער. נאָר איצט הויב איך ביסלעכווייז אָן אויפשטעהן תחית המתים. (זעצט זיך וויעדער אויף איהר שטוהל).

פּראָפּעסאָר רובעק (נאָך אַ קורצער פּויעז) : האַלטסטו מיך פאר דעם שולדיגען אין דעם אלעמען ?

אירענע : יאָ.

פּראָפּעסאָר רובעק: מאכסט מיך שולדיג אין דעם, וואָס דו רופסט אָן טויט?

אירענע: שולדיג אין דעם וואָס איך האָב געמוזט שטאר-
ען. (נעהמט אָן אַ גלויבניגליטיגען טאָן). פארוואָס זעצסט דו זיך
ניט אנידער, ארנאָלד?

פּראָפּעסאָר רובעק: מעג איך?

אירענע: פאר וואָס דען ניט? — דו וועסט ניט דער-
פריירען ווערען — האָב קיין מורא ניט. וואָרים אזוי ריכטיג פער-
וואנדעלט אין איין, מיין איך, בין איך נאָך אלץ ניט.

פּראָפּעסאָר רובעק (רוקט צו אַ שטוהל צום טיש און
זעצט זיך): אזוי, אירענע. איצט זיצען מיר ביידע וויעדער איינס
לעבען אנדערן, ווי אין די אלטע צייטען.

אירענע: און אביסעל ווייטליך איינס פון אנדערן. אויך
ווי אין די אלטע צייטען.

פּראָפּעסאָר רובעק: דאָס האָט דעמאָלט געמוזט אזוי
זיין.

אירענע: ס'האָט געמוזט?

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַן ענטשלאָסענעם טאָן): נו
יא, ס'האָט געמוזט זיין אַ געוויסע ווייטקייט צווישען אונז.

אירענע: אזוי, — ווירקליך, ארנאָלד? —

פּראָפּעסאָר רובעק (ווייטער): געדריינקסט דו נאָך,
וואָס פאר אַן ענטפער דו האָסט מיר געגעבען אויף מיין פראגע,
צי דו וואָלט געוואָלט מיטקומען מיט מיר אין די ווייטע וועלט?
אירענע: כ'האָב אויסגעשטרעקט דריי פינגער צום היר

מעל און געשוואָרען, אז איך וועל מיטגעהן מיט דיר ביז'ן עק וועלט
און ביז דעם סוף פון מיין לעבען. און דיר דיענען אין אלציינג. —
פּראָפּעסאָר רובעק: אלס מאָדעל פאר מיין קונסט

ווערק —

אירענע: — אין פרייער, פאָלשטענדיגער נאקעטקייט —
פּראָפּעסאָר רובעק (מיט געפיהל): און ווי האָסט דו

מיר געדיענט, אירענע, — ווי מוט היג, — ווי פרעהליך און אָהן א שום פאָרוואורף!

אירענע: יא, מיט דעם גאנצען קאָכיגען הערצענס-כלומט פון מיין יונגער האָב איך דיר געדיענט —

פראָפּעסאָר רובעק (צושאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ און מיט אַ דאָנקבארען בליק): דאָס האָסט דו ווירקליך אַ רעכט צו זאָגען. אירענע: — און איך בין געפאלען צו דייע פיס און האָב דיר געדיענט, אַרנאָלד. (דריקט צונױף די האַנד אַנטקעגען איהם) אָבער דו, דו, — דו — !

פראָפּעסאָר רובעק (אין פערטשיידיגונג): איך האָב זיך קיינמאָל ניט פערזינדיגט געגען דיר! קיינמאָל ניט, אירענע. אירענע: יא, דו האָסט עס דאָך געטהאָן! דו האָסט זיך פערזינדיגט געגען מיין אינערסטע נאטור.

פראָפּעסאָר רובעק (טהוט זיך אַ רוק אויף זיין שטוהל צוריק): איך — ?

אירענע: יא, דו! איך האָב זיך געשטעלט פאר דיר גאנץ און אונפּערהוילען. (שטילערהײט). און דו האָסט מיך קיין איין איינציג מאָל ניט אָנגעריהרט.

פראָפּעסאָר רובעק: אירענע, פערשטעהסט דו דען ניט, אז עס זיינען געווען טעג, ווען איך בין שיער פון זינען ניט אראָב פון דיין גאנצער שעהנקייט?

אירענע (רעדט אונגעשטערט ווייטער): און דאָך, — ווען דו וואָלסט מיך אָנגעריהרט, וואָלט איך דיר, גלויב איך אויף'ן שטעל דער'הרנ'עט. וואָרים איך האָב געהאט אַ שפּיצניגע נאָדעל ביי מיר, — בעהאַלטען אין די האָר — (גלעט זיך פּעראַכטעררהײט איבער'ן שטערן). ניין, אָבער דאָך, דאָך — ; אז דו זאָלסט עס האָבען געקענט —

פראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַ פעסטען בליק): איך בין געווען אַ קינסטלער, אירענע.

אירענע: אָט דאָס איז עס טאקי. פראָפּעסאָר רובעק: קודם כל אַ קינסטלער. ווי אַ

האנקער בין איך ארומגעגאנגען און האָב געוואָלט שאַפֿען דאָס
גרויסע ווערק פון מיין לעבען. (פערליערט זיך אין עראינערונג).
דער „טאָג פון תּחית המתים“ האָט עס געוואָלט הייסען. און די
תּחית המתים האָט געדארפט פּערקערפּערט ווערן אין דעם בילד פון
א יונגער פּרוי, וועלכע כאַפּט זיך אויף פּונ'ם שלאָף פון טויט —
אירענע: אונזער קינד, יאָ —

פּראָפּעסאָר רובעק (זעט פּאַרש): זי האָט געוואָלט
זיין די איידעלסטע, ריינסטע, אידעאלסטע פּרוי פון דער ערד,
די ערוואַכענדע. דאָ האָב איך דיך געפונען. דו ביסט געווען
וואָס איך האָב געדארפט אין יעדער הינזיכט. און דו, דו האָסט זיך
הינגעגעבען אזוי גערן און אזוי פּרעהלאַך. און האָסט איבערגע-
לאָזט דיין פּאַמיליע און דיין היים — און ביסט געגאנגען מיט מיר.
אירענע: דאָס וואָס איך בין מיט דיר געגאנגען, האָט גע-
הייסען פּאַר מיר די ווידעראויפּלעבונג פון מיין קינדהייט.

פּראָפּעסאָר רובעק: אָט טאַקי דערפאַר האָב איך
אין דיר געפונען וואָס איך האָב געדארפט, אין דיר און ניט אין קיין
אַנדערע. דו ביסט פּאַר מיר געוואָרען א הויף־הייליגעס ווערק פון
שעפּפונג, אָן וועלכען מען קען זיך נאָר אָנריהרען אין פּערגעטערנדע
געדאַנקען. איך בין דאָך נאָך דעמאָלט גאָר יונג געווען, אירענע.
און עפעס האָט מיך בעהערשט אן אבערגלויבען: ווען איך וואָלט
דיך נור אָנגעריהרט, ווען איך וואָלט געווען ליידענשאַפּטליך צו
דיר, דאן וואָלטען מיינע געדאַנקען פּערשוועכט און פּעראונרייניגט
געוואָרען, און איך וואָלט ניט געקענט דערענדיגען ביז'ן סוף, וואָס
איך האָב אזוי גענאַרט צו שאַפֿען. — און איך גלויב נאָך היינט,
אז עס איז געלעגען עטוואָס אמת אין דעם.

אירענע (מיט אַ מיענע פון שפּאַט): צוערשט דאָס קונסט-
ווערק — דאן דאָס מענשענקינד.

פּראָפּעסאָר רובעק: דו קענסט אורטהיילען דערי-
בער ווי דו ווילסט. איך בין אלענפּאַלס דעמאָלט אין גאַנצען בע-
הערשט געוואָרען פון מיין אויפּגאַבע, און איך האָב זיך דערביי גע-
פּיהלט אזוי גליקליך.

אירענע: און דו האָסט דיין אויפגאבע געלויזט, ארנאָלד.
 פראָפעסאָר רובעק: מיט דיין הילף, דו געבענש-
 טע, — האָב איך זי געלויזט. איך האָב געוואָלט פערקערפערן די
 ריינע פרוי, ווי איך האָב זי געזעהן ערוואכענדיג אין דעם טאָג פון
 תחית המתים. אָהן א שום פערוואונדערונג איבער וואָס פאר עם
 איז נייעס אָדער אונבעקאנטעס אָדער אונגעטראכטעס. נאָר פול
 מיט א הייליגער פרייד דעריבער, וואָס זי קען זיך אליין צוריק גע-
 פינען אונפערענדערט, — זיך, די פרוי פון דער ערד, — אין די
 העכערע, פרייערע, גליקליכערע קרייזען — נאָך דעם לאַנגען,
 טרוימלאָזען שלאָף פון טויט. (אביסעל מילדער). אזוי האָב איך עם
 געשאפען. — נאָך דיין בילד נאָך האָב איך עם געשאפען, אירענע.
 אירענע (לויגט אוועק די הענד פלאַך אויף'ן טיש און שפּאַרט
 זיך אָן אַן שטוהל): און דאן ביסט דו געווען פארטיג מיט מיר —
 פראָפעסאָר רובעק (מיט אַ פאַרוואַרף): אירענע!
 אירענע: — און האָסט מיך שוין מעהר ניט געדארפט —
 פראָפעסאָר רובעק: ווי קענסט דו גאָר אזוי ריידען!
 אירענע: — האָסט אָנגעהויבען אלע מאָל זוכען אנדערע
 אידעאלען —

פראָפעסאָר רובעק: איך האָב ניט געפונען קיין אַנ-
 דער אידעאל נאָך דיר.

אירענע: קיין אנדערע מאָדעלען אויך ניט, ארנאָלד?
 פראָפעסאָר רובעק: דו ביסט ניט געווען קיין מאָר-
 דעל פאר מיר. דו ביסט געווען דער סאמע קוואל פון מיין שעפפונג.
 אירענע (שווייגט אַ רגע): וואָס פאר א ווערק האָסט דו;
 זינט דאן געמאכט? אין מאַרמאָר, מיין איך. זינט יענעם טאָג,
 ווען איך בין אוועק פון דיר?

פראָפעסאָר רובעק: קיין רעכטע זאך האָב איך מעהר
 ניט געשאפען זינט יענעם טאָג. בלויז אזוי אָבגעשטופט מיין לע-
 בען אין מאָדעלירען.

אירענע: און די פרוי מיט וועמען דו לעבסט איצט צו-
 זאמען — ?

פּר אָפּעס אָר רוב עק (שלאַגט איהר איבער די רייד):
ניט רייד איצט פון איהר. דאָס פּערכאפט מיר ביים אָטהעם.
איר ענע: וואוהין האָסטו בדעה מיט איהר צו פאָהרען?
פּר אָפּעס אָר רוב עק (מיעד און אָנגעלאָזען): איך וועל
מסתמא מוזען מאכען א לאַנגע און לאַנגווייליגע ים־רייזע קיין
צפון צו.

איר ענע (קוקט איהם אָן, שמויכעלט כמעט אונבעמערקבאר
און שעפטשעט): געה ליעבערשט אויף די בערג. אזוי הויך ווי
דו קענסט נור קומען. העכער, — אלץ העכער, ארנאָלד.
פּר אָפּעס אָר רוב עק (מיט געשפּאַנטער ערווארטונג):
האָסטו דו בדעה ארויפצוגעהן אויף די בערג?

איר ענע: וואָלסטו דו געהאט דעם כוטה, נאָך אמאָל זיין
מיט מיר צוזאמען?

פּר אָפּעס אָר רוב עק (אונזיכער, קעמפּענדיג מיט זיך):
ווען מיר וואָלטען עס געקענט, — ווען מיר וואָלטען עס נור גע-
קענט — !

איר ענע: פארוואָס זאָלען מיר ניט קענען וואָס מיר ווי-
לען? (קוקט איהם אָן און שעפטשעט בעמענדיג, מיט צונויפגעלייגטע
הענדל). קום, קום, ארנאָלד! קום ארויף צו מיר — !
מאָיאָ קומט אַרײַן, מונטער, מיט גליהענדע באַקען, הינטער דעם
עק פון האַטעל, און לויפט צו צום מיש, דאָרט וואו זי איז פריהער גע-
זעסען.

מאָיאָ (נאָך ביים עק, זיך ניט אוימקוקענדיג): קענסטו זאָגען
וואָס דו ווילסט, רובעק, אָבער — (בלויבט שמעהן, בעת זי דערזעהט
אירענע'ז). אָה, ענטשולדיגט, — דו האָסט געמאכט אַ בעקאנט-
שאפט, ווי איך זעה.

פּר אָפּעס אָר רוב עק (קורץ): בענייט אַ בעקאנט-
שאפט. (שמעהט אויף). וואָס ווילסטו דו דען פון מיר?

מאָיאָ: נור דאָס האָב איך דיר געוואָלט זאָגען, — דו
פאר דיין פּערזאָן קענסטו זיך טהאָן וואָס דו ווילסט, — נאָר איך
פאָהר ניט מיט אויף דעם דאָזיגען עקעלהאפטען דאמפּף־שיף.

פּראָפּעסאָר רובעק: פארוואָס עפעס ניט?
מאָיא: ווייל איך וויל ארויף אויף די בערג און די וועל-
דער, — נוי, איך וויל. (מיט אַ זיסען שמייכלעל). אַך, דו מוזט
עס מיר ערלויבען, רובעק! — איך וועל דערנאָך זיין אזוי ליעב,
אזוי ליעב צו דיר!

פּראָפּעסאָר רובעק: ווער האָט דיר אריינגעהאקט אַט
דעם געדאַנק אין קאָפּ.

מאָיא: אַט דער שרעקליכער בערענטיטער. ניין, דו
קענסט זיך נאָר ניט פאַרשטעלען, וואָס פאַר אַ וואונדערליכע זאַ-
כען ער דערזעהלט זיך אָן פון די בערג, פונ'ם לעבען דאָרט אוי-
בען! העסליך, שוידערליך, מורא'דיג דערווידער איז דאָס רוב,
וואָס ער לייגט דאָ צוזאַמען. — ס'קומט מיר כמעט פאַר, אז עס
מוז זיין אויסגעטראכט. אָבער נאָך אלעמען איז עס דאָך אזוי
וואונדערליך פערפיהרעריש. קען איך איהם ניט בעגלייטען? בלויז
צו זעהן, צי ס'איז אמת, וואָס ער זאָגט, פערשטעהסט? מעג
איך, רובעק?

פּראָפּעסאָר רובעק: פון מיינעטוועגען, איך האָב נאָר-
נישט דאָגעגען. געה זיך דיר אויף די בערג — אזוי ווייט ארויף
און אזוי לאנג ווי דו ווילסט נור. איך וועל אפשר אויך מאכען דעם
זעלבען וועג ווי דו.

מאָיא (שנעל): ניין, ניין, ניין, דו דארפסט עס ניט טהאָן!
ניט פון מיינעטוועגען!

פּראָפּעסאָר רובעק: איך וויל ארויף אויף די
בערג. איך האָב זיך איבערגעלייגט און בעשלאָסען עס צו טהאָן.
מאָיא: אָה, כ'דאַנק דיר פיעל מאָל! מעג איך עס טאָק
גלייך דערזעהלען דעם בערענטיטער?

פּראָפּעסאָר רובעק: קענסט דעם בערענטיטער דער-
זעהלען וויפיעל דיין האַרץ גלֹוסט.

מאָיא: אָה, כ'דאַנק דיר פיעל, פיעל מאָל! (וויל אָנגעה-
מען זיין האַנד, — ער לאָזט עס ניט). ביסט דו מיר אָבער היינט זיס
און ליעב, רובעק! (שנעל אָב און האַטעל).

אין דער זעלבער רגע עפענט זיך פאמעלאך און שטיל אַ שפּאַלט
 אין דער פּאַוויליאָן טהיר. די באַרמאָרציגע שוועסטער שטעהט הינטער
 דער טהיר אויף דער וואַך. קיינער זעהט זי ניט.
 פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַ בעשטיממען סאָן צו אירע-
 נע): אַלזאָ, מיר טרעפען זיך אויבען?
 אירענע (הויבט זיך לאַנגזאַם אויף): בעשטימט. — איך
 האָב דיך אזוי לאַנג אַרומגעזוכט.
 פּראָפּעסאָר רובעק: ווען האָסטו אָנגעהויבען, מיך
 וויעדער אַרומזוכען, אירענע?
 אירענע (מיט אַ ביטערען טאָן): זינט ס'איז מיר קלאָהר
 געוואָרען, אַרנאָלד, אז איך האָב דיר אוועקגעגעבען עפעס, וואָס מען
 קען ניט צוריקקריגען. אן אוצר, פון וועלכען מען דארף זיך קיינ-
 מאָל ניט שידען.
 פּראָפּעסאָר רובעק (בויגט אָן דעם קאָפּ): יאָ, דאָס
 איז אַ שמערצליכע וואַהרהייט. דו האָסט מיר אוועקגעגעבען דריי,
 פיער יאָהר פון דיין יוגענד.
 אירענע: מעהר, אַ סך מעהר איידער דאָס. פערשווענ-
 דערין וואָס איך בין דעמאָלט געווען.
 פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, דו ביסט ווירקליך געווען
 פערשווענדעריש, אירענע. דו האָסט מיר דיין גאַנצע נאַקעטע
 שעהנקייט אוועקגעגעבען —
 אירענע: — צו קוקען דערויף —
 פּראָפּעסאָר רובעק: — און צו פעהערליכען.
 אירענע: יאָ, פאר דיין אייגענער פעהערליכונג. — און
 דעם קינד'ס.
 פּראָפּעסאָר רובעק: און פאר דיין פעהערליכונג
 אויך, אירענע.
 אירענע: אָבער די גרעסטע מתנה, דאָס האָסטו דו פער-
 געסען.
 פּראָפּעסאָר רובעק: די גרעסטע — וואָס פאר אַ
 מתנה איז דאָס געווען?

אירענע: איך האָב דיר אוועקגעגעבען מיין יונגע לעבע-
דיגע זעעלע, — און בין געבליבען שטעהן מיט א לידיגער ברוסט
— אָהן א נשמה. (קוקט איהם אָן מיט א פּערגליווערשען בליק). דאָן
בין איך דאָס געשטאַרבען, ארנאָלד.
די באַרמהאַרציגע שוועסטער עפענט אין גאַנצען אויף די טהיר
און מאַכט איהר פּלאַץ. זי געהט אַרײַן אין פּאַוויליאָן.
פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט איהר נאָך אַ דערשלאָגענער;
דאָן שעפטשעט ער): אירענע!

צווייטער אָקט.

לעבען אַ הויך־בערגיגען סאַנאַטאָריום. די לאנדשאפט שמרעקט זיך אויס אין דער פּאַרם פון אַן אונגעהויער גרויסען הויכען פעלד, אַהן איין בוים, וואָס ציהט זיך צו אַ לאַנגער באַרג־אָזיערע. אויף דער אַנט־דער זייט וואָסער הויבט זיך אויף אַ רייע פון הויך־בערגיגע פעלזען, מיט בלויווייסען שנעע אין די שפּאַלמען. אין פּאָדערגרונד לינקס פליסט אַ טייעל און פּאַלט אַרונטער אין פּאַנאַנדערעטהיילע פּאַסען איבער אַ משופּע'דיגע פעלזען־וואַנד און פון דאַנען פליסט עס ווייטער איבער'ן שטיק לאַנד נאָך רעכטס. קלוינע בוימלאַך, פּלאַנצען און שטויב־נער איבער דער לוינג פּונ'ם טייעל. אין פּאָדערגרונד רעכטס אַ בערגעל מיט אַ שטויבערנע באַנק אויף'ן שפיץ. ס'איז אַ זומערדיגער נאָכמוטאַג ניט ווייט פון זונענ־אונטערגאַנג.

ניט זעהר ווייט פון דאָרט, אויף דער אַנדער זייט טייעל, געפינט זיך אַ הויפען קלוינע קינדער, וועלכע זינגען, טאַנצען און שפּיעלען זיך. אַ טהייל געהען אַנגעהאַן ווי בויערן און אַ טהייל אין שטאַדטישע קליידער. מען הערט זייער פרעהליכען געלעכטער, וועלכער קלוינגט האַלב־פּערשטיקט דורך דער שמרעקע, וואָס שוידט זוי אָב פון דעם פּלאַץ. פּראָפּעס אַר רובעק זיצט אויבען אויף דער באַנק מיט אַ מאַנטעל איבער די שולטערן און קוקט אויף די קינדער, ווי זוי שפּיעלען זיך.

גלייך נאָכדעם קומט מאַי אַ ארויס פון צווישען קלוינע בוימ־לאַך אויף'ן פּלאַץ לינקס און קוקט זיך ארום, זיך פּערשטעלענדיג די אוי־גען מיט דער האַנד. זי טראַגט אַ פּלאַך טוריסטען־היטעלע, אַ קורץ אויפ־געהויבען קליידעל, וואָס גרויכט קוים צו די קניע, און הויכע פּעטמע שניר־שטייוועל. אין דער האַנד האַלט זי אַ לאַנגען באַרג־שמעקען.

מא יא (דערזעהט ענדליך רובעק'ען און שריוט אויס) : הא-
לאָהאָ !

זי קומט צו נעהנטער ; מיט דער הילף פון דעם באַרג־שטעקען
שפּרינגט זי אריבער דאָס טייכעל און געהט ארויף אויף'ן בערגעל.

מא יא (סאָפענדיג) : אַך, ווי איך בין דאָס אביסעל אַרומגע-
לאָפען, דיך זוכענדיג !

פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט צו גלויכגילטיג מיט'ן
קאָפּ און פרעגט) : דו קומסט ארויף פון סאַנאַטאָריום ?

מא יא : יאָ, אַקאָרשט איצטער קום איך ארויס פון דער
פליענען־שאַפּע דאָרט.

פּראָפּעסאָר רובעק (וואַרפט אויף איהר אַ בליק פון
דער זייט) : דו ביסט ניט געווען ביים טיש, האָב איך בעמערקט.

מא יא : גאַנץ ריכטיג. מיר ביידע האָבען געפּראַוועט אונ-
זער מיטאַג אונטער'ן פּרייען הימעל.

פּראָפּעסאָר רובעק : „מיר ביידע“ ? וואָס פאַר
ביידע ?

מא יא : נו, איך — און דער מורא'דיגער בערענ־טויטער.
ווער דען ?

פּראָפּעסאָר רובעק : אָה, ער.

מא יא : נו יאָ, און מאַרגען אין־דער־פּרייה געהען מיר וויע-
דער ארויס.

פּראָפּעסאָר רובעק : זיך יאָגען נאָך בערען ?

מא יא : נו געוויס, זיי הרג'ענען און אָבשינדען פון זיי די
פעל.

פּראָפּעסאָר רובעק : זייט איהר כאַטש שוין געקומען
אויף די שפור פון איינעם ?

מא יא (מיט אַן איבערלויגטען טאָן) : וואָס רעדסט דו ?
דאָ אויבען אויף די נאַקעטע בערג געפינט מען דאָך ניט קיין
בערען.

פּראָפּעסאָר רובעק : וואו דען זשע ?

מא יא : טיעף אונטען. אין די ניעדעריגערע טהיילען פון בארג, — דאָ, וואו דער וואלד איז זעהר געדיכט, און וואו גע- וועהנליכע שטאָדט־לייט קענען איבערהויפט קיינמאָל ניט דורכ- קריכען.

פראָפעסאָר רובעק : אָט דאָרטען ווילט איהר ביידע מאַרגען ארונטערגעהן ?

מא יא (שהוט זיך אַ וואַרף אין גראַז) : יאָ, אזוי האָבען מיר אָבערערט. נאָר אפשר וועלען מיר נאָך היינט אָבענד ארויסגעהן. — אויב דו האָסט נאָרנישט דאָגעגען, הייסט עס.

פראָפעסאָר רובעק : איך ? ס'פאלט מיר נאָר ניט איין —

מא יא (שגעל) : איבעריגענס — לאַרס מיט די הינט גע- הען, פערשטעהט זיך, מיט אונז מיט.

פראָפעסאָר רובעק : איך האָב זיך דאָך נאָר ניט נאָכ- געפרעגט אויף דעם הערר לאַרס און זיינע הינט. אָבער ווילסט דו זיך ניט ליעבערשט אנידערזעצען ווי געהעריג איז דאָ אויף דער באַנק ?

מא יא (מיעד) : ניין, אַ דאנק. איך ליעג אזוי בעקוועם אין'ם ווייכען גראַז.

פראָפעסאָר רובעק : דו ביסט מיעד, זעה איך.
מא יא (אָטהעמט טיעף) : כ'מין, אז איך הויב טאקי אָן ווערען מיעד.

פראָפעסאָר רובעק : דאָס קומט ערשט דערנאָך, ווען די שפאָנונג איז אריבער.

מא יא (מיט אַ שלעפערדיגען טאָן) : נו יאָ. איך וויל בלויז צומאכען אַ וויילע די אויגען.
א קורצע פויזע.

מא יא (פלוצלונג אונגעדולדיג) : אוף, רובעק, — ווי אזוי קענסט דו דאָס גאָר אויסהאלטען, כסדר זיצען און זיך צוהערען צו די געשרייען פון אַט די קינדער ! און זיך צוקוקען צו אַט די קונ- צען, וואָס זיי מאַכען דאָרט !

פּראָפּעסאָר רובעק: פאראן מאַמענטען, ווען עס
ליענט עטוואָס האַרמאָנישעס — אַ מיין מוזיק וואָלט אײך כמעט
זאָגען — אין זײערע בעוועגונגען. און ווי אונגעשיקט און אונבע-
האַלפען זײ זײנען ניט — דאָך אַט די אײנצעלנע מאַמענטען, וואָס
קומען אײמער וויעדער, פערשאפען מיר פערנגניגען.

מאָיא (מיט אַביסעל אַ שפאַטישען שמויכעל): נו יאָ, דו ביסט
דאָך אײמער און אײביג אַ קינסטלער.

פּראָפּעסאָר רובעק: און וואָלט געווען גליקליך אײ-
מער צו בליבען אזעלכער.

מאָיא (קעהרט זיך אום אויף דער זײט, אַזוי אַז זײ ליעגט
מיט'ן רוקען צו אײהם): ער האָט אפילו קיין סימן פון קיין קינסט-
טלער ניט אין זיך.

פּראָפּעסאָר רובעק: ווער איז ניט קיין קינסטלער?
מאָיא (וײעדער מיט אַ שלעפּעריגען טאָן): נו—דער אַנ-
דערער.

פּראָפּעסאָר רובעק: דער בערעניענער, מײנסט דו?
מאָיא: נו אודאי. דער האָט אפילו קיין סימן פון קיין
קינסטלער ניט אין זיך. קיין שום סימן ניט.

פּראָפּעסאָר רובעק (שמויכעלט): ניין, זעהסטו, דאָ
ביסט דו פאַלשטענדיג גערעכט.

מאָיא (מיט אַ היציגען טאָן, זיך ניט ריהערענדיג פון אַרט):
און ווי העסליך ער איז! (רײסט ארויס אַ בינמעל גראַז און וואַרפט
עס אַוועק פון זיך). אזוי העסליך, אזוי העסליך! אױה!

פּראָפּעסאָר רובעק: געהסטו דעריבער אזוי גערן מיט
אײהם — אויף דער יאָגד?

מאָיא (קורץ): וואָס ווײס אײך! (קעהרט זיך אום מיט'ן
פנים צו אײהם): דו ביסט אויך העסליך, רובעק.

פּראָפּעסאָר רובעק: האָסט עס ערשט אײצט אױס-
געפונען?

מאָיא: ניין, כ'האָב עס שוין לאַנג געזעהן.

פּראָפּעסאָר רובעק (ציהט מיט די אַקסלען): מען
ווערט עלטער, פרוי מאיא, מען ווערט עלטער.
מאיא: ניט דאָס מיין איד. אָבער דיין בליק האָט בעקור-
מען עפעס אַ מיעדקייט, עטוואָס ענטזאגנעדעם אין זיך.— ווען
דו ביסט צייטענווייז אזוי גוט, אַ קוק צו טהאָן אויף מיר פון דער
זייט.—

פּראָפּעסאָר רובעק: איז דאָס דיר אויפגעפאלען?
מאיא (שאַקעלט צו מיט'ן קאַפּ): וואָס ווייטער האָבען דיר-
נע אויגען אלץ מעהר אָנגענומען דעם דאָזיגען שלעכטען אויסדרוק.
עפעס אזוי ווי דו וואָלסט ביי זיך אין מח געשפונען אַ פינסטערע
קאָנספיראציע געגען מיר.

פּראָפּעסאָר רובעק: אזוי? (פריינדליך, נאָר ערנסט).
קום אהער און זע'ן זיך דאָ אנידער לעבען מיר, מאיא. מיר וועלען
זיך אביסעל דורכשמועסען.

מאיא (הויבט זיך האַלב אויף): וועסט מיר לאָזען זיצען
אויף דייע קניע? ווי אין די ערשטע יאָהרען?

פּראָפּעסאָר רובעק: ניין, דאָס געהט ניט. מען קען
אונז נאָך זעהן פון האָטעל אונטען. (רוקט זיך אָב אַ שטיקעל). אָבער
דאָ אויף דער באַנק קענסט דו זיך זעצען — לעבען מיר.

מאיא: ניין, אַ דאַנק; דאן בלייב איד בעסער ליגען דאָ.
איד הער אויף פון דאנען זעהר גוט. (קוקט איהם אָן מיט אַ פראַגע).

נו, פון וואָס האָסט דו אַלזאָ געוואָלט ריידען?
פּראָפּעסאָר רובעק (הויבט אָן לאַנגזאַם): פארוואָס,
מיינסט דו, האָב איד ביי מיר אָבגעמאַכט צו אונטערנעהמען די
דאָזיגע זומער-רייזע?

מאיא: נו, — דו האָסט אפילו צווישען אנדערעס געזאָגט,
אז דאָס וועט מיר פערשאפען אזוי פיעל פערגיגען. אָבער —

פּראָפּעסאָר רובעק: אָבער? —
מאיא: אָבער איצט הויב איד ניט אָן גלויבען, אז דאָס איז

געווען די אורזאך —

פּראָפּעסאָר רובעק: וואָס דען? —

מאיה: איצט גלויב איך, אז דאָס איז געשעהן צוליב יע-
נער בלייכער דאמע.

פראָפּעסאָר רובעק: מאראם פאָן סאטאָוו — ?

מאיה: יא, וועגען אָט דער פרוי, וועלכע געהט אונז נאָך
טריט ביי טריט. נעכטען אָבענד האָט זי זיך דאָך אויך מיט אמאָל
בעווזען דאָ.

פראָפּעסאָר רובעק: אָבער וואָס פאלט דיר איין—?
מאיה: נו, דו האָסט זי דאָך זעהר גוט געקענט. נאָך לאַנג
איידער דו האָסט זיך בעקענט מיט מיר.

פראָפּעסאָר רובעק: און איך האָב זי אויך פּערגעסען
— א היבשע צייט איידער איך האָב דיך דערקענט.

מאיה (זעצט זיך אויף): קענסטו אזוי לייכט פּערגעסען,
רובעק?

פראָפּעסאָר רובעק (קורץ): יא, אויסערגעווענהליך
לייכט. (לעגט צו שטריינג). ווען איך וויל פּערגעסען.

מאיה: אפילו א פרוי, וואָס איז געשטאנען פאר דיר אלס
מאָדעל?

פראָפּעסאָר רובעק: ווען איך דארף זי מעהר ניט
האַבען, —

מאיה: אפילו ווען זי האָט זיך אויסגעטהאָן פאר דיר נאָני
נאקעט?

פראָפּעסאָר רובעק: דאָס שפיעלט קיין ראָלע ניט.
אלענפאלס פאר אונז קינסטלער. (נעהמט אַן אַן אַנדער טאָן). און,
— מעג איך פרעגען, — ווי האָט מיר נאָר געקענט ארויפקומען
אויף'ן זינען, אז זי איז דאָ אין לאַנד?

מאיה: אָה, דו האָסט געקענט איבערלייענען איהר נאָמען
אין א ליסטע פון געסט. ערגעצוואו אין א צייטונג.

פראָפּעסאָר רובעק: אָבער איך האָב גאָרנישט גע-
וואוסט וואָס פאר א נאָמען זי טראָגט איצט. כ'האָב דאָך אין מיין
לעבענס טאָג ניט געהערט פון קיין הערר פאָן סאטאָוו.

מאיה (מיט אן אויסדרוק פון מיעדקייט): נו, דו ליבער
גאט, איז מן הסתם געווען עפעס אן אנדער אורזאך, צוליב
וואס דו האסט געוואלט מאכען אָט די רייזע.

פראָפּעסאָר רובעק (ערנסט): יאָ, מאיה — ס'איז
ווירקליך געווען צוליב אן אנדער אורזאך א גאנץ אנדער אורזאך.
און מכת דעם טאקי מוזען מיר זיך ענדליך אמאָל גוט דורכ-
שמועסען.

מאיה (אונטערדריקט אן אָנפאל פון געלעכטער): גאָט אין הי-
מעל, ווי ערנסט דו זעהסט אויס!

פראָפּעסאָר רובעק (מיט אַ מיסטרויליכען בליק, זיך
כענדיג זי אויסצופאַרשען): יאָ, פיליכט אביסעל ערנסטער איי-
דער ס'איז נויטיג.

מאיה: ווי — ?

פראָפּעסאָר רובעק: און נויטיג איז עס פונדעסטווע-
גען פאר אונז ביידען.

מאיה: דו הויבסט אָן מיך מאכען נייגיריג, רובעק.

פראָפּעסאָר רובעק: בלויז נייגיריג? גאָר נישט
אביסעל אונרוהיג?

מאיה (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): קיין האָר אויך ניט.

פראָפּעסאָר רובעק: גוט. טאָ הער אלזאָ אויס. דו
האָסט יענעם טאָג אונטען אין די בעדער געזאָגט, אז איך בין די
לעצטע צייט געוואָרען זעהר נערוועז —

מאיה: יא, דאָס ביסטו ווירקליך געווען.

פראָפּעסאָר רובעק: און וואָס, מיינסט דו, קען זיין
די אורזאך דערפון?

מאיה: ווי קען איך וויסען? (שנעל). אפשר האָט זיך דיר
דאָס אייביגע צוזאמענלעבען מיט מיר צוגעגעסען?

פראָפּעסאָר רובעק: אייביגע — ? באלד וועסטו
גאָר זאָגען: אימער און אייביגע.

מאיה: נו, זאָל זיין: דאָס טעגליכע צוזאמענלעבען. מיר
צוויי בעזודיעטניקעס, מיר זיינען דאָך שוין אזוי פולע פיער, פינף

יאָהר איינס לעבען דאָס אנדערע און מיר האָבען זיך דאָך נאָך
כמעט אויף אַ שעה צייט ניט צושוידט. — מיר ביידע זיינען כסדר
אליין פאר זיך.

פּראָפּעסאָר רובעק (פּעראינטערעסירט): נו, און — ?
מאָיאַ (אַביסעל געדריקט): דו ביסט גראָד ניט קיין געזעל-
שאפטס־מענש, רובעק. דו געהסט זיך דין אייגענעם וועג פאר זיך
און גיבסט זיך אָב מיט דינע אייגענע אינטערעסען. און איך קען
מיט דיר מכה דינע אייגענע זאכען ריכטיג גאָר ניט רעדען, —
מכה אָט די קונסט־פראַגען און אזוי ווייטער. (גיט אַ מאַך מיט דער
האַנד). און דעם אמת זאָגענדיג, אינטערעסירט עס מיר אויך גאָר
ניט אזוי שטארק.

פּראָפּעסאָר רובעק: נו יאָ; דעריבער זיצען מיר
דאָך טאקי דאָס רוב ביים קאמין און ריידען מכה דינע זאכען.
מאָיאַ: אַך, דו ליעבער גאָט, — וואָס פאר זאכען האָב
איך דען!

פּראָפּעסאָר רובעק: דאָס זיינען טאקי ניט מעהר ווי
קלייניגקייטען; אָבער יעדענפאלס די צייט פּערשווינדט דערביי
פונקט ווי ביי עפעס אנדערש, מאָיאַ.

מאָיאַ: יאָ, דו ביסט גערעכט. זי פּערשווינדט. זי האַלט
אין פּערשווינדען פון דיר, רובעק. — און דאָס, מיינ איך, מאַכט
דיך אזוי אונרוהיג —

פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט שטארק מיט'ן קאָפּ):
און אזוי ניט־פעסט. (דריעהט זיך אום אַהין און אַהער אויף דער באַנק).
איך וועל באַלד איינפאָך ניט קענען אריבערטראַגען דאָס דאָזיגע
קלעגליכע לעבען!

מאָיאַ (שטעהט אויף און קוקט איהם אַ ווילע אָן): אויב דו
וויילסט פון מיר פטור ווערען, טאָ זאָג עס אָפען ארויס.

פּראָפּעסאָר רובעק: וואָס זיינען דאָס פאר ווערטער?
פון דיר פטור ווערן!

מאָיאַ: אויב דו וויילסט זיין פריי, זאָלסט דו זיך גאָר ניט

שעהמען און עם גאנץ אָפען זאָגען. און איך וועל זיך גלייך נעהמען דעם וועג.

פּראָפּעסאָר רובעק (שמויכעלט כמעט אונבעמערקבאר) :
וואָס, דו מיינסט מיך צו סטראשען דערמיט, מאיא ?
מאיא : פאר דיר קען דאָס דאָך אודאי קיין סטראשונאָק
ניט זיין.

פּראָפּעסאָר רובעק (הויבט זיך אויף) : ניין, אייר
גענטליך ניט. (לעגט צו אין אַ וויילע ארום) : ס'איז אונמעגליך
מיר ביידע זאָלען אזוי ווייטער לעבען צוזאמען —
מאיא : נו אלזאָ — !

פּראָפּעסאָר רובעק : כ'בעט דיר אָהן „אלזאָ“. (מיט
אז איינדרוקספולען טאָן). אויב מיר ביידע קענען ווייטער ניט לע-
בען אזוי אליין, — איז נאָך דערפון ניט געדרונגען, אז מיר דאר-
פען זיך שידען.

מאיא (מיט אַ שפּאַטישען שמויכעל) : נור אביסלע דערוויי-
טערן זיך איינס פון אנדערן, וואָס ?

פּראָפּעסאָר רובעק : אפילו דאָס אויך ניט.
מאיא : נו, קום דאָך ארויס דערמיט, — וואָס ווילסט דו
פאָרט מאכען מיט מיר ?

פּראָפּעסאָר רובעק (אַביסעל אונזיכער) : וואָס איך
פיהל איצט אזוי שטארק און אזוי שמערצליך אז מיר פעהלט, איז
א מענש, וואָס שטעהט ווירקליך גאנץ נאָהענט צו מיר —
מאיא (שלאַגט איהם איבער די רייד) : טהו איך דאָס ניט,
רובעק ?

פּראָפּעסאָר רובעק (א מאַך געבענדיג מיט דער האַנד) :
פערשטעה מיך ניט פאלש. איך מוז האָבען אימיצען, וואָס זאָל
מיך אויספילען, — מיך גאנץ מאכען, — ווערן איינס מיט מיר
אין מיין גאנצען טהאָן און שאַפען.

מאיא (לאַנגזאַם) : נו, אזעלכע הויכע פאָדערונגען האָב איך
מורא אז איך קען ווירקליך ניט נאָקומען.

פראפעסאר רובעק: יא, דערצו ביסטו ניט געשא-
פען, מאיא.

מאיא (מיט הייזן): און איין נאָט ווייס דעם אמת, אז
איך האָב נאָר קיין חשק ניט דערצו.

פראָפעסאָר רובעק: דאָס ווייס איך גאנץ גוט. —
און איך האָב נאָר אפילו אין זינען ניט געהאט צו געפינען אין דיר
אזא מין הילף, ווען איך האָב מיט דיר חתונה געהאט.

מאיא (זיך איינקוקענדיג אין איהם): איך קען דערקענען
אין דיין פנים, אז דו טראכסט איצט וועגען אן אנדערע.

פראָפעסאָר רובעק: ווירקליך? איך האָב נאָר ניט
געוואוסט, אז דו ביסט א געדאנקען-לעזערין אויף. וואָס, דו זעהסט
עס אויף מיין פנים?

מאיא: יא, איך זעה עס. אָה, איך קען דיר אזוי גוט, ריי-
בעק, אזוי גוט!

פראָפעסאָר רובעק: אויב אזוי ווייסט דו אפשר איך
וועגען וועמען איך טראכט?

מאיא: אודאי ווייס איך.

פראָפעסאָר רובעק: אנו? לאָמיר הערען—?

מאיא: דו טראכסט וועגען יענעם — וועגען יענעם מאָדעל,
וואָס דו האָסט אמאָל געהאט, כדי — (פערלוערש פלוצלונג דעם פאָדים
פון איהרע געדאנקען). דו ווייסט, אז די לייט אין האַטעל האלטען זי
פאר א משוגע'נע?

פראָפעסאָר רובעק: אזוי? און וואָס דענקען די לייט
אין האַטעל פון דיר און דעם בערענ-טויטער?

מאיא: דאָס האָט גאָרנישט צו טהאָן דערמיט. (קומט צו-
ריק צו איהר פריהערדיגען געדאַנק). אָבער יעדענפאלס האָסט דו גע-
טראכט וועגען דער דאָזיגער בלייכער דאמע.

פראָפעסאָר רובעק (פעסט): וועגען איהר און קיין
אנדערער. — ווען איך האָב זי מעהר ניט געדארפט, — און ווען
זי האָט מיך אחוץ דעם נאָך פערלאָזען — פערשוואונדען פון מיר
אָרן א שום וואָרט, דאן —

מא יא : דאן האָסט דו מיך גענומען ווי א זאך, מיט וואָס זיך אויסצוהעלפען אין דער נויטה ?

פראָפעסאָר רובעק (מיט ווענגער איינזעהעניש) :
אָפען גערערט, אן ערד אזוי איז עס טאקי געווען, מיין קליינע מאיא. א יאָהר אָדער אנדערהאלבען האָב איך אזוי געלעבט אייני-זאם, זיך גריבלענדיג אין זיך, און האָב ארויפגעלעגט די לעצטע, די אלער לעצטע שטריכען אויף מיין ווערק. דער „טאָג פון תחית המתים“ איז ארויס אויף דער וועלט און האָט מיר געבראכט א גרויסען נאָמען — און אלע אנדערע הערליכקייטען. (וואַרעמען). אָבער איך האָב מעהר מיין אייגען ווערק ניט ליעב געהאט. און די קרענץ און דער ווייהרוך פון די מענשען. זיינען מיר אזוי צוויידער געווען, אז איך וואָלט פון פערצווייפלונג ליעבערשט אנטלאָפען אין די פינסטערסטע וועלדער. (קוקט זי אָן). נו, דו ביזט דאָך א גע-דאנקען-לעזערין, קענסט אפשר טרעפען וואָס מיר איז דאן איינגע-פאלען ?

מא יא (מיט אַ לויכטזיניגען טאָן) : יאָ, — דיר איז אייני-געפאלען צו מאכען פאַרטערט-ביוסטען פון העררען און דאמען. **פראָפעסאָר רובעק (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) :** אויף בע-שטעלונג, יאָ, מיט פנים'ער פון חיות הינטער די מאַסקען. די האָבען זיי געקראָגען אומזיסט — אלס צוגאָב, פערשטעהסט דו מיד. (מיט אַ שמיכעל). אָבער ניט דאָס האָב איך אייגענטליך גע-מיינט.

מא יא : וואָס דען ?

פראָפעסאָר רובעק (וויעדער ערנסט) : אָט דער גאנ-צער קינסטלער-פאך און די גאנצע קינסטלערישע טהעטיגקייט — און אלעס, וואָס איז שייך דערצו, — האָט מיר אָנגעהויבען אויס-ווייזען גאנץ פוסט און הויהל און אָהן א שום זינן.

מא יא : וואָס האָסטו דען געוואָלט אנשטאָט דעם ?

פראָפעסאָר רובעק : לעבען, מאיא.

מא יא : לעבען ?

פראָפעסאָר רובעק : יאָ, איז דען ניט הונדערט מאָל

מעהר ווערטה צו פיהרען א לעבען אין זונענשיין און שענהקייט,
איידער זיך פלאגען צום טויט דאָס גאנצע לעבען לאנג אין א נאס-
קאלטער הייהל מיט שטיקער גיפס און שטיין?
מא יא (מיט א לייכטען זיפן): יא, דאָס איז תמיד מיין
מיינונג געווען.

פראָפּעסאָר רובעק: און דאן בין איך דאָך אויך
געוואָרען רייך גענוג, כדי צו לעבען אין לוקסוס און אין הוילע זר-
נענשיין. איך האָב זיך געקענט אויפבויען די ווילא ביי דער
טאוניצער אויערע און דעם פאלאץ אין דער הויפט-שטאָדט. פון
אלעם איבעריגע איז דאָך ניטאָ וואָס צו ריידען.
מא יא (אין איהר מאַל'ס טאָן): און צו גוטער לעצט האָסט
דו נאָך געהאט די מיטלען מיך צו קריגען, און האָסט זיך מיט מיר
מיט אלע דיניע אוצרות געהיילט.

פראָפּעסאָר רובעק (מיט א שפּאַס, עפעס ווי ער וואָלט
געוואָלט איבערבויען דעם געשפרעך): האָב איך זיך דען ניט גע-
וואָלט מיטגעהמען אויף א הויכען באַרג, כדי דיר צו וויזען די
גאנצע הערליכקייט פון דער וועלט?

מא יא (מיט א מילדען אויסדרוק): עם מעג טאקי זיין א גאנץ
הויכער באַרג, דער, אויף וועלכען דו האָסט מיך מיטגענומען, רר-
בעק, — נאָר די גאנצע הערליכקייט פון דער וועלט האָסטו מיר
ניט געוויזען.

פראָפּעסאָר רובעק (לאַכט גערייצט): אַך, ביסט דו
דאָס אביסעל אונצופריעדען, מאיא! אזוי אונצופריעדען! (מיט
א פייערדיגען טאָן). אָבער ווייסט דו וואָס עם איז טרויעריגער פון
אלצדינג? האָסט דו דערפון כאַטש דעם מינדסטען בעגריף?
מא יא (מיט א שטילען אָבער פעסמען טאָן): וואָס דו האָסט
זיך מיט מיר פערבונדען אויף'ן גאנצען לעבען לאנג, — דאָס
איז עם מסתמא.

פראָפּעסאָר רובעק: איך וואָלט זיך ניט אויסגע-
דריקט אזוי אומ'ברהמנות'דיג.

מא יא : אָבער דער זינן וואָלט אודאי געווען פונקט אזוי
אומ'ברחמנות'דיג.

פּראָפּעסאָר רובעק : דו האָסט ניט קיין קלאָרען בע-
גריעה וואָס עס טהוט זיך ביי א קינסטלער אין דער נשמה.
מא יא (שמייכלט און שאַקעלט מיט'ן קאָפּ) : גאָט מיינער,
איך האָב דאָך אפילו קיין בעגריעה ניט וואָס עס טהוט זיך ביי מיר
אין מיין אייגענער נשמה.

פּראָפּעסאָר רובעק (זעצט פאָרט אונגעשמערט) : איך
לעב אזוי שנעל, מא יא. דאָס איז שוין אזוי ביי אונז קינסטלער.
איך פאר מיין טהייל האָב אין די פאָר יאָהר, וואָס מיר קענען זיך,
א גאנץ לעבען דורכגעלעבט. מענשען ווי איך געפינען ניט קיין
גליק און וואוינטאָג אין אלערליי תענוגים פון דעם געוועהנליכען
סאָרט; דאָס האָב איך ביסלעכווייז איינגעזעהן. אזוי איינפאָך
איז דאָס לעבען ניט פאר מיר און מיינסגלייכען. איך מוז כסדר
ארבייטען — שאפען איין ווערק אויף דאָס אנדערע — ביז צו
מיינע לעצטע מעג. (זיך צווינגענדיג ווייטער צו ריידען). אָט דער-
פאר קען איך מיט דיר לענגער ניט אויסקומען, מא יא. — וועניג
סטענס ניט מיט דיר אליין.

מא יא (רוהיג) : זאָל דאָס מיט אנדערע ווערטער הייסען
קלאָר און פשוט, אז איך בין דיר נמאס געוואָרען?

פּראָפּעסאָר רובעק (פלאַצט ארויס) : נו יא, דאָס איז
דאָס! נמאס איז מיר געוואָרען דאָס דאָזיגע צוזאמענלעבען מיט
דיר, נמאס ומאוס! איצט ווייסט דו עס. (בעהערשט זיך). הארטע,
מיאוס'ע ווערטער זאָג איך דיר דאָ. דאָס פיהל איך אליין גאנץ
גוט. און דו ביסט גאָרנישט שולדיג אין דעם, — דאָס גיב איך
גערן צו. איך, און נור איך האָב דורכגעלעבט אן אומוואנדלונג —
(האלב פאר זיך) — און אן ערוואכונג צו מיין ווירקליכען לעבען.
מא יא (לעגט ניט ווילענדיג צונויף די הענד) : אָבער פאר-
וואָס, פרעג איך, קענען מיר דען ניט געהן יעדער זיין וועג?

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן איבערראשט) : —
וואָס, דו וואָלט געוואָלט — ?

מאירא (ציהט מיט די אַקסלען): יאָ, עם מוז אזוי זיין —
פּראָפּעסאָר רובעק (מיט פייער): עם מוז אָבער
ניט זיין. פאר האן אן אויסוועג —
מאירא (הויבט אויף דעם פינגער): איצט טראכסט דו שוין
וויעדער וועגען דער בלייבער דאמע!
פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, דעם ריינעם אמת געזאָגט,
איך מוז כסדר טראכטען וועגען איהר פון דער רגע אָן, וואָס איך
האָב זי וויעדער דערזעהן. (אַ פּריט געהנטער). דען איצט וויל איך
דיר עפעס אנפערטרויען, מאירא.

מאירא: נו?

פּראָפּעסאָר רובעק (גיט זיך אַ קלאַפּ אויף דער ברוסט):
זעהסט דו, אָט דאָ אינעווייניג, — דאָ האָב איך אַ גאנץ קליין פּער-
שלאָסען קעסטלע. און אין דעם דאָזיגען קעסטלע ליגען בעהאל-
טען אלע מינעס הלוכות פון אַ סקולפּטאָר. נאָר ווען זי איז פּער-
שוואונדען און האָט נאָך זיך ניט איבערגעלאָזט קיין שום שפור, איז
דער דעקל צוגעפאלען און דאָס קעסטלע האָט זיך פּערשלאָסען.
און זי האָט דעם שליסל געהאט — און איהם מיטגענומען מיט זיך.
— דו, מיין קליינע מאירא, האָסט ניט געהאט קיין שליסל. דערי-
בער ליגעט אלצדינג אונבענוצט אינעווייניג. — און די יאָהרען
פּערגעהען! און איך קען ניט און קען ניט בשום אופן צוקומען צום
אוצר.

מאירא (אונטערדריקענדיג אַ כיטצען שמויכעל): טאָ זאָל זי
עם דיר וויעדער אויפשליסען —

פּראָפּעסאָר רובעק (פּערשמעהט ניט): מאירא — ?
מאירא: זי איז דאָך איצט דאָ. און זי איז דאָך אורדאי גע-
קומען אהער צוליב דעם דאָזיגען קעסטלע.
פּראָפּעסאָר רובעק: קיין איין וואָרט האָב איך מיט
איהר ניט גערעדט וועגען אָט דער זאָך.
מאירא (קוקט איהם אָן אונשולדיג): אָבער, ליבער רובעק,
— איז דען ווערט אַ מאכען אזא וועזען וועגען אזא איינפאכע
זאך ווי די ?

פּראָפּעסאָר רובעק: דו מיינסט דען, אז דאָס איז
אזוי איינפאך?

מאָיא: יעדענפאלס דענק איך אזוי. דו פערבינד זיך נור
מיט דעם מענשען, וואָס קען דיר אים בעסטען נוטצען. (שאַקעלט
איהם צו מיט'ן קאַפּ). איך וועל נאָך אימער געפינען אַ פּלאַץ
פאר מיר.

פּראָפּעסאָר רובעק: און וואו?
מאָיא (אַחו זאָרג): נו, איך דארף דאָך בלויז אַריבערציי-
הען אין דער ווילא, אויב עס וועט זיין נויטיג. אָבער עס וועט נאָר-
נישט נויטיג זיין. וואָרים אין שטאָרט — אין אונזער גרויסען הויז
— וועט דאָך אוראי, מיט אביסעל גוטען ווילען, זיין פּלאַץ פאר
דריי.

פּראָפּעסאָר רובעק (אונזיכער): און דו מיינסט, אז
עס וואָלט געקענט אזוי אָנגעהן אויף שטענדיג?
מאָיא (מיט אַ לויכטען טאָן): ליעבער גאָט, — וועט עס
ניט געהן, איז נישט. ס'לוינט דאָך ניט איצט זיך צוברעכען דעם
קאַפּ דעריבער.

פּראָפּעסאָר רובעק: און אויב עס וועט ניט געהן,
מאָיא, — וואָס וועט דאן זיין?

מאָיא (אַחו א שום זאָרג): דאן וועלען מיר זיך איינפאך
איינס דאָס אנדערע אָבטרעטען דעם וועג. לחלוטין אָבטרעטען דעם
וועג. נישקשה, איך וועל נאָך אימער געפינען מיין פּלאַץ אין דער
וועלט. וואו איך וועל זיין פריי, פריי! פריי! — ניט נויטיג זיך
צו נעהמען אזוי צום הארצען דעריבער, הערד פּראָפּעסאָר. (ווייזט
פּלוצלונג אָן נאָך רעכטס). נא! אָט איז זי דאָך.

פּראָפּעסאָר רובעק (דרעהט אום דעם קאַפּ): וואו?
מאָיא: דאָרט אויף דער אנדער זייט. ווי אַ מאַרמאָר-סטא-
טוע, אזוי גלייך געהט זי. זי קומט אהער.

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט אַריבער, מיט דער האַנד אי-
בער די אויגען): איז זי ניט די פּערקערפּערונג פון תּחית המתים?
(פּאַר זיך). און זי האָב איך דאָס געקענט אָבלייגען אָן א זייט —

אין שאַטען אוועקשטעלען — איבערמאכען — אָה, נאר וואָס
איך בין געווען!

מאָיא: וואָס מיינסט דו דערמיט?

פּראָפּעסאָר רובעק (אָוועקמאַכענדיג די פּראָגע אָהן אַ
זייט): גאַרנישט. אלענפאלס קיין זאך ניט, וואָס דו וואָלסט גע-
קענט פּערשטעהן.

אירענע קומט פון רעכטס איבער'ן פעלד. די שפּיעלענדע קינד-
דער האָבען שוין פּריהער דערזעהן ווי זי קומט און זיינען איהר אַנט-
קעגען געלאָפּען. איצט איז זי ארומגערינגעלט פון זיי; אַ טהייל זעהען
אויס צופריעדען און צוטרויליך, אַנדערע שרעקענדיג, זי רעדט גאַנץ
שטיל צו זיי און הויסט זיי ארונטערנעהן אין סאַנטאַרום; זי אַלויין
ווייל זיך אַביסעל אויסרוהען ביים טויכעל. די קינדער לויפּען באַרג
אַראַב לינקס. אירענע געהט צו צו דער באַרג-וואַנד און לאָזט די קיהלע
וואַסער-שטראַהלען רינגען איבער איהר האַנד.

מאָיא (מיט אַ נידעריגער שטימע): געה ארונטער צו איהר
און רייך מיט איהר אונטער פיער אויגען, רובעק.

פּראָפּעסאָר רובעק: און וואו וועסט דו דערווייל
אוועקגעהן?

מאָיא (קוקט איהם אָן מיט אַ בעדייטענדען בליק): פון היינט
אָן געה איך מיין אייגענעם וועג.

זי געהט אַרונטער פון שפיץ באַרג און מיט דער הילף פון איהר
שטעקען שפּרינגט זי אריבער דעם טויכעל. לעבען אירענע'ן בלויבט
זי שטעהן.

מאָיא: רובעק ווארט אויף איך אויבען, מאדאם.

אירענע: וואָס וויל ער פון מיר?

מאָיא: איהר זאָלט איהם העלפּען עפענען א קעסטלעך,
וואָס דער דעקעל האָט זיך צוגעקלאַפּט צום שלאָס.

אירענע: קען איך עס?

מאָיא: ער זאָגט, איהר זייט די איינציגע, וואָס קען עס.

אירענע: דאן וועל איך עס פּרוּבירען —

מאָיא: יא, איהר מוזט עס טהאָן, מאדאם.

זי געהט אַרונטער מיט'ן וועג צום סאַנאַטאָריום.
 גלויך נאכדעם קומט פּראָפעסאָר רובעק אַרונטער צו אירענע'ן, נאָר
 אזוי אַז דאָס טייכעל בלויבט צווישען זיי.
 אירענע (נאָר אַ קורצער פּויזע): די אנדערע האָט געזאָגט,
 אז דו האָסט געוואַרט אויף מיר.
 פּראָפעסאָר רובעק: יאָהר פאַר יאָהר האָב איך אויף
 דיר געוואַרט — און איך האָב עס גאָר אליין ניט געוואוסט.
 אירענע: איך האָב ניט געקענט קומען צו דיר, אַרנאָלד.
 איך בין דאָן געלעגען און געשלאָפּען דעם לאַנגען, טיעפען שלאָף,
 פול מיט חלומות.
 פּראָפעסאָר רובעק: אָבער איצט האָסט דו ערוואַכט,
 אירענע!
 אירענע (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): כ'האָב נאָך אלץ יענעם
 שווערען, טיעפען שלאָף אין די אויגען.
 פּראָפעסאָר רובעק: דו וועסט זעהן, ס'וועט זאָר
 אונז ביידען אָנהויבען טאָגען און ליכטיג ווערן.
 אירענע: גלויב דאָס ניט.
 פּראָפעסאָר רובעק (מיט היטץ): איך גלויב עס! און
 איך ווייס עס! איצט, אז איך האָב דיר צוריק געפונען —
 אירענע: פון קבר אויפגעשטאנען —
 פּראָפעסאָר רובעק: און פּערוואַנדעלט!
 אירענע: נור אויפגעשטאנען פון קבר, אַרנאָלד. ניט
 פּערוואַנדעלט.
 ער געהט אַריבער צו איהר אויף די שטיינער אונטער דעם וואַ-
 סערפּאַל.
 פּראָפעסאָר רובעק: וואו ביסט דו געווען דעם גאַנ-
 צען טאָג, אירענע?
 אירענע (ווייזט אין דער ווייטען): ווייט אוועק, אין די
 פעלדער פון טויט —
 פּראָפעסאָר רובעק (בייטענדיג דעם געשפרעד): דו
 האָסט ניט דין — דין פּריינדלין היינט מיט דיר, ווי איך זעה.

אירענע (שמויכעלט): מיין פריינדין נעהמט פונדעסט-
ווענען ניט אראָב קיין אויג פון מיר.

פּראָפּעסאָר רובעק: קען זי דאָס?

אירענע (קוקט זיך אום מיט שרעק): מענסט זיין זיכער
אז זי קען. וואו איך געה און שטעה. זי פערלירט מיך קיינמאָל
ניט פון אויג — (שעפטשעט) — ביז וואנען איך וועל זי אין א שעה-
נעם פריה-מאָרגען דער'הרג'ענען.

פּראָפּעסאָר רובעק: דו וואָלסט דאָס געמאָהן?

אירענע: פון גאנצען הארצען. ווען איך וואָלט נור גע-
מונען א געלענענהייט דערצו.

פּראָפּעסאָר רובעק: פאר וואָס פאָרט?

אירענע: ווייל זי איז א מכשפה. (געהיימניספול). שטעל
זיך פאָר, ארנאָלד, — זי האָט זיך אין מיין שאַטען פערוואַנדעלט.
פּראָפּעסאָר רובעק (זוכט זי צו בערוהיגען): נו, נו,
— א שאַטען מוזען מיר דאָך אלע האָבען.

אירענע: איך בין מיין אייגענער שאַטען. (פלאצט ארויס).
פערשטעהסטו מיך דען ניט!

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַן אומעטיגען טאָן): יאָ,
יאָ, אירענע, איך פערשטעה דיך. (זעצט זיך אויף אַ שטיין ביים
טייכעל. זי שטעהט הינטער איהם, אַנגעשפּאַרט בוי דער פעלד-וואַנד).
אירענע (נאָר אַ פּויע): וואָס זיצסט דו דאָ און קעהרסט
אַב די אויגען פון מיר?

פּראָפּעסאָר רובעק (שטילערהייט, שאַקעלט מיט'ן קאָפּ):
איך טאָר דיך ניט — כ'טאָר דיך ניט אַנקוקען.

אירענע: פארוואָס עפעס אויף איינמאָל טאָרסט דו ניט?
פּראָפּעסאָר רובעק: דיך מוטשעט א שאַטען, און
מיך מיין נאגענדע אַרט.

אירענע (מיט אַ פּריידעניגעשרוי און ערלויכטערט): ענדליך!
פּראָפּעסאָר רובעק (שפּרינגט אויף): וואָס איז דיר?
אירענע (מאכט מיט דער האַנד): נור רוהיג, רוהיג, רוהיג!
(אַטהעמט טיעף אויף און זאָגט, עפעס אזוי ווי אַ שטיין וואָלט איהר

אראָב פון האַרצען). אזוי. ענדליך האָבען זיי מיך פריי געלאָזען,
פאר דאָס מאָל. — איצט קענען מיר זיך אנידערזעצען און פער-
בריינגען ווי פריהער — ווען איך האָב נאָך געלעבט.

פּראָפּעסאָר רובעק: אָה, ווען מיר וואָלטען עס נור
ווירקליך געקענט טהאָן.

אירענע: זעץ זיך צוריק אויף דין פלאץ. און איך וועל
זיך זעצען לעבען דיר.

ער זעצט זיך צוריק אויף'ן שטיין, זי אויף אן אַנדערן ניט ווייט
פון איהם.

אירענע (נאָך אַ קורצער פויזע): איצט בין איך אלזאָ צו-
ריקגעקומען צו דיר פון די ווייטסטע לענדער, ארנאָלד.

פּראָפּעסאָר רובעק: יאָ, ווירקליך, פון אַ רייזע, וועל-
כע איז געווען לאנג אָהן אַ שיעור.

אירענע: צוריק צו מיין הערר און מייסטער —
פּראָפּעסאָר רובעק: אהיים — וואו מיר זיינען
אין דערהיים, אירענע.

אירענע: האָסט דו טאָג אויס טאָג איין אויף מיר גע-
ווארט?

פּראָפּעסאָר רובעק: ווי האָב איך עס געקענט?
אירענע (מיט אַ זייטענבליק): ניין, — ווי האָסט דו דאָס
ווירקליך געקענט? דו האָסט דאָך גאָרנישט געוואוסט.

פּראָפּעסאָר רובעק: ווי איז דאָס, — דו האָסט זיך
דעמאָלט ווירקליך ניט צוליעב אן אנדערען ארויסגעמאכט פון מיר?
אירענע: דענקסטו ס'האָט גאָר ניט געקענט זיין צוליעב
דיר, ארנאָלד?

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַן אונזיכערען
בליק): איך פערשמעה דיר ניט — ?

אירענע: בעת איך האָב דיר מיט לייב און זעעל געדיענט
— און די סטאטוע איז דאָרט געשטאנען פארטיג, — אונזער קינד,
ווי דו האָסט זי גערופען, — דאן האָב איך דיר צופוסען אוועקגע-

ליינט דעם טייערסטען קרבן מיינעם — און זיך אליין אויסגעמעקט
אויף אייביג.

פראָפּעסאָר רובעק (לאָזט אראָב דעם קאַפּ): און דער-
מיט האָסט דו מיין לעבען פּוסט געמאכט.

אירענע (פלוצלונג אויפברויווענדיג): אָט דאָס טאקי
האָב איך געוואָלט. קיין זאך האָט דיר ניט געטאָרט מעהר גע-
לינגען. קיין זאך ניט מעהר, — נאָכדעם ווי דו האָסט אָט
דאָס איינציג קינד אונזערס געשאפען.

פראָפּעסאָר רובעק: איז עס געווען אייפּערזוכט וואָס
האָט דיר געטריבען דערצו?

אירענע (קאלט): איך מײן, ס'איז גיכער געווען האם
איידער אייפּערזוכט.

פראָפּעסאָר רובעק: האם? געגען מיר?

אירענע (וויעדער מיט פייער): יאָ, געגען דיר, געגען דעם
קינסטלער, וועלכער האָט אזוי לייכט און אָהן א שום איינזעהע-
ניש גענומען א ווארם בלוטיגען לייב, אי יונג מענשען-לעבען, און
ביי איהם די נשמה זיינע ארויסגע'גנב'עט, — ווייל ס'האָט געמוזט
ווערען דערפון א קונסטווערק.

פראָפּעסאָר רובעק: און דאָס מוז איך פון דיר
הערען — צי האָסטו ניט, גליהענדיג פאר ליידענשאפט און היי-
ליגען פערלאנגען, זיך מיט מיין ארבייט געטהיילט? מיט דער אר-
בייט, צו וועלכער מיר פלעגען זיך יעדען פריהמאָרגען צונויפטערע-
פען אזוי ווי צו א נאָטעס-דיענסט?

אירענע (קאלט ווי פריהער): איך וויל דיר וואָס זאָגען,
ארנאָלד.

פראָפּעסאָר רובעק: נו?

אירענע: איך האָב קיינמאָל דיין קונסט ניט ליעב גע-
האט. ניט פריהער איידער איך האָב זיך מיט דיר בעקענט — און
איך ניט נאָכדעם.

פראָפּעסאָר רובעק: אָבער דעם קינסטלער, אירענע?

אירענע: דעם קינסטלער האם איך.

פּראָפּעסאָר רובעק: אויך דעם קינסטלער אין מיר?
אירענע: דעם מעהר פון אלעמען. ווען איך בין געשטאנען
אין גאנצען אויסגעטהאָן פאר דיר, דאן האָב איך דיר געהאסט,
ארנאָלד—

פּראָפּעסאָר רובעק (יווארים): ניין, אירענע! דאָס
איז ניט אמת!

אירענע: כ'האָב דיר געהאסט, ווייל דו האָסט געקענט
בלייבען אזוי אונבעריהרט—

פּראָפּעסאָר רובעק (לאַכט): אונבעריהרט? אזוי
מיינסט דו?

אירענע: — אָדער וועניגסטענס אזוי פול מיט זעלבסט-
בעהערשונג. און ווייל דו ביסט א קינסטלער געווען, בלויז א קינסט-
טלער — ניט קיין מאן. (נעהט אָן אַ ווארעמען, הארציגען סאָן):
אָבער די סטאטוע אין דעם נאסען, לעבעדיגען ליים, די האָב איך
ליעב געהאט, — ווי פון דער דאָזיגער רויהער מאסע אָהן א שום
פאָרם, האָט זי זיך אויפגעהויבען ווי א לעבעדיג מענשעניקינד, —
וואַרים דאָס איז געווען אונזער שעפפונג, אונזער קינד.
מיינסט און דיינסט.

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַן אומעטיגען סאָן): דאָס
איז עס טאקי געווען אין נייסט און אין דער וואהרהייט.

אירענע: זעהסט דו, ארנאָלד, צוליעב אָט דעם קינד האָב
איך עס אונטערנומען די לאנגע רייזע.

פּראָפּעסאָר רובעק: (פלוצלונג אויפמערקזאם): צו-
ליעב אָט דעם מאַרמאָר-כילד — ?

אירענע: רוף עס ווי דו ווילסט. איך רוף עס אונזער
קינד.

פּראָפּעסאָר רובעק (אונרוהיג): און איצט ווילסטו
עס זעהן? פארטיג? אין „קאלטען“ מאַרמאָר, ווי דו פלעגסט
תמיד זאָגען? (מיט אינשערעם). דו ווייסט אפנים ניט, אַז עס
שטעהט אין א גרויסען מוזעאום — ווייט אין דער וועלט ארויס?
אירענע: כ'האָב עפעס געהרט וועגען דעם.

פראפעסאר רובעק: און מוזעאומס האָבען דאָך
שטענדיג דיך געגרוילט. דו פלעגסט זיי אימער רופען קברים-
שטיבער.

אירענע: איך וויל מאַכען א ריזע צו דעם אָרט, וואו
מיין זעלע און דאָס קינד פון מיין זעלע ליגען בעגראָבען.
פראפעסאר רובעק (אונרוהיג און דערשראָקען): דו
טאָרסט קיינמאָל דאָס ווערק ניט זעהן! הערסט דו, אירענע. איך
בעט דיך —! קיינמאָל, קיינמאָל טאָרסט דו עס מעהר ניט זעהן!
אירענע: דו מיינסט אפשר, אז איך וואָלט דערפון נאָך
אמאָל געשטאָרבען?

פראפעסאר רובעק (פערברעכט מיט די הענד): איך
ווייס אליין ניט וואָס איך מיין. — אָבער ווי האָט עס מיר געקענט
ארויפקומען אויפ'ן זינען, אז דו וועסט זיך פיהלען אזוי שטארק
צוגעבונדען צו דעם דאָזיגען בילד? אז דו האָסט מיך פערלאָזען,
— נאָך איידער ס'איז אין גאנצען געענדיגט געווען.

אירענע: ס'איז געווען געענדיגט. דערפאר האָב איך
געקענט רוהיג אוועקגעהן — און דיך לאָזען אליין.

פראפעסאר רובעק (די עלענבויגען אויף די קניע, וויגט
דעם קאָפּ האַלטענדיג די הענד פאר די אויגען): ס'איז נאָך ניט גע-
ווען דאָס, וואָס עס איז שפעטער געוואָרען.

אירענע (ציהט שטילערהייט און שנעל וי א בליץ ארויס אויף
דער העלפט אַ דינעם, שפיציגען מעסער, וואָס זי טראָגט אין בוזעם, און
פרעגט מיט אַ היזעריגער, שעפטשענדער שטימע): ארנאָלד, האָסט
דו אונזער קינד עפעס שלעכטס געטהאָן?

פראפעסאר רובעק: עפעס שלעכטס? — ווי קען איך
וויסען וואָס דו רופסט אָן שלעכטס?

אירענע (אָהן אַן אַטהעם): זאָג מיר גלייך אויפ'ן שטעל,
וואָס דו האָסט דעם קינד געטהאָן.

פראפעסאר רובעק: איך וועל דיר זאָגען, ווען דו
וועסט זיך רוהיג אנידערזעצען און מיך אויסהערען.

אירענע (בעהאלט דאס מעסער): איך וועל דרך אויסהערען
אזוי רוהיג ווי א מוטער קען, ווען —

פראפעסאר רובעק (שלאגט איהר איבער די רייד): און
דאן, קוק ניט אויף מיר, בעת איך דערצעהל.

אירענע (זעצט זיך אויף א שטיין הינטער זיין רוקען): אָט
זען איך זיך דאָ הינטער דיר. — און איצט פאנג אָן.

פראפעסאר רובעק (נעהמט אַוועק די הענד פון די אוי-
גען און קוקט גלייך פאַר זיך): בעת איך האָב דרך אויסגעפונען,
איז מיר אין דער זעלבער רגע גלייך קלאָר געוואָרען, ווי אזוי מײן
לעבענסווערק האָט געוואָלט פון דיר געשאפען ווערען.

אירענע: „דער טאָג פון תחית המתים“ האָסט דו גערופען
דיין לעבענסווערק. — איך רופ עס „אונזער קינר“.

פראפעסאר רובעק: איך בין נאָך דאן יונג געווען
און אָהן א שום לעבענס־ערפאָהרונג. די „תחית המתים“, האָב איך
זיך געטראכט, מוז אס שעהנסטען און וואונדער־ליעבליכסטען פאַר-
געשמעלט ווערן אלס א יונגע, אונבעריהרטע פרוי — אָהן וואָס פאַר
ס'איז ערדישע לעבענס־ערפאָהרונגען — ערוואכט צו ליכט און
הערליכקייט און ריין פון יעטוועדען פלעק און אומדיינקייט.

אירענע (שנעל): יאָ, — און אזוי שמעה איך דאָך דאָרט,
אין אונזער ווערק?

פראפעסאר רובעק (מיט אַ האַלבען מויל): אייגענט-
ליך ניט אין גאנצען אזוי, אירענע.

אירענע (אין וואַקסענדער אויפֿרעגונג): ניט אין גאַנ-
צען? — ניט אזוי, ווי איך בין פאַר דיר געשטאנען?

פראפעסאר רובעק (אויסמיידענדיג אַן ענטפער): איך
בין געוואָרען וועלט־קלוג אין די שפעטערדיגע יאָהרען, אירענע.

דער „טאָג פון תחית המתים“ איז ביי מיר אין מח געוואָרען עפעס
גרעסערעס — עפעס פיעלפאַכערעס. דער קליינער קיילעכדיגער
פיעדעסטאַל, אויף וועלכען דיין בילד איז געשטאנען שלאַנק און
איינזאַם, — דער האָט שוין מעהר קיין פלאַץ ניט געהאַט פאַר אַלצ-
דינג, וואָס איך האָב נאָך געוואָלט צוגעבען —

אירענע (טהוט זיך א כאפ צום מעסער, נאך לאזט עם וויעדער אב) : וואס האסט דו נאך צוגעגעבען ? זאג !

פראפעסאר רובעק : וואס איך האב מיט מיינע אוי-נען געזעהן ארום מיר אין דער וועלט. איך האב עם געמוזט האבען אין בילד. איך האב אנדערש ניט געקענט, אירענע. כ'האב אויס-געברייטעט דעם פיערעסטאל, — אזוי אז ער איז געווארען גרויס און געראם. און אויף איהם האב איך ארויפגעלייגט א שטיק פון דער געוועלכטער, פלאנצענדער ערד. און פון די שפאלטען פון דער ערד שפארען זיך ארויף מחנות מענשען מיט תם'עוואטע פנים'ער פון חיות, — מענער און פרויען, — ווי איך האב זיי געקענט אין דעם ווירקליכען לעבען.

אירענע (אין אטהעמלאזער שפאנונג) : אבער אין מיטען דער מחנה שטעהט די יונגע פרוי אין ליכטיגער הימעלס-פרייד ? ניט אזוי, ארנאלד ?

פראפעסאר רובעק : ניט גאנץ אין מיטען. איך האב ליידער געמוזט די סטאטוע אוועקרוקען נאך הינטען — צוליעב דער אלגעמיינער ווירקונג, ווייסט דו. אניט וואלט זי צו שטארק בע-הערשט דאס גאנצע.

אירענע : אבער דער גלאנץ פון פערוואנדעלטער פרייד שטראהלט דאך מיר נאך אלץ אראב פון געזיכט ?

פראפעסאר רובעק : פערשמעהט זיך, אירענע. אין א געוויסען זינן ווייניגסטענס. פילייכט אביסעלע איינגעהאלטע-נער. ווי מיינ נייע אידעע האט עם געפאדערט.

אירענע (הויבט זיך אויף שטילערהייט) : דאס דאזיגע בילד דריקט אויס דאס לעבען, אזוי ווי דו זעהסט עם איצט, ארנאלד.

פראפעסאר רובעק. יא, דאס דריקט זי טאקע אויס. אירענע : און אין דעם דאזיגען בילד האסט דו מיך — אביסעל פערבלאסט — אלס א הינטערגרונד-פיגור — אוועקגע-שמעלט אין א גרופע. (ציהט ארויס דאס מעסער).

פראפעסאר רובעק : ניט אין דעם הינטערגרונד — לאמיר זאגען אין'ם מיטעלגרונד — אדער אזוי וואס.

אירענע: איצט האָסט דו ריר אליין ארויסגעגעבן דיין אורטהייל. (ווייל איהם שטעקען).

פראָפעסאָר רובעק (קעהרט זיך אום מיט'ן פנים צו איהר און קוקט זי אָן): מיין אורטהייל?
אירענע (בעהאַלט אויף גיך דאָס מעסער און זאָגט מיט אַ פער־שטיקטער שמערצלויכער שטימע): מיין גאנצע זעלע, — דו און איד, — מיר, מיר, מיר און אונזער קינד זיינען געווען אין דער דאָזיגער איינזאמער געשטאלט.

פראָפעסאָר רובעק (היטציג, נעהמט ארונטער דעם הויז פון קאַפ און ווישט זיך אָב די טראָפענס שווייס פון שטערן): אָבער איצט הער אויף אויס, ווי אזווי איד האָב זיך אליין פאָרגשטעלט אין דער גרופע. פון פאָרענט ביי אַ קוואל, ווי דאָ, זיצט אַ מאַן, שווער בעלאסטעט מיט שולדען, וועלכער קען זיך ניט אין גאנצען בעפרייען פון דער ערד־שאַלאַכץ. איד רוף איהם „די חרטה אויף אַ פערלאָרען לעבען“. ער טונקט זיינע פינגער אין דאָס קוועלענרע וואסער, כדי זיי ריינצואוואשען—און ער ליידט אין קרימט זיך פון שמערץ ביי דעם געדאנק, אז דאָס וועט זיך איהם קיינמאָל ניט איינגעבען. קיינמאָל, קיינמאָל וועט ער ניט פריי ווערען, קיינמאָל וועט ער ניט צוקומען צו אַ נייעם לעבען. אויף אייביג בלייבט ער איינגעשפארט אין זיין גיהנום־שער תפיסה.

אירענע (האַרש און קאַלט): דיכטער!

פראָפעסאָר רובעק: פארוואָס עפעס דיכטער?

אירענע: ווייל דו ביסט אהן קראפט און אהן ווילען און פול מיט פערגעבונג פאר אלע דייע האנדלונגען און געדאנקען. צו־ערשט האָסט דו מיין זעלע ערמאָרדעט — און דאן שטעלסט דו זיך אליין פאָר אין חרטה און תשובה און זעלבסט בעשולדיגונג — (שמויכעלט) — און דערמיט, מיינסט דו, איז דיין חשבון גע־סילוק'ט.

פראָפעסאָר רובעק (מיט אַ דרייסטען טאָן): איד בין אַ קינסטלער, אירענע, — און איד שעהם זיך גאָר ניט מיט דער שוואַכקייט און ניט־פאָלקאָמענהייט, וואָס קען זיך געפינען אין מיר.

וואָרים אײַך בײַן געבוירען צו זײַן א קינסטלער, פערשטעהסט
דו מיך. און טראָץ אלעם וועל אײַך קײנמאָל עפעס אנדערש ווי א
קינסטלער נײַט ווערען.

אײַרענע (קוקט איהם אָן מיט א פערשטוקטען בײזען שמויכעל
און זאָגט ווייך און מילד): א דיכטער ביסט דו, ארנאָלד. (גלעט
איהם שטיל איבער די האַר). אַך, דו לײַב, גרויס, בעיאָהרענט קינד,
זאָלסט דאָס נײַט קענען זעהן!

פראָפעסאָר רובעק (מיט אָן אויסדרוק פון לאַנגוויליג-
קײט): פארוואָס רופסט דו מיך כסדר דיכטער?

אײַרענע (טימ לױערענדע אויגען): מחמת אין דעם דאָזיג-
גען וואָרט לײַענט אַן ענטשולדיגונג, מיין פריינד. א פערגעבונג —
וועלכע שפּרייט אויס א מאנטעל איבער אלע שוואכקײטען און אונ-
פאָלקאָמענהײטען. ((פלוצלונג מיט אַן אַנדער טאָן): אָבער אײַך
בײַן דעמאָלט געווען א מענש! און אײַך האָב אײַך געהאט א
מענשענלעכען צו לעבען — און א מענשענ־שיקזאל צו ערפילען.
זעה, אָט דאָס אלעס, האָב אײַך געלאָזט לײַעגען, — האָב עס אוועק-
געוואָרפען, כדי דיר אונטערטהעניג צו זײַן. — אָה, דאָס איז גע-
ווען א זעלבסטמאָרד; א אומפערצײהליכע זינד געגען זיך אליין.
(האַלב שעפטשענדיג) און אָט דעם פערברעכען קען אײַך קײנמאָל
נײַט ווידער גוט מאַכען. (זי זעצט זיך אַנידער לעבען איהם ביים
שױכעל, קוקט איהם אינבעמערקט נאָך, און עפעס אזוי ווי אונבע-
וואוסטערהײט פלוקט זי אָב עטליכע בלומען פון די בויםלאַך ארום).

אײַרענע (מיט אַ לפנים־דיגער געזעצטקײט): אײַך האָב גע-
זאָלט בריינגען קינדער אויף דער וועלט. א סך קינדער. ריכטיגע
קינדער. נײַט אזעלכע, וואָס ווערען בעהאַלטען אין קברים. דאָס
האָט געוואָלט זײַן מײַן בערוף. קײנמאָל האָב אײַך דײַך נײַט גע-
דארפט דינען — דו דיכטער.

פראָפעסאָר רובעק (פערלאָרען אין זכרונות): עס זײַ-
נען פונדעסטוועגען פאָרט געווען שענהע צײטען, אירענע. וואונ-
דערשעהנע צײטען, — אז אײַך דערמאָן זיך —
אײַרענע (קוקט איהם אָן מיט אַ ווייכען אויסדרוק אין איהר

בליק): געדענקסטו נאך מיט וואָס פאר א וואָרט דו האָסט זיך בע-
נוצט, — בעת דו ביסט פארטיג געוואָרען — פארטיג מיט מיר
און מיט אונזער קינד? (שאַקעלט איהם צו מיט'ן קאָפּ): געדענק-
סטו נאך דאָס קליינע וואָרט, ארנאָלד?

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַ פּרעגענדען
בליק): האָב איך דעמאָלט געזאָגט אזא וואָרט, וואָס איז געבלי-
בען ביי דיר אין זכרון?

אירענע: יאָ. קענסט זיך שוין ניט דערמאָנען אָן דעם?
פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): ניין,
בנאמנות אז ניט. יעדענפאלס ניט אין דער רגע.

אירענע: דו האָסט מיך אָנגענומען פאר ביידע הענד און
האָסט זיי ווארים געדריקט. און איך בין געשטאנען פאר דיר אין
הוילע ערווארטונג. און דאן האָסטו געזאָגט: „איך דאנק דיר פון
גאנצען הארצען, אירענע. דאָס איז געווען פאר מיר אן אונשעצ-
בארע עפיוזאָדע“.

פּראָפּעסאָר רובעק (צווייפלענדיג): האָב איך געזאָגט
„עפיוזאָדע“. איך בענוץ זיך געוועהנליך ניט מיט דעם דאָזיגען
וואָרט.

אירענע: דו האָסט געזאָגט „עפיוזאָדע“.
פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אָנגענומענער מונטערקייט):
נו יאָ, — און אין גרונד גענומען איז דאָך דאָס טאקי געווען אן
עפיוזאָדע.

אירענע (קורץ): פאר דעם וואָרט האָב איך דיך דא-
מאָלט פערלאָזען.

פּראָפּעסאָר רובעק: דו נעהמסט זיך פון אלעם אזוי
שטארק צום הארצען, אירענע.

אירענע (גלעט זיך איבער'ן שטערן): אפשר ביסט דו גע-
רעכט. לאָמיר אַבטרייסלען פון זיך אלע שווערע, מרה-שחורה/דיגע
געדאנקען! (פליקט אַב די בלעטער פון אַ באַרגירווז און וואַרפט זיי
פונאנדער איבער'ן שייכעל): טהו נאָר אַ קוק, ארנאָלד! אַט שווי-
מען אונזערע פויגלען.

פּראָפּעסאָר רובעק: וואָס פאר פּויגלען?
אירענע: פּלאַמינגאָס*.) — זעהסטו דען ניט? רויזענ-
רויטע פּלאַמינגאָס.

פּראָפּעסאָר רובעק: פּלאַמינגאָס, שווימען ניט. זיי
בראָדזשען נור.
אירענע: דאן זיינען עס ניט קיין פּלאַמינגאָס, נאָר
מעווען.

פּראָפּעסאָר רובעק: מעווען מיט רויטע שנאָבלען,
יאָ, — דאָס שוין גיכער. (פּליקט אָב ברייטע גרינע בלעטער אין
וואַרפט זיי אין מיכעל). איצט שיק איך ארויס מייע שיפען נאָך
זיי.

אירענע: אָבער קיין פּויגעל-פּאנגער דארפען ניט זיין
ביים ברעג וואסער.

פּראָפּעסאָר רובעק: ניין, קיין פּויגעל-פּאנגער.
(שמייכלט צו). געדענקסטו נאָך דעם זומער, ווען מיר פּלעגען
אזוי זיצען פאר'ן בויערן-הייזעל ביי דער טאוניצער אָזיערע.

אירענע (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): שבת צו-נאכט, — ווען
מיר פּלעגען זיין פארטיג מיט אונזער וואָך ארבייט —

פּראָפּעסאָר רובעק: — און מיר פּלעגען ארויספּאָה-
רען מיט דער באהן — און פּלעגען בלייבען דאָרט איבער זונטאג —

אירענע (מיט אַ בליק פול מיט האַס): ס'איז געווען אַן
עפּיוואַדע, ארנאָלד.

פּראָפּעסאָר רובעק (אקוראַט ווי ער וואַלט גאָרנישט גע-
הערט): דאן פּלעגסטו אויך אוועקלאָזען פּויגלען שווימען אין טייך.
וואסער-לייען —

אירענע: דאָס זיינען געווען ווייסע שוואַנען.

פּראָפּעסאָר רובעק: שוואַנען מיינ איך. און איך גע-
דענק נאָך, ווי איך האָב צוגעטשעפעט אַ גרויס, גראָב בלאַט צו
איינעם פון יענע שוואַנען. ס'איז געווען אַ שטשאַור-בלאַט.

(* רויטע גענז.)

אירענע: ס'האָט אויסגעזעהן ווי ל'אָהענגרינ'ס
שיפעל — מיט דעם שוואַן פון פּאַרענט.

פּראָפּעסאָר רובעק: ווי גערן דו פּלענסט זיך אזוי
שפּיעלען, אירענע.

אירענע: מיר האָבען אָפּט אזוי געשפּיעלט.
פּראָפּעסאָר רובעק: יעדען שבת, דוכט זיך; — דעם
גאנצען זומער נאָכאנאָנד.

אירענע: דו פּלענסט זאָגען, אז איך בין דער שוואַן און
איך ציה דיין שיפעל.

פּראָפּעסאָר רובעק: אזוי? יאָ, יאָ. (אַרײַנגעטהאָן
אין שפּיעלען). זעה נאָר, ווי די מעווען שווימען אַרונטער דעם
גאנצען טײַך!

אירענע (לאַכט): און דייע שיפען געהען אלע אונטער.
פּראָפּעסאָר רובעק (וואַרפט נאָך בלעטער אין טײַך):
איך האָב נאָך גענוג שיפען אין זאַפּאַס. (קוקט נאָך די בלעטער ווי
זיי שווימען, רײסט אָב נאָך עטליכע בלעטער און זאָגט, נאָך אַ קלײַנער
פּױזע): דו, אירענע, — דאָס בויערן־הײזעל בײַ דער טױאַניצער
אַזיערע, דאָס האָב איך אָבגעקױפּט.

אירענע: האָסטו עס איצט געקױפּט? דו פּלענסט אָפּט
זאָגען, אז דו וואָלסט עס קױפען, ווען דו האָסט די מיטלען דערצו.
פּראָפּעסאָר רובעק: שפּעטער האָב איך געהאַט גענוג
מיטלען. און איך האָב עס אָבגעקױפּט.

אירענע (גיט אַ קוק אויף איהם פון דער זײט): דו וואוינסט
אַלזאָ איצט דאָרט — אין אונזער אַלמען הױז?

פּראָפּעסאָר רובעק: נײַן, דאָס האָב איך שױן לאַנג
געלאָזט אַרונטערהײסען. און כ'האָב מיר אויף דעם אָרט אויפגע-
בױט אַ גרױסע, שענהע בעקױעמע ווײַז — מיט אַ פּאַרק אַרום.
דאָרט זײנען מיר געױעהנליך — (שטעלט זיך אָב און פּערהײכט זיך
אַײַן). — דאָרט בין איך געױעהנליך זומער.

אירענע (קאָנטראָלירט זיך): אזוי, דו און — די אנדערע,
איהר וואוינט אימער דאָרט?

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט אַ ביסעל אַ דרייטערן מאָן) :
יא, ווען מײן פרוי און אײך זײנען נײט — ווי הײנטיגס יאָהר אױף
דער רײזע.

אירענע (אַרויסקוקענדיג ווייט פאַר זיך) : שעהן, שעהן
איז דאָס לעבען געווען בײ דער טאניצער אַזיערע.
פּראָפּעסאָר רובעק (עפעס אזוי ווי ער זאָלט אַרױב-
געקוקט אין זיך אַלײן) : און דאָך, אירענע, —

אירענע (דערענדיגט זײן געדאַנק) : — און דאָך האָבען
מיר בײדע אַט דאָס שעהנע לעבען אין גאַנצען אַרויסגעלאָזט פון
די הענד —

פּראָפּעסאָר רובעק (שמײל אָבער אױנדרינגענדיג) :
קומט די חרטה צו שפּעט ?

אירענע (ענטפּערט נײט, נאָר זיצט אַ ווײלע שמײל ; דאַן
קוקט זי אַרויס אױבער'ן פעלד אין דער ווײטען) : זעה, אַרנאָלד.
אײצט געהט די זונן אונטער דאָרט הינטער די שפײן בערג. זעה
נור, ווי רױט די לעצטע שטראַהלען אױהרע בעפאַרבען דאָרט די
גאַנצע ווײטע.

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט אױך אַרױבער אַהײן) : ס'איז
שוין לאַנג, זײנט אײך האָב געזעהן אַ זונענ־אונטערגאַנג אין די בערג.
אירענע : אַ זונענ־אױפגאַנג אױך ?

פּראָפּעסאָר רובעק : אַ זונענ־אױפגאַנג, מײן אײך,
האָב אײך נאָך קײנמאַל נײט געזעהן.

אירענע (שמײלעלט אזוי ווי פּערטיעפט אין עראײנערונג) :
אײך האָב אײנמאַל אַ וואונדער־שעהנעם זונענ־אױפגאַנג געזעהן.
פּראָפּעסאָר רובעק : אזוי ? וואו איז דאָס געווען ?
אירענע : הױך, הױך אױבען אױף אַ שױנדעלדיגען שפײן
בארג. דו האָסט מיך פּערנאַרט אױבען און האָסט מיר צוגעזאַגט
די גאַנצע הערליכקײט פון דער וועלט, ווען אײך — (זי שמעלט זיך
פּלוצלונג אָב).

פּראָפּעסאָר רובעק : ווען דו — ? נו ?

אירענע: — וואָלט געטהאָן וואָס דו האָסט מיר געהויב־
סען און וואָלט מיט דיר ארויפגעגאנגען אין דער הויף. און דאָ בין
איך געפאלען אויף די קניע — און האָב צו דיר געבעטען — און
דיר געדיענט (שווייגט אַ רגע, דאָן זאָגט זי שטילערהיים): דאן האָב
איך געזעהן ווי די זונן געהט אויף.

פּראָפּעסאָר רובעק (ביוטענדיג דעם געשפרעד): וואָלסט
דו ניט געוואָלט מיטקומען מיט אונז און וואוינען ביי אונז אין
דער ווילא?

אירענע (קוקט איהם אָן מיט אַ פּעראַכטענדען שמויכעל):
אינאיינעם מיט דיר — און מיט דער אנדער דאמע?

פּראָפּעסאָר רובעק (מיט האַרץ): אינאיינעם מיט
מיר — ווי אין די אלטע טעג פון שאפען. כרי אויפצושליסען אָט
די אלטע טויערן, וועלכע זיינען ביי מיר אינעווייניג פּערשלאָסען.
וואָלסט דו דאָס ניט געוואָלט טהאָן, אירענע?

אירענע (שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): איך האָב שוין ניט מעהר
דעם שליסעל צו דיר, ארנאָלד.

פּראָפּעסאָר רובעק: דו האָסט דעם שליסעל!
נאָר דו האָסט איהם! (בעט זיך רחמים). העלף מיר נאָך אמאָל צו
קענען לעבען מיין לעבען!

אירענע (אונבעוועגליך ווי פריהער): פוסטע חלומות. לייך
דיגע — טויטע חלומות. פאר אונזער צוזאמענלעבען איז שוין
קיין תחית המתים ניטאָ.

פּראָפּעסאָר רובעק (קירץ אַבהאַקענדיג): דאן לאָמיר
אלזאָ, ווייטער שפּיעלען.

אירענע: יאָ, שפּיעלען, שפּיעלען, — נור שפּיעלען.
זיי זיצען און וואַרפען בלומענ-בלעטער אין מייך און לאָזען זיי
אָוועקשווימען. איבער'ן בערגעל אין הינטערגרונד לינקס קומען גושט-
בעזיצער אולפּהיים און מאַיא אין יאָגדקאָסטיומען. הינטער
זיי דער דיענער מיט די הינט, וועלכע ער פיהרט אָוועק רעכטס.
פּראָפּעסאָר רובעק (בעמערקט זיי): אה! דאָ געהט
דאָך די קליינע מאַיא ארויס מיט דעם בערעני-עגער.

אירענע: דין מאיא.
 פראפעסאר רובעק: אָדער זיינע.
 מאיא (קוט געהענדיג אַריבער, דערזעהט די ביידע זיצען
 ביים טייד און שרייט אויס): גוטע נאכט, פראפעסאר. חלום זון
 מיר. איצט לאָזט מען זיך אוועק אויף ריזיקע.
 פראפעסאר רובעק (רופט צוריק): און וואָס פאר א
 סאַרט ריזיקע זאָל דאָס זיין?
 מאיא (צוקומענדיג נעהנטער): איך וויל לעבען — אנשטאט
 אלעס אנדערע.
 פראפעסאר רובעק (שפּאַטיש): אזוי, דו ווילסט עס
 אויך, קליינע מאיא?
 מאיא: יאָ! און דערצו האָב איך נאָך א פּערז געמאכט,
 דער הייסט אזוי: (זינגט פּרעהלאַך).
 איך בין פּרוי! איך בין פּרוי! איך בין פּרוי!
 דער געפאנשאפט'ס צייט איז פּערביי!
 איך בין פּרוי ווי א פּויגעל, כ'בין פּרוי!
 נו יאָ! וואָרים איך גלויב, איצט האָב איך ענדליך ערוואכט.
 פראפעסאר רובעק: עס זעהט אויס אזוי.
 מאיא (אַטהעמט פון דער פולער ברוסט): אה, — ווי הימל
 ליש לייכט אזא מין ערוואכונג מאכט!
 פראפעסאר רובעק: גוטע נאכט, פרוי מאיא — און
 פיעל גליק —
 אולפּהיים (שרייט אויס אונגעדולדיג): מען איז אייך
 מוחל! — צום טייוועל מיט אייערע גוטע ווינשע! איהר זעהט ניט,
 אז מיר געהען ארויס אויף דער יאגד —
 פראפעסאר רובעק: וואָס וועסט דו מיר מיטבריינגען
 פון דער יאגד, מאיא?
 מאיא: דו זאָלסט קריגען א רויב־פּויגעל אלס מאָדעל. איך
 וועל איינעם אונטערהאקען די פּליגלען.
 פראפעסאר רובעק (לאַכט פול מיט ביטערן שפּאַט):

יא, איינעם אונטערהאקען די פליגלען — אזוי על פי טעות — איז
פון תמיד און געווען א געשעפט פאר דיר.

מא יא (פערנאפט מיט'ן קאפ אהינטער): אה, דו לאָז מיך
בעסער אין דער צוקונפט זאָרגען פאר זיך אליין — ! (שאַקעלט
מיט'ן קאָפּ און לאַכט שטיפּעריש). זיי געזונד — און א גוטע, רוהיגע
זומערנאכט!

פּראָפּעסאָר רובעק (לוסט'יג): א דאנק! און אלע
ביזנעס חלומות צו אייך און צו אייער יאָגד!
א וֹלְפֵהִים (לאַכט אויף'ן קול): בראַוואָ! אַט דאָס
הייסט צוגעוואונשען ווי עס דארף צו זיין.
מא יא (לאַכענדיג): א שעהנעם דאנק, פּראָפּעסאָר, א שעה-
נעם דאנק!

זיי זיינען ביידע אַריבער דעם זיכטבאַרען טהייל פון דעם פעלד
און געהען דורך'ן וועלדעל רעכטס אָב).

פּראָפּעסאָר רובעק (נאָך אַ קורצער פּוּזע): א זומער-
נאכט אין די בערג, יא, דאָס וואָלט געהייסען לעבען.

אירענע (פלוצלונג, מיט אַ ווילדען אויסדרוק אין די אוי-
גען): ווילסטו אזא זומערנאכט — מיט מיר?

פּראָפּעסאָר רובעק (שפּרויט אויס די אַרעמס): יאָ!
יאָ! — קום!

אירענע: מיין געליעבטער הערר און מייסטער!

פּראָפּעסאָר רובעק: אָה, אירענע!

אירענע: (שמייכלט אין טאַפּט זיך אויף דער ברוסט, היי-
זעריג): ס'זעט בלוז זיין אן עפּיזאָדע — (שנעל, שעפּטשענדיג).

שמיל! קוק זיך ניט אום, ארנאָלד!

פּראָפּעסאָר רובעק (פונקט אזוי שמיל): וואָס איז
דען?

אירענע: א געזיכט קוקט מיר גלייך אין די אויגען אריין.

פּראָפּעסאָר רובעק: (קעהרט זיך ניט ווילענדיג אום):

וואו? (בלייבט אַ פּערציטערטער): אה! (דער קאָפּ פון דער באַרמ-
האַרציגער שוועסטער וויזט זיך טהיילווייז צווישען דעם וועלדעל

לינקס. איהרע אויגען זיינען ווי שפיזען געווענדעט צו אירענע'ן).
אירענע (הויבט זיך אויף און זאגט מיט אַ נידעריגער שטיי-
מע): מיר מווען זיך שידען. ניין, דו זאָלסט בלייבען דאָ, דו
הערסט? דו טאָרסט מיך ניט בעגליימען. (בויגט זיך אָן צו איהם
און שעפטשעט): צום ווידערזעהן היינט ביי נאכט, דאָ אויף'ן
פעלד.

פּראָפּעסאָר רובעק: און דו וועסט קומען, אירענע?
אירענע: איך קום בעשטימט. ווארט אויף מיר דאָ.
פּראָפּעסאָר רובעק (ווידערהאלט ווי אין הלום): א
זומערנאכט אין די בערג, מיט דיר. מיט דיר. (זיינע אויגען בער-
גענגען זיך מיט איהרע). אָה, אירענע, — דאָס האָט געקענט זיין
דאָס לעבען. און דאָס האָבען מיר פערפושט — מיר בירע.
אירענע: וואָס עס איז ניט צוריקצובריינגען, דאָס זעהען
מיר ערשט, ווען — (האָקט קירץ אָב).

פּראָפּעסאָר רובעק (קוקט זי אָן מיט אַ פּרעגענדען בליק)
ווען — ?

אירענע: ווען מיר טוימע ערוואכען.
פּראָפּעסאָר רובעק (שאַקעלט טרויעריג מיט'ן קאָפּ):
יא, — וואָס זעהען מיר דאן אייגענטליך?
אירענע: מיר זעהען אז מיר האָבען קיינמאָל ניט גע-
לעבט. (זי געהט ארונטער דעם וועג צום סאַנאַטאָריום. די באַרמאָר-
ציגע שוועסטער מאַכט איהר פּלאַץ און געהט איהר נאָך. רובעק בלויבט
זיצען אונבעוועגליך ביים טויך.
מאָיא (מען הערט איהר שטימע פון די פעלזען אויבען, ווי זי
זינגט פּרעהלאַד):

איך בין פריי! איך בין פריי!
דער געפאנגשאפט'ס צייט איז פערביי!
איך בין פריי ווי א פויגעל! כ'בין פריי!

דריטער אָקט.

ווילד־איינגעשניטענע הויכע בערג מיט משופע'דיגע אָבגרונדען אין דעם הינטערשטען טהייל פון דער ביהנע. עטליכע שפויץ בערג, בער דעקט מיט שנעע, הויבען זיך אויף רעכטס און ווערן פערפאלען אויבען אין דער הויך אין בעוועגענדע טומאנען. לינקס אויף אָנגעוואָרפענע שטייבער, ליעגט אַן אַלט, האַלב־צופאַלען שטויבעל. ס'איז גאנץ פריה, בעגינען צו טאָג; די זונן איז נאָך ניט אויפגעגאַנגען.

מאַדאַם מאַיאָ רובעק קומט אַרונטער, רויט און צוהיצט, פון דעם פעלזען־בערגעל לינקס. גוטסבעזיצער אולפּהיים געהט איהר נאָך האַלב־צאַרנדיג, האַלב־לאַכענדיג און האַלט זי פעסט פאַר'ן אָרעם.

מאָיאָ (סטאַרעט זיך אַרויסצומאַכען): לאַזט מיך אָב! לאַזט מיך אָב, זאָג איך!

אולפּהיים: נו, נו, — אָט דאָס טאַקיי האָט נאָך געפּעהלט, איהר זאָלט זיך בייסען. איהר זייט דאָך ווילד ווי אַ מאַרדער.

מאָיאָ (גיט איהם אַ זעץ אין האַנד): איהר זאָלט מיך אָב־לאַזען, האָב איך געזאָגט! און צורוח לאַזען!

אולפּהיים: נו, זאָל מיך דער —

מאָיאָ: דאן געה איך ניט קיין טריט ווייטער מיט אייך!

הערט איהר — קיין איין טריט ניט — !

אולפּהיים: האָהאָ, וואו האָט איהר אשטייגער ברעה צו געהן אין דער דאָזיגער פעלזען־ווילדערניש אָהן מיר?

מאָיאָ: אז ס'וועט קיין אנדער ברירה ניט זיין, שפּרינג

איך איינפאַך אַרונטער פון דער וואַנד דאָרט.

אולפּהיים: וואָס, כּדי צו ליעגען דאָרט אַ צומאַלענע

און אַ צושמעטערטע — אַ געשמאַק, זאַפּטיג שטיק פּלייש פאַר די הינט? (לאַזט זי אָב). נור געפּלויגען! לויפט אַרונטער די וואַנד,

אויב איהר האָט השק. זי איז מורא'דיג משופע. בלויז איין שמאָך-
לער שטעג פיהרט ארונטער, און אויף דעם איז כמעט אונמעגליך
צו געהן.

מאָיאַ (רײַניגט זיך אָב איהר קלייד מיט דער האַנד און קוקט
איהם אָן מיט צאָרנדיגע אויגען): און מיט אזא מענשען מוז מען
דאָס ארויסגען אויף געיענ!

אױלפּהיים: זאָגט ליעבערשט: טרייבען ספּאַרט.

מאָיאַ: אזוי גאָר, איהר רופט דאָס אָן ספּאַרט?

אױלפּהיים: יאָ, כ'נעהם זיך די פרייהיים דערצו. אָט
דעם סאַרט ספּאַרט האָב איך ליעבער פון אלע.

מאָיאַ (קעהרט אָב דעם קאָפּ אַהינטער): נו — דאָס הייסט
אביסעל! — (נאָך אַ קורצער פּוויזע; קוקט איהם אָן מיט אַ פאַרשענדען
בליק): פאַר וואָס האָט איהר עפעס אָבגעלאָזען די הינט אויבען?
אױלפּהיים (פּינטעלט מיט די אויגען און שמויכעלט): כּדי
זיי אויך צו פּערשאַפען אַ קליינעם יאָגד-פּערגניגען, פּערשטעהט
איהר מיך.

מאָיאַ: דאָס איז גאָר פשוט ניט אמת! ניט דערפאַר האָט
איהר די הינט אָבגעלאָזען.

אױלפּהיים (שמויכעלט נאָך אַליץ): נו, פאַר וואָס זשע דען,
אז ניט דערפאַר? לאָמיר הערען—?

מאָיאַ: מחמת איהר האָט געוואָלט פטור ווערן פון לאַרס'ן.
ער זאָל נאָכלויפּען די הינט און זיי וויערער כאַפען. און דערווייל
— איהר זייט מיר אַ פיינער בחור!

אױלפּהיים: — און דערווייל — ?

מאָיאַ (קורץ אָבּהאַקענדיג): שוין רעכט.

אױלפּהיים (מיט אַ פּערטרויליכען טאָן): לאַרס וועט זיי
אזוי גיך ניט געפיינען, דערויף מענט איהר זיך פּערלאָזען. ער קומט
ניט צוריק פאַר דער צייט.

מאָיאַ (קוקט איהם אָן צאָרנדיג): פּערשטעהט זיך, אז ניט.

אױלפּהיים (כאַפּט איהר אָן ביים אָרם): וואָרים פּער-

שטעהט איהר מיך, לארס, — אָט דער קען שוין מיינע ספּאַרט־גע-
וואוינהיימען.

מ א י א (וויכט איהם אויס און מעסט איהם אָב מיט די אוי-
געז): ווייסט איהר, ווי איהר זעהט אויס, הערר אולפֿהיים?

א ו ל פ ה י י מ : נו, ווי איך אליין, פערשטעהט זיך.

מ א י א : פונקט אויפ'ן האָר. ווי א לעבעדיגער פאון.

א ו ל פ ה י י מ : א פאון?

מ א י א : אוראי, אקוראט ווי א פאון.

א ו ל פ ה י י מ : א פאון — דאָס איז אזא מין פערזעהעניש
פון א חיה, וואָס? אָדער אזא מין וואלד־טייוועל, ניט?

מ א י א : נו יא, פונקט אזא איינער ווי איהר! מיט א ציגען
בערדיל און פיס ווי א באַק. און הערנער האָט דער פאון אויך.

א ו ל פ ה י י מ : הערט, הערט, דער אויך?

מ א י א : א פאָר שרעקליכע הערנער ווי איהר, פערשטעהט
זיך.

א ו ל פ ה י י מ : איהר קענט דען זעהן די הערנערלאך, וואָס
איך האָב?

מ א י א : יא, מיר דוכט, כ'קען זיי גאנץ דייטליך זעהן.

א ו ל פ ה י י מ (נעהמט אַרויס די הינט־שטריק פון טאַש): דאן
וועל איך אייך, הייסט עס, מוזען בינדען.

מ א י א : איהר זייט פערריקט געוואָרען? ! בינדען ווילט
איהר מיך — ?

א ו ל פ ה י י מ : אויב איך בין שוין יא א טיייוועל, איז לאַמיק
עס זיין ווי געהעריג איז. הערט אקאָרשט! איהר קענט אלזאָ זעהן
די הערנער?

מ א י א (מיט אַ בערוהיגענדען טאָן): נו — זייט אלזאָ אַנ-
שטענדיג, הערר אולפֿהיים: (שלאַגט זיך אליין איבער די רייד).

אַבער וואו איז ערגעץ אייער יאנד־שלאַם, וועגען וועלכען איהר האָט
מיר אזוי לאנג און ברייט דערצעהלט? דאָס מוז דאָך ליגען דאָ
ארום דער געגענד?

אולפיהיים (וויזט אויף'ן שטיבעל): אָט האָט איהר עם
דאָ פאר אייערע אויגען.

מאָיא (קוקט איהם אָן): אָט דער אלטען שוויינען-שטאל
דאָ?

אולפיהיים (לאַכט זיך אַרײַן אין באַרד): דאָ האָט שוין
מעהר ווי איין בת מלכה איבערגענעכטיגט.

מאָיא: און דאָרט, זאָגט איהר, האָט דער מיאוס'ער
בחור דעם קעניג'ס טאָכטער אין דער געשטאלט פון א בער בער-
זוכט?

אולפיהיים: יאָ, מאדאם יאָנדיקאמערעד, — טאָקי דאָ.
(מיט אַן איינלאַדענדען מאַך מיט דער האַנד). ווען איהר ווילט אזוי
גוט זיין אריינגעהן, —

מאָיא: ברר! קיין פוס שמעל איך דאָ ניט אריין —
ברר!

אולפיהיים: אָה, אין אזא זומערנאכט קען דאָ א פאָרל
גאנץ גוט איבערשלאָפּען. א גאנץ זומער אפילו, ווען ס'קען אנדערש
ניט זיין.

מאָיא: א שעהנעם דאָנק. דערצו מוז מען האָבען א בעזונד-
דער אפעטיט. (אונגעדולדיג). אָבער איצט בין איך שוין זאט מיט
איך און מיט אייער יאָנג פארטיע. כ'וויל אַרונטערנעהן אין האָ-
טעל — איידער דער עולם שמעהט אויף.

אולפיהיים: ווי שמעלט איהר זיך אשטייגער פאָר דעם
אַראָבגאנג פון דאָנען?

מאָיא: דאָס איז אייער עסק. ס'וועט זיך דאָך ווי ניט איז
געפינען א וועג.

אולפיהיים (וויזט אַראָב צום אַבגרונד): נו, פערשמעהט
זיך; עפעס א מין וועג איז שוין פארהאן — איבער דער וואנד
דאָ אַרונטער —

מאָיא: נו, אלזאָ — מיט אביסעל גוטען ווילען —
אולפיהיים: אָבער פרואווט נאָר געהן דעם דאָזיגען וועג.
מאָיא (פערזאָרגט): איהר מיינט, ס'איז ניט מעגליך?

א ו ל פ ה י י ם : קיינמאָל אין לעבען ניט. אויב איך זאָל
איך ניט העלפען —

מ א י א (אומרוהיג) : דאן קומט זשע און העלפט מיר! נאָך
וואָס דען זייט איהר דאָ?

א ו ל פ ה י י ם : זאָל איך איך נעהמען אויף'ן רוקען?
מ א י א : אונזין!

א ו ל פ ה י י ם : אָדער ליעבערשט אויף די אָרעמס?
מ א י א : איהר הויבט שוין וויעדער אָן מיט אָט די נאריש-
קייטען?

א ו ל פ ה י י ם (מיט אַ פערביסענעם כעס) : כ'האָב אַמאָל
אויפגעהויבען א יונג מיידעל פון דער גאס און זי צו מיר אין די
אָרעמס גענומען. אויף די הענד האָב איך זי געטראָגען און איך
האָב זי אזוי געוואָלט דורף'ן גאנצען לעבען טראָגען; — כדי איהר
פּוּם זאָל זיך ניט אָנשלאָגען אָן קיין שום שטיין, וואָרים זי האָט
דעמאָלט געהאט שטארק אויסגעטראָגענע שיד, בעת איך האָב זי
געפונען, —

מ א י א : און איהר האָט זי פונדעסטוועגען פאָרט אויפגע-
הויבען און אויף די הענד געטראָגען?

א ו ל פ ה י י ם : כ'האָב זי ארויסגעשלעפט פון בלאָטע און
געטראָגען הויך איבער דער ערד — אזוי פאָרויכטיג ווי איך האָב
נאָך געקענט. (מיט אַ ברומענדיגען געלעכטער) : און ווייסט איהר,
וואָס איך האָב אלס דאנק דערפאר געקראָגען?

מ א י א : ניין, וואָס פאָרט?

א ו ל פ ה י י ם (קוקט זי אָן און שאַקעלט דעם קאָפּ מיט אַ שמי-
כעל) : הערנער האָב איך געקראָגען. די הערנער, וואָס אי הַר
קענט אזוי דייטליך זעהן. איז עס ניט אַ שעהנע מעשה, מאדאם
בערענטייטער?

מ א י א : אָה, יאָ, גאנץ שעהן. אָבער איך ווייס נאָך אַ סך
אַ שעהנערע מעשה.

א ו ל פ ה י י ם : און ווי איז זי?

מ'אי א: אָט ווי אזוי. אמאָל איז געווען א נאָריש מיידעל,
וואָס האָט געלעבט ביי טאטע מאמע — אָבער אין דחקות און
נויטה. פלוצלונג פאלט אראָב א גרויסארטיגער הערר אין דער דאָ-
זיגעך ארימקייט אריין און נעהמט דאָס מיידעל אויף זיינע אָרעמב
— אזוי ווי איהר, — און פאָהרט מיט איהר אוועק, ווייט, העט
ווייט —

א ו ל פ ה י י ם : און זי איז מרוצה געוואָרען צו זיין ביי
איהם?

מ'אי א: יאָ — וואָרים, פערשטעהט איהר מיך, זי איז געווען
דום.

א ו ל פ ה י י ם : און ער איז אפנים געווען, וואָס מען רופט
אזוי א שעהנער מאנסביל?

מ'אי א: אדך ניין, ער איז גאָר ניט געווען איבעריגס שעהן
אָבער ער האָט געוואוסט איינצוריידען, אז ער וועט איהר ארויפ-
פיהרען אויף גאָט ווייס וואָס פאר א הויכען באַרג, וואו ס'איז
פארהאן ליכט און זונענשיין לרוב.

א ו ל פ ה י י ם : אפנים ער איז געווען א באַרג-מענש,
אָט דער מאן?

מ'אי א: יאָ, אויף זיין אופן.
א ו ל פ ה י י ם : און ער האָט דאָס מיידעל, הייסט עס, מיט

זיך ארויפגענומען — ?

מ'אי א (גיט אַ וואָרף דעם קאָפּ אַהינטער): יאָ בנאמנות, אלץ
הייסט מיט זיך ארויפגענומען — ! אָה ניין, אין א קאלטער, ענגער
שטייג האָט ער זי אריינגענארט, וואו ס'איז ניט געווען ניט קיין
זונן, ניט קיין פרישע לופט — יעדענפאלס לויט איהר מיינונג
נאָך — נאָר אלעס איז געווען פערגאָלדעט און גרויסע פערשטיי-
נערטע מענשענ-שאַטענס ארום אויף אלע ווענד.

א ו ל פ ה י י ם : זאָל מיך דער טייוועל נעהמען, דאָס איז
דאָך געווען דער ריכטיגער אָרט פאר איהר.

מ'אי א: אָבער געפינט איהר ניט, אז דאָס איז א נאנץ
שעהנע מעשה.

א ו ל פ ה י י מ (קוקט זי אן א וויילע): הער אקארשט, ליעד
בער יאגד־קאמערארד —

מ א י א : נו, וואָס איז שוין וויערער נייעם?
א ו ל פ ה י י מ : וואָלטען מיר צוויי ניט געקענט צונויפוואר
פען אינאיינעם אונזערע לומפיגע לעבענס?
מ א י א : אפנים דער הערר גוטסבעזיצער האָט חשק צו ווער
רען א לאטוניק אויף דער עלטער?

א ו ל פ ה י י מ : יאָ, פאר וואָס ניט. וואָלטען מיר צוויי דען
ניט געקענט פרוואוען פערלאמען דאָ און דאָרט די שמאטעס —
אזוי אז עס זאָל סוף כל סוף פאָרט ארויסקומען דערפון עפעס א
מין מענשענלעבען?

מ א י א : און אז די טראנטעס וועלען אלוואָ גאָר אין גאנצען
צוריסען און צושליסען ווערן, — וואָס דאָן?

א ו ל פ ה י י מ (מיט אן ענערגישען מאָד מיט דער האַנד): דאָן
שטעהען מיר דאָ, שטאַלץ און פריי, — ווי מיר זיינען.

מ א י א (לאַכט): איהר מיט אייערע באַקענ־פּיס, יאָ!
א ו ל פ ה י י מ : און איהר מיט אייער — נו, לאַמיר'ס לאַך
זען געהן.

מ א י א : יאָ, קומט — לאַמיר טאקי געהן.

א ו ל פ ה י י מ : האַלט! וואוהין קאמערארד?

מ א י א : אין האַטעל, פערשטעהט זיך.

א ו ל פ ה י י מ : און דערנאָך?

מ א י א : דערנאָך וועלען מיר זיך איינע די אנדערע זאָגען
א שעהנעם זייגעזונד און א דאנק פאר קאָמפאניע.

א ו ל פ ה י י מ : קענען מיר זיך שיידען, מיר ביידע? מיינט
איהר אז מיר קענען עס?

מ א י א : יאָ, געבונדען האָט איהר דאָך מיך ניט, אזוי ווייט
ווי איך ווייס.

א ו ל פ ה י י מ : כ'האָב א שלאַס פאר אייך —

מ א י א (ווייזט אויף'ן שטיבעל): אזוי ווי דער דאָ?

א ו ל פ ה י י מ : ניין, יענער איז נאָך ניט איינגעפאלען.

מאיה : און דערצו אלע הערליכקייטען פון דער וועלט?
אולפיים : א שלאָם, זאָג איך.

מאיה : א דאנק. זיי קריכען מיר שוין פון האלז, די שלע-
סער.

אולפיים : מיט פראכטפולע יאגד-פלעצער, מיילען
ארום.

מאיה : פארהאן אויך קונסטווערק אין שלאָם?
אולפיים (לאנגזאם) : ניין, קיין קונסט - ווערק ניט,

נאָר —

מאיה (אויפֿאטהעמענדיג) : נו, א דאנק גאָט דערפאר.
אולפיים : אלזאָ ווילט איהר מיט מיר געהן — אזוי

לאנג און אזוי ווייט איך וועל וועלען?

מאיה : ווען ס'וואָלט ניט געווען קיין פריעדליכער רויב-
פויגעל, וואָס בעוואכט מיך!

אולפיים (ווילד) : דעם וועלען מיר אריינשיסען איינס
אין די פליגעלען, מאיה!

מאיה (קוקט איהם אָן אַ רגע און זאָגט ענטשלאָסען) : דאן
קומט און טראָגט מיך ארונטער — אין טהאָל.

אולפיים (לעגט ארום דעם אָרעם ארום איהר לייב) : ס'איז
ווירקליך צייט. דער נעבעל איז שוין איבער אונז — !

מאיה : איז דער וועג ארונטער מורא'דיג געפעהרליך?
אולפיים : דער בארג'נעבעל איז נאָך געפעהרליכער.

זי מאַכט זיך ארויס, לויפט צו צום ראַנד פון אַבגרונד און קוקט
ארונטער, טרעט אָבער אויף גיך אָב צוריק.

אולפיים (געהט איהר אַנטקעגען און לאַכט) : ס'שווינד
דעלט אייך אביסעל, וואָס?

מאיה (מאָט) : דאָס אויך. אָבער ניט אַקאַרשט אליין א
קוק אראָב, ווער ס'קומט —

אולפיים (געהט צו צום אַבגרונד און בויגט זיך איבער'ן
ראַנד) : דאָס איז דאָך בלוין אייער רויב'פויגעל — און די פּרעסיד

דע זיינע.

מא יא : קענען מיר אפשר פערבייגעהן, זיי זאלען אונז ניט זעהן ?

א ו ל פ ה י ם : אונמעגליך. דער שטעג איז צו שמאָל. און קיין אנדער וועג איז ניטאָ.

מא יא (שטארקט זיך) : גוט אלזאָ, — וועלען מיר זיי ווייז זען, אז מיר האָבען פאר זיי קיין מורא ניט.

א ו ל פ ה י ם : דאָס הייסט גערעדט ווי אן עכטער בערענ-טויטער, קאמערעד !

פראַפעסאָר רובעק און אירענע קומען ארויף אויף'ן ראַנד פון דער בייעקיוט. ער האַלט זיין איבערציהער איבער די שולטערען, זי טראַגט אַ פעלץ־מאַנטעל לויז איבער איהר ווייס קלייד און אַ הימעלע זון שוואַנענ־פעלץ.

פראַפעסאָר רובעק (ווייזט זיך אַ העלפט איבער'ן ראַנד פון פעלו) : ווי, מאיא! מיר ביידע בעגעגענען זיך, הייסט עס, נאָך אמאָל ?

מא יא (מיט געמאַכטער זיכערקייט) : צו דיענען. ביטע, קום צו נעהנטער.

פראַפעסאָר רובעק געהט און גאַנצען ארויף און שטרעקט אויס די האַנד צו אירענע'ן, וועלכע קומט אויך ארויף אויבען.

פראַפעסאָר רובעק (קאַלט צו מאיא'ן) : דו ביזט אלזאָ אויך געווען די גאַנצע נאכט אויף די בערג — ווי מיר ?

מא יא : אויף געיעג בין איך געווען, נו יא. דו האָסט דאָך מיר ערלויבט.

א ו ל פ ה י ם (ווייזט אראָב אויף'ן אַבגרונד) : איהר זייט ארויפגעקומען אהער מיט דעם שטעג דאָ ?

פראַפעסאָר רובעק : איהר האָט דאָך דאָס געזעהן.

א ו ל פ ה י ם : און די דאמע אויך ?

פראַפעסאָר רובעק : פערשטעהט זיך. (מיט אַ בליק אויף מאיא'ן) : אַט די דאמע און איך, מיר רעכענען פון היינט אָן און ווייטער ניט מעהר צו צושיידען אונזערע וועגען.

א ו ל פ ה י י ם : ווייסט איהר, אז דער וועג וואָס איהר זייט
גענאנגען, וואָלט אייך געקענט קאָסטען דאָס לעבען.

פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : מיר האָבען איהם פונדעסטוועג
גען פאָרט אונטערנומען. מחמת אין אָנהויב האָט ער גאָרניט אזוי
שלעכט אויסגעזעהן.

א ו ל פ ה י י ם : אין אָנהויב זעהט קיין זאך ניט אויס שלעכט.
אָבער מיט אמאָל קומט מען אויף אן אָרט, וואו מען קען ניט געהן
ניט פאָראויס און ניט צוריק. און דאן בלייבט מען שטעקען פעסט,
הערר פראָפעסאָר, בארג־פעסט ווי מיר יעגער זאָגען.

פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (קוקט איהם אָן מיט אַ שמויכעל) :
איהר ווילט מיך אפניב קליגער מאכען ווי איך בין, הערר גוטס־
בעזיצער ?

א ו ל פ ה י י ם : זאָל מיך גאָט אָבהימען! (מיט וואַרמקייט,
ווייזט מיט דער האַנד אין דער הויך). אָבער זעהט איהר ניט, אז
דער שטורם איז איבער אונזערע קעפ ? איהר הערט גאָרניט די
ווינדען, וואָס קומען אָן ?

פ ר אָ פ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק (האַרנט) : ס'קלינגט ווי דער פאָר־
שפיעל צום טאָג פון תחית המתים.

א ו ל פ ה י י ם : מענש, דאָס איז דער שטורם־ווינד פון די
שפיץ בערג! קוקט זיך נור צו, ווי די וואָלקענס קאמטשען זיך און
לאָזען זיך אראָב איבער אונז! באלד וועלען זיי אונז ארומוויקלען
ווי די תכריכים דעם ברי־מינן.

א י ר ע נ ע (דערשרעקט זיך) : כ'קען זיי, די תכריכים.
מ א י א (ווייל אַוועקציהען אולפ־היים'ן) : לאָמיר וואָס גיכער
ארונטערנעהן.

א ו ל פ ה י י ם (צו פראָפעסאָר רובעק) : מעהר ווי איינס קען
איך ניט העלפען. אזוי לאַנג ווי דער שטורם האַלט אָן, בלייבט
דאָרט אינווייניג אין שטיבעל; דערנאָך וועל איך שיקען מענשען,
מען זאָל אייך ארונטערנעהמען.

א י ר ע נ ע : ארונטערנעהמען! ניין! ניין! —

א ו ל פ ה י י ם (גראָב) : אז ס'וועט נייטיג זיין וועלען אייך
די מענשען מיט געוואלד נעהמען. וואָרים ס'איז א פראגע פון לע-
בען און טויט. איצט ווייסט איהר עס. (צו מאַיא'ן) : קומט —
און פערלאָזט זיך אין גאנצען אויף אייער קאמפּראַד.
מ א י א (נעהמט איהם פעסט אַרום) : ווי איך וועל דאָס אבי-
סעל זינגען און זיך פּרעהען, ווען איך וועל מיט גאנצע ביינער אַרונ-
טערקומען !

א ו ל פ ה י י ם (הויבט אָן אַרונטערגעהן און שרייט צו די אַנ-
דערע) : ווארט אלזאָ אין דעם יאגד-שטיבעל אינווייניג, ביז וואנען
די מענער וועלען קומען מיט שטאַנגען און אייך אַרונטערנעהמען.
גוטסבעזיער אולפּהיים מיט מאַיא'ן אין די אַרעמס, קלעטערט
שנעל אָבער פאַרוזכטיג אַרונטער דעם אָבגרונד.

א י ר ע נ ע (קוקט אַ ווילע מיט צושראָקענע אויגען אויף די
בעק'ן) : האָסט געהערט, אַרנאָלד ? — ס'וועלען קומען מענער
און מיך נעהמען, פיעלע מענער !

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : נור רוחיג, אירענע !
א י ר ע נ ע (איז וואַקסענדען שרעק) : און זי, די שוואַרצע, —
די וועט אויך קומען. וואָרים זי מוז מיך שוין פון א היבשע צייט
אַרומזוכען. און דאן וועט זי מיך א פאק טהאַן, אַרנאָלד ! און
מיר די צוואַנגס-יאק אַנטהאַן ! יאָ — וואָרים זי האָט זי ביי זיך
אין קופער. כ'האָב עס אַליין געזעהן —

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : קיין מענש זאָל דיך ניט אָנ-
רירען !

א י ר ע נ ע (מיט אַ וואַהנזיניגען שמויבעל) : אָה ניין, —
אַנטקעגען דעם האָב איך אַליין אויך א מיטעל.

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : וואָס פאר א מיטעל ?

א י ר ע נ ע (ציחט אַרויס דאָס מעסער) : אָט דאָס דאָ !

פ ר אָ פ ע ס אָ ר ר ו ב ע ק : גיעב אהער דאָס מעסער, אי-
רענע !

א י ר ע נ ע (בעהאַלט עס וויעדער) : דו וועסט עס ניט פּריגען.
כ'מען עס אַליין דארפּען.

פּראָפּעסאָר רובעק: צו וואָס קענסטו עס דאָ דאָר?
פען?

אירענע (קוקט איהם שטאַרק אָן): ס'איז געווען בעשטימט
פאר דיר, ארנאָלד!

פּראָפּעסאָר רובעק: פאר מיר?

אירענע: איינמאָל ביינאכט, בעת מיר זיינען געזעסען ביי
דער טאוניצער אָזיערע —

פּראָפּעסאָר רובעק: ביי דער טאוניצער אָזיערע—?
אירענע: —לעבען דעם בויערן-הייזעל — און מיר האָבן
בען זיך מיט שוואַנען און מיט וואסער-בלומען געשפּיעלט —

פּראָפּעסאָר רובעק: נו — און?

אירענע: און אז איך האָב געהערט ווי דו האָסט מיט אזא
אייזיקאלטען טאָן געזאָגט — איך בין בלויז אן עפּיזאָדע אין דיין
לעבען געווען —

פּראָפּעסאָר רובעק: דאָס האָסט דו געזאָגט, אירענע!
ניט איך!

אירענע (רעדט ווייטער): — דאָ האָב איך אַ כאַפּ געטהאָן
דאָס מעסער און האָב עס דיר געוואָלט אריינזעצען אין רוקען.

פּראָפּעסאָר רובעק (אומעטיג): און פארוואָס האָסט
דו עס ניט געטהאָן?

אירענע: ווייל מיר איז מיט אמאָל ארויף דער שרעקליכער
געדאַנק אויף'ן זינען, אז דו ביסט שוין געווען טויט — שוין לאַנג
טויט.

פּראָפּעסאָר רובעק: טויט?

אירענע: טויט. דו און איך. דאָרט זיינען מיר געזעסען
ביי דער טאוניצער אָזיערע, מיר צוויי פּערגליווערטע מתים, —
און זיך געשפּיעלט איינער מיט'ן אנדערן.

פּראָפּעסאָר רובעק: איך רוף דאָס ניט טויט. אָבער
דו פּערשטעהסט מיך ניט.

אירענע: וואו איז זי ערגעץ, דיין ליידענשאפט פאר מיר,
אָט די פלאמענדע ליידענשאפט, מיט וועלכער דו האָסט זיך געראַנ-

נעלם און געקעמפפט, בעת איך בין געשטאנען פריי פאר דיר —
אלס די ערוואכטע, פון קבר אויפגעשטאנענע פרוי?
פראָפּעסאָר רובעק: אונזער ליבע איז געוויס ניט
טויט, אירענע.

אירענע: די ליבע, וואָס איז פון אָט דער וועלט — פון
דיעזער פראכטפולער, וואונדערליכער און רעטזעלהאפטער וועלט,
— אָט די ליבע איז טויט אין אונז ביידען.

פראָפּעסאָר רובעק (ליידענשאַפּטליך): אָת דו, גראַד
אָט די ליבע — די ברענט און פלאקערט אין מיר אזוי הייס ווי
אמאָל!

אירענע: און איך? האָסט דו פּערגעסען, ווער איך בין
איצטער?

פראָפּעסאָר רובעק: זיי פון מיינעטוועגען ווער און
וואָס דו ווילסט! פאר מיר ביסט דו די פרוי, ווי איך האָב זי אין
מיינע חלומות געזעהן.

אירענע: איך בין אויף דער שוויכיהנע געשטאנען — נאָ-
קעט — און האָב זיך נאָך דיר אזוי פיעל הונדערט מענער פאר די
אויגען געוויזען.

פראָפּעסאָר רובעק: ווער זשע האָט דיך ארויפגעטרי-
בען אהין אויב ניט איך? פערבלענדעט, ווי איך בין דעמאָלסט
געווען, איז דער ליימענער גולם, די סטאטוע פון גיפס, ביי מיר אין
די אויגען געשטאנען העכער איידער דאָס גליק פון ליבען — דאָס
גליק פון דער ליבע.

אירענע (קוקט אראָב אויף דער ערד): צו שפעט. צו שפעט.
פראָפּעסאָר רובעק: וואָס פאר א וואנד עס זאָל זיין
שטעהן צווישען אונז, דאָך האָט זיך דיין ווערטה אפילו אויף קיין
איין האָר ניט פּערקלענערט אין מיינע אויגען.

אירענע (הויבט אויף דעם קאָפּ): אויך אין מיינע ניט.
פראָפּעסאָר רובעק: נו, אלזאָ! דאן זיינען מיר דאָך
פריי. נאָך איז צייט פאר אונז צו ליבען, אירענע.

אירענע (קוקט איהם אָן מיט אַ מרה־שחורה'דיגען בליק):

דער לעבענס־טריעב איז טויט אין מיר, ארנאָלד. איצט בין איך אויפגעשטאנען. איך קוק אויס נאָך דיר. און געפין דיר. און מיט אמאָל דערזעה איך, — דו און דאָס לעבען, איהר זייט מתים — אקוראט ווי איך בין פריהער געווען.

פּראָפּעסאָר רובעק: אָה, וואָס פאר אַ טעות דאָס איז! דאָס לעבען איז אונז און ארום אונז ברויזט און שטורעמט אונז ווי פריהער.

אירענע (שמויכעלט און שאַקעלט מיט'ן קאָפּ): דיין יונגע, פון קבר אויפגעשטאנענע פרוי, זעהט דאָס גאנצע לעבען אויף'ן טויטענבעט ליגען.

פּראָפּעסאָר רובעק (נעהמט זי שטירמוש אין זינע אַרעמס): דאן לאָמיר ביידע טויטע כאַטש איין איינציג מאָל ווי געהעריג איז פּערוזכען דעם טעם פון לעבען — איידער מיר קעהרן זיך אום צו אונז אין די קברים.

אירענע (מיט אַ פּריידענגעשרוי): ארנאָלד!

פּראָפּעסאָר רובעק: אָבער ניט דאָ אין דער פינסט־טער! — ניט דאָ, וואו די נאָסע, מיאוס'ע תכריכים נעהמען אונז ארום —

אירענע (פול מיט ליידענשאַפט): ניין, ניין, — ארויף צום ליכט און צו דער גאנצער שטראהלענדער הערליכקייט — אויף'ן בארג פון פּערשפּרעכען.

פּראָפּעסאָר רובעק: דאָרט אויבען וועלען מיר אונז־זער חופּה שטעלען, אירענע, — געליעבטע!

אירענע (שטאַלין): מעג די זונן שטענדיג אַראַבקוקען אויף אונז, ארנאָלד!

פּראָפּעסאָר רובעק: מעגען אלע כחות פון ליכט אַרונטערקוקען אויף אונז! און אלע כחות פון פינסטערניש אויך! (נעהמט זי אַן ביי דער האַנד). ווילסט דו מיר נאָכגעהן, דו מיין בע־שעהרטע בלח? —

אירענע (אין אַ געהויבענער שטימונג): ב'געה וויליג און גערן נאָך מיין הערר און מייסטער.

פּר אַ פּעס אָר רוב עק (ציהט זי אַוועק מיט זיך): דורך
 די נעבעל מוזען מיר פריהער דורכגעהן, און דערנאָך —
 איר ענע: יאָ, דורך אלע נעבעל. און דאן אויף'ן שפייז
 טהורם, וואָס שיינט אין דעם זונענאויפגאנג.
 די נעבעל-וואַלקענס לאַזען זיך אַראָב געדיכטער אויף דר'ערד.
 רובעק און אירענע לאַזען זיך געהען האַנד אין האַנד איבער'ן שנעע-
 פעלד רעכטס און פערשווינדען אין די ארונטער-זינקענדע וואַלקענס.
 מורא'דיגע שטורמווינדען יאָגען און פויפען דורך די לופט.
 די באַרמהאַרציגע שוועסטער בעווייזט זיך אין דער חורבה לינקס.
 זי בלויבט שטעהן און קוקט זיך אום שטום און מיט זוכענדע בליקען.
 מאַיא (זינגט און יובעלט פון ווייטען אונטען אין דער טיעפ-
 קייט):

איך בין פריי! איך בין פריי! איך בין פריי!

דער געפאנגשאפט'ס צייט איז פערביי!

איך בין פריי ווי א פויגעל! כ'בין פריי!

פלוצונג דערהערט מען אַ קראַך אזוי ווי אַ דונער, וואָס קומט
 פון דעם אויבערשטען טהויל פון שנעע-פעלד. אַ שטיק לאַוואַ גלוימט
 זיך און שטורמט ארונטער מיט אַ ווילדער שנעלקייט צום טהאַל צו. מען
 זעהט אונדוויטליך, ווי רובעק און אירענע ווערן מיטגעשלעפט און בע-
 גראָבען אין די שנעע-מאַסען).

די באַרמהאַרציגע שוועסטער (טהוט אַ געשרוי,
 שטרעקט אויס די אַרעמס צו דעם וואָס פאַלט און רופט): אירענע!
 (שמעחת אַ ווילע שטום; דערנאָך הויבט זי אויף אַ קרייז פאר זיך
 אין דער לופטען און זאָגט): פרידען מיט אייך!

מאַיא'ס געזאַנג און פריידענגעשרייען הערען זיך נאָך — דער-
 ווייטערט — פון דער טיעפקייט אַרויס.

ענדע.

— מייזעל עט קא. —
יודישער פערלאג פיר ליטעראטור און וויסענשאפט

לעאניד אנדרעיעוו

פילדער און דראמען

דאס לעבען פונ'ם מענשען

א פארשטעלונג אין פינף בילדער מיט א פראָלאָג. איבערזעצט פון ווארשע און לאפין.

קעניג הונגער

א פארשטעלונג אין פינף בילדער מיט א פראָלאָג. איבערזעצט פון אָלגין.

די מעג פון אונזער לעבען

א דראַמאַ אין 4 אַקטען, איבערזעצט פון מ. קאַטין.

„אנדרעיעוו'ס ווערטער — זאגט דער רוסישער קריטיקער אראבאזשין — שלאגען אין געזיכט, דרינגען טיעף אין דער נשמה, אַכטצען און קלינגען, וועקען און שניידען זיך ארוין אין הארצען און בלייבען דארטען ווי א פערעלטערטער שמערין . . .“

— זיין גרעסטע פערדיענסט איז, זיין זעלטענע פעהיגקייט צו דערוועקען ביים לעזער א זעלען-אונרוהע, און ציהען זיין אויפ' מערקזאמקייט צו די „פערשאלטענע פראגען“ און צו די ליגענס פון אונזער לעבען.“

פרייז, שעהו געבונדען, 60 סענט נעט, אין קאנטרי 75 סענט. בראַשירט — דאָס לעבען פונ'ם מענשען 20 סענט נעט, אין קאנטרי 25 סענט.

קעניג הונגער 20 סענט נעט, אין קאנטרי 25 סענט.

די מעג פון אונזער לעבען 15 סענט נעט, אין קאנטרי 20 סענט.

— מי זעל עט קא. —

יודישער פערלאג פיר ליטעראטור אין וויסענשאפט

די זוכער פון אמת

א סאציאלער ראמאן אין פיער ביכער

פון פעליקס האלענדער

איבערזעצט פון ש. יאנאווסקי.

אויסצוג פון ש. יאנאווסקי'ס לייטארטיקעל
אין דער „פר. ארב. שטימע“:

„מיר האלטען דיעזען ראמאן פאר אן אויסגעצויכענטען פראָ-
פאגאנדא-ווערק... הויבט איהר איהם אָן ליינען, מוזט איהר איהם
דערענדיגען און דערווייל ווערט איהר בעקאנט מיט הונדערטערלוי
פראגען, וועלכע זיינען די וויכטיגסטע אין אונזער סאציאלען, פרו-
וואַטען און פאמיליען-לעבען.“

מאכע מיינען, אָן, ווייל זיי האָבען שוין אינמאל געלוינט
דעם ראמאן אין דער צייטונג („פר. ארב. שטימע“) דארפען זיי ניט
דאס בוך. דאס איז אַ מעות. אזא בוך זאל מען לעזען צוויי, אויך
מעהרערע מאל, און דאן עס ליינען אַ בעקאנטען. זאל ער אויך
הנאה האבען. דאס איז דאס בעסטע און צונמערעסאנטסטע פראָפא-
גאנדא-ווערק וואס מיר האבען אין אידיש. מיר וואלטען געוואונט-
שען צו זעהען דיעזעס בוך פערשפרייט אין די צעהנדליגע טויזענדע.“

587 זיימען שעהן געבונדען

פרייז 50 סענט נעט, אין קאנטרי 65 סענט.

424 GRAND ST., N. Y.

— מייזעל עט קאָ —
יודישער פערלאַג פיר ליטעראַטור אין ניו־יעקענשאַפּט

אַנטאָן משעכאָוו

געזאַמעלמע דראַמען

דער אַנקעל וואַגיא

כענענס פון דאַרפישען לעבען אין 4 אַקטען

דער וואַסער־פּויגעל

א קאָמעדיע אין 4 אַקטען.

דער קאַרשען־גאַרטען

א דראַמאַ אין 4 אַקטען

איבערזעצט פון מ. וואַרשע און ק. טעפער.

די עזע 8 בעסטע דראַמען פון דעם גרויסען קינסטלער, געשריבן
איבערזעצט אין אַ גוטען, ריינעם יודיש, שעהן געבונדען אין
איינ באַנד —

פרייז 50 סענט נעט, אין קאַנטרי 65 סענט.

די צוויי בעריהמטע איינ־אַקטער קאָמעדיען פון אַנטאָן
משעכאָוו דער בער אין דער שרוד, איבערזעצט פון א.
ברומקין, (צווייטע אויפלאַגע) —

בראַשירט, 8 סענט נעט, אין קאַנטרי 10 סענט.

424 GRAND ST., N. Y.

— מייזעל עט קא. —
יודישער פערלאג פיר ליטעראטור און וויסענשאפט

פרייליין יוליא

א נאטוראליסטישע דראמא אין איון אקט
פון אויגוסט סטרינדבערג
איבערזעצט פון ס. שאפירא
פרייז 12 סענט נעט, אין קאנטרי 15 סענט.

שנע

א דראמא אין 4 אקטען
פון סטאניסלאוו פשיבישעווסקי
איבערזעצט פון פוילישען אריגינאל דורך ש. עפשטיץ
פרייז 15 סענט נעט, אין קאנטרי 20 סענט.

טרוימען

א סעריע בילדער און פאנטאזיען פול מיט רייכע געדאנקען
פון דער בעריהמטער פערפאסערין
אליוו שריינער
איבערזעצט פון ג. דייוויד.
א פראכט אויסגאבע, 122 זייטען, האלב געבונדען
פרייז 20 סענט נעט, אין קאנטרי 25 סענט.

424 GRAND ST., N. Y.

— מייזעל עט קא. —
יודישער פערלאג פיר ליטעראטור און וויסענשאפט

האמלעט און דאן קיכאט

פון אייוואן טורגענעוו, איבערזעצט און איינגעלייטעט פון מ. קאמין.
א קרימישע שטודיע איבער די צוויי בעריהמעסטע כאראקטער-
רען פון דער וועלטליטעראטור.
דער גרויסער רוסישער קינסטלער, געבענדיג א פאראלעל צוויי-
שען די העלדען פון שעקספיר'ס און סערוואנטעס'עס אייביגע שעפ-
פונגען, ברענגט ארויס זעהר קלאר די אפטימיטישע און פעסימיסטי-
טישע וועלט אנשוואונגען און זוכט פעסטצושטעלען אויף וויפיעל
זיי פערזעלפען דעם פראגרעס פון דער מענשהייט.
פרייז 10 סענט נעט, אין קאנטרי 12 סענט.

די מענשריכע נשמה

אין א סאציאליסטישער געזעלשאפט
פון אסקאר וויילד
איבערזעצט פון מ. ווארשע, אונטער דער רעדאקציע פון דר. מעריסאן.
אן אריגינעלער בליק פון א קינסטלער-עסטעטיקער אויף
דעם צוקינפטיגען סאציאליסטישען לעבען.
פרייז 12 סענט נעט, אין קאנטרי 15 סענט.

די פליכט פון אונגעהארזאמקייט

פון הענרי דיוויד טהאָראָ איבערזעצט און איינגעלייטעט מיט א
ביאגראפיע פון פערפאסער פון דר. י. א. מעריסאן
אנארכיסטישע געדאנקען גלענצענד געשריבען פון איינעם פון די
אינדווידוואליסטישע פילאסאפען פון אמעריקא אין דער
עמעראנישער פעריאדע.
פרייז 10 סענט נעט, אין קאנטרי 12 סענט.

דער אנארכיזם און די פאליטישע מהעטיגקייט

א קריטיק און א פארשלאג פון דר. י. א. מעריסאן
רעוויזאניסטישע געדאנקען אין דעם אנארכיזם, וועלכע געפינען
וואָס ווייטער אלץ א גרעסערען אַבקלאַנג אין דער
אנארכיסטישער ליטעראטור.
פרייז 8 סענט נעט, אין קאנטרי 10 סענט.

— מייזעל עט קא. —
ידישער פערלאג פיר ליבעראטור און וויסענשאַפֿט

די קרייצער סאנאטא

א דראמא אין 4 אקטען
פון יעקב גארדין
בראָשירט 20 סענט נעט, אין קאָנטרי 25 סענט.

יהודית

א געשיכטע פון ליבע און לידען
פון מרים קארפילארי
א העכט אינטערעסאנטער ראָמאן (איבערגעגעבען אין
די בריעה פון יהודית ליליען צו איהר געליעבטען) פון דעם
לעבען פון א אידישער אינטעליגענטקע אין רוסלאנד, וועלכע
שטארבט פון שווינדדוכט אלס ארבייטער-מיידעל אין אמעריקא.
שעהן געדרוקט און ארויסגעגעבען, בראָשירט
פרייז 25 סענט נעט; אין קאָנטרי 30 סענט.

424 GRAND ST., N. Y.